

НАМУНАИ
саволу масъалаҳои тест
аз фанни забони тоҷикӣ
ИМД 2025

**Қисми А (имтиҳон дар заминаи таҳсилоти
умумӣ – синфи 11-ум) ва қисми Б (имтиҳон дар
заминаи таҳсилоти умумии асосӣ – синфи 9-ум)**

ФОНЕТИКА, ҲОДИСАҲОИ ФОНЕТИКӢ ва ИМЛО

1 Дар кадом калима зада дар ҳиҷои аввал меояд?

- A) саҳро
- B) имрӯз
- C) берун
- D) сӯзан

2 Дар кадом калима зада дар ҳиҷои аввал меояд?

- A) тирамоҳ
- B) зиндагонӣ
- C) гирифта
- D) кӯзагар

3 Дар кадом калима зада дар ҳиҷои аввал меояд?

- A) маросим
- B) кишвар
- C) деҳқон
- D) меҳондам

4 Дар кадом калима бо иваз намудани ҳамсадои аввал бо ҳамсадои чуфт маъно тағйир меёбад?

- A) васл, сард
- B) шир, шер
- C) чарм, шарм
- D) наъл, лаъл

5 Дар кадом банд бо иваз намудани ҳамсадои аввал бо ҳамсадои чуфт маънои калима тағйир меёбад?

- A) паҳн, лаҳн
- B) ҳарф, чарх
- C) забт, хайр
- D) баъд, саъд

6 Дар кадом банд бо иваз намудани ҳамсадои аввал бо ҳамсадои чуфт маънои калима тағйир меёбад?

- A) барг, барқ
- B) базм, разм
- C) касб, насб
- D) санг, чанг

- 7 Дар байти зерин дар калимаи *нестӣ* садоноки *й* чӣ вазифа дорад:
Гар онӣ, ки душман-т гӯяд, маранҷ
В-агар нестӣ, гӯ, бирав, боз санҷ!? Саъдии Шерозӣ
- A) пасванди исмсоз
B) бандаки феъли
C) бандаки хабарӣ
D) пасванди сифатсоз
- 8 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаҳои ишорашудаи ҷумлаи “*Дӯстаи хонаи вайронро ба марди ғариб нишон медоду мегуфт, ки агар сақф медошт, метавонистӣ дар он бимонӣ.*” муайян намоед.
- A) пасванди исмсоз
B) пасванди сифатсоз
C) бандаки феъли
D) бандаки хабарӣ
- 9 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаи ишорашуда муайян намоед:
Саҳо кардам ба вақти тангдастиҳо,
Баландӣ хостам аз дасти пастииҳо. М. Қаноат
- A) пасванди исмсоз
B) пасванди сифатсоз
C) пасванди зарфсоз
D) овози таркиби калима
- 10 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаҳои ишорашуда муайян намоед:
Муаллим чун кунад дастоннавозӣ,
Кунад кӯдак ба пешаи пойбозӣ. Фахриддини Гургонӣ
- A) пасванди исмсоз
B) пасванди сифатсоз
C) пасванди зарфсоз
D) овози таркиби калима
- 11 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаи ишорашуда муайян намоед:
Зиндагӣ озодии инсонро истиқлоли ӯст,
Баҳри озодӣ ҷадал кун, бандагӣ даркор нест. А. Лоҳутӣ
- A) пасванди исмсоз
B) пасванди сифатсоз
C) пасванди зарфсоз
D) овози таркиби калима

12 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаи ишорашуда муайян намоед:

*Ба ҳақиқат одамӣ бош в-агарна мург бошад,
Ки ҳамин суҳан бигӯяд ба забони одамият.* Саъдии Шерозӣ

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) пасванди зарфсоз
- D) овози таркиби калима

13 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаи ишорашуда муайян намоед:

*Агар ин даррандахӯӣ зи табиатат бимирад,
Ҳама умр зинда бошӣ ба равони одамият.* Саъдии Шерозӣ

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) пасванди зарфсоз
- D) овози таркиби калима

14 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаҳои ишорашуда муайян намоед:

*Магар одамӣ набудӣ, ки асири дев мондӣ,
Ки фаришта раҳ надорад ба макони одамият.* Саъдии Шерозӣ

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) бандаки феълӣ
- D) бандаки хабарӣ

15 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаҳои ишорашуда муайян намоед:

*Таярони мург дидӣ, ту зи пойбанди шаҳват
Бадар ой, то бубинӣ таярони одамият.* Саъдии Шерозӣ

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) бандаки феълӣ
- D) бандаки хабарӣ

16 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаҳои ишорашуда муайян намоед:

*Агар одамӣ ба чаши асту даҳону гӯшу бинӣ,
Чӣ фарқ миёни нақши девору миёни одамият.* Саъдии Шерозӣ

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) пасванди зарфсоз
- D) овози таркиби калима

17 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаҳои ишорашуда муайян намоед:
Забони форсии точикӣ яке аз гӯйишҳои фасеҳи форсист, ки бо забони форсии адабӣ беш аз гӯйишҳои дигар қаробат дорад.

Саид Нафисӣ

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) пасванди зарфсоз
- D) овози таркиби калима

18 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаи ишорашудаи ҷумлаи зерин муайян намоед:

Чӣ тавр аз ту ҷудо шавам ва неши падаре биравам, ки ба бераҳмӣ танҳоям гузошт ва раҳоям кард? Аз Достонҳои “Шоҳнома”

- A) пасванди исмсоз
- B) овози таркиби калима
- C) бандаки феълӣ
- D) бандаки хабарӣ

19 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаи ишорашудаи ҷумлаи зерин муайян намоед:

Ба захираҳои барқароршавандаи табӣӣ наботот, ҳайвонот, хок, намакҳои тақишонашаванда дохил мешаванд.

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) бандаки феълӣ
- D) бандаки хабарӣ

20 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаи ишорашудаи ҷумлаи зерин муайян намоед:

Ба захираҳои барқарорнашаванда боигариҳои зеризаминӣ дохил мешаванд.

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) бандаки феълӣ
- D) бандаки хабарӣ

21 Дар кадом калимаҳо ҳарфи й ба вазифаи бандаки хабарӣ омадааст?

Чу сабза латифӣ, дуруштӣ макун,

Чу гул нозукӣ, хорпуштӣ макун. Абдуррахмони Ҷомӣ

- А) латифӣ, нозукӣ
- В) латифӣ, дуруштӣ
- С) нозукӣ, хорпуштӣ
- Д) дуруштӣ, хорпуштӣ

22 Дар кадом калимаҳо садоноки й пасванди сифатсоз аст?

- А) тоҷикӣ, форсӣ
- В) соқӣ, боқӣ
- С) айёрӣ, амонӣ
- Д) омадӣ, напурсидӣ

23 Дар кадом калимаҳо садоноки й пасванди сифатсоз аст?

- А) гулобӣ, нилобӣ
- В) кабудӣ, сафедӣ
- С) бомдодӣ, пешинӣ
- Д) сардӣ, хунукӣ

24 Дар мақоли зерин дар калимаҳои *бинӣ* ва *биншинӣ* садоноки й чӣ вазифа дорад:

Агар бинӣ, ки нобиною чоҳ аст

В-агар хомӯш биншинӣ, гуноҳ аст!?

- А) бандаки хабарӣ
- В) бандаки феъли
- С) пасванди сифатсоз
- Д) пасванди исмсоз

25 Дар байти зерин дар калимаи *бишмарӣ* садоноки й чӣ вазифа дорад:

Шеърӣ ўро баришумурдам сездаҳ раҳ сад ҳазор,

Ҳам фузун ояд, агар чунон-к бояд бишмарӣ.?

- А) бандаки хабарӣ
- В) пасванди исмсоз
- С) бандаки феъли
- Д) пасванди сифатсоз

26 Дар мақоли зерин дар калимаи *нахӯрӣ* садоноки *ӣ* чӣ вазифа дорад:

*Абр агар оби зиндагӣ борад,
Ҳаргиз аз шохи бед бар нахӯрӣ!?*

- А) пасванди исмсоз
- В) пасванди сифатсоз
- С) бандаки хабарӣ
- Д) бандаки феъли

27 Дар калимаи *мехрубонӣ* ҳарфи *ӣ* чӣ вазифа дорад?

Ту вайро эрка кардай, ҳар қадар гандагӣ кунад ҳам, ту боз мехрубонӣ мекунӣ, ҷазояиро намедихӣ. С. Улуғзода

- А) пасванди исмсоз
- В) пасванди зарфсоз
- С) пасванди сифатсоз
- Д) овози таркиби калима

28 Дар калимаи *меравай* ҳарфи *ӣ* чӣ вазифа дорад?

*Сӯйи мо гар бо суроге меравай,
Аз миёни кӯчабоге меравай.* М. Турсунзода

- А) бандаки феъли
- В) бандаки хабарӣ
- С) пасванди исмсоз
- Д) пасванди сифатсоз

29 Дар калимаҳои *хоҳӣ*, *бикоҳӣ*, *набинӣ* ҳарфи *ӣ* чӣ вазифа дорад?

*Чу бад хоҳӣ ба кас, аз ғам бикоҳӣ,
Набинӣ ҳеҷ бад, гар некхоҳӣ.* Носири Хусрав

- А) пасванди исмсоз
- В) пасванди сифатсоз
- С) бандаки феъли
- Д) бандаки хабарӣ

30 Дар калимаи *пирӣ* садоноки *ӣ* кадом вазифаро иҷро намудааст?

Ҳар кӣ пиронро ҳурмат надорад, ба пирӣ нарасад.

- А) бандаки хабарӣ
- В) бандаки феъли
- С) пасванди исмсоз
- Д) овози таркиби реша

31 Дар мақоли зерин дар калимаи холӣ садоноки ӣ чӣ вазифа дорад?

Халтаи холӣ рост намеистад.

- А) бандаки хабарӣ
- В) пасванди сифатсоз
- С) пасванди исмсоз
- Д) овози таркиби реша

32 Дар калимаи амонӣ-и байти зерин ҳарфи ӣ чӣ вазифа дорад?

Дӯстиро ҷустуҷӯ дорем мо,

Аз амонӣ гуфтугӯ дорем мо. М. Турсунзода

- А) бандаки хабарӣ
- В) бандаки феъли
- С) пасванди исмсоз
- Д) пасванди сифатсоз

33 Дар калимаи мегузорӣ ҳарфи ӣ чӣ вазифа дорад?

Ошён гар мегузорӣ, дар баландиҳо гузор,

Дар баландиҳои кӯҳи сарбаланди мо гузор. М. Турсунзода

- А) бандаки хабарӣ
- В) бандаки феъли
- С) бандаки соҳибӣ
- Д) пасванди калимасоз

34 Дар калимаи вафодорӣ ҳарфи ӣ чӣ вазифа дорад?

Вафодорӣ ба сурати собиту устувор иҷро кардани инсон аст, чизеро, ки ба уҳдаи худ мегирад. Абуалӣ ибни Сино

- А) пасванди исмсоз
- В) пасванди сифатсоз
- С) бандаки феъли
- Д) бандаки хабарӣ

35 Дар калимаҳои меҳрубонӣ, дилсӯзӣ ва тимордорӣ ҳарфи ӣ чӣ вазифа дорад?

Меҳрубонӣ дилсӯзӣ ва тимордорӣ кардан аст, ба касе, ки ўро дарду бадбахтӣ фаро гирифтааст. Абуалӣ ибни Сино

- А) бандаки феъли
- В) бандаки хабарӣ
- С) пасванди исмсоз
- Д) пасванди сифатсоз

36 Дар калимаҳои *гуфтӣ, суфтӣ* ҳарфи *й* чӣ вазифа дорад?

Ғар набудӣ суҳан, чӣ гуфтӣ кас?

Дурри маънӣ чӣ гуна суфтӣ кас? Бадриддини Ҳилолӣ

- A) пасванди исмсоз
- B) пасванди сифатсоз
- C) бандаки феълӣ
- D) бандаки хабарӣ

37 Дар кадом калимаҳо садоноки *й* пасванди зарфсоз аст?

- A) бегоҳӣ, сахарӣ
- B) озодӣ, хурсандӣ
- C) ғарбӣ, даштӣ
- D) омадӣ, рафтӣ

38 Дар кадом калимаҳо ба ҷойи *ӯ* ҳарфи *у* навишта шудааст?

- A) куҳ, обру (й)
- B) муъмин, муътабар
- C) муҳра, муҳсин
- D) бухрон, бухтон

39 Кадом калимаҳо бо ҳарфи *ӯ* навишта мешаванд?

- A) олу, оҳу
- B) дулона, чуҷа
- C) дору, ору
- D) анбур, бурро

40 Калимаҳои кадом қатор бо ҳарфи *ӯ* навишта мешаванд?

- A) муъҷиза, шуъба
- B) духтур, костюм
- C) муҳра, суҳбат
- D) вохурӣ, гуё

41 Садоноки *ӯ* дар кадом калимаҳо дуруст навишта шудааст?

- A) дӯр, нӯр
- B) зӯд, сӯд
- C) рӯз, гӯш
- D) дурӯд, сурӯд

42 Садоноки *ӯ* дар кадом калимаҳо дуруст навишта шудааст?

- А) дор*ӯ*, орз*ӯ*
- В) абр*ӯ*, боз*ӯ*
- С) л*ӯ*биё, л*ӯ*лакабоб
- Д) з*ӯ*ҳра, к*ӯ*ҳна

43 Дар кадом калимаҳо ба чойи *ӯ* ҳарфи *у* нависем, маъно дигар мешавад?

- А) б*ӯ*й, с*ӯ*й
- В) б*ӯ*р, к*ӯ*ш
- С) з*ӯ*р, к*ӯ*р
- Д) занб*ӯ*р, тан*ӯ*р

44 Кадом калимаҳо бо ҳарфи *ӯ* навишта мешаванд?

- А) бозу, гесу
- В) нух, дузд
- С) бухрон, бухтон
- Д) булур, бузина

45 Кадом калимаҳо бо ҳарфи *ӯ* навишта мешаванд?

- А) бухор, муғча
- В) гулу, ҳинду
- С) муътабар, шуъла
- Д) афсус, андуз

46 Кадом калима дар ибораҳои додашуда бо ҳарфи *у* навишта мешавад, на бо *ӯ*?

- А) нер*ӯ*йи созанда
- В) оташи афр*ӯ*хта
- С) фур*ӯ*ғи дониш
- Д) қоми бул*ӯ*рин

47 Кадом калима дар ибораҳои додашуда бо ҳарфи *у* навишта мешавад, на бо *ӯ*?

- А) чашни фарх*ӯ*нда
- В) зиёфати бошук*ӯ*ҳ
- С) чавони кором*ӯ*хта
- Д) чароғи оламафр*ӯ*з

48 Дар ибораҳои додашуда кадом калима бо ҳарфи у навишта мешавад, на бо ӯ?

- A) одами гӯл
- B) бист сӯм
- C) тӯфони сахт
- D) дасташ гӯл

49 Кадом калима дар ибораҳои додашуда бо ҳарфи у навишта мешавад, на бо ӯ?

- A) кӯзаи нав
- B) сӯми асп
- C) дасти дӯст
- D) асои чӯбин

50 Дар ибораҳои додашуда кадом калима бо ҳарфи у навишта мешавад, на бо ӯ?

- A) хонаи мӯр
- B) дарси кӯшод
- C) дари чӯбин
- D) сӯзи дил

51 Дар ҷумлаи зерин кадом калима нодуруст (ба ҷойи ӯ ҳарфи у) навишта шудааст?

Рубобу доираву думбак бо ҳам ҷур шуданд ва рубобӣ хониш сар кард. С. Айни

- A) рубоб
- B) думбак
- C) ҷур
- D) рубобӣ

52 Дар ҷумлаи зерин кадом калима нодуруст (ба ҷойи у ҳарфи ӯ) навишта шудааст?

Ҷӯякҳоро кӯтоҳтар, то панҷоҳ метр кардан лозим, он гоҳ ҳар ниҳол сер шуда об меҳӯрад ва об ҳам беҳӯда намеравад. Ю. Ақобир

- A) ҷӯякҳо
- B) кӯтоҳтар
- C) меҳӯрад
- D) беҳӯда

53 Дар зарбулмасали зерин кадом калима нодуруст (ба ҷойи у ҳарфи ў) навишта шудааст?

Обрӯ(й)и хӯшомадгӯй на дар кӯза, на дар ҷӯй.

- A) ҷӯй
- B) кӯза
- C) обрӯ(й)
- D) хӯшомадгӯй

54 Кадом калима дар ибораҳои додашуда бо ҳарфи у навишта мешавад, на бо ў?

- A) дасти пурзӯр
- B) алафи худрӯй
- C) чашми шӯълабор
- D) чароғи фурӯзон

55 Ҳангоми талаффузи калимаҳои *подшоҳ* ва *панҷоҳсола* кадом падидаи овозӣ мушоҳида мешавад?

- A) ихтисоршавии овозҳо
- B) монандшавии овозҳо
- C) ҷой иваз кардани овозҳо
- D) коҳиш ёфтани овозҳо

56 Ҳангоми талаффузи калимаҳои *дастгир* ва *ҳафтсад* кадом падидаи овозӣ мушоҳида мешавад?

- A) ҷой иваз намудани овозҳо
- B) талаффуз нашудани овозҳо
- C) монанд шудани овозҳо
- D) табдил ёфтани овозҳо

57 Ҳангоми талаффузи калимаҳои *дурусттар* ва *насттар* кадом падидаи овозӣ мушоҳида мешавад?

- A) талаффуз нашудани овозҳо
- B) ихтисор шудани овозҳо
- C) ҷой иваз кардани овозҳо
- D) монанд шудани овозҳо

58 Дар калимаҳои *мурувват*, *муҳаббат* кадом ҳодисаи савтӣ мушоҳида мешавад?

- А) коҳишёбии овозҳо
- В) ташдиди овозҳо
- С) афзудани овозҳо
- Д) бадалшавии овозҳо

59 Дар кадом калима ташдид мушоҳида мешавад?

- А) дастоннавоз
- В) дасттанҳо
- С) дасттанг
- Д) дунҳиммат

60 Дар кадом калима ташдид мушоҳида мешавад?

- А) гарммиҷоз
- В) гумбуррос
- С) гарддон
- Д) гарддор

61 Дар кадом калима ташдид мушоҳида мешавад?

- А) ёддошт
- В) заррин
- С) калиддон
- Д) каммазмун

62 Дар кадом калима ҳодисаи ташдиди овозҳо мушоҳида мешавад?

- А) баддаҳан
- В) баррустан
- С) баҳраандӯз
- Д) беиззат

63 Дар кадом калима ҳодисаи ташдиди овозҳо мушоҳида мешавад?

- А) аррамайда
- В) аҳроммонанд
- С) баақл
- Д) баддил

64 Дар талаффузи калимаҳои *диданд* ва *рафтанд* кадом ҳодисаи фонетикӣ мушоҳида мешавад?

- A) ташдиди овозҳо
- B) талаффуз нашудани овозҳо
- C) ҷой иваз кардани овозҳо
- D) монанд шудани овозҳо

65 Ҳангоми талаффузи калимаҳои *дастгирӣ* ва *ростгӯ* кадом ҳодисаи фонетикӣ рӯй медиҳад?

- A) монанд шудани овозҳо
- B) ҷой иваз кардани овозҳо
- C) табдил ёфтани овозҳо
- D) талаффуз нашудани овозҳо

66 Ҳангоми талаффузи калимаҳои *пахн* ва *сахро* кадом ҳодисаи фонетикӣ мушоҳида мешавад?

- A) монанд шудани овозҳо
- B) ҷой иваз кардани овозҳо
- C) талаффуз нашудани овозҳо
- D) ташдиди овозҳо

67 Дар кадом калима яке аз овозҳо равшан талаффуз намешавад?

*Дорам он сар, ки сар андар сари кори ту кунам,
Бо мани дилшуда ҳарчанд саре нест туро.* Камоли Хучандӣ

- A) дорам
- B) дилшуда
- C) сар
- D) ҳарчанд

68 Кадом калима ҳамсадои талаффузнашаванда дорад?

*Агар хоҳӣ накухоҳӣ, наку бош,
Ҳамеша росткору ростгӯ бош.* Хусрави Деҳлавӣ

- A) хоҳӣ
- B) накухоҳӣ
- C) росткор
- D) ҳамеша

69 Дар байти зерин кадом калима ҳамсадои талаффузнашаванда дорад?

Касе, к-ӯ бовариш халқро арзанда мегардад,

Ба ҳар кас дӯстрӯ, ҳар хонаро зебанда мегардад. М. Турсунзода

- A) зебанда
- B) бовар
- C) арзанда
- D) дӯстрӯ

70 Дар кадом калимаи ҷумлаи зерин ҳолати талаффуз нашудани овоз мушоҳида мегардад?

Модари ин зани ҷавон як вақтҳо дар Қўргон бибиотун буда, модарам дар хурдсолиаш пеши ӯ бо ҳамроҳии духтари ӯ сабақ хонда будааст. С. Улуғзода

- A) вақт
- B) хурдсолӣ
- C) духтар
- D) сабақ

71 Дар талаффузи калимаҳои *хаттӣ* ва *маҳалла* кадом ҳодисаи фонетикӣ мушоҳида мешавад?

- A) такрор шудани овозҳо
- B) ҷой иваз кардани овозҳо
- C) талаффуз нашудани овозҳо
- D) монанд шудани овозҳо

72 Дар кадом калимаи ҷумлаи зерин ҳолати коҳиш ёфтани овоз мушоҳида мегардад?

Зебӣ чашмонашро калон кушода ба модарам нигоҳ мекарду дамаш намебаромад. С. Улуғзода

- A) чашмонашро
- B) кушода
- C) нигоҳ
- D) дамаш

73 Ҳодисаи фонетикӣи *ҷойивазкунии овозҳо* ҳангоми талаффузи кадом калимаҳо мушоҳида мешавад?

- A) манро – маро, кӣ аст – кист
- B) гуноҳ – гунаҳ, қоғаз – қоғаз
- C) ҳалво – ҳавло, аҳвол – авҳол
- D) якҷоя – ягҷоя, фирӯз – пирӯз

74 Дар талаффузи калимаҳои *диданд* ва *рафтанд* кадом ҳодисаи фонетикӣ мушоҳида мешавад?

- A) ташдиди овозҳо
- B) талаффуз нашудани овозҳо
- C) ҷой иваз кардани овозҳо
- D) монанд шудани овозҳо

75 Ҳангоми гуфтугӯ дар кадом калима ҳодисаи *талаффуз нашудани овоз* мушоҳида мешавад?

- A) болотар
- B) ширинтар
- C) хурдтар
- D) калонтар

76 Дар кадом калимаи байти зерин ҳолати талаффуз нашудани овоз мушоҳида мегардад?

Ба пирони забун кун дастгирӣ,

Ки дар пирӣ бидонӣ қадри пирӣ. Носири Хусрав

- A) забун
- B) дастгирӣ
- C) бидонӣ
- D) кадр

77 Дар кадом калимаҳо агар ҳарфи **ъ** (сакта) афтад, маънои калима дигар мешавад?

- A) чамъ, маъно
- B) баъд, саъд
- C) таъзия, баъзе
- D) мавзуъ, масъала

78 Дар кадом калимаҳо агар ҳарфи Ӯ (сакта) афтад, маънои калима дигар мешавад?

- A) таърих, таътил
- B) наъл, раъно
- C) маъбад, санъат
- D) таъна, шеър

79 Дар кадом калимаҳо агар ҳарфи Ӯ (сакта) афтад, маънои калима дигар мешавад?

- A) таълим, маълум
- B) навъ, табъ
- C) каъба, маъбад
- D) тамаъ, туъма

80 Дар кадом калима агар ҳарфи Ӯ (сакта) афтад, маънои калима дигар мешавад?

- A) санъат
- B) маърифат
- C) инъом
- D) аълам

81 Дар кадом калима агар ҳарфи Ӯ (сакта) афтад, маънои калима дигар мешавад?

- A) раъно
- B) маъданӣ
- C) баъзан
- D) масъул

82 Дар кадом калима агар ҳарфи Ӯ (сакта) афтад, маънои калима дигар мешавад?

- A) таъзия
- B) саъдӣ
- C) масъуд
- D) ваъда

83 Дар имлои кадом калима ғалат роҳ ёфтааст?

Адабиёти навини тоҷик номҳои Айнӣ, Лохутӣ, Мирзо Турсунзодаро ба ҷарсаи адабиёти ҷаҳон баровард. Олҷас Сулаймон

- A) адабиёт
- B) навин
- C) ҷарса
- D) баровард

84 Дар имлои кадом калимаи ғалат роҳ ёфтааст?

Об, аслан, моддаи аҷойиби ғайриодист, ки эътиқод ба он баробари эътиқод ба нон аст.

- A) модда
- B) аҷойиб
- C) аслан
- D) эътиқод

85 Ҳангоми иборасозӣ дар кадом калима ғалат роҳ ёфтааст?

Дар ҳама ҷо мардум ғазалҳои Ҳофизро хонда, ҳар мисраи онро мисли ҷавоҳири тобнок дармеёфтанд. Аблоҳон Афсаҳзод

- A) дар ҳама ҷо
- B) ҳар мисраи он
- C) мисли ҷавоҳири тобнок
- D) ғазалҳои Ҳофизро хонда

86 Дар имлои кадом калима ғалат роҳ ёфтааст?

Ба зиёфат таърии калон дида, ба замми мевачоти рангоранги Исфара, афлесуну лиму ҳам ёфта оварда буданд. Р. Ҷалил

- A) зиёфат
- B) таъри
- C) ба замми
- D) афлесун

87 Кадом калимаи ҷумлаи “Аксариат мегӯянд: “Ватан ҷоест, ки ман ба дунё омадам.”” мувофиқи қоидаи имло нест?

- A) аксариат
- B) мегӯянд
- C) ҷоест
- D) дунё

88 Кадом калимаи ҷумлаи *“Забони модарӣ барои мо мисли ойина аст, ки ҳама хислату одоби моро нишон медиҳад.”* мувофиқи қоидаи имло нест?

- A) модарӣ
- B) барои
- C) ойина
- D) одоб

89 Навишти кадом калима дар ҷумлаи *“Китобдори китобхона Насиба-хола зани меҳрубон ва хушмуъомила аст.”* мувофиқи қоидаи имло нест?

- A) китобдор
- B) Насибахола
- C) меҳрубон
- D) хушмуъомила

90 Навишти кадоме аз ин калимаҳо аз рӯйи қоидаи имло нест?

- A) хурам
- B) хайём
- C) қисса
- D) маза

91 Навишти кадоме аз ин калимаҳо аз рӯйи қоидаи имло нест?

- A) қувва
- B) мудат
- C) зинат
- D) қимат

92 Навишти кадоме аз ин калимаҳо аз рӯйи қоидаи имло нест?

- A) гоҳҳо
- B) латта
- C) лаззат
- D) қисса

93 Имлои кадом калима нодуруст аст?

*Кӯҳсорон ҳеҷ нагвонанд сади роҳ шаванд,
Мебарад бӯйи муаттарро ҳавои мо ба ӯ.* М. Турсунзода

- A) кӯҳсорон
- B) муаттарро
- C) бӯйи
- D) сади

94

Имлои кадом калима нодуруст аст?*Кӯҳсорон ҳеҷ натвонанд садди роҳ шаванд,**Мебарад бӯйи муаттарро ҳавои мо ба ӯ.* М. Турсунзода

- A) кӯҳсорон
- B) муаттарро
- C) бӯйи
- D) садди

95

Имлои кадом калима нодуруст аст?*Кӯҳсорон ҳеҷ натвонанд садди роҳ шаванд,**Мебарад бӯйи муаттаро ҳавои мо ба ӯ.* М. Турсунзода

- A) кӯҳсорон
- B) муаттаро
- C) бӯйи
- D) садди

96

Имлои кадом калима нодуруст аст?*Рӯд мегуфтам, ки ӯ оби маро нӯшида буд,**Кӯҳ мегуфтам, ки дар оғуши ман кӯшида буд.* М. Турсунзода

- A) мегуфтам
- B) оғуш
- C) кӯшида
- D) нӯшида

97

Имлои кадом калима нодуруст аст?*Ғуза мегуфтам, ки карбоси маро пӯшида буд,**Доя мегуфтам, ки бо ман шири гав дӯшида буд.* М. Турсунзода

- A) пӯшида
- B) дӯшида
- C) ғуза
- D) мегуфтам

98

Имлои кадом калима нодуруст аст?*Рӯд мегуфтам, ки ӯ оби маро нӯшида буд,**Кӯҳ мегуфтам, ки дар оғуши ман кушида буд.* М. Турсунзода

- A) рӯд
- B) оғуш
- C) кушида
- D) мегуфтам

99 Имлои кадом калима нодуруст аст?

*Бо дода қаноъат куну бо дод бизй,
Дар банди такаллуф машав, озод бизй.* Абуабдулло Рӯдакӣ

- A) қаноъат
- B) такаллуф
- C) машав
- D) бизй

100 Имлои кадом калима нодуруст аст?

*Қиммати мард на аз симу зар аст,
Қиммати мард ба қадри ҳунар аст.* Абдуррахмони Ҷомӣ

- A) қиммат
- B) зар
- C) кадр
- D) ҳунар

101 Имлои кадом калима нодуруст аст?

*Бо дода қаноат куну бо дод бизй,
Дар банди такалуф машав, озод бизй.* Абуабдулло Рӯдакӣ

- A) қаноат
- B) такалуф
- C) машав
- D) бизй

102 Дар ин байт имлои кадом калима нодуруст аст?

*Мардй набувад фитодаро по задан,
Гар дасти фитодае бигирй, мардй.* Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

- A) мардй
- B) набувад
- C) фитода
- D) по

103 Дар байти додашуда имлои кадом калима нодуруст аст?

*Сухан бишнав зй лафзи ҳар сухангӯй,
Аз он соне, ки хуш ояд, чунон гӯй.* Носири Хусрав

- A) бишнав
- B) сухангӯй
- C) гӯй
- D) зй

104 Дар навишти кадом калима ғалати имлой мушоҳида мешавад?
Қалол мудати мадиде дар ҳолати карахтӣ ба суруди дарё гӯш дод.
Қ. Ақобиров

- A) мудат
- B) карахтӣ
- C) суруд
- D) гӯш

105 Дар навишти кадом калима ғалати имлой мушоҳида мешавад?
Қалол муддати мадиде дар ҳолати карахтӣ ба суруди дарё гӯш дод.
Қ. Ақобиров

- A) муддат
- B) карахтӣ
- C) суруд
- D) гӯш

106 Навишти кадом калима мувофиқи қоидаи имло нест?
*Баргу сози мо китобу ҳикмат аст,
Ин ду қувва этибори миллат аст.* Муҳаммад Иқбол

- A) барг
- B) соз
- C) қувва
- D) этибор

107 Имлои кадом калима нодуруст аст?
*Чаро ман зафарманду ман сарбаланд?
Чаро ту ҳақиру чаро мустманд?* М. Турсунзода

- A) зафарманд
- B) сарбаланд
- C) ҳақир
- D) мустманд

108 Имлои кадом калима нодуруст аст?
*Чаро аз руҳи ман саъодат наид?
Чаро ту дар умеди рӯзи саид?* М. Турсунзода

- A) рух
- B) саъодат
- C) умед
- D) саид

- 109** Имлои кадом калима нодуруст аст?
Чаро аз рухи ман саодат надид?
Чаро ту дар умеди рӯзи саъид? М. Турсунзода
А) рух
В) саодат
С) умед
Д) саъид
- 110** Имлои кадом калима нодуруст аст?
Чӣ мурғони хушхоне мавҷуданд дар ин куҳсор. Р. Ҷалил
А) куҳсор
В) мавҷуданд
С) хушхон
Д) мурғон
- 111** Имлои калима дар кадом ибора нодуруст аст?
Ятим дар шаби шашуми маҳбусии худ дар нимаҳои шаб бо овози шуруғавғо аз хоб бедор шуд. С. Айни
А) шаби шашум
В) маҳбусии худ
С) нимаҳои шаб
Д) овози шуруғавғо
- 112** Имлои кадом калима нодуруст аст?
Субҳ медамид, ба зиндони дардугами торикиро зеркарда шуълаи рӯз медаромад. Ҷ. Икромӣ
А) субҳ
В) рӯз
С) дардугам
Д) шуъла
- 113** Имлои кадом калима нодуруст аст?
На, Офтоб!
Ту болои мо дурахшон бош!
Ҳаёти мо!
Чу ҳарӯзаат хурӯшон бош! Ҳ. Юсуфӣ
А) Офтоб
В) ҳарӯзаат
С) дурахшон
Д) хурӯшон

114 Имлои кадом калима нодуруст аст?

На, Офтоб!

Ту болои мо дурахшон бош!

Ҳаёти мо!

Чу ҳаррӯзаат хурушон бош! Ҳ. Юсуфӣ

А) Офтоб

В) ҳаррӯзаат

С) дурахшон

Д) хурушон

115 Имлои кадом калима нодуруст аст?

Чун ниҳодам пои худро бар сари хоки Ватан,

Борҳо бусидам аз рухсораи поки Ватан. М. Турсунзода

А) чун

В) худро

С) бусидам

Д) рухсора

116 Имлои кадом калима нодуруст аст?

Хеширо мебинам акнӯн боз дар оғӯши ӯ,

Боз мехонам суруди тозае дар гӯши ӯ. М. Турсунзода

А) акнӯн

В) оғӯш

С) гӯш

Д) ӯ

117 Имлои кадом калима нодуруст аст?

Боз мегирам нафас ман аз ҳавои беғӯбор,

Боз менӯшам ман об аз чашмаи пурчӯши ӯ. М. Турсунзода

А) беғӯбор

В) менӯшам

С) пурчӯш

Д) ӯ

118 Навишти кадом калимаҳо аз рӯйи қоидаи имло нест?

- А) сӯз, сӯзан
- В) мӯҳтарам, сӯҳбат
- С) рӯфтан, хӯр
- Д) тухмат, шуҳрат

119 Дар ин байти Устод Рӯдакӣ навишти кадом калима аз рӯйи қоидаи имло нест?

*Дар беҳ зи худе назар макун, ғусса махур,
Дар кам зи худе назар куну шод бизӣ!*

- А) ғусса
- В) бизӣ
- С) махур
- Д) беҳ

120 Навишти кадом калимаҳо аз рӯйи қоидаи имло нест?

- А) ғура, шура
- В) дур, нур
- С) мӯй, шӯй
- Д) кӯр, шӯр

121 Талаффузи кадом калима аз навишташ фарқ мекунад?

- А) баред
- В) давед
- С) биёед
- Д) гиред

122 Ба қойи сенуқтаҳо калимаҳои мувофиқ гузоред:

*Рӯдакӣ рафту монд ҳикмати ...,
Гул бирезад, нарезад аз вай*

- А) рӯй, мӯй
- В) кӯй, чӯй
- С) бўй, ӯй
- Д) ӯй, бўй

123 Кадом калимаҳо ду ҳарфи йотбарсар доранд?

- A) кайҳон, яманӣ
- B) бурё, ҳаё
- C) якрӯя, Яҳё
- D) ғаюр, миён

124 Кадом калима ду ҳарфи йотбарсар дорад?

- A) ёлсиёҳ
- B) якрӯй
- C) гиёҳ
- D) яқтабақа

125 Кадом калимаҳо ду ҳарфи йотбарсар доранд?

- A) рӯякӣ, чӯяк
- B) айём, айёр
- C) аёният, баёния
- D) моён, намоён

126 Кадоме аз ин калимаҳо ду ҳарфи йотбарсар доранд?

- A) муайян, Хайём
- B) Марям, сармоядорон
- C) юнониён, яғнобиён
- D) роҳпаймой, соябон

127 Кадом калима ду ҳарфи йотбарсар дорад?

- A) ёрӣ
- B) якояк
- C) ёвагӯй
- D) яксомонӣ

128 Калимае, ки ду ҳарфи йотбарсар дорад.

- A) гиёҳ
- B) якрӯй
- C) ёлсиёҳ
- D) яқтабақа

129 Калимае, ки ду ҳарфи йотбарсар дорад.

- A) айёр
- B) фарёд
- C) ёрмандӣ
- D) якпиёлагӣ

130 Калимае, ки ду ҳарфи йотбарсар дорад.

- A) яксӯй
- B) якрӯя
- C) яктой
- D) яктагӣ

131 Ба ҷойи сенукта калимаеро, ки ду ҳарфи йотбарсар дорад, гузоред:

Қитъаҳои замини худро ... шумурд ва номи чоряккорони пештараю ҳозираашро руст накарда рӯйирост гуфта дод. С. Улуғзода

- A) зиёд
- B) як-як
- C) якбора
- D) майда-майда

132 Кадом калима дуруст навишта шудааст?

- A) фуруш
- B) фӯруш
- C) фурӯш
- D) фӯрӯш

133 Кадом калима дуруст навишта шудааст?

- A) муруд
- B) мурӯд
- C) мӯруд
- D) мӯрӯд

134 Кадом калима дуруст навишта шудааст?

- A) нумуъ
- B) нумӯ
- C) нӯмӯ
- D) нумӯй

135 Кадом калима дуруст навишта шудааст?

- A) булур
- B) бўлур
- C) булӯр
- D) бўлӯр

136 Кадом калима дуруст навишта шудааст?

- A) фурухтан
- B) фурӯхтан
- C) фӯрухтан
- D) фӯрӯхтан

137 Кадом калима дуруст навишта шудааст?

- A) гурух
- B) гурӯх
- C) гӯрух
- D) гӯрӯх

138 Кадом калима дуруст навишта шудааст?

- A) чу
- B) чу(й)
- C) чӯ(й)
- D) чуй

139 Ҳаммаънои калимаи *кишоварз*.

- A) деҳқон
- B) меҳнаткаш
- C) боғбон
- D) хокпош

140 Ҳаммаъноҳои калимаи *фоида*.

- A) бор, пул
- B) нафъ, суд
- C) баракат, мукофот
- D) бар, даромад

141 Ҳаммаъноҳои калимаи *ирода*.

- A) саркаш, якрав
- B) азм, ният
- C) оҳанин, устувор
- D) пурқувват, якрӯй

142 Ҳаммаъноҳои калимаи *пиндор*.

- A) ахлоқ, одоб
- B) одат, хислат
- C) андеша, фикр
- D) кирдор, рафтор

143 Ҳаммаъноҳои калимаи *басар*.

- A) айнак, назар
- B) чашм, дида
- C) биной, нур
- D) нигоҳ, мушоҳида

- 144** Дар байти зерин ҳаммаънои калимаи ҳазордастонро нишон диҳед:
Бӯйи гули бомдоди Наврӯз
В-овози хуши ҳазордастон. Саъдии Шерозӣ
- А) бедона, кабк
В) мусича, фохта
С) дурроҷ, кумрӣ
Д) андалеб, булбул
- 145** Дар ин байт вожаи чу ба кадом маънист?
Боди сабо, чу бигзарӣ, бар сари кӯйи он парӣ,
Қиссаи Ҳофизаи бигӯ, тоза ба тоза, нав ба нав.
- А) мисли
В) чунон
С) то даме ки
Д) ҳамин ки
- 146** Аз рӯйи мазмуни байт ҳаммаъноҳои калимаи мутрибро муайян намоед:
Мутриби хушнавӣ бигӯ, тоза ба тоза, нав ба нав,
Бодаи дилқушо бичӯ, тоза ба тоза, нав ба нав. Ҳофизи Шерозӣ
- А) гӯянда ва чӯянда
В) навозанда ва сароянда
С) хонанда ва бинанда
Д) гӯянда ва шунаванда
- 147** Ҳаммаъно (синоним)-ҳои калимаи *истиклолият*.
- А) ихтиёрӣ, новобастагӣ
В) мустақилӣ, соҳибихтиёрӣ
С) озодӣ, баробарӣ
Д) якпорчагӣ, муттаҳидӣ
- 148** Ҳаммаъноҳои калимаи *осмон*.
- А) гетӣ, даҳр
В) қамар, ситора
С) сипеҳр, гардун
Д) давр, давра

149 Дар кадом банд калимаҳо ҳаммаъноӣ яқдигаранд?

- A) арҷманд, киромӣ
- B) хирадманд, муътабар
- C) комронӣ, лаззатбахш
- D) меҳрубон, дилписанд

150 Ҳаммаъноҳи калимаи *нағм*.

- A) маҳин, тунук
- B) лаҳм, обакӣ
- C) гарм, фораҷ
- D) мулоим, ҳалим

151 Ҳаммаъноҳи калимаи *дилкаш*.

- A) дилангез, дилҷӯй
- B) дилписанд, хушоянд
- C) дилнавоз, дилафрӯз
- D) дилрабо, дилбар

152 Ҳаммаъноҳи калимаи *фораҷ*.

- A) дилангез, дилҷӯй
- B) дилрабо, дилбар
- C) дилнавоз, дилафрӯз
- D) гуворо, дилнишин

153 Ҷуфти калимаҳои мувофиқ ва муносиб, хоксор ва фуроҷан, ситам-
неша ва золим байни ҳам аз ҷиҳати маъно ҷӣ гунаанд?

- A) ҳамреша
- B) сермаъно
- C) ҳаммаъно
- D) зидмаъно

154 Ҳаммаъноҳи калимаи *сабзӣна*.

- A) гандумранг, гандумгун
- B) сурхмӯй, малларанг
- C) кабуд, кабудтоб
- D) зард, зардина

155 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаънои калимаи хоначаро гузоред:

Дар хилвати ...и даруни бог сухан офарида мешавад. С. Улуғзода

- А) каппа
- В) хайма
- С) меҳмонхона
- Д) хучра

156 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаънои калимаи русторо гузоред:

Яке аз дарвозаҳои шахр аз Тобирон ба сӯи ...е Расон ном боз мегардид. С. Улуғзода

- А) ноҳия
- В) деҳкада
- С) мавзеъ
- Д) шаҳрак

157 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҷуфти ҳаммаънои афту андомро гузоред:

Аммо дар деҳа бо ин ... гаштани вай хатар дошт. С. Улуғзода

- А) сару рӯ
- В) сару либос
- С) хулку атвор
- Д) шаклу шамоил

158 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаънои калимаи занҷирро гузоред:

Шоир аз он ... шаддаҳои дурру гавҳари сухан ҷамоил месозад.

С. Улуғзода

- А) банд
- В) ҳалқа
- С) силсила
- Д) пайваста

159 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноӣ калимаи *овезонро* гузоред:

Шоир аз он силсила шаддаҳои дурру гавҳари сухан ... месозад.

С. Улуғзода

- A) моил
- B) муҳайё
- C) ҳамоил
- D) пайванд

160 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноӣ калимаи *танҳоиро* гузоред:

Дар ...и хучраи даруни боз сухан офарида мешавад. С. Улуғзода

- A) оромӣ
- B) ҷудой
- C) паноҳгоҳ
- D) хилват

161 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноӣ калимаи *аспбонро* гузоред:

... дар ҳавлии берун назди тавила ду аспро қашав мекард.

С. Улуғзода

- A) Саис
- B) Сайёд
- C) Посбон
- D) Галабон

162 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноӣ калимаи *аспхонаро* гузоред:

Саис дар ҳавлии берун назди ... ду аспро қашав мекард. С. Улуғзода

- A) охур
- B) работ
- C) тавила
- D) қаҳдон

163 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноӣ калимаи *барзгарро* гузored:

Исми ... ба ҳамин қабил мардумон мансуб будааст. С. Улуғзода

- A) боғбон
- B) деҳқон
- C) чорводор
- D) соҳибмулк

164 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноӣ калимаи *парокандаро* гузored:

Рӯз сафед мешуд, аз байни абрҳои ... ситораҳои хира метофтанд.

С. Турсун

- A) паҳн
- B) тунук
- C) кушода
- D) парешон

165 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноӣ калимаи *аҷоибро* гузored:

Серёжа ба ман номи он ҳайвонҳои ... ва мургони аҷоибро як-як гуфта, дар қучоҳо зистанашро ҳикоя мекард. С. Улуғзода

- A) зебо
- B) ваҳшӣ
- C) ғалатӣ
- D) гуногун

166 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноӣ калимаи *сарна-виширо* гузored:

- ..., замин сахт, осмон баланд. А. Самад

- A) Тадбир
- B) Таъбир
- C) Такдир
- D) Таксир

- 167** Кадом калима бо калимаи гулрухсор ҳаммаъност?
Янгаам миёнқад, гулрухсор, чашмонаш калон-калон буда, ба модари ман монандӣ дошт. С. Улуғзода
- A) гирдарӯ
B) хубрӯ
C) кулчарӯ
D) кушодарӯ
- 168** Кадом калима бо калимаи моҳлиқо дар ҷумлаи зерин ҳаммаъност?
Аввал бовариам наомад, ки ин ҷо манзили Тиллохоним ва духтарони моҳлиқои ӯ бошад. С. Улуғзода
- A) хушқад
B) соҳибҷамол
C) нозукбадан
D) кушодарӯ
- 169** Кадом калима бо калимаи хушсимо дар ҷумлаи зерин ҳаммаъност?
Деҳа боғу бўстонҳои фаровон дорад ва мардумаш ҳам солиму хушсимо. С. Улуғзода
- A) хушқад
B) дилкаш
C) хушрӯй
D) тандуруст
- 170** Кадом калима бо калимаи одил дар ҷумлаи зерин ҳаммаъност?
Исмоили Сомонӣ дар замони худ ҳамчун амири одил ном бароварда будааст. С. Ҳалимиён
- A) оқил
B) додгар
C) дурандеш
D) ботадбир
- 171** Кадом калима бо калимаи бахтиёр дар ҷумлаи зерин ҳаммаъност?
Дар дунё бахтиёр он касе аст, ки соҳиби илм ва дониш бошад.
С. Айнӣ
- A) доно
B) хушбахт
C) оқил
D) дурандеш

- 172** Кадом калима бо калимаи дурахшон дар байти зерин ҳаммаъност?
*Чехрааш аз офтобу аз шафақ ҳам оташин,
Гӯшаҳои дурро ҳатто дурахшон мекунад.* М. Турсунзода
- А) пурнур
В) зебо
С) гарм
Д) тобнок
-
- 173** Кадом калимаҳо дар ҷумлаи “Мардуми тоҷик дар гузашта ранги сафедро ҳамчун рамзи покиву беолоишӣ, сулҳу осоиштагӣ, осмони соф ва кушоиши кор медонист.” ҳаммаъноанд?
- А) мардум, тоҷик
В) ранг, сафед
С) сулҳ, кушоиш
Д) покӣ, беолоишӣ
-
- 174** Кадом калимаҳо дар ҷумлаи “Ту дар канори падарат зиндагии хубу роҳате хоҳӣ дошт, зеро ки ӯ паҳлавоне бузург ва машҳур аст ва молу сарвати фаровоне дорад...” ҳаммаъноанд?
- А) канор, зиндагӣ
В) бузург, машҳур
С) мол, сарват
Д) роҳат, фаровон
-
- 175** Кадом калимаҳо дар ҷумлаи “Яке аз ин маросимҳои наврӯзӣ ранги сафед аст, ки ифодагари рамзи покӣ ва бегуноҳист.” ҳаммаъноанд?
- А) ранг, рамз
В) ранг, сафед
С) маросим, Наврӯз
Д) покӣ, бегуноҳӣ
-
- 176** Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаъноии калимаи рӯйро гузоред:
Аммо дар ...и шайх ҳеҷ дигаргунӣ пайдо нашуд. С. Айни
- А) тан
В) чеҳра
С) шакл
Д) боло

- 177** Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаънои мувофиқи калимаи нигаронино гузored:
- Аммо баъди ...и бисёр боз Саидакбархоҷа наомадааст.* С. Айни
- А) дидан
В) нишастан
С) интизорӣ
Д) умедбахшӣ
-
- 178** Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҳаммаънои калимаи ҳамроҳ (шарик)-ро гузored:
- ...и кунҷи танҳои китоб аст.* Абдуллоҳмони Ҷомӣ
- А) мушовир
В) дӯст
С) устод
Д) анис
-
- 179** Ба ҷойи сенукта ҳаммаънои калимаи андалебро гузored.
- Бе ту дар тӯю тамошоҳо шудам,
Бе ту гоҳо ...и гӯё шудам.* М. Турсунзода
- А) кабк
В) кумрӣ
С) булбул
Д) фохта
-
- 180** Ҳаммаънои калимаи ҳазордастонро муайян намоед.
- Бӯи гули бомдоди Наврӯз
В-овози хуши ҳазордастон.* Саъдии Шерозӣ
- А) бедона, кабк
В) мусича, фохта
С) дурроҷ, кумрӣ
Д) андалеб, булбул
-
- 181** Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи калимаи гузаштагон ҳаммаънои мувофиқаширо гузored:
- Гузаштагони халқи мо дар обод кардани биёбонҳо, ба гулистон кардани ҷулистонҳо ҳам хунарданд буданд.* С. Айни
- А) ҳамқадамон
В) аҷдодон
С) хешон
Д) мардумон

182 Ибораро бо зидмаънои калимаи номехрубон пурра кунед:
дӯстони ...

- A) иззатманд
- B) бофаросат
- C) мушфиқ
- D) бофарҳанг

183 Ибораро бо зидмаънои калимаҳои *хароб, валангор* пурра кунед:
боғи ...

- A) обод
- B) хуррам
- C) зебо
- D) хушбод

184 Ибораро бо зидмаънои мувофиқи калимаҳои *дағал, дурушт* пурра кунед:
аз гул ...

- A) нарм
- B) мулоим
- C) нозук
- D) тунук

185 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи *огоҳӣ, бохабариро* гузоред:

Ва ҳар кӣ аз хоби ... бедор шуд, бо халқ чунин зияд, ки ман гуфтам.

- A) бефаросатӣ
- B) ғафлат
- C) бевақт
- D) ҳайронӣ

186 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи *пӯшидаро* гузоред:

Духтаре омад бас хубрӯ, аммо сарулибосаш пора-пора, пою сар ... ва жӯлидамӯ, ки якзайл бо остини дарида оби ҷашмаширо пок мекард. С. Улуғзода

- A) ороёфта
- B) осебдида
- C) бараҳна
- D) дарида

- 187** Дар чумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаҳои номурод, бадбахтро гузоред:
Саҳарҳез бош, то ... бошӣ.
А) комситон
В) комбахш
С) комҷӯй
Д) комраво
- 188** Дар байти зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи тавоноро гузоред:
*Чу ... бувад ёр, ёрӣ кунем,
Чу сахтӣ расад, бурдборӣ кунем.* Низомии Ғанҷавӣ
А) сушт
В) бемор
С) дармонда
Д) очиз
- 189** Ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:
*Ба ҳукм ошкоро, ба ҳикмат ... ,
Ситоянда ҳайрон аз ӯ вақти гуфт.* Низомии Ғанҷавӣ
А) бигуфт
В) бисуфт
С) нуҳуфт
Д) бихуфт
- 190** Ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаҳои додгар, одилро гузоред:
*Дар он марз к-он марди ҳушёр буд,
Яке марзбони ... буд.* Саъдии Шерозӣ
А) накӯкор
В) ситамгор
С) харобкор
Д) мададгор
- 191** Зидмаънои калимаи корварзро муайян кунед:
*Яке корварзу дигар гурздор,
Сазовори ҳар кас надида аст кор.* Абулқосим Фирдавӣ
А) корношоям
В) корнадида
С) коргурез
Д) корафтада

192 Зидмаънои калимаи *фироқро* муайян кунед:

Ўро бағоят дӯст медошт ва дар фироқи вай сабру ором надошт.

Авфӣ

- А) висол
- В) муҳаббат
- С) рафтор
- Д) кирдор

193 Аз рӯйи мазмуни ҷумла ба ҷойи сенукта ҷуфти антонимиho гузоред:

Зиндагӣ бе ғаму шодӣ, бе нӯшу неш, бе ..., бе талхиву ширинӣ намешавад. А. Қаҳҳорӣ

- А) дарду ранҷ
- В) нишебу фароз
- С) шодию хуррамӣ
- Д) ҳазлу шӯхӣ

194 Дар ҷумлаи зерин калимаи *обод* бо кадом калима зидмаъноост?

Мо ба деҳаи Болои Рӯд расида дидем, ки дар он ҷо ба ҷои он деҳаи обод, ки то дирӯз буд, харобазори ваҳшатоваре пайдо шудааст.

С. Айни

- А) деҳа
- В) Болои Рӯд
- С) харобазор
- Д) ваҳшатовар

195 Дар ин байт калимаҳои зидмаъноро муайян кунед.

Ҳазор ҳилла тавон сохт в-аз ҳама он беҳ,

Ки ҳам зи сулҳу ҳам аз ҷангаи эҳтироз кунӣ. Абдурраҳмони Ҷомӣ

- А) беҳ, ҳазор
- В) сулҳ, ҷанг
- С) сохтан, кардан
- Д) ҳилла, эҳтироз

- 196** **Аз рӯи мазмуни ҷумла ба ҷойи сенукта ҷуфти антонимиро гузоред:**
Зиндагӣ бе ғаму шодӣ, бе ..., бе нишебу фароз, бе талхиву ширинӣ намешавад. А. Қаҳҳорӣ
- А) нӯшу неш
 - В) дарду ранҷ
 - С) бахту саодат
 - Д) ғаму ғусса
-
- 197** **Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи ишора-шударо гузоред:**
Кӯтоҳи хирадманд беҳ аз ...и баланд.
- А) боақл
 - В) нодон
 - С) доно
 - Д) ноақл
-
- 198** **Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи оқилро гузоред:**
Тани мурдаву ҷони ... якест.
- А) нодон
 - В) бахил
 - С) густох
 - Д) танбал
-
- 199** **Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаҳои нарм, мулоимро гузоред:**
Сухани росту ҳақ ... бошад.
- А) дуруст
 - В) ноҳамвор
 - С) дурушт
 - Д) фораи
-
- 200** **Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи ғамангезро гузоред:**
Майдонҳои чормағзу бодомзор, зардолу, шафтолузор ва боғҳои ангури тағобӣ манзараи зебо ва ...е доштанд. Р. Ҷалил
- А) фиребанда
 - В) афсунгар
 - С) фараҳфазо
 - Д) босафо

201 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта калимаи зидмаъноӣ ба кишт номувофиқро гузored:

Ин ҷӯйчаҳое, ки дар миёни заминҳои ... кандаанд, аз лой ва гил бино наёфтааст. С. Айни

- A) корам
- B) ташналаб
- C) бекорхобида
- D) дарёбод

202 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаъноӣ калимаҳои бефаҳм, кундзехро гузored:

Давлат бачаи зирак, ..., меҳнатдӯст, монанди одами калон вазнину пурбардошт аст. Р. Ҷалил

- A) бофаросат
- B) бофарогат
- C) бофасоҳат
- D) бофазилат

203 Ибораро бо зидмаъноӣ калимаҳои номуносиб, номувофиқ пурра кунед: нақшҳои ...

- A) ширин
- B) корам
- C) шинам
- D) нилгун

204 Ибораро бо зидмаъноӣ калимаҳои бенур, хирра пурра кунед: чашмони ...

- A) шуълабор
- B) шуҳратафзо
- C) шишаниҳод
- D) шахдбор

205 Ибораро бо ҳаммаъноӣ калимаҳои печхӯрда, ҳалқа-ҳалқа пурра кунед: мӯйи ...

- A) марғӯладор
- B) мушкин
- C) ғафс
- D) дароз

206 Дар чумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи кӯчакро гузоред:

Абрпораҳои ... дар уқёнуси осмон бо суръати тез ба ҷануб шино мекарданд. С. Улуғзода

- A) равон
- B) парешон
- C) серҳаракат
- D) бузург

207 Дар зарбулмасали зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи босаводӣ, бомаърифатиро гузоред:

Илм равшанӣ аст, ... – торикӣ.

- A) беҳунарий
- B) бекорӣ
- C) ноухдабарой
- D) нодонӣ

208 Ибораро бо зидмаънои калимаи *нав* пурра кунед:
дилбари меҳрубони ...

- A) навин
- B) аввалин
- C) ширин
- D) дерин

209 Дар байти зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи ишорашу-даро гузоред:

*Мегузашт он аз миёни субҳи равшан, шомии тор,
Аз миёни бӯстону олами ...у мазор.* М. Турсунзода

- A) кӯл
- B) ҷӯл
- C) шӯр
- D) мӯр

210 Дар чумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаҳои беҳим-матӣ, бахилиро гузоред:

... – тобеъ сохтани зимомӣ қувваи хеш барои додан ва бахшидани дорони худ ба ҳамчинси худ аст, ки ба он ниёз дорад.

Абуалӣ ибни Сино

- A) қаноат
- B) шуҷоат
- C) саховат
- D) ифбат

211 Ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

Ҷавони соҳибчамол дар байни ҳаёту ... дасту по мезад. С. Айний

- A) мамот
- B) зиндагӣ
- C) беморӣ
- D) маризӣ

212 Дар чумлаи зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои феъли нафаҳмидан, дарк накарданро гузоред:

Илм ин аст, ки ақли инсонӣ ашёро бояд тарзе ... , ки дар онҳо хато ва лағзӣ ҷо надошта бошад. Абуалӣ ибни Сино

- A) бисозад
- B) андарёбад
- C) бичӯяд
- D) огоҳ кунад

213 Дар байти зерин ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

Бувад маълуми ҳар озоду ...,

Ки нодон мурдаву доност зинда. Саййиди Насафӣ

- A) комил
- B) фориғ
- C) банда
- D) ғолиб

214 Кадом калимаҳо дар ҷумлаи зерин бо ҳам зидмаъноянд?

Маликзодаеро шунидам, ки кӯтоҳ буду ҳақир ва дигар бародаронаш баланду хубрӯй. Саъдии Шерозӣ

- A) маликзода, ҳақир
- B) кӯтоҳ, баланд
- C) кӯтоҳ, ҳақир
- D) баланд, хубрӯй

215 Кадом калимаҳо дар ҷумлаҳои зерин бо ҳам зидмаъноянд?

- Эй падар, кӯтоҳи хирадманд беҳ, ки нодони баланд. На ҳар чӣ ба қомат меҳтар, ба қимат – беҳтар. Саъдии Шерозӣ

- A) кӯтоҳ, хирадманд
- B) нодон, баланд
- C) кӯтоҳ, беҳ
- D) нодон, хирадманд

216 Кадом калимаҳо дар байтҳои зерин бо ҳам зидмаъноянд?

*Он шунидӣ, ки лоғаре доно
Гуфт боре ба аблаҳе фарбеҳ:
“Асби тозӣ, агарчи заиф бувад,
Ҳамчунон аз тавилае хар беҳ”.* Саъдии Шерозӣ

- A) лоғар, доно
- B) аблаҳ, фарбеҳ
- C) тозӣ, заиф
- D) лоғар, фарбеҳ

217 Кадом калимаҳо дар ҷумлаи зерин бо ҳам зидмаъноянд?

Исмоили Сомонӣ барои ғимояи ҳаққу ҳуқуқи мардум ва дафъи зулму ҷабр девонхона (вазорат)-и адлу дод барпо карда буд. С. Ҳалимиён

- A) ҳақ, ҳуқуқ
- B) ғимоя, ҷабр
- C) зулм, адл
- D) девонхона, вазорат

218 Кадом калимаҳо дар ҷумлаҳои зерин бо ҳам зидмаъноянд?

Касе ёд надошт, ки ӯ ҳашмгин шуда, касеро озурда бошад

Бо тобеон ва зердастонаш кушодарӯю меҳрубон буд. С. Ҳалимиён

- А) ҳашмгин, кушодарӯй
- В) ҳашм, озор
- С) тобеон, зердастон
- Д) кушодарӯй, меҳрубон

219 Кадом калимаҳо дар ҷумлаи зерин бо ҳам зидмаъноянд?

Оре, гори мазори Ҳоҷа Соктаре пурҳарос буд, аммо пурҳаросии он гори на танҳо аз он ҷо буд, ки даҳони фишурдаи танге ва дунболаи торики фарохи ҷукур ва дарозе дошт... С. Айни

- А) пурҳарос, торик
- В) фарох, ҷукур
- С) танг, фарох
- Д) ҷукур, дароз

220 Кадом калимаҳо сермаъноянд?

- А) андак, андеша
- В) ҳалқа, тор
- С) бадан, борон
- Д) ватан, вичдон

221 Кадом калимаҳо сермаъноянд?

- А) гандум, гарав
- В) далел, даво
- С) дам, забон
- Д) зарур, зафар

222 Кадом калимаҳо сермаъноянд?

- А) лаҷом, либос
- В) кулол, касал
- С) идрок, имкон
- Д) реша, рӯй

223 Кадом калима ду тарзи навишт дорад?

- A) гуноҳ
- B) бузург
- C) ночор
- D) талаб

224 Кадом калима ду тарзи навишт дорад?

- A) замин
- B) сарой
- C) модар
- D) осмон

225 Кадом калима ду тарзи навишт дорад?

- A) ангур
- B) либос
- C) ниҳод
- D) нигоҳ

226 Дар кадом банд иборайи рехта (фразеологӣ) нишон дода шудааст?

- A) дари касеро бастан
- B) даҳани касеро бастан
- C) шахсеро ноумед намудан
- D) касеро интизор шудан

227 Дар кадом банд иборайи рехта (фразеологӣ) нишон дода шудааст?

- A) хайрон шудан
- B) вайрон шудан
- C) гаранг шудан
- D) шубҳа намудан

228 Дар кадом банд иборайи рехта (фразеологӣ) оварда шудааст?

- A) матлаби пинҳонеро гуфтан
- B) сирри махфиеро фош намудан
- C) аз боло чизеро гирифттан
- D) болои гапро кушодан

229 Дар кадом банд иборай рехта (фразеологӣ) оварда шудааст?

- A) болои гапро пӯшидан
- B) чизеро рӯйпӯш намудан
- C) болопӯши касеро додан
- D) матлаберо пинҳон намудан

230 Таъбири замин сахт – осмон баланд чӣ маъно дорад?

- A) роҳи ҳалли кореро ҷустан
- B) замин сахт асту осмон баланд
- C) ноилоҷ мондан, чора надоштан
- D) ба осмон баромада натавоништан

231 Таъбир (ибораи фразеологӣ)-и дандон тез кардан чӣ маъно дорад?

- A) кина варзидан; тамаъ ҷустан
- B) ба сахтӣ тоб овардан, сабр кардан
- C) маломат кардан, сухани сахт гуфтан
- D) ба хӯрдан омода шудан, иштиҳо кушода шудан

232 Маънои кадом иборай фразеологӣ тоқат кардан аст?

- A) дандон хоидан
- B) дандони касе газ-газ шудан
- C) дандон тез кардан
- D) дандон ба дандон мондан

233 Кадом воҳиди фразеологӣ (таъбир) маънои зик шуданро дорад?

- A) дилтанг шудан
- B) дилафғор шудан
- C) дилсард шудан
- D) дилбазан шудан

234 Иборай рехтаи номаша гиру гӯшаша каш чӣ маъно дорад?

- A) баробари ба забон гирифтани номи касе ҳозир шудани ӯ
- B) гӯши касеро кашида танбеҳ додан
- C) номи касеро гирифта гӯшагро кашидан
- D) касеро ҷеғ задан

235 Маънои кадом ибораи фразеологӣ хурсанд шудан, фахр кардан аст?

- A) аз худ рафтан
- B) худро гум кардан
- C) сар ба осмон расидан
- D) ба сар бардоштан

236 Маънои ибораи рехтаи ақдро хӯрдан.

- A) хотир парешон шудан
- B) чизе ё касеро фаромӯш кардан
- C) дар иҷрои коре бепарвой кардан
- D) бехирадона кор кардан

237 Маънои ибораи фразеологӣ сархам кардан.

- A) бар сари касе зӯрӣ кардан
- B) бо касе ҷанҷол кардан
- C) касеро таънаю маломат кардан
- D) касеро шармандаю забонкӯтоҳ кардан

238 Ибораи сояи касеро аз девор тарошидан чӣ маъно дорад?

- A) касеро написандидан
- B) касеро аз ҳад зиёд бад дидан
- C) ба касе нигоҳ накардан
- D) бо касе қаҳрӣ шудан

239 Маънои кадом ибораи фразеологӣ сухани касеро нагардонидан аст?

- A) якро сад накардан
- B) ба як пул нагирифтани
- C) якдилу якҷон шудан
- D) як гапро ду накардан

240 Дар ҷумлаи зерин ибораи фразеологӣ чашии пӯшидан чӣ маъно дорад:

Агар аз баъзе таъсирҳои ҷузъии забони ўзбекӣ чашии пӯшем, содатарин ва софтарини лаҳҷаҳои форсӣ забони тоҷикӣ аст. С. Айни

- A) истифода набурдан
- B) сарфи назар кардан
- C) инкор кардан
- D) аз назар дур кардан

241 Ибораи фразеологии *таги чашм кардан* чӣ маъно дорад?

- A) касеро чашм кардан
- B) ба касе чашм расидан
- C) касе ё чизеро бо зери чашм нигариштан
- D) касе ё чизеро бо мақсаде мадди назар гирифтан

242 Дар ҷумлаи зерин ибораи *кушодарӯй будан* ба кадом маънӣ омадааст:

Бо меҳмон кушодарӯй ва хандон бош, ҳарчанд меҳмон нагуфта ояд, рӯй туриш накун.?

- A) меҳрубон ва чеҳрахандон будан
- B) хандон ва андаке хиҷил будан
- C) бо рӯйи кушода ва шармгин будан
- D) ба тарафи меҳмон нигоҳ карда гап задан

243 Ибораи фразеологии *чашм дар роҳ будан* чӣ маъно дорад?

- A) ба касе назар кардан
- B) касеро бад дидан
- C) ба касе ҳасад бурдан
- D) интизори касе будан

244 Кадоме аз ин вохидҳои фразеологӣ маънои *шахси бадгуҳар ва беманфиатро* ифода мекунад?

- A) хори сари девор
- B) гули сари сабад
- C) нахӯди пеши қошук
- D) ба оши тайёр баковул

245 Дар ҷумлаи зер таъбири “*ба сар бурдан*” чӣ маъно дорад?

Ҳафт шаб бо аробакаш ҳамроҳ,

Сахтии роҳро ба сар бурдем. М. Турсунзода

- A) дастро болои сар бурдан
- B) ранҷу азоб кашидан
- C) аз сар гузаронидан
- D) бо мушкилӣ дучор шудан

246 Дар чумлаи зерин иборои рехтаи *ба сари касе чормағз шикастан* ба кадом маъно истифода шудааст?

Вай, алалхусус, ҳангоме ки аз ягон меҳмонӣ гашта меомад, бардурӯғ либосу налоси мардумро аз ҳад зиёд таърифу тавсиф карда, ба сари шавҳар чормағз мешикаст. Р. Ҷалил

- А) дар назди касе аз зиндагӣ шикоят намудан
- В) касеро таърифу тавсифи зиёд намудан
- С) касе ё чизеро ғайбату бадбинӣ намудан
- Д) ба касе зулм намуда аз ҷонаш сер намудан

247 Дар чумлаи додашуда иборои рехтаи *“касери соз кардан”* ба кадом маъно истифода шудааст?

- Охири тафтиш ба хайр шавад, баъд худам якта-якта ҳамаашонро ҷунон соз кунам, ки ... ҷашмашон мош барин кушода шуда намонад, номам Олим набошад. Ф. Ниёзӣ

- А) касери зебу зинат ва ороиш додан
- В) шахсери ҳақорату дашном кардан
- С) касери лату кӯб намуда, таҳқир кардан
- Д) подоши кори бади касери дода, танбеҳ кардан

248 Дар чумлаи зерин иборои рехтаи *сояи сари касе шудан* чӣ маънӣ дорад?

“Мирзоаҳмад сояи сарам шуда, дар пиронсолиам маро мепояд, озор намедиҳад” фикр мекард модар.

- А) аз офтоб паноҳ кардани ягон кас
- В) мададгору ғимоятгари касе шудан
- С) аз касе доимо хабар гирифтани
- Д) корҳои касери иҷро намудан

249 Дар чумлаи зерин иборои рехтаи *санги ногаҳонӣ шудан* чӣ маънӣ дорад?

Ҳақиқатан, барои Холматов, ки умед ва орзуҳои зиёд дошт, ин санги ногаҳонӣ шуд. Ҷ. Иқромӣ

- А) ба санге пешпо хӯрдан
- В) чизи беарзиш ва бекорасери дидан
- С) аз касе таънаву маломат шунидан
- Д) зарбаи ғайри интизорӣ шудани чизе

250 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *дар дили ман хона накардан* чӣ маънӣ дорад?

Лекин ман туро духтарам гуфта наметавонам, чунки ту дар дили ман хона накардӣ, орзуи дигар доштам ман Ҷ. Иқромӣ

- A) хонаи касеро обод накардан
- B) ба манзили касе ворид шудан
- C) ба касе писанд наомадан
- D) аз касе умедвор шудан

251 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *гурги посӯхта* чӣ маънӣ дорад?

– Метарсам, – гуфт Бибираҷаб, – ин гурги посӯхта ба аламу азоб тоқат накарда ягон фитна ва корномаи дигарро ёфта набарорад.

Ҷ. Иқромӣ

- A) инсони зиндагидида ва таҷрибадор
- B) одами илоҷи ҳама корро меёфтагӣ
- C) шахси чандин маротиба аз тағи дор раҳо ёфта
- D) шахси маккор ва ҳилагар, ки дар ҷояш ором намешинад

252 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *даҳон нӯк набудан* чӣ маънӣ дорад?

Хабар дошту пинҳон кардааст, ману ту барин даҳонаш нӯк нест.

Р. Ҷалил

- A) беҳудагӯии зиёд кардан
- B) бо боварии комил гап задан
- C) сирро нигоҳ дошта тавоништан
- D) касеро сарзаниш, коҳиш кардан

253 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *ба тори қалби касе нохун задан* чӣ маънӣ дорад?

Имрӯз ба нозуктарин ва ҳассостарин тори қалби ӯ нохун заданд.

Ҷ. Иқромӣ

- A) ба дили шахсе роҳ ёфтан
- B) ба иззати нафси касе расидан
- C) касеро дашному носазо гуфтан
- D) рози дили шахсеро ифшо намудан

254 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи *тахта шуда мондан* ба кадом маъно истифода шудааст?

Пиразан баъди ин кӣ будани духтари соҳибҷамолро, ки аз як дидани вай “тахта шуда мондани” писариширо ҳанӯз пай набурда буд, баён намуд. Р. Ҷалил

- A) рост шуда мондан
- B) хушк шуда мондан
- C) қарахт шуда мондан
- D) баланд шуда мондан

255 Дар ҷумлаи зерин таъбири *таги тути бедонаро кофтан* чӣ маъно дорад?

Онҳо доимо таги тути бедонаро мекобанд.

- A) дар таги тут хоб рафтан
- B) танбалӣ ва коргурезӣ намудан
- C) айбу нуқсонӣ касеро ҷустан
- D) аз чизе тамаъ доштан

256 Дар матни зерин таъбири *талхӣ дудро мӯрӣ мебардорад* ба кадом маъно истифода шудааст?

“Талхӣ дудро мӯрӣ мебардорад”- меғӯянд. Худам ҳам ҳайрон, ки чӣ тавр то имрӯз сил шуда намурдам! Р. Ҷалил

- A) на ҳар кас ба талхӣ дуд тоқат мекунад
- B) на ҳар кас ба саҳтию мушкилии зиндагӣ тоб меорад
- C) азоб ва зулму ситами хешро хеш мебардорад
- D) зулму ситами хешу табор кори маъмулӣ аст

257 Дар матни додашуда таъбири *“аз зери по баромадан”* чӣ маъно дорад?

Писари ман аз зери по баромадаасту гаҳвораи духтари ту аз осмон фууромадааст-мӣ? Канӣ, гап зан! Р. Ҷалил

- A) хору зор будан
- B) беқадру қимат будан
- C) дар вазъияти саҳт будан
- D) боайбу нуқсон будан

258 Дар матни додашуда таъбири “коса ба лаби кӯза расидан” чӣ маъно дорад?

Дар кӯча ва бозорҳо бо андак гап моҷаро ва хархаша сар мезанад. Дар бисёр оилаҳо ҳам, чунон ки мегӯянд, ҳамин ки коса ба лаби кӯза расид, ҷанҷол ва гурбат сар мешавад. А. Деҳотӣ

- A) тоқат тоқ шудан
- B) ягон илоҷ кардан
- C) ба коре даҳолат намудан
- D) сабру таҳаммул намудан

259 Дар ҷумлаи додашуда ибораи рехтаи “ба миёни гап лагад задан” ба кадом маънӣ истифода шудааст?

Ғурбатхола тоқат карда натавониста, ба миёни гапи муаллим лагад зад... . А. Деҳотӣ

- A) ба суҳбат ҳамроҳ шудан
- B) бо суҳангӯ муросо кардан
- C) ба гапу коре даҳолат кардан
- D) сухани касеро дағалона буридан

260 Таъбири сари калобаро гум кардан чӣ маъно дорад?

- A) илоҷи воқеа ё кореро ёфтан
- B) илоҷи ҳодиса ё кореро наёфтан
- C) сари ресмони калобаро наёфтан
- D) овора шудан дар ягон кор

261 Таъбир (ибораи фразеологӣ)-и *гиребони худро бӯй кардан* чӣ маъно дорад?

- A) гиребони худро бӯй кардан ба хотири тозагӣ
- B) сарзаниш кардани шахс худаширо барои коре
- C) айб ва нуқсони худро ба сари касе бор кардан
- D) пеш аз сарзаниши касе айби худро ба хотир овардан

262 Кадом воҳиди фразеологӣ (таъбир) маънои “*ҳақир шуморидан*”-ро дорад?

- A) чашми дидан надоштан
- B) чашм пеш афкандан
- C) чашмро об додан
- D) ба чашми кам дидан

263 Дар кадом банд иборай рехта (фразеологӣ) дода шудааст?

- A) чанд забонро донистан
- B) аз як гиребон сар баровардан
- C) дар фикру андеша будан
- D) сабру таҳаммул кардан

264 Дар кадом банд иборай рехта (фразеологӣ) дода шудааст?

- A) мухтоҷи касе шудан
- B) миннатдор шудан
- C) майна об кардан
- D) мардигарӣ кардан

265 Дар кадом банд иборай рехта (фразеологӣ) дода шудааст?

- A) нигоҳи хирадмандона доштан
- B) чашмони бино доштан
- C) чашмони афсунгар доштан
- D) чашми корро донистан

266 Дар ҷумлаи зерин иборай рехтаи забони касеро хорондан чӣ маънӣ дорад?

- Боз забони касро меҳоронӣ. Охир, пагоҳӣ ман ҳамин қадар гапро ба девор гуфта будам-мӣ? А. Баҳорӣ

- A) сергапӣ кардан
- B) бо касе суҳбат кардан
- C) чизеро ба хотир овардан
- D) ба гапзанӣ маҷбур кардан

267 Дар ҷумлаи зерин иборай рехтаи дил ҷӯш задан чӣ маънӣ дорад?

Тасвирҳо ва суҳанҳои барҷаста дар ҳаёти ӯ ҷавлон мезаданд, дилаш ҷӯш мезад, лекин худро медошт ва бо завқ ҳикояи Саидҷонро мешунавид. Ҷ. Иқромӣ

- A) ба завқ омадан
- B) хотирчамъ будан
- C) самимона кор кардан
- D) ба касе муҳаббат доштан

268 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *дилро ҳарошидан* чӣ маънӣ дорад?

Нолаи найи ҷӯпонӣ мувофиқи зарби ҳамин суруд бо як тарзи ҳазинона баланд шуда, дилҳоро меҳарошид. С. Айнӣ

- А) ноором кардан, саросема шудан
- В) ба ҳаяҷон овардан, мутаассир кардан
- С) хавотир шудан, ба шубҳа афтидан
- Д) асабонӣ шудан, ғамгин гардидан

269 Дар матни додашуда таъбири *хирмани куҳнаро бод кардан* чӣ маъно дорад?

- Бобо, хирмани куҳнаро бод накарда, аз корҳои имрӯзаатон ғанзанд.

- А) кори касро ба уҳда гирифтан
- В) дар хирман ғалла бод додан
- С) хирманҳои куҳнаро истифода намудан
- Д) гапу кори гузаштаро гуфтан

270 Дар матни додашуда таъбири *худро гирондан* чӣ маъно дорад?

Вай дар байни чанд рӯз ҳудаширо гиронда монд, сурхии рӯяш ба зардӣ гирифт ва дар таги ҷаҷмонаш сояҳои кабуд пайдо шуданд. С. Улуғзода

- А) барои коре андешаи зиёд намудан
- В) ба тарс ва ҳаяҷони зиёд дода шудан
- С) фикру диққати бисёр намудан
- Д) харобу лоғар ва бемадор шудан

271 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *дастурхонро поймол кардан* чӣ маънӣ дорад?

Ҳамин ки шикамашон сер шуд, дастурхонро поймол мекунанд.

С. Айнӣ

- А) носипосӣ кардан, ба нағзӣ бадӣ кардан
- В) барои чизи беарзиш даъвои беасос кардан
- С) касро ба меҳмонӣ даъват карда натавоништан
- Д) дастнигари касе набудан, аз муҳтоҷӣ раҳо шудан

272 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи дастурхони кушода доштан ҷи маънӣ дорад?

Азбаски бойбача буд, дастурхони кушодае дошт, баъзе шоирон ва мусиқанавозон ба он ҷо омада мерафтанд. С. Айнӣ

- А) пулу мол доштан, сарватманд будан
- В) аз ҷиҳати моддӣ дастнигар ва муҳтоҷи касе набудан
- С) меҳмоннавоз будан, имконияти меҳмондорӣ доштан
- Д) раҳмдил будан, ба бечорагон ӯрӣ расонида тавоништан

273 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи даҳон тафсидан ҷи маънӣ дорад?

Даҳонам тафсида рафт, шуморо ҳам аз ҳоб монондам. Л. Саид

- А) ба якдигар сухани хуб гуфтан
- В) мақсади худро равшан баён кардан
- С) сергапӣ кардан, саргарми сухан шудан
- Д) бомулоҳиза, эҳтиёткорона сухан гуфтан

274 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи ба даҳон нигоҳ карда гап задан ҷи маънӣ дорад?

- Ҳой, ба даҳонатон нигоҳ карда гап занед, ман он хел тухмат накардаам! Ҷ. Иқромӣ

- А) ба якдигар сухани хуб гуфтан
- В) бомулоҳиза, фикр карда гап задан
- С) мақсади худро равшан баён кардан
- Д) сергапӣ кардан, саргарми сухан шудан

275 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи аз об хушк баромадан ҷи маънӣ дорад?

Мебинам, ки ту аз ман ҳам донотар шуда, аз об хушк баромадан меҳоҳӣ? Ҷ. Иқромӣ

- А) гуноҳ карда бечазо мондан
- В) рангзарду пажмурда шудан
- С) лоғар ва беҳол шудан
- Д) дар коре саросема нашудан

- 276** Дар чумлаи зерин ибораи рехтаи *оби даҳан рафтан* чӣ маънӣ дорад?
Қоришкамба ин ғоидаи калонро шунида оби даҳонаш мерафт... С. Айнӣ
- А) дар бораи чизе ба андеша рафтан
 - В) ҳавас рафтан; орзуманди чизе шудан
 - С) ошиқи касе ва ё шефтаи чизе шудан
 - Д) касеро фиреб дода ғоида гирифтан
-
- 277** Дар чумлаи зерин ибораи рехтаи *об карда хӯрдан* чӣ маънӣ дорад?
Баъд аз он ки ман дар пеши ӯ “Шаимақом”-ро об карда хӯрдан, маро ҳамроҳи худ ба меҳмонӣ бурдан гирифт. С. Айнӣ
- А) ба чизе ошиқ шудан, дил додан
 - В) дар фикри омӯхтани чизе шудан
 - С) чизеро пурра аз худ кардан; нағз доништан
 - Д) дар омӯхтани чизе кӯшишу ғайрат кардан
-
- 278** Дар чумлаи зерин ибораи рехтаи *дар баҳри тафаккур фурӯ рафтан* чӣ маънӣ дорад?
... дар баҳри тафаккур фурӯ рафтанд ва ба як бор сар бароварда, ҳар кадом байте навиштанд ва ба дастӣ якдигар доданд. Хондамир
- А) ба хоб рафтан
 - В) ба андеша рафтан
 - С) ба поён фаромадан
 - Д) ба гапи касе гӯш кардан
-
- 279** Дар чумлаи зерин ибораи рехтаи *рӯгардон шудан* чӣ маънӣ дорад?
Коре карданд, ки оммаи деҳқонон аз мо рӯгардон шуд. С. Айнӣ
- А) густохӣ кардан
 - В) пинҳон намудан
 - С) дилхунук шудан
 - Д) ба тарафи касе гаштан
-
- 280** Дар чумлаи зерин ибораи рехтаи *ба рӯйи об баровардан* чӣ маънӣ дорад?
Ба фикри ман, дар ҳар кучо меҳнати ҳалол одамро ба рӯйи об мебарорад.
- А) соҳиби обрӯ намудан
 - В) кореро амалӣ намудан
 - С) тоза кардан
 - Д) хушёр намудан

281 Дар ҷумлаи зерин ибори фразеологии *барака паридан* чӣ маънӣ дорад?

Ман розӣ нашудам, зеро одамҳо мегуфтанд, ки агар ҳаққи осиебон дода нашавад, баракаи орд мепарад. С. Улуғзода

- A) кам шудан, нест шудани файз
- B) натиҷаи хуб надодан, барор надоштан
- C) афзун шудан, фаровон гардидан
- D) нафъ ёфтан, хубии кореро дидан

282 Дар ҷумлаи зерин ибори фразеологии *барака ёфтан* чӣ маънӣ дорад?

Ҳалол меҳнат кард, аз меҳнати ҳалол барака меёбад. Ф. Ниёзӣ

- A) шод шудан, хурсанд гардидан
- B) хуб кор кардан, заҳмат кашидан
- C) афзун шудан, фаровон гардидан
- D) нафъ ёфтан, хайри кореро дидан

283 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи *корд ба устухон расидан* чӣ маънӣ дорад?

Лекин акнун, ки корд ба устухонам расиду косаи сабр лабрез шуд, забонам сӯзад ҳам, ба шумо ҳасрат мекунам. Р. Ҷалил

- A) кор ба нохушӣ расидан; дар ҳолати ногувор мондан
- B) ниҳоят ҳашмгин ва асабонӣ шудан; ба қаҳр оmodан
- C) саҳт ба танг омадан, ба ҷон расидан; тоқатшикан шудан
- D) касеро саҳт ҳашмгин кардан; ҳоли касеро ба танг овардан

284 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи *устухон сафед кардан* чӣ маънӣ дорад?

Дирӯз аз тухм баромада ба ман, мане, ки устухонам дар пахтакорӣ сафед шудааст, сабақ ёд доданӣ мешавад, тавба! Ҷ. Иқромӣ

- A) дар коре маҳорат ва таҷрибаи зиёд пайдо кардан
- B) дар натиҷаи машғул шудан ба коре бақувват шудан
- C) дар коре моҳир ва ҷустуҷолок шудан; тез кор кардан
- D) дар коре ранҷу азоби зиёд кашидан; пуртоқат шудан

285 Дар байти зерин ибораи рехтаи “устухон сахт шудан” чӣ маънӣ дорад?

*Устухонам гашт сахт аз кӯдакӣ бо шири ту,
Растам озод андар ин оғӯши оламгири ту.* А. Деҳотӣ

- А) ба коре зиёд машғул шудан, корозмуда шудан
- В) касеро дар канор гирифта, меҳрубонӣ кардан
- С) дар коре моҳир ва ҷустуҷолок шудан
- Д) ба воя расидан, калон шудан

286 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *на пай буду на Ҳайдар* чӣ маънӣ дорад?

– *Шарифаҷон! – оқибат кӣ будани ӯро фаҳмида, аз пасаш ҷеғ задам. Вале чӣ тавре ки мегӯянд: “на пай буду на Ҳайдар”.*

- А) аз назар ғайб задан; бе ному нишон шудан
- В) ба ҷашм намудор шудан; худро нишон додан
- С) ба саволи касе ҷавоб надодан; хомӯш истодан
- Д) ба гапи касе эътибор надодан; худро ба нодонӣ задан

287 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *на сих сӯзаду на кабоб* чӣ маънӣ дорад?

Шумо як кор кунед, ки на сих сӯзаду на кабоб, на заминҳоям аз дастӣ ман равад ва на шумо аз ду баробар ғоидани муқаррариатон маҳрум монед. С. Айнӣ

- А) бетарафона рафтор кардан; манфиати ҳар ду тарафро ба назар гирифтан
- В) гапи касеро нагاردонидан; аз рӯйи гуфта ва фармудаи касе кор кардан
- С) дар муносибат бо касе беэҳтиётӣ кардан, суҳанҳои бемантиқ гуфтан
- Д) дурустии суҳанеро тасдиқ кардан; дар баҳс тарафи касеро гирифтан

288 Дар ҷумлаи зерин ибораи рехтаи *гапро ба дил гирифта* чӣ маънӣ дорад?

– *Аммо, ту хафа нашлав, духтарам, гапҳои мана ба дилат нагир!*

Ҷ. Иқромӣ

- А) суҳани касеро ғӯш накардан
- В) суҳани касеро ба каси дигар гуфтан
- С) аз суҳани касе озурда, дилгир шудан
- Д) суҳани касеро шунида бо он амал кардан

289 Дар ҷумлаи зерин иборои рехтаи *гапро ба ҷояш хӯрондан* чӣ маънӣ дорад?

Агар одам гапро ба ҷояш хӯронда тавонад, ҳар касеро мот мекунад.

С. Айнӣ

- А) касеро дар суҳбат, дар баҳсу мунозира мағлуб намудан
- В) гап, хоҳиш ва ё маслиҳати касеро ба эътибор гирифтан
- С) бамавқеъ гап задан, дар ҷойи даркорӣ сухани мувофиқ гуфтан
- Д) мувофиқи гуфтаи касе кор карда тавоништан, аз рӯйи он амал кардан

290 Дар ҷумлаи зерин иборои рехтаи *аз гапи касе набаромадан* чӣ маънӣ дорад?

Фарзанд набояд аз гапи падару модар барояд. Ҳ. Карим

- А) мувофиқи гуфтаи касе кор кардан, ба гуфтаи касе амал кардан
- В) бисёр гап назадан; гап сохта набаровардан, дурӯғ нагуфтан
- С) гап, хоҳиш ва ё маслиҳати касеро ба эътибор нагирифтан
- Д) бамавқеъ гап задан, дар ҷойи даркорӣ сухан гуфтан

291 Дар байти зерин иборои рехтаи *аз шоҳи баланд будан* чӣ маънӣ дорад?

Ҳама дар ҷаҳми ин кас наоисанданд,

Ба ғайри худ, ки “аз шоҳи баланданд”. Ф. Ансорӣ

- А) аз ҳонаводаи давлатманд будан; мағруру ҳавобаланд будан
- В) ба дараҷаю мартабаи баланд расидан; баландмақом будан
- С) нисбат ба касе дар коре боҳунартар будан; бартарӣ пайдо кардан
- Д) гарданкашӣ кардан, бо баҳонае кори фармудаи касеро иҷро накардан

292 Дар байти зерин иборои рехтаи *ширу шакар шудан* чӣ маънӣ дорад?

Он гоҳ ду тӯй дар ҳамин фасли баҳор,

Пайваста ба ҳам, аҷаб шавад ширу шакар. Б. Раҳимзода

- А) мағруру ҳавобаланд шудан
- В) нисбат ба касе бартарӣ пайдо кардан
- С) хуб шудан, ба яқдигар муносиб омадан
- Д) ба дараҷаю мартабаҳои баланд расидан

293 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи худро калон гирифтаи чӣ маънӣ дорад?

– *Худатонро калон мегирифтад, ҳеч касро назаратон намегирифт ...*
С. Айни

- A) ҳавобаландӣ кардан, мағрур будан
- B) нисбат ба касе бартарӣ пайдо кардан
- C) мақому мартаба, ҷойи худро доништан
- D) ба дараҷаю мартабаҳои баланд расидан

294 Ба ҷойи сенукта ибори рехта (фразеологӣ)-и мувофиқро гузоред:
Барои ...и ман монанди шумо ҳамтабақ даркор аст. С. Айни

- A) кушода шудани фикр
- B) кушода шудани иштиҳо
- C) кушоиши қор
- D) кушода шудани бахт

295 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Хонуми бечора қариб ... Ф. Муҳаммадиев

- A) ақлаш даромад
- B) аз ақл бегона шуда буд
- C) аз ақл бегона буд
- D) аз ақл берун буд

296 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:
- Худат ҳам ба дом афтидӣ, -гӯён боз ўро ... С. Айни

- A) суҳан кушод
- B) суҳан ронд
- C) ба суҳан даровард
- D) ба суҳан даромад

297 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:
Оқибат ҷудой ..., дар пайи ҷустуҷӯи ту афтадам. С. Айни

- A) аз ҷон гузашт
- B) ҷонро халос кард
- C) ба ҷонам расид
- D) ҷонам сахтӣ кард

298 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Мо ҳар ду бародарони калонсол, ҳарчанд бо ҳам машварат кардем,

С. Айнӣ

- A) сари калобаи кор гум нашуд
- B) сари калобаи корро ёфтем
- C) сари калобаи кор пайдо гардид
- D) сари калобаи корро наёфтем

299 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Ман ду моҳи дигар ... дар ҳавлии Шарифҷонмахдум истодам.

С. Айнӣ

- A) дандон шикаста
- B) дандон хоида
- C) дандон ба дандон монда
- D) дандон кофта

300 Ба ҷойи сенукта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Модар косаро ба рӯйи пештахта гузошта худ боз ба берун

Аз “Тоҷикистони советӣ”

- A) чашм песонд
- B) чашм пӯшид
- C) чашм расид
- D) чашм партофт

301 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Тамоми умр ... ба умед зистем. А. Самад

- A) дандон зада
- B) дандон хоида
- C) дандон тез карда
- D) дандон ба дандон монда

302 Ба чойи сенукта ибораи рехтаи заруриро гузored:

Бинобар ин ба тадбири давлат муқобилат ва аз фармони ӯ ... маҳзи хатост. Р. Ҷалил

- A) саргурез кардан
- B) саркашӣ кардан
- C) саргардон кардан
- D) сарзаниш кардан

303 Дар ҷумлаи зерин ба чойи сенукта ибораи рехтаи мувофиқро гузored:

Муҳиддинмахдум он шаб наздикони худро даъват карда,

Ҷ. Иқромӣ

- A) суҳбат пир шуд
- B) суҳбат ороста буд
- C) суҳбат тафсида рафт
- D) суҳбатро пир карда буд

304 Дар ҷумлаи зерин ба чойи сенуктаи аввал ибораи рехтаи мувофиқро гузored:

Вай дигар ... , ба садои хеле баланди ларзон ва дар айни ҳол таҳдидомез гуфт Ҳаким Карим

- A) аз як гиребон сар бароварда
- B) сабру қарорро аз даст дода
- C) ба даҳон об гирифта
- D) дандон ба дандон монда

305 Дар ҷумлаи зерин ба чойи сенукта ибораи рехтаи мувофиқро гузored:

Шояд дар дақиқаҳои охир аз баромадан ба намоиш ...? Ҷурун Кӯҳзод

- A) даст кашида бошанд
- B) даст дода бошанд
- C) даст афшонда бошанд
- D) даст ба гиребон шуда бошанд

306 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта иборати рехтаи мувофиқро гузоред:

Ситишу дилбардорӣ ба инсон қувват, А. Самад

- А) болу пар мебахшад
- В) болу пар мекушояд
- С) болу пар мебарорад
- Д) болу пар мезанад

307 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта иборати фразеологии мувофиқро гузоред:

Агар аз баъзе таъсирҳои ҷузъии забони ўзбекӣ ... , содатарин ва софтарини лаҳҷаҳои форсӣ забони тоҷикӣ . С. Айни

- А) тағи чашм кунем
- В) чашм ало кунем
- С) чашм дўзем
- Д) чашм пўшем

308 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта иборати рехтаи мувофиқро гузоред:

Саҳл суст кор кунад, ту барин сесаду панҷоҳ кас якбора ба вай

Ф. Ниёзӣ

- А) чашм ба роҳ дошт
- В) чашм ало мекунад
- С) чашм мерасад
- Д) чашм меафтад

309 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта иборати рехтаи мувофиқро гузоред:

– Ҳа, ҳамааш ҳамин, ҷавоб дод Ҳалима ҳоло ҳам Ҷ. Иқромӣ

- А) дар қаҳр шуда
- В) аз қаҳр нафуромада
- С) қаҳри худро фурӯ бурда
- Д) қаҳраш дар нўги биниаш буда

310 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Нозир Маҳмудов, ки бо умеди аз Раиси ҳукумат ҳимоя ҷустан омада буд, Ф. Ниёзӣ

- A) тарбуз аз бағалаш афтод
- B) чашмаш нигарон шуд
- C) чашмаш дар роҳ буд
- D) тарбузро аз бағалаш ғалтонд

311 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Фақат як қадар гарданишахӣ дорад, ки он ҳам бо андак гушмол

А. Ҳамидӣ

- A) дар миён меояд
- B) дилхунук мешавад
- C) аз байн меравад
- D) дилгарм мешавад

312 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Юнусбой дид, ки ҳар суханаи боиси ҳаҷву кинояҳои нави ногувор мешавад, қаҳролуд ... ва рафтани шуда аз ҷо бархост. С. Улуғзода

- A) дамашро баланд кард
- B) дам фурӯ баст
- C) аз дами худ фуromaд
- D) дамашро паст кард

313 Ба ҷойи сенуқта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:

Ў ... барин мегашт, лекин аз тарси “баногоҳ дида намонад” дигар ба тиреза наздикӣ намекард. Р. Ҷалил

- A) мусичаи бегуноҳ
- B) мурғи давлат
- C) мурғи посӯхта
- D) мурғи парканда

314 Ба ҷойи сенуқта ибораи рехтаи мувофиқро гузоред:

Вале духтар сипоҳигари ро ... , гап назад.

- A) бой наод
- B) бозӣ доронд
- C) бозоргир кард
- D) болу пар бахшид

315 Ба ҷойи сенуқта ибораи рехтаи мувофиқро гузоред:

Ба як тарафи ҳавлӣ рафту андак ашк рехт ва

- A) бурду овард кард
- B) бучулаш олчӣ хест
- C) буғи корро баровард
- D) бухси дилашро баровард

316 Услуби баёни матнро муайян намоед:

Имрӯз ҷаҳон ба таври ҷаҳмгир рушду инкишоф меёбад ва технологияи замонавӣ ба зиндагии тамоми қишрҳои ҷомеа ворид шуда, аз пешрафту дигаргуниҳои зиёд башироат медиҳад. (аз рӯзнома)

- A) публицистӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) бадеӣ

317 Услуби баёни матнро муайян намоед:

Таълиму тарбия ва таҷлили ҷорабиниҳои мавзӯи тибқи дастуру супориш ва фармоишҳои вазоратҳои маориф ва илму меҳнат, муҳоҷират ва шугли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегарданд. (аз рӯзномаи “Омӯзгор”)

- A) расмӣ
- B) публицистӣ
- C) илмӣ
- D) бадеӣ

318 Услуби баёни матнро муайян намоед:

Боиси ифтихори мардуми тоҷик аст, ки ин шоири озода ва вораства дар муҳити адабии Хуросону Мовароуннаҳр ҳамчун устоди ғазалҳои саршор аз меҳри Ватану ватандорӣ эътироф шуда, ғазалиёти ӯ аз лиҳози бандубасти забониву адабӣ ва ғасоҳату балогат дар ҳадди камол қарор доранд ва ба сифати намунаи олии осори лирикии адабиёти тоҷикӣ ва дигар ҳамзабонони мо шинохта шудаанд.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

319 Услуби баёни матнро муайян намоед:

Робитаҳои таърихӣ фарҳангии Осиёи Миёна бо Ҳинд аз тариқи ҳавзаи фарҳангии Бохтари бостонӣ сурат гирифтааст. Нишонаҳои равобити фарҳангии мардумони Осиёи Миёнаро дар бозёфтҳои бостоншиносии ноҳияҳои ҷануби Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҷумҳурии Туркменистон ва Ҷумҳурии Узбекистон, ки дар он замон сокинонаш иборат аз қавмҳои эронӣ шарқӣ будаанд, метавон ба хубӣ дарёфт.

- A) бадеӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

320 Услуби баёни матнро муайян намоед:

Нуқтаи баланди тараққӣ ва рушди равобити иқтисодиву фарҳангии халқҳои Ҳиндустон бо Осиёи Миёнаро дар даврони қадим замонӣ дар ҳаёти императории Кӯшонӣён будани онҳо бояд ҳисобем. Дар ин даврони таърихӣ халқҳои ин сарзамин фарҳангу тамаддуни ягона, анъанаву суннатҳои умумӣ ва давлати муқтадири ягона доштанд, ки дар ҳамон рӯзгор бо империяҳои Чин ва Сосониёну Рум сар ба сар мешуданд... .

- A) расмӣ-коргузорӣ
- B) публицистӣ
- C) бадеӣ
- D) илмӣ

321 Услуби матнро муайян кунед:

Партави офтобе, ки ба сари девори ин дара афтодааст, аз даруни ин оби соф ва чӯйи шаффоф акси худро намоён карда шаъшаапошӣ мекунад; сангҳои девори дара аз даруни ин оби оташтоб ба тарзе намоён мешавад, ки гӯё сангтарошони хунарманд сангҳои рахдорро ба як тартиби ҷандасагӣ болои ҷам ҷида бошанд. С. Айнӣ

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

322 Услуби матнро муайян кунед:

... чӯйчаҳои оби соф, ки аз фарози кӯҳ ба нишеб аз санге ба санге частухез карда мефуромаданд, аз шилдир-шилдири оҳангдори худ бо мургони назматироз ҷамовозӣ мекарданд; гӯсфандон дар хоби ноз; бузғолагон дар таку тоз; чӯпонбачагон дар давидан; охубаррагон дар рамидан; хулоса ҳар кас, ҳар чиз ва ҷамаи табиат дар олами худ хурсанд ва шодмон буд. С. Айнӣ

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

323 Услуби матнро муайян кунед:

Аз роҳи тангу торик ба майдони фароҳу равшани дара баромад, ҳарҷо-ҳарҷо дарахтони арча (бурс) соя меандохтанд; чӯйчаҳои оби мусаффо аз пойи дарахтони қатори зебо равон буданд, сабзаҳои расида ва себарғаҳои дамида гӯё қолини сабзе буданд, ки ба канори ин чӯйбор ва зери ин дарахтони қатор густурда шуда буданд ... С. Айнӣ

- A) бадеӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

324**Услуби матнро муайян кунед:**

1. Забони асосии таҳсил дар муассисаҳои таълимии Ҷумҳурии Тоҷикистон забони давлатӣ мебошад.

2. Давлат ба шахрвандон интихоби забони таҳсилро кафолат дода, ба забони давлатӣ ва дар маҳалҳои сукувати сернуфуси миллатҳои дигар, дар доираи имконоти мавҷудаи соҳаи маориф, ба забони модарии онҳо гирифтани таҳсилоти умумиро таъмин менамояд.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

325**Услуби матнро муайян кунед:**

1. Давлат ба шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба миллат, нажод, ҷинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, вазъи иҷтимоӣ молумулкӣ ҳуқуқ ба таҳсилро кафолат медиҳад.

2. Давлат дар муассисаҳои таълимии давлатии таҳсилоти ибтидоии касбӣ, миёнаи касбӣ, олии касбӣ ва касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ як маротиба гирифтани таълими роғонро кафолат медиҳад.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

326**Услуби матнро муайян кунед:**

1. Таҳсилоти умумӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гирифтани маълумоти умумӣ дар бораи табиат, ҷамъият ва арзишҳои таърихӣ фарҳангии милливу умумибашарӣ таъкил карда мешавад.

2. Таҳсилоти умумӣ тавассути муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоӣ, умумии асосӣ ва миёнаи умумӣ амалӣ мегардад.

3. Барои шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон таълими умумии асосӣ (9-сола) ҳатмист.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

327 Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Рубоӣ калимаи арабӣ буда, маънояш чоргона аст ва он яке аз навъҳои шеъри адабиёти форсу тоҷик буда, пайдоишаш ба адабиёти араб алоқамандие надорад. Рубоӣ ба адабиёти хаттӣ аз эҷодиёти шифоҳии халқ гузаштааст...

- A) бадеӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ
- D) публицистӣ

328 Услуби баёни матнро муайян намоед:

Дубайтӣ яке аз навъҳои қадимаи шеъри тоҷикист, ки бинобар аз рӯйи қофия ва миқдори мисраъ ба рубоӣ монанд буданиш онро бо рубоӣ омехта мекунад, вале дар асл он жанри мустақил мебошад. Як хусусият ва фарқи муҳими рубоӣ аз дубайтӣ он аст, ки дубайтӣ бо ҳиҷои дароз сар мешавад.

- A) публицистӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ
- D) илмӣ

329 Услуби баёни матнро муайян намоед:

Чистон яке аз жанрҳои машҳур ва интишорёфтаи адабиёти даҳонакии халқ буда, аз ҷиҳати пайдоишу мавқеъ, мазмуну мундариҷа ва аз лиҳози забону хусусиятҳои бадеӣ ҷолиби диққат мебошад. Ин жанри нафис ва диққатрабои фолклор таърихи қадима дорад.

- A) бадеӣ
- B) расмӣ
- C) илмӣ
- D) публицистӣ

330 Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Моддаи 11. Тоҷикистон сиёсати сулҳҷӯёнаро ба амал татбиқ намуда, соҳибхитиёрӣ ва истиқлолияти дигар давлатҳои ҷаҳонро эҳтиром менамояд ва муносибатҳои хориҷиро дар асоси меъёрҳои байналмилалӣ муайян мекунад...

- A) бадеӣ
- B) илмӣ
- C) публицистӣ
- D) расмӣ-коргузорӣ

331 Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Моддаи 42. Дар Тоҷикистон ҳар шахс вазифадор аст, ки Конститутсия ва қонунҳоро риоя кунад, ҳуқуқ, озодӣ, шаъну шарафи дигаронро эҳтиром намояд.

Надонистани қонун ҷавобгариро истисно намекунад.

- А) бадеӣ
- В) илмӣ
- С) расмӣ-коргузорӣ
- Д) публицистӣ

332 Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Моддаи 34. Падару модар барои таълиму тарбияи фарзандон ва фарзандони болиғу қобили меҳнат барои нигоҳубин ва таъминоти иҷтимоии падару модар масъул мебошанд.

Давлат барои ҳифзи кӯдакони ятим, маъюб ва таълиму тарбияи онҳо ғамхорӣ менамояд.

- А) бадеӣ
- В) илмӣ
- С) публицистӣ
- Д) расмӣ-коргузорӣ

333 Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Дар сар то сари кӯчаи калон шипир-шипирӣ наст, вале беороми дарахтон ҳукмфармо буд. Офтоб ҳанӯз аз паси кӯҳҳо сар назада бошад ҳам, аммо абрипораҳои сиёҳи қурғошимтобро бо қалами ноаёни худ паси ҳам ранг мекард ва гӯё тамоми осмон лаҳза ба лаҳза отаи мегирифт. П. Толис

- А) илмӣ
- В) бадеӣ
- С) расмӣ-коргузорӣ
- Д) публицистӣ

334 Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Баногоҳ аз ҷониби кӯҳсор тундбодде вазид. Бод сония ба сония неру мегирифт ва ҷавлон мекарду абрҳои сиёҳро ронда меовард. Аз он абрҳои торик якбора барфу борон чун сели дамон фурӯ рехт. Тундбоди сард мезуррид, нӯла мекашиду барфи борономехтаро печонда, бар тӯдаи аспон ва одамон мезад, чодирҳоро канда мебурд. Аспон, шутурон гардан ба гардани ҳам ниҳода ларз-ларзон меистоданд. С. Улуғзода

- А) бадеӣ
- В) расмӣ
- С) публицистӣ
- Д) илмӣ

335 Услуби баёни матни зеринро муайян намоед:

Пас аз чанде ба бешазоре расид, бихиштосо, багоят хурраму фараҳафзо, ки гӯё фалак дар вай лолаву сунбул кишта буд, аз фаровонии дарахтони сабз офтоб дар болои сар дида намешуд, ҷӯйҳои оби чун гулоб ба ҳар сӯ равон буданд, паҳлавон дар лаби чашмае фуруд омад. С. Улуғзода

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) публицистӣ
- D) расмӣ

336 Услуби матнро муайян намоед:

Дар Тоҷикистон халқ баёнгари соҳибхушӣ ва сарчашмаи ягонаи ҳокимияти давлатӣ буда, онро бевосита ва ё ба воситаи вакилони худ амалӣ мегардонад.

Ифодаи олии бевоситаи ҳокимияти халқ раёиспурсии умуми-халқӣ ва итиҳобот аст.

Халқи Тоҷикистонро сарфи назар аз миллаташон шахрвандони Тоҷикистон ташкил менамоянд.

- A) бадеӣ
- B) расмӣ
- C) илмӣ
- D) публицистӣ

337 Услуби матнро муайян намоед:

Лугатҳо яке аз воситаҳои муҳими омӯзиш ба шумор мераванд. Онҳо аз рӯи моҳият ва мазмун ба ду навъ: лугатҳои энциклопедӣ ва забонӣ ҷудо мешаванд.

Дар навбати худ лугатҳои энциклопедӣ низ ду хел доранд: лугатҳои энциклопедии умумӣ ва соҳавӣ.

Дар лугатҳои энциклопедии умумӣ мухтасар дар бораи ҳамаи соҳаҳои ҳаёти ҷомеа: илм, фарҳанг, иқтисодиёт, сиёсат, ҳоҷагидорӣ, ҳизбҳо, таърих, ашхоси таърихӣ, адабиёт, санъат ва ғайра маълумот дода мешавад.

- A) бадеӣ
- B) расмӣ
- C) илмӣ
- D) публицистӣ

338 Услуби матнро муайян намоед:

“Энциклопедияи калони шӯравӣ”, ки дар Маскав се маротиба нашр шуд, ба энциклопедияи умумӣ мансуб аст. Нашири сеюми он дар солҳои 1969 – 1978 дар 30 ҷилд интишор ёфта, зиёда аз 100 ҳазор мақоларо дар бар мегирад.

“Энциклопедияи советии тоҷик” дар 8 ҷилд низ ба ҳамин навъи Энциклопедия тааллуқ дошта, аз 23 ҳазор мақола иборат аст.

Чунонки аз номаш бармеояд, ЭСТ асосан дар бораи воқеияти иқтисодӣ, маданӣ, сиёсӣ, маърифатӣ, арбобони давлатӣ ва фарҳангии Тоҷикистон маълумот медиҳад.

- A) бадеӣ
- B) расмӣ
- C) илмӣ
- D) публитсистӣ

339 Услуби матнро муайян намоед:

Энциклопедияҳои соҳавӣ ба шарҳи як ҷиҳати ҳаёти миллат нигаронида шудаанд. Алҳол дар кишварамон “Энциклопедияи хоҷагии қишлоқи Тоҷикистон” дар ду ҷилд 8 ҳазор мақола, “Энциклопедияи адабиёт ва санъат” дар ду ҷилд (аслан бояд 3 ҷилд нашр шавад) бо 9 ҳазор мақола интишор гаштааст.

“Фарҳанги тиббӣ” – (русӣ – тоҷикӣ – лотинӣ) -и М. Ё. Расулов дар чор ҷилд моҳиятан ба энциклопедияи соҳавӣ мансуб мебошад.

- A) бадеӣ
- B) расмӣ
- C) илмӣ
- D) публитсистӣ

340 Услуби матни зеринро муайян намоед:

Шаҳри Бухоро дар пойи қалъа ҳамчун дасторхони пурнеъмате дар пеши меҳмони болонишин густурда ва дар ихтоси девори баланд қарор гирифтааст. Дар даруни қалъа боз қалъаи дигаре буд, ки кохи ҳукмдорони Бухоро – Бухорхудотҳо дар вай буд. С. Улуғзода

- A) бадеӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ
- D) публитсистӣ

341 Услуби матни зеринро муайян намоед:

Кабк бедор шуд, ба танаи тахтачаҳо нӯл зад, аз косачаи наздаш оби соф хӯрд ва аввал канда-кандаи оҳиста, сипас қакра зад. Дар субҳи солеҳон долону хонаву дар, берун ҳам пур аз хонишии кабки дарӣ гаши.

С. Ҳасанзод

- А) илмӣ
- В) бадеӣ
- С) расмӣ
- Д) публицистӣ

342 Услуби матни зеринро муайян намоед:

Бо хоҳиши бачаҳаки хушлафз кабк боре чанд чидда-чидда дон мехӯрд. Андактар кабки қафас аз дигар нағма пардохт. Писарак хандида фуромаду худро ба ҷойгаҳ андохт. Ёро дар хонишии форам хоб мебурд, хоби бароҳате. С. Ҳасанзод

- А) илмӣ
- В) бадеӣ
- С) расмӣ
- Д) публицистӣ

343 Услуби матни зеринро муайян намоед:

“Бӯстон” ба вазни “Шоҳнома”-и Фирдавсӣ дар баҳри мутақорибии мусаммани маҳзуф ва мақсур инио шудааст. Ҳар байти он аз ҳашит рукни фаулун, фаулун, фаулун фаул таркиб ёфтааст.

- А) бадеӣ
- В) илмӣ
- С) расмӣ
- Д) публицистӣ

344 Услуби матни зеринро муайян намоед:

Саъдӣ “Гулистон”-ро пас аз “Бӯстон” инио кардааст. “Гулистон” асари насрист, вале бо пораҳои шеърӣ, қитъаҳо, рубоиёт ё байтҳои алоҳида ораста шудааст. Баъзан ҳикоятҳои назмӣ низ омадаанд, вале онҳо хеле каманд.

- А) бадеӣ
- В) илмӣ
- С) расмӣ
- Д) публицистӣ

345 Услуби матни зеринро муайян намоед:

Саъдӣ нас аз сафари тулонӣ ба диёр омад ва ба иншои “Бӯстон” оғоз кард. Ҳамин тавр, ӯ “Бӯстон”-ро дар тули як сол (соли 1257) ба анҷом расонд. Асар аз ҷаҳор ҳазор байт иборат буда, аз даҳ фасл таркиб ёфтааст.

- A) бадеӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ
- D) публицистӣ

346 Услуби матни зеринро муайян намоед:

... зулфи парешонаширо дар гирди рухсори тобонаш бо он зебоӣ тасвир кардан аз дасти ҳеҷ наққоши нодиракор намеомад; қади навроста, рӯйи хуҷаста, зулфи шикаста, абруи пайваста – ҳама ба якдигар мутаносиб, ҳама ба якдигар шинам, ҳама ба якдигар зебанда афтида буданд. С. Айни

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ
- D) публицистӣ

347 Услуби матни зеринро муайян намоед:

Дар ҳақиқат ҳам ҳусну ҷамоли Гулнор таъсирбахшо буд: ҷашими сиёҳи отаишбор, миҷғони дарози ҷонишкор ва абруи қачи дун-боладори ӯ дили ҳар бинандаро аз ҷо мебурд; мӯйи дарози тобдораиш, ки то ҳамгашти зонуҳояш мерасид, барои ҳаваскорон каманди печоне буд ... С. Айни

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ
- D) публицистӣ

348 Услуби матни зеринро муайян намоед:

Хусусан, дар ҳолати ҳозира ҳусн ва зебоии Гулнор яке бар даҳ афзуда буд: ҷашими бепарвое, ки ба нигоҳи мағруронаиш бинан-дагон зор буданд, ҳоло бо нигоҳи маъюсона зорӣ мекард; лаби пуристигное, ки дар гояти ноз ба ҷуз неши дилбохтаи худ (Ёдгор) ба боз шудан гардан намефуровард, ҳоло ба ниёз омада буд. С. Айни

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ
- D) публицистӣ

349 Услуби матнро муайян кунед:

Шаҳри Норак дар соҳили рӯди Ваҳш ҷойгир буда, масоҳаташ зиёда аз 324,5 км²-ро ташикл медиҳад. Аз Норак то пойтахти кишвар – шаҳри Душанбе 64 км аст. Аҳолии шаҳри Норак дар соли 2015 тақрибан 28 100 нафар буд. Дар атрофи Норак 31 деҳа мавҷуд аст.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

350 Услуби матнро муайян кунед:

Қалъаи Хучанд яке аз калонтарин қалъаҳои Осиёи Миёна буда, таърихи 2500-сола дорад. Қалъа дар асрҳои VI-V пеш аз мелод бино шуда, аввал садди ҳокӣ ва баъдтар девори ғафси бо хийти хом сохташуда дошт. Қисмҳои таркибии Хучанди қадима – шаҳру арк деворҳои алоҳида доштанд.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

351 Услуби матнро муайян кунед:

Давлати Сомониён сеюмин давлати бузурги аҳди исломии тоҷикон мебошад, ки солҳои 875-999 дар Мовароуннаҳру Хуросон арзи вуҷуд кардааст. Саромади сулолаи Сомониён Сомонхудо ном дошт, ки дар музфоти Балх мезист. Набераҳои Сомонхудо ва писарони Асад – Нух, Аҳмад, Яҳё, Илос ҳокимони баъзе аз вилоятҳои Мовароуннаҳру Хуросон шуданд.

- A) бадеӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

352 Услуби матнро муайян кунед:

Сугд аз нахустин давлатҳои таърихӣ, яке аз қадимтарин марказҳои тамаддуни аҷдоди тоҷикон ба шумор меравад. Давлати Сугд дар нимаи аввали ҳазораи I то мелод пайдо шуда, дар Шарқ пеш аз ташиклёбии давлати Ҳахоманишиён машхур буд. Сугд дар асри V то мелод ба ҳайати давлати Ҳахоманишиён шомил гашта, яке аз вилоятҳои бузурги онро ташикл медод.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

353 Услуби матнро муайян кунед:

Ба ҳудудҳои давлати Сугд мулкҳои Маймуз, Кушония, Бухоро, Кеш, Насаф, Самарқанд, Панҷакент, Истаравшан, Хучанд ва ғайра шомил мешуданд. Дар байни ин мулкҳо бузургтаринаш Бухоро ба шумор мерафт. Пойтахти Сугди қадим шаҳри Самарқанд буд, ки он дар сарчашмаҳои юнонию румӣ Мароқанд низ номбар шудааст.

- A) бадеӣ
- B) публицистӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) илмӣ

354 Услуби матнро муайян кунед:

Дар воҳаҳои Бухорою Самарқанд ва Саразми Сугди бостонӣ зироаткорӣю боғдорӣ хеле пеш рафта буд. Дар қаламрави Сугд чорводорӣю аспарварӣ низ ривоч ёфта, шухрати аспҳои хушзоти Бохтару Сугд ва Фаргона то Чин расида буд.

Савдогарони сугдӣ дар Осиёи Марказӣ ва қаламрави Чин нуфуз доштанд. Онҳо тавассути роҳи бузурги абрешим аз Чин то Мисру Рум доду гирифт мекарданд.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

355 Услуби матнро муайян кунед:

Таманно тарсидаву ларзида гоҳ тозад, гоҳи дигар аз ҳол рафта, тез-тез мекалавид. Аз гуруснагӣ, бемадорӣ ва асабоният дилаш беҳузур мешуд. Ё саропо зарқи оби борон буд. Тундар дам ба дам хурӯш карда, шахҳои атрофро гӯё ба такон меовард. Баъзан ба роҳи дара, ки онро тадричан торикӣ фаро мегирифт, лаҳзае нур меафканд... . С. Турсун

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

356 Услуби матнро муайян кунед:

Эй писар, мардумони бегонаро ҳар рӯз меҳмон макун. Аз он ки ҳар рӯз ба ҳаққи меҳмон натавон расидан. Бингар, то як моҳ чанд бор меҳмонӣ тавон кардан. Он ки се бор тавонӣ кардан, як бор кун ва се бор андар ӯ харҷ кун, то хони ту аз ҳама айбе мубарро бувад ва забони айбҷӯён бар ту баста бошад. Унсурулмаолии Кайковус

- A) публицистӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) бадеӣ

357 Услуби матнро муайян кунед:

Эй писар, ... ва ту манишин то он гоҳ, ки меҳмонон бигӯянд як бору ду бор, ки бинишин. Он гоҳ бо эшон мусоадат кун ва нон бихӯру фурутар аз ҳама кас нишин. Магар меҳмони бузург бошад, ки нишастан мумкин набувад.

Ва аз меҳмонон узр махоҳ, ки узр хоستان таъби бозориён бувад. Ва ҳар соат мағӯй: “Эй фалон, нон нек бихӯр ва ҳеҷ намехӯрӣ. Шарм мадор, ки аз ҷиҳати ту чизе натавонистам кардан”

Унсурулмаолии Кайковус

- A) публицистӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) бадеӣ

358 Услуби матнро муайян кунед:

Моддаи 3. Забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон забони тоҷикӣ аст.

2. Ҳар як шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифадор аст, забони давлатиро донад.

3. Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода, ҳимоя ва рушди забони давлатиро таъмин менамояд...

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

359 Услуби матнро муайян кунед:

Моддаи 11. Забони чорабиниҳои фарҳангӣ

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон чорабиниҳои фарҳангӣ ба забони давлатӣ баргузор мегарданд.

2. Чорабиниҳои фарҳангии байналмилалӣ ва байнидавлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба забони давлатӣ ва ба забонҳои дигар сурат мегиранд.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

360 Услуби матнро муайян кунед:

Моддаи 3. Забонҳои дигар

1. Ҳамаи миллатҳо ва халқиятҳо, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон зиндагӣ мекунанд, ба истиснои ҳолатҳо, ки Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст, ба истифодаи озоди забони модаринашон ҳуқуқ доранд.

2. Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳимоя ва инкишофи забонҳои бадахшонӣ (помирӣ) ва забони ягнобӣ шароит фароҳам меорад.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

361 Услуби матнро муайян кунед:

Таркиби лугавии забони адабии тоҷикро ба ду гурӯҳи асосӣ ҷудо кардан мумкин аст:

а) калимаҳои оммафаҳму умумистеъмолӣ (серистеъмол);

б) калимаҳои мансуб ба гурӯҳҳои алоҳидаи ҷамъиятӣ, шахсони касбу кори алоҳида (камистеъмол).

Истилоҳот, касбвожаҳо ҳелҳои лексикаи соҳавӣ буда, ба гурӯҳи калимаҳои камистеъмол мансубанд.

- A) илмӣ
- B) бадеӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публитсистӣ

362 Услуби матнро муайян кунед:

Термин аз калимаи лотинӣ (terminis – ҳад, ҳудуд) гирифта шуда, калима ё ибораест, ки мафҳуми ба илм, истеҳсолот, санъат ва соҳаҳои дигари ба ҳаёт мансуббударо бо маънои ягона ифода менамояд.

Истилоҳҳо як маъно доранд, онҳо калимаҳои моносемантикӣ (якмаъно) мебошанд.

- A) бадеӣ
- B) илмӣ
- C) расмӣ-коргузорӣ
- D) публицистӣ

363 Услуби матнро муайян кунед:

Истилоҳҳо аксар тарҷума намешаванд, балки бо калимаҳо, ибора ва ҷумлаҳои дигар маънои онҳо эзоҳ дода мешавад.

Маънои калима танҳо дар матн, дар алоқамандӣ бо калимаҳои дигар равшан мегардад, аммо истилоҳҳо берун аз матн ҳам маънои муайяни худро нигоҳ медоранд. Масалан, калимаҳои фонетика, морфология, синтаксис ва ғайра ҳамеша маънои муайян ва ягона доранд.

- A) расмӣ-коргузорӣ
- B) публицистӣ
- C) бадеӣ
- D) илмӣ

ГРАММАТИКА ва ИМЛО

МОРФОЛОГИЯ

364 Кадом пасвандҳо исмҳои ифодакунандаи макон ва ё фаровонии ашё месозанд?

- A) -ӣ (гӣ), -гарӣ, -иш
- B) -зор, -истон, -гоҳ
- C) -чӣ, -гар, -гор
- D) -а, -ак, -ча

365 Кадом пасвандҳо *исмҳои ифодакунандаи номи касбу кор ва машгулият* месозанд?

- А) -ӣ (гӣ), -гарӣ, -иш
- В) -зор, -истон, -гоҳ
- С) -чӣ, -гар, -гор
- Д) -а, -ақ, -ча

366 Дар чамъбандии кадом исм *ғалат* роҳ ёфтааст?

- А) мардон
- В) одамон
- С) духтарон
- Д) дугонагон

367 Дар чамъбандии кадом исм *ғалат* роҳ ёфтааст?

- А) баргҳо
- В) дарахтон
- С) мевагон
- Д) навдаҳо

368 Дар чамъбандии кадом исм *ғалат* роҳ ёфтааст?

- А) шоирон
- В) асарҳо
- С) ашъорҳо
- Д) нависандагон

369 Кадом калимаҳо *исманд*?

- А) анҷомёфта, иҷрокарда
- В) сарнавишт, якдилӣ
- С) парерӯз, пасфардо
- Д) пешқадам, хабаркаш

370 Кадом калимаҳо *исманд*?

- А) паёпай, лаболаб
- В) гулобӣ, қаҳваранг
- С) дилрабо, хушхиром
- Д) тоҷикдухтар, модарарус

371 Кадом калимаҳо исманд?

- A) пешқадам, пошнабаланд
- B) мағлубшуда, шўрапушт
- C) паҳлавончусса, зўрозмо
- D) качравӣ, кўрнамакӣ

372 Исмҳо дар кадом қатор ҷойгир шудаанд?

- A) хандида, болида
- B) бебок, бебар
- C) андеша, армуғон
- D) афрӯхтан, андӯхтан

373 Исмҳои маъниро нишон диҳед:

- A) намоишгоҳ, парастиишгоҳ
- B) мардигарӣ, боронгарӣ
- C) қаламдон, намакдон
- D) шаршара, ғулғула

374 Исмҳои маъниро нишон диҳед:

- A) сўзанӣ, равшанӣ
- B) санглох, пўстлох
- C) меъморӣ, наққошӣ
- D) шохсор, чашмасор

375 Исмҳои мураккабе, ки аз асосҳои замони гузашта ва ҳозираи феъл сохта шудаанд.

- A) кофтуков, пухтупаз
- B) гирудор, давутоз
- C) дидадаро, қаламтарош
- D) додугирифт, гуфтушунид

376 Исмҳои мураккабе, ки аз асосҳои замони гузашта ва ҳозираи феъл сохта шудаанд.

- A) тохтутоз, частухез
- B) пурсуков, равуо
- C) сартарош, хандоханд
- D) рафтуомад, шикастурехт

377 Кадоме аз ин исмҳои мураккаб аз *сифат* ва *исм* сохта шудаанд?

- A) ошпаз, сартарош
- B) даводав, пурсупос
- C) зебосанам, чавонзан
- D) модаркалон, хушдоман

378 Чузъҳои кадом исмҳои мураккаб аз *исм* ва *сифат* иборатанд?

- A) гуфтугузор, рафтуомад
- B) латтакуҳна, модаркалон
- C) давутоз, равуой
- D) ғаллакор, ошпаз

379 Кадоме аз ин исмҳои мураккаб аз *исм* ва *асоси замони гузаштаи феъл* сохта шудааст?

- A) гуфтугузор
- B) ошпаз
- C) сарнавишт
- D) пурсупос

380 Кадоме аз ин исмҳои мураккаб аз *асосҳои замони ҳозира ва гузаштаи феъл* сохта шудааст?

- A) корбаст
- B) бастабанд
- C) шикастабанд
- D) бандубаст

381 Исми мураккабе, ки аз *асосҳои замони гузашта* ва *ҳозираи феъл* сохта шудааст.

- A) равуо
- B) задухӯрд
- C) бандубаст
- D) шустушӯй

382 Исми мураккабе, ки аз *ду асоси замони гузаштаи феъл* ба вучуд омадааст.

- A) равуо
- B) задухӯрд
- C) бандубаст
- D) шустушӯй

383 Кадом исмҳои мураккаб аз ду асоси замони гузаштаи феъл бо садо-
ноки пайвасткунанда сохта шудаанд?

- А) гуфтушунид, рафтуомад
- В) гирдогирд, давродавр
- С) ҳаёхуй, додувой
- Д) даводав, кашокаш

384 Дар ин байтҳо сифат кадом аст:

*Луъбати ширин агар туруш нанишинад,
Муддаиёнаш тамаъ кунанд ба ҳалво.
Марди тамошои боғи хусни ту Саъдист,
Даст фурумаягон баранд ба яғмо.?*

- А) хусн
- В) яғмо
- С) ширин
- Д) фурумаягон

385 Дар ин байт сифате, ки аз *пейванд* ва *исм* сохта шудааст, кадом аст:

*Боз ову ҷони ширин аз ман ситон ба хидмат,
Дигар чӣ барг бошад дарвеши бенаворо
На мулки подшоро дар чашми хубруён
Вақъест, эй бародар, на зухди порсоро.?* Саъдии Шерозӣ

- А) порсо
- В) бенаво
- С) ширин
- Д) хубруён

386 Ба ҷойи сенукта сифати мураккабро гузоред:

Пас, агар мардумӣ, ... бош ва дигар кирдор бо мардумон неку дор.

Унсурулмаолии Кайковус

- А) беозор
- В) нарм
- С) безарар
- Д) камозор

387 Ба ҷойи сенукта *сифати сохтаи* мувофиқро гузоред:

Бидон ва огоҳ бош, эй писар, ки мардуми ... доим бесуд бошад, чун мугелон, ки тан дораду соя надорад, на худро суд кунад ва на гайраро.

Унсрулмаолии Кайковус

- A) боҳунар
- B) беҳунар
- C) ҳунарманд
- D) ҳунарвар

388 Ба ҷои сенукта *сифатеро* гузоред, ки дар қолаби $\frown \wedge \smile$ сохта шудааст:

– Қозӣ Дониёлхоча, ки аз тарафи модар ба ман хешигарӣ дорад ва худаш одами хуби ... аст, аҳволи маро ба қозикалон фаҳмонда, дар як мадрасаи бедарсхона маро мударрис кунонид... С. Айни

- A) бодониш
- B) донишдӯст
- C) хирадманд
- D) бофарҳанг

389 Ба ҷои сенукта *сифатеро* гузоред, ки дар қолаби $\frown \smile$ сохта шудааст:

Як одами ...и чаиму абрусиёҳи кулӯтариши хушқадубаст буд, ки бо зебоии ҳайкали ӯ одам кам дида мешуд. С. Айни

- A) зебо
- B) гандумгун
- C) сафедчехра
- D) базеб

390 Ба ҷои сенукта *сифатеро* гузоред, ки дар қолаби $\frown \smile$ сохта шудааст:

Дар замони Баҳроми Гӯр ҳакиме буд, ки дар фазлу ҳикмат ягона буд ва дар ҳунару дониш С. Айни

- A) бемонанд
- B) ангуштнамой
- C) шуҳратманд
- D) машҳур

391 Қолаби сифати *баркамолро* муайян намоед.

- A) — —
- B) — ^
- C) — —
- D) — — ^

392 Ба ҷои сенукта *сифатеро* гузоред, ки дар қолаби — — сохта шудааст:

Ў дар пешаи худ маҳорати бисёр баланд надошт ва ба болои ин монанди баъзе муסיқачиёни он замон ..., суханвар, ширинкор ва хушомадгӯй ҳам набуд. С. Айни

- A) бомаҳорат
- B) ҳунарманд
- C) машҳур
- D) маҷлисоро

393 Ба ҷои сенукта *сифатеро* гузоред, ки дар қолаби — ^ сохта шудааст:

Ў дар пешаи худ маҳорати бисёр баланд надошт ва ба болои ин монанди баъзе муסיқачиёни он замон маҷлисоро, ..., ширинкор ва хушомадгӯй ҳам набуд. С. Айни

- A) бомаҳорат
- B) хушсуҳбат
- C) суханвар
- D) сергап

394 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта *сифати сохтаро* гузоред:

Дуюм, бо шахсони ... дӯст будан хуб аст, чунки онҳо хатоятро ба ҳеҷ кас намегӯянд, айбатро ба рӯят мегӯянд.

- A) боодоб
- B) доно
- C) некрафтор
- D) одамшинос

395 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта *сифати сохтаро* гузоред:

Сеюм, бо шахсони ... дӯст шудан лозим аст, ки ба онҳо гайр аз дӯстии ту чизе лозим нест.

- A) беғараз
- B) дилсоф
- C) хушзабон
- D) ҳиматбаланд

396 Ба ҷойи сенукта дар ҷумла *сифати мураккабро* гузored.
Деҳаи мо аз қадим бо ҳунармандони ...и худ шухрат дошт.

М. Турсунзода

- A) моҳир
- B) боистеъдод
- C) лаёқатманд
- D) гулдаст

397 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта *сифати мураккабро* гузored:
Ту бачаи ... менамояӣ, барои ҳамин аз рӯйи он асбоб ба ту ин бозичаро сохта додам. С. Айни

- A) боҳунар
- B) ҳунарманд
- C) ҳунардӯст
- D) ҳунарвар

398 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта *сифати сохтаро* гузored:
Халқ ӯро сарнагункунандаи шоҳи ... ва озодкунанда аз салтанати бегонাগон медонист.

- A) золим
- B) ҷафопеша
- C) бадандеш
- D) ситамгар

399 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта *сифати сохтаро* гузored:
Яке аз қадимтарин ёдгориҳои адабиёти ... -и халқи тоҷик китоби муқаддаси “Авесто” мебошад.

- A) бостонӣ
- B) ҷаҳоншумул
- C) пураарзиш
- D) куҳан

400 Дар ибораи *дӯсти вафодор* сифат аз рӯйи сохт чӣ гуна аст?

- A) сода
- B) сохта
- C) мураккаб
- D) таркибӣ

- 401** Дар ибораи *саптрҳои парешон* сифат аз *рӯйи сохт* чӣ гуна аст?
- A) сода
 - B) сохта
 - C) мураккаб
 - D) таркибӣ
- 402** Дар ибораи *достонсарои пурҳавсала* сифат аз *рӯйи сохт* чӣ гуна аст?
- A) сода
 - B) сохта
 - C) мураккаб
 - D) таркибӣ
- 403** Сифати мураккабе, ки дар қолаби сифат + исм сохта шудааст:
- A) ширбоз
 - B) ширинкор
 - C) шердил
 - D) шермард
- 404** Сифати мураккабе, ки дар қолаби сифат + исм сохта шудааст:
- A) некбахт
 - B) асосгузор
 - C) бастамонда
 - D) бурдбор
- 405** Дар байти зерин калимаи “*беадаб*” чӣ хел сифат аст?
Беадаб танҳо на худро дошт бад,
Балки отаи бар ҳама офоқ зад. Ҷалолиддини Балхӣ
- A) сода
 - B) сохта
 - C) мураккаб
 - D) таркибӣ
- 406** Дар байти зерин калимаи “*равон*” чӣ хел сифат аст?
Ҳаст оби равон равон ба ҳар сӯй,
Сабз аст зи сабзаҳо лаби ҷӯй. С. Айни
- A) сода
 - B) сохта
 - C) мураккаб
 - D) таркибӣ

407 Дар байти зерин калимаи “навхез” чӣ ҳел сифат аст?

*Аз бўйи гулу гиёҳи навхез,
Боди саҳарист анбаромез.* С. Айни

- А) сода
- В) сохта
- С) мураккаб
- Д) таркибӣ

408 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта сифати мураккабро гузоред:

Сахтиҳои рӯзгор Одинаи хурдсолро хеле соҳибтадбир ва ... карда буд.
С. Айни

- А) зирак
- В) боэҳтиёт
- С) таҷрибадор
- Д) таҷрибанок

409 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта сифати мураккабро гузоред:

Сахтиҳои рӯзгор Одинаи хурдсолро хеле ... ва таҷрибадор карда буд.
С. Айни

- А) ҳушёр
- В) боэҳтиёт
- С) андешаманд
- Д) соҳибтадбир

410 Ба ҷойи сенукта сифати мураккабро гузоред:

Марди ... ҳар куҷо бувад, сарфароз аст.

- А) боҳунар
- В) соҳибҳунар
- С) ҳунараманд
- Д) ҳунарвар

411 Ба ҷойи сенукта сифати мувофиқро гузоред:

Олим, файласуф, табиб ва шоири ... Абуалӣ ибни Сино 23 асараширо ба забони форсии тоҷикӣ навиштааст.

- А) калон
- В) бузург
- С) азим
- Д) кабир

412 **Аз рӯи мазмуни ҷумла ба ҷойи сенукта сифати мувофиқро гузоред:**
Сиёҳак ҳар субҳ рӯи санги соҳил нишаста, дергоҳ назмасарой мекунад. Овози ...аш дилу рӯҳи одамо менавозад.

- A) дилнавоз
- B) баланд
- C) хушоҳанг
- D) фораи

413 **Сифати нисбиро муайян намоед:**

- A) дилкушо
- B) дилфиреб
- C) дилкаш
- D) сабзина

414 **Сифати нисбиро муайян намоед:**

- A) хоболуд
- B) пирона
- C) раҳмдил
- D) думдароз

415 **Дар ҷумлаи зерин калимаи ишорашуда ба кадом навъи шумора тааллуқ дорад?**

Соли гузашта ту аз ман дусад панҷоҳ танга қарздор шуда будӣ, ба нияти тӯй ҳосили ваъдашударо ҳам ба ман дода натавонистӣ ...

С. Айнӣ

- A) тартибӣ
- B) касрӣ
- C) тахминӣ
- D) таркибӣ

416 **Дар ҷумлаи зерин калимаи ишорашуда ба кадом навъи шумора тааллуқ дорад?**

Қассоб аз пули ғӯсфанд дусад танга нақда шумурда дода, бақияашро ба рӯзи панҷшанбеи оянда ваъда дод.

С. Айнӣ

- A) асли
- B) касрӣ
- C) тахминӣ
- D) тартибӣ

417 Дар чумлаи зерин калимаи ишорашуда ба кадом навъи шумора тааллуқ дорад?

Лекин дар воқеъ ин тавр нашуд, балки дар натиҷаи ҳисоби сари соли нӯҳум Бозор аз Азимшоҳ ҳаитсаду панҷоху нӯҳ танга қарздор шуда монд. С. Айни

- А) касрӣ
- В) таркибӣ
- С) тахминӣ
- Д) тартибӣ

418 Ба чойи сенуктаҳо шумораҳои миқдориро гузоред:

Дар миёнҷойи деҳа ... теппаи баланд, дар болои теппа ... қалъаи куҳна воқеъ шудааст. С. Улуғзода

- А) як, як
- В) як, ду-се
- С) ду-се, як
- Д) як, аз чор як

419 Ба чойи сенукта шумораи миқдори мувофиқро гузоред:

Назар ба гуфтаи падарам, “дар ... иқлим” аз Сир калонтар дарё набудааст. С. Улуғзода

- А) нух
- В) шаш
- С) ҳафт
- Д) ҳашт

420 Ба чойи сенукта шумораи тартибиро гузоред:

Мартабаи ... ба бардошта тавонистанам чашмам нарасида монд.
С. Улуғзода

- А) ду
- В) як-ду
- С) сеюм
- Д) яку ду

421 Ба чойи сенукта шумораи тахминиро гузоред:

– Ҳамин тавр карда, мо ... соат ғўштин гирифтем. С. Улуғзода

- А) як ним
- В) ним
- С) як
- Д) якуним

422 Ба ҷойи сенукта шумораи миқдори гузored:

Дар ... бари масҷид якчанд хучраи қатор ва пастак мавҷуд аст.

С. Улуғзода

- A) дуюм
- B) ду
- C) як-ду
- D) якуним

423 Ба ҷойи сенукта шумораи тахминиро гузored:

Вай маро гаштаю баргашта ... бор дам ба ронаш, дам ба сандуқи дилаш бардошта, чаппа карда ба замин заданӣ мешуд. С. Улуғзода

- A) се
- B) дуюм
- C) якумин
- D) се-чор

424 Ба ҷойи сенукта шумораи миқдори гузored:

Вай пайҳам ... бачаашро гӯронда, дилашро гиронда монда буд.

С. Улуғзода

- A) дуюм
- B) як-ду
- C) чаҳор
- D) аз се ду

425 Ба ҷойи сенукта шумораи тахминиро гузored:

Солеҳ бошад, аз думи ким-кадом аспи роҳгузар ... тор қили дароз канда оварда буд. С. Улуғзода

- A) панҷ
- B) шаш
- C) панҷто
- D) панҷ-шаш

426 Ба ҷойи сенукта шумораи касриро гузored:

...и ҳавлӣ дар тарафи боло, қисми боқимондааш аз он поёнтар воқеъ шудааст. С. Улуғзода

- A) Ду
- B) Дуто
- C) Сеяк
- D) Дуюмин

427 Ба ҷойи сенукта шумораи миқдории таркибиро гузоред:
... аҳолии деҳаи мо ҳама оби чашма менӯшанд. С. Улуғзода

- A) Чоряк
- B) Се ҳазор
- C) Ду-се ҳазор
- D) Шастусеюмин

428 Ба ҷойи сенукта шумораи тахминӣ гузоред:
Ҳабиба баъд аз ба ман ... бор хонондани он газал, китобро ба дасташ бардошта, он газалро чунон дилсӯзона хонд, ки дар чашмони ҳудаи об чарх зад. С. Айни

- A) ду
- B) дуюм
- C) ду-се
- D) аз се як

429 Ба ҷойи сенукта шумораи миқдориро гузоред:
Ҷузҷонӣ умри ӯро (Абуали Синоро) ... сол нишон медиҳад. Р. Ҳошим

- A) панҷохум
- B) панҷоҳу се
- C) панҷоҳ-шаст
- D) шастумин

430 Ба ҷойи сенукта шумораи тартибиро гузоред:
Дар гӯшаи аз ҳама дуртари хона, назди печка, ... иштироккунандаи маҷлис Ҳошимкорвон ҷойгир буд. С. Улуғзода

- A) панҷумин
- B) панҷ
- C) панҷ-шаш
- D) аз чор як

431 Ба ҷойи сенукта шумораи мураккабро гузоред:
Сайид ибни Усмон аз ҳукмрони Самарқанд ... ҳазор динар гирифта, ба Хуросон бурд. Р. Ҳошим

- A) панҷ
- B) панҷоҳу се
- C) панҷсад
- D) дусаду сию панҷ

432 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта шумораи тартибиро гузоред:
Ман газетаро ... бор дар ҳамин мадрасаи Олимҷон дидам. С. Айни

- А) ду
- В) се-чор
- С) ду-дуним
- Д) якумин

433 Намуди шумораро муайян кунед.
Аз сесаду чанд нафар иштироккунандагони маҷлис як понздаҳ кас ба муқобили вай даст бардоштанд. С. Улуғзода

- А) асли
- В) касрӣ
- С) тахминӣ
- Д) тартибӣ

434 Намуди шумораро муайян кунед.
Аз сесаду чанд нафар иштироккунандагони маҷлис як понздаҳ кас ба муқобили вай даст бардоштанд. С. Улуғзода

- А) асли
- В) касрӣ
- С) тахминӣ
- Д) тартибӣ

435 Намуди шумораро муайян кунед.
Аз Конибодом, Ашт ва Уроғтеппа як сӣ хоҷагӣ муҳожирони нав омаданд. С. Улуғзода

- А) асли
- В) касрӣ
- С) тахминӣ
- Д) тартибӣ

436 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта шумораи тартибии мураккабро гузоред:

- Соли ... ба Ваҳш кӯчида омадем.* С. Улуғзода
- А) аввал
 - В) панҷоҳум
 - С) сиюякум
 - Д) сиюм

437 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта шумораи миқдории аслиро гузored:

Ҳазилати ин шоир аз ... шоири аввалӣ ҳам насттар буд. С. Айни

- А) чоряки
- В) чор-панҷ
- С) ду-се
- Д) ду

438 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта шумораи миқдории таркибиро гузored:

Ман меҳохам, ки ба шумо ... танга ёфта дода, шуморо аз қарз халос кунам. С. Айни

- А) ҳазор
- В) шашяк
- С) се ҳазор
- Д) панҷсад

439 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта шумораи миқдории содаро гузored:

Домулло Иқромча он вақтҳо яке аз ... нафар мударрисони мадрасаи Ҷаъфархоҷа буд. С. Айни

- А) бисту чор
- В) чил
- С) чилумин
- Д) дувоздаҳ

440 Ба ҷои сенукта ба шумораҳо нумеративи мувофиқро гузored:

Арбоб Камол 50 ... гӯсфанду буз ва як ... маркабро ба дастии Одина сунурда, ўро ба хизмати ҷўпонӣ ва ҳезумкашӣ фармуд. С. Айни

- А) сар, дона
- В) гала, то
- С) сар, сар
- Д) то, дона

441 Ба ҷои сенукта ба шумораҳо нумеративи мувофиқро гузored:

Як ҳуди Хоҷа Аҳрор дар вилояти Қаршии соҳиби 1 300 ... замин буда, онро бо 3 000 ...и гов кишт мекунонд. Аблоҳон Афсаҳзод

- А) то, дона
- В) қитъа, ҷуфт
- С) адад, сар
- Д) миқдор, гала

442 Ба ҷои сенукта ба шумора нумеративи мувофиқро гузоред:

Аммо одамон ва аспон ҳанӯз кӯфти рохро набароварда буданд, ки дидбони дар баландӣ гузоштаашон – Ризо дар роҳ намудор шудани як ... саворонро хабар дод. С. Улуғзода

- A) чуфт
- B) гала
- C) даста
- D) миқдор

443 Дар ҷумлаи зерин ҷонишини ишоратӣ кадом аст?

Падари ин маҳдӯми шумо ҳам ҳамоно вақтҳо бо ман ҷӯра шуда буданд. С. Айни

- A) ҳам
- B) ҳамоно
- C) шумо
- D) ман

444 Дар ҷумлаи зерин ҷонишини таъйинӣ кадом аст?

Ана ҳамаи ин корҳо ҳасис набудани Нурмуҳаммад ва аъзои оилаи ӯро, ҳам ба бачагони хурдсол меҳрубон будани онҳоро нишон медод.

С. Айни

- A) онҳо
- B) ин
- C) ӯ
- D) ҳама

445 Дар ҷумлаи зерин ҷонишини номуайянӣ кадом аст?

Вақте ки золим зулм кардан мехоҳад, ҳеҷ гоҳ аз ягон муфти намекурсад, ки зулм дар шариат равост ё не? С. Айни

- A) вақте ки
- B) ягон
- C) ҳеҷ
- D) ё

446 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҷонишини мувофиқро гузоред:

Ман он шеърро ... вақт бо роҳбарии Ҳайрат дуруст карда будам.

С. Айни

- A) ҳар
- B) ҳама
- C) якчанд
- D) ҳамоно

447 Ба ҷойи сенукта дар ҷумлаи зерин ҷонишини мувофиқро гузоред:
Бидон ва огоҳ бош, эй писар, ки мардуми беҳунар доим бесуд бошад, чун муғелон, ки тан дораду соя надорад, на ...ро суд кунад ва на ғайраро. Унсурулмаолии Кайковус

- A) ҳама
- B) худ
- C) ҳеҷ кас
- D) ҳамон

448 Ба ҷойи сенукта дар ҷумлаи зерин ҷонишини мувофиқро гузоред:
Ва тани ...ро ба фарҳангу ҳунар омӯхтан одат деҳ!
Унсурулмаолии Кайковус

- A) ҳама
- B) ҳар як
- C) ҳеш
- D) ту

449 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҷонишини таъйинии мувофиқро гузоред:
Дар шаҳри Ҳарӣ саду бист навъи ангур ёфт мешуд, ки ... аз дигаре латифтару лазизтар.

- A) ҳар чӣ
- B) ҳар гуна
- C) ҳар хел
- D) ҳар як

450 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҷонишини мувофиқро гузоред:
... шахс ба дӯстӣ арзанда нест.

- A) Ҳар
- B) Ҳама
- C) Якчанд
- D) Кадом

451 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ҷонишини мувофиқро гузоред:
Ман ... шеърро ҳамон вақт бо роҳбари Ҳайрат дуруст карда будам. С. Айний

- A) ҳар
- B) ҳама
- C) ҳар кадом
- D) он

452 Дар ҷумлаи зер калимаҳои ишорашуда ба кадом навъи ҷонишинҳо дохил мешаванд?

Ин роҳи пурпечу ҳам ҷунон торик аст, ки гӯё аз бағали кӯҳ нақб зада бошанд. С. Айнӣ

- А) саволӣ
- В) ишоратӣ
- С) таъкидӣ
- Д) таъинӣ

453 Дар ҷумлаи зер калимаҳои ишорашуда ба кадом навъи ҷонишинҳо дохил мешаванд?

Дар ҳақиқат ҳам ин об ҳамон оби барфу боронҳо аст, ки аз мағзи сангпораҳои кӯҳ софкорӣ ёфта баромадааст. С. Айнӣ

- А) таъинӣ
- В) таъкидӣ
- С) ишоратӣ
- Д) номуайянӣ

454 Дар ҷумлаи зер калимаи ишорашуда ба кадом навъи ҷонишин тааллуқ дорад?

Дили пурсаховати ӯ ҳоло чашмаеро ба хотир меовард, ки оби зулолаширо аз ҳеч кас дарег намедорад. А. Самад

- А) таъинӣ
- В) номуайянӣ
- С) нафсӣ
- Д) манфӣ

455 Кадом калимаҳо ҷонишинҳои ишоратӣ мебошанд?

- А) ҳама, тамоми, ҷумла
- В) ҳамин, чунон, он қадар
- С) ман, шумо, онон, ӯ
- Д) аз он ман, аз он ту

456 Кадом калимаҳо ҷонишинҳои манфианд?

- А) ҳеҷ кадом, ҳеҷ чиз, ҳеҷ кас
- В) худ, хеш, хештан, худат
- С) ягон, фалон, чанд, баъзе
- Д) ҳар, ҳар чӣ, ҳама, ҳама кас

457 Кадом калимаҳо чонишинҳои номуайяни мебошанд?

- A) кай?, кучо?, чаро?, чӣ тавр?
- B) ин тавр, он қадар, ин сон
- C) якчанд, чандин, баъзе
- D) ҳар хел, ҳар гуна, ҳама

458 Асоси замони гузаштаи феълҳои *бин ва афрӯз* кадомҳоянд?

- A) дид, фурӯз
- B) дид, афрӯзид
- C) дид, афрӯхт
- D) мебинад, меафрӯзад

459 Асоси замони гузаштаи феълҳои *шӯй ва о(ӣ)/биё* кадомҳоянд?

- A) шуст, омад
- B) шушт, биёмад
- C) шӯй, биё
- D) мешӯяд, меояд

460 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли таркибии мувофиқро гузоред:

Ин муддат фақат дар хондани дарсҳои мазкур С. Айни

- A) сарф мешуд
- B) боқӣ мемонад
- C) оғоз мегардид
- D) баргузор мешуд

461 Асоси замони ҳозираи феълҳо дар кадом қатор оварда шудаанд?

- A) дӯхта, сӯхта
- B) дӯз, сӯз
- C) дӯхтан, сӯхтан
- D) дӯхт, сӯхт

462 Асоси замони ҳозираи феълҳо дар кадом қатор оварда шудаанд?

- A) хӯрда, нӯшида
- B) хӯрдан, нӯшидан
- C) хӯрд, нӯшид
- D) хӯр, нӯш

463 *Асоси замони ҳозираи феълҳо дар кадом қатор оварда шудаанд?*

- A) рафта, рӯфта
- B) рав, рӯб
- C) рафтан, рӯфтан
- D) рафт, рӯфт

464 *Дар байти зерин феълҳо дар кадом замон ифода ёфтаанд?*

Нишастам дар лаби дарёи кӯҳӣ,

Ба худ ман ёфтам маъвои кӯҳӣ. М. Турсунзода

- A) замони гузаштаи ҳикоягӣ
- B) замони гузаштаи наздик
- C) замони гузаштаи дур
- D) замони гузаштаи нақлӣ

465 *Феълҳои ишорашудаи байти зер дар кадом замон ифода ёфтаанд?*

Сараш бар санг мезад рӯди кӯҳӣ,

Ба доман чанг мезад рӯди кӯҳӣ. М. Турсунзода

- A) замони гузаштаи нақлӣ
- B) замони гузаштаи наздик
- C) замони гузаштаи дур
- D) замони гузаштаи ҳикоягӣ

466 *Дар байти зерин феълҳои ишорашуда дар кадом замон ифода ёфтаанд?*

Модарам, дар ёди ту гапту гузоре мекунам,

Баҳри меҳри ту дили худро мазоре мекунам. М. Турсунзода

- A) замони гузаштаи ҳикоягӣ
- B) замони ҳозираи давомдор
- C) замони ҳозира-оянда
- D) замони ояндаи дур

467 *Ба ҷойи сенукта феъли замони гузаштаи нақлӣ мувофиқро гузоред:*

Пас маълум мешавад, ки аз ақибамон Ҳ. Карим

- A) афтодаанд
- B) афтод
- C) афтода буданд
- D) афтоданианд

468 Ба чойи сенукта феъли замони гузаштаи ҳикоягиро гузored:

Он рӯз ҳаво абрнок буд, аз осмон чангҚ. Икромӣ

- A) борид
- B) меборид
- C) борида буд
- D) борида истода буд

469 Феълҳои ишорашуда дар кадом замон ифода ёфтаанд?

Ман ба сухани ӯ гӯи меододаму хаёлам ба Чӯтак Ёрозов мерафт...

Ҳ. Назаров

- A) гузаштаи наздик
- B) гузаштаи ҳикоягӣ
- C) гузаштаи дур
- D) гузаштаи нақлӣ

470 Феъли ишорашуда дар кадом замон ифода ёфтааст?

Дар музофоти Ҳирот, дар лаби оби Ҳиррӯд аз тарафи як оила як боғи калоне обод карда шуда буд. С. Айни

- A) гузаштаи наздик
- B) гузаштаи ҳикоягӣ
- C) гузаштаи дур
- D) гузаштаи нақлӣ

471 Феълҳои ишорашуда дар кадом замон ифода ёфтаанд?

Аммо баъд аз интизории бисёр Саидакбархоҷа наёмадааст ва зиёфат бе ӯ гузаштааст. С. Айни

- A) гузаштаи наздик
- B) гузаштаи ҳикоягӣ
- C) гузаштаи дур
- D) гузаштаи нақлӣ

472 Феълҳои замони гузаштаи дурро муайян кунед.

- A) давида истодааст, пухта истодааст
- B) дав, паз
- C) медавад, мепазад
- D) давида буд, дида буд

473 Дар байти зерин феълҳо дар кадом замон ифода ёфтаанд?

Нишастам дар канораи, шеър гуфтам,

Ҳамеша аз насимаи табъ суфтам. М. Турсунзода

- A) замони гузаштаи дур
- B) замони гузаштаи нақлӣ
- C) замони гузаштаи ҳикоягӣ
- D) замони гузаштаи наздик

474 Феъли ҷумла дар кадом замон ифода ёфтааст?

Тӯтапоишии ин ҳикояро бо образҳои бисёр равшан ва бо тасвирҳои бағоят дилчасп нақл карда буд. С. Айни

- A) газаштаи нақлӣ
- B) газаштаи ҳикоягӣ
- C) газаштаи наздик
- D) гузаштаи дур

475 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли таркибии мувофиқро гузоред:

Кам-кам ман бо аҳолии мадраси Мири Араб С. Айни

- A) гап задам
- B) аҳд кардам
- C) шинос шудам
- D) паймон бастам

476 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли таркибии мувофиқро гузоред:

Амир аз хоҳиши ман берун С. Айни

- A) баромадагӣ буд
- B) баромада бошад
- C) баромада тавонад
- D) баромада наметавонад

477 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли таркибии мувофиқро гузоред:

Ин муддат фақат дар хондани дарсҳои мазкур С. Айни

- A) сарф мешуд
- B) боқӣ мемонад
- C) оғоз мегардид
- D) баргузор мешуд

478 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли таркибии мувофиқро гузоред:

Аммо он ҳарфҳоро калима карда хондан С. Айнӣ

- A) шарт бошад
- B) мумкин набуд
- C) мумкин мебуд
- D) ҳоҷат наместонад

479 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли таркибии мувофиқро гузоред:

*Як фасли аср дар рӯйи сахн ҷойи нишасти ман дар паҳлуи Пирак
С. Айнӣ*

- A) рост шуд
- B) рост омад
- C) истода буд
- D) рост истода буд

480 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли таркибии мувофиқро гузоред:

Носир Аббос аз ин хабар заррае Ф. Муҳаммадиев

- A) малул мешуд
- B) малул нашуд
- C) малул шуд
- D) малул афтод

481 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли таркибии мувофиқро гузоред:

Ӯ некиҳои табибонро ба ҷон Ф. Муҳаммадиев

- A) эътироф мекунад
- B) шунида буд
- C) доништа буд
- D) хоҳад парварид

482 Ба ҷойи сенукта феъли замони гузаштаи ҳикоягии нақлиро гузоред:

Шавҳараширо аз дилу ҷон дӯст Ҷ. Иқромӣ

- A) медошт
- B) дошта буд
- C) медорад
- D) медоштааст

483 Ба ҷойи сенукта феъли замони гузаштаи ҳикоягиро гузоред:
*Шоҳдӯхтари паривашро дар маҳди заррин бар пушти фили
кӯҳнайкар нишонданд, ки он филро даҳ фили дигар мушоат ...*
С. Улуғзода

- A) бояд мекарданд
- B) карда истода буданд
- C) мекарданд
- D) мекардаанд

484 Ба ҷойи сенукта феъли замони гузаштаи наздикро гузоред:
Пиракӣ ба ман аз оби ширчой як пиёла ... С. Айни

- A) нӯшонда будааст
- B) нӯшондани буд
- C) менӯшонд
- D) нӯшонд

485 Ба ҷойи сенукта феъли замони гузаштаи дурро гузоред:
*Бар асари тохтутозҳои мугулҳо сарзаминҳои ҳосилхезу шаҳрҳои
обод ...*

- A) вайрон мешаванд
- B) хароб гардида буданд
- C) ба харобазор табдил ёфтанд
- D) вайрону валангор шудаанд

486 Ба ҷойи сенукта феъли замони гузаштаи наздикро гузоред:
Назарҷон моро ба ин ҷо ...

- A) кӯчонида овард
- B) кӯчонида оварда буд
- C) кӯчонида меорад
- D) кӯчонида меовардааст

487 Ба ҷойи сенукта феъли таркибии замони гузаштаро гузоред:
Таърихшиносони қадим Хуҷандро «Тирози ҷаҳон» ё «Арӯси даҳр» ...
Аз китоби дарсӣ

- A) ном хоҳанд бурд
- B) ном бурда истодаанд
- C) ном мебаранд
- D) ном мебурданд

488 Ба ҷойи сенуқта ҷузъи мувофиқи *феъли таркибиро* гузоред:

Имрӯз набошад, як рӯзи дигар охир ба даст ... С. Айни

- A) меафтам
- B) меафтодаам
- C) афтода будам
- D) афтодам

489 Ба ҷойи сенуқта ҷузъи мувофиқи *феъли таркибии замони гузаштаи дурро* гузоред:

Ростӣ, ҳамон вақтҳо ман ҳам дар андеша С. Айни

- A) меафтам
- B) меафтодаам
- C) афтодам
- D) афтода будам

490 Шакли *аористи феълро* муайян кунед.

- A) бур
- B) бурам
- C) мебурам
- D) хоҳам бурид

491 Шакли *аористи феълро* муайян кунед.

- A) бар
- B) барам
- C) мебарам
- D) хоҳам бурд

492 Шакли *аористи феълро* муайян кунед.

- A) хӯр
- B) хӯрам
- C) мехӯрам
- D) хоҳам хӯрд

- 493** Дар чумлаи зерин ба ҷойи сенукта феълҳои сизаи эҳтимолӣ гузоред:
Бечора, балки ин модар ..., ки вай ҳам ман барин муштинар ва барҷомонда Ҳ. Карим
- A) доштагист, будагист
 - B) будагист, доштагист
 - C) дорад, бошад
 - D) бошад, бошад
-
- 494** Феълҳо дар чумлаи “*Ғайрат кунем, корро ҳамин рӯз ба охир мерасонем.*” дар кадом сифа ифода ёфтаанд?
- A) хабарӣ
 - B) шартию хоҳишмандӣ
 - C) амрӣ
 - D) эҳтимолӣ
-
- 495** Феъл дар чумлаи “*Модар аз дер мондани ман хавотир шудагист.*” дар кадом сифа ифода ёфтааст?
- A) хабарӣ
 - B) шартию хоҳишмандӣ
 - C) амрӣ
 - D) эҳтимолӣ
-
- 496** Феъл дар чумлаи “*Шариф ба Одина ҳикоят мекарду ӯ осуда меҳобид.*” дар кадом сифа ифода ёфтааст?
- A) хабарӣ
 - B) шартию хоҳишмандӣ
 - C) амрӣ
 - D) эҳтимолӣ
-
- 497** Ба ҷойи сенукта сизаи хабарии феълро гузоред:
Шаголи гуруснае аз роҳ ...
- A) мегузашт
 - B) хоҳад гузашт
 - C) гузаштанист
 - D) гузаштагист

- 498** Дар ҷумлаи зерин хабари ҷумларо дар *сигайи эҳтимолӣ* гузored:
Акнун дигар одам Ф. Муҳаммадиев
- A) наояд
 - B) намеояд
 - C) намеомадагист
 - D) наомад
- 499** Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта *феъли таркибии мувофиқро* гузored:
Аммо ҳоло ин манзараи аҷибро чизе Ф. Муҳаммадиев
- A) халадор намекард
 - B) ҷалб менамояд
 - C) парешон намуда буд
 - D) озурда намесохт
- 500** Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта *феъли таркибии мувофиқро* гузored:
Он рӯз тамоми фикру ҳаёлам ба ҳамин воқеа П. Толис
- A) гирифтор буд
 - B) саргарм шуд
 - C) банд буд
 - D) банд мешуд
- 501** *Шакли тасрифнашавандаи феълро* муайян кунед.
- A) хондӣ
 - B) хонданӣ
 - C) мехонам
 - D) хоҳам хонд
- 502** *Шакли тасрифнашавандаи феълро* муайян кунед.
- A) донӣ
 - B) медонистагӣ
 - C) медонам
 - D) хоҳам донист

503 *Шакли тасрифнашавандаи феълро муайян кунед.*

- A) мондӣ
- B) монам
- C) мемондагӣ
- D) хоҳам монд

504 *Ба ҷойи сенуктаҳо кадом масдарҳоро гузоштан дуруст аст?*

Андаке ... аз бисёр ... хуштар аст.

- A) фаҳмидан, гуфтан
- B) шунидан, дидан
- C) хондан, доништан
- D) навиштан, хондан

505 *Ба ҷойи сенуктаҳо масдарҳои мувофиқро гузошта, ҷумларо пурра кунед:*

Ба неқномӣ ... беҳ аз ба бадномӣ ...

- A) мурдан, зистан
- B) хӯрдан, бурдан
- C) гуфтан, нагуфтан
- D) нарафтан, рафтан

506 *Ба ҷойи сенукта масдари мувофиқро гузоред, зарбулмасали маш-хури тоҷикӣ ҳосил мешавад:*

... кай бувад монанди

- A) фурӯхтан, харидан
- B) гуфтан, сурудан
- C) шунидан, дидан
- D) чашидан, хӯрдан

507 *Шакли номуайяни феълҳоро муайян кунед.*

- A) шунидагӣ, табассумкунон
- B) шунидан, табассум кардан
- C) шунав, табассум кун
- D) шунида, табассум карда

508 *Масдар чӣ гуна сохта мешавад?*

- A) аз феъли замони оянда ва пешванди **ме-**
- B) аз асоси замони гузашта ва пасванди **-ан**
- C) аз асоси замони ҳозира ва пешванди **би-**
- D) аз асоси замони гузашта ва пасванди **-гӣ**

509 *Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта сифати феълиро гузоред, ки ба исм гузаштааст:*

Ман дишаб гузорам ба дари ин ... афтод. Аз «Ҷомеъ-ут-тамсил»

- A) заргар
- B) бофанда
- C) аттор
- D) наққош

510 *Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта феъли ҳоли мувофиқро гузоред:*

Мӯзаҳои ялтосиширо ... насу пеш рафта меомад. Р. Ҷалил

- A) пичирросзанон
- B) ғурросзанон
- C) хорон-хорон
- D) ғарч-ғарчкунон

511 *Ба ҷойи нуқтаҳо сифати феълии замони гузаштaro гузоред:*

Байти як бор ...-ро дубора хондан даруст нест. С. Айни

- A) мехондагӣ
- B) хонда мешудагӣ
- C) хондашуда
- D) хондашаванда

512 *Ба ҷойи нуқтаҳо сифати феълии замони гузаштaro гузошта, ҷумларо пурра кунед:*

Асарҳои ...ро ба тарзи худ шарҳ медиҳад.

- A) хондагиаш
- B) мехондагиаш
- C) хонданиаш
- D) хонда истодагиаш

513 Ба ҷойи сенукта сифати феълии замони ҳозираро гузоред:

... ўро гадо ё дарвеш гумон мекард. С. Улуғзода

- A) медидагӣ
- B) бинанда
- C) дидаистодагӣ
- D) дидагӣ

514 Ба ҷойи сенукта сифати феълии мувофиқро гузоред:

Каси аз дар ... як каси қаднаст буд. С. Айни

- A) раванда
- B) фуриянда
- C) бароянда
- D) гузаранда

515 Ба ҷойи сенукта сифати феълии мувофиқ гузоред:

Қўянда ... аст.

- A) кованда
- B) ёбанда
- C) бўянда
- D) гўянда

516 Ба ҷойи сенукта сифати феълии замони ҳозира-ояндаро гузоред:

Чизҳои ... аз гандум, чав, арзан ҳосил мешавад.

- A) хўрдашуда
- B) хўрдан
- C) мехўрдагӣ
- D) хўрдагӣ

517 Ба ҷойи сенукта сифати феълии мувофиқро гузоред:

Гулбибии ба замин ...ро лагадкорӣ кардан гирифт. С. Айни

- A) афтода
- B) меафтидагӣ
- C) афтоданӣ
- D) афтанда

518 *Хоҳам дид, хоҳем кард* кадом замони феъланд?

- A) оянда
- B) ҳозира
- C) ҳозира-оянда
- D) гузашта

519 Кадоме аз ин калимаҳо *феълҳои бавосита*анд?

- A) мондан, рондан
- B) навиштан, тарсидан
- C) давидан, гардидан
- D) гардондан, нависондан

520 Дар ибораҳои *роҳи баста* ва *овози гирифта* “*баста*” ва “*гирифта*” чӣ гуна калимаҳоянд?

- A) аорист
- B) феъли ҳол
- C) сифати феълӣ
- D) масдар

521 *Хандида-хандида, рақсунон* ба кадом гурӯҳи калимаҳо дохил мешаванд?

- A) зарф
- B) сифати феълӣ
- C) масдар
- D) феъли ҳол

522 Ба ҷойи сенукта *феъли мувофиқро* гузоред:

Меҳнат..., роҳат Зарбулмасал

- A) ҳаст, нест
- B) нест, ҳаст
- C) намоӣ, шавад
- D) кунӣ, мебинӣ

523 Феъли ишорашуда дар ҷумлаи “Нақл мекунанд, ки шоҳи Сомонӣ барои истироҳат ба мавзеи дилписанде рафт.” дар кадом шахсу шумора ифода гардидааст?

- A) шахси дуҷум, шумораи танҳо
- B) шахси сеҷум, шумораи танҳо
- C) шахси дуҷум, шумораи ҷамъ
- D) шахси сеҷум, шумораи ҷамъ

524 Феъл дар ҷумлаи “Вазирону сарлашкарони ӯ хонаву дар, зану фарзандони худро назмон шуданд.” дар кадом шахсу шумора ифода гардидааст?

- A) шахси дуҷум, шумораи танҳо
- B) шахси сеҷум, шумораи танҳо
- C) шахси дуҷум, шумораи ҷамъ
- D) шахси сеҷум, шумораи ҷамъ

525 Феълҳо дар ҷумлаи “Рӯдакӣ дар васфи Бухоро қасидае гуфт ва субҳи барвақт онро дар назди шоҳ саронд.” дар кадом шахсу шумора ифода гардидаанд?

- A) шахси дуҷум, шумораи ҷамъ
- B) шахси сеҷум, шумораи ҷамъ
- C) шахси дуҷум, шумораи танҳо
- D) шахси сеҷум, шумораи танҳо

526 Шахсу шумораи феъли ишорашударо муайян намоед:
Ба дар ҳама ҷо дӯст пайдо кун, чунки “Ҳар киро дӯст нест, давлат нест” гуфтаанд. Ф. Ниёзӣ

- A) шахси дуҷум, шумораи танҳо
- B) шахси сеҷум, шумораи ҷамъ
- C) шахси дуҷум, шумораи ҷамъ
- D) шахси сеҷум, шумораи танҳо

527 Кадоме аз ин калимаҳо зарфанд?

- A) саҳван, сифатан
- B) ниюшидан, харидан
- C) гулхан, сӯзан
- D) гулбадан, ширинсухан

528 Кадоме аз ин калимаҳо зарфанд?

- А) маскан, норван
- В) ғунудан, хуфтан
- С) зоҳиран, қасдан
- Д) баддаҳан, нозукбадан

529 Кадоме аз ин калимаҳо зарфанд?

- А) барзан, мерган
- В) чоҳкан, заминкан
- С) абадан, иттифоқан
- Д) часпидан, шамидан

530 Ба ҷойи сенукта кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

Ман дар он гуна шабҳо ҳамеша дар даруни меҳмонхона буда, аз он гуна суҳбатҳои адабӣ ... истифода мекардам. С. Айни

- А) озодона
- В) мағрурона
- С) фақирона
- Д) нотарсона

531 Ба ҷойи сенукта кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

Ду рӯз боз ... борон меборид. Ҳ. Карим

- А) батафсил
- В) беором
- С) бекаму кост
- Д) бетартибона

532 Ба ҷойи сенукта кадом зарфро гузоштан мувофиқ аст?

Ба атроф ... менигарист, аз ҳавои гарми зодгоҳ чуқур-чуқур нафас мекашид. Аз “Садои Шарқ”

- А) муштоқона
- В) дилбарона
- С) нотарсона
- Д) орифона

533 Ба ҷойи сенукта кадом зарфро гузоштан мувофиқ аст?

Дар осмони бепоёни нилгун порча-порча абрҳои сафед, ки ба хирмани пахта монандӣ доштанд, киштиҳои бодбонӣ барин ... шино мекарданд. С. Айнӣ

- A) дилгирона
- B) оромона
- C) уштуруна
- D) маъюсона

534 Ба ҷойи сенукта кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

Асп чунон ки вараҷаи сахт гирифта бошад, ... меларзид. С. Айнӣ

- A) ноилоч
- B) баъзан
- C) ҳаматарафа
- D) баргибедвор

535 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи мувофиқро гузоред:

Дар давраҳои қадим одамон бисёр чизҳоро дар гирду атрофи худ ва табиат медиданд ва хислату рафтори онҳоро ... ба мушоҳида мегирифтанд. Адабиёти тоҷик

- A) бепарвоёна
- B) дақиқкорона
- C) оромона
- D) хунсардона

536 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи тарзи амали мувофиқро гузоред:

Мо вақти саҳар ... ба роҳ баромадем. С. Улуғзода

- A) якбора
- B) номаълумак
- C) тӯда-тӯда
- D) дертар

537 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи тарзи амали мувофиқро гузоред:

Падарам он ҳикояро ... нақл карданд. С. Айнӣ

- A) беором
- B) батафсил
- C) ҳаматарафа
- D) хоксорона

538 Ба ҷойи сенукта зарфи миқдору дараҷаи мувофиқро гузоред:
Баъди андак фурсат дар осмон як парандаи ... калон пайдо шуд.

С. Айнӣ

- A) андак
- B) каме
- C) хеле
- D) зиёд

539 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи монандии мувофиқро гузоред:

Фароштурук ... поён мефуромад. П. Толис

- A) ҳалқавор
- B) алмосвор
- C) тирвор
- D) тӯтивор

540 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи тарзи амали мувофиқро гузоред:

Мардум ба ӯ ... менигаристанд.

- A) оҳиста-оҳиста
- B) пеш-пеш
- C) базӯр-базӯр
- D) ҳайрон-ҳайрон

541 Ба ҷойи сенуктаи дуюм зарфи тарзи амали мувофиқро гузоред:
... қашшоқона, аммо ... ва озодона зиндагонӣ мекард. С. Айнӣ

- A) ҳимматбаландона
- B) самимона
- C) назарногирона
- D) оҳиста

542 Ба ҷойи сенукта зарфи тарзи амали мувофиқро гузоред:
Ва ду сол ба худ сахтиро раво диду ба деҳқонон ... хизмат кард.

Ф. Ниёзӣ

- A) хушёрона
- B) холисона
- C) хоксорона
- D) хурсандона

- 543** Ба ҷойи сенукта зарфи тарзи амали мувофиқро гузоред:
Бо музди хизмати ин гуна корҳо ... зиндагӣ мекард. С. Айнӣ
- А) фақирона
 - В) одилона
 - С) саросемавор
 - Д) бедилона

- 544** Ба ҷойи сенукта зарфи мувофиқро гузоред:
Ў дар ...и гӯшаи зарби ҷанубии мадрасаи Бадалбек, пайваста ба девори масҷиди калон дукончае дошт. С. Айнӣ
- А) паҳлу ба паҳлу
 - В) даст ба даст
 - С) даҳон ба даҳон
 - Д) рӯ ба рӯ

- 545** Ба ҷойи сенукта зарфи миқдору дараҷаи мувофиқро гузоред:
Бемазагиҳои амир ва аҳли дарбор боз ҳам ... ва аҳоли боз ҳам хонавайронтар гардиданд. С. Айнӣ
- А) вазнинтар
 - В) чуқуртар
 - С) зиёдтар
 - Д) камтар

- 546** Ба ҷойи сенуктаи ишорашуда зарфи миқдору дараҷаи мувофиқро гузоред:
Ў ... суханвар буд, С. Айнӣ
- А) бағоят
 - В) тамоман
 - С) бештар
 - Д) камтар

- 547** Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи миқдору дараҷаи мувофиқро гузоред:
Хонанда аз ҷавоби худ ... хурсанд буд.
- А) зиёд
 - В) кам-кам
 - С) бағоят
 - Д) як миқдор

548 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи мувофиқ гузоред:

... худро ду қадам ба ақиб партофт. С. Айнӣ

- A) Беист
- B) Кам-кам
- C) Пуштнокӣ
- D) Якбора

549 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи миқдору дараҷаи мувофиқро гузоред:

Модарам бо бачаи ширхораи дар хонаи бегона ... азият мекашид.

С. Улуғзода

- A) бисёр
- B) бағоят
- C) барзиёд
- D) як дараҷа

550 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи миқдору дараҷаи мувофиқро гузоред:

Баъди андак фурсат дар осмон як парандаи ... калон пайдо шуд.

С. Айнӣ

- A) бисёр
- B) хеле
- C) андак
- D) тамоман

551 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта зарфи миқдору дараҷаи мувофиқро гузоред:

Қобилияти Биноӣ дар касби илму дониш ... зиёда будааст.

А. Мирзоев

- A) андак
- B) камтар
- C) бағоят
- D) сар то по

552 Зарфе, ки бо роҳи мураккабшавии калима сохта шудааст:

- А) якзайл
- В) ошкоро
- С) андаке
- Д) бесадо

553 Дар кадом банд зарфҳое нишон дода шудаанд, ки бо роҳи мураккабшавии калима сохта шудаанд?

- А) худ аз худ
- В) паёпай
- С) дарҳол
- Д) барзиёд

554 Дар кадом банд зарфҳое нишон дода шудаанд, ки бо роҳи мураккабшавии калима сохта шудаанд?

- А) торафт
- В) рӯйнокӣ
- С) зуд-зуд
- Д) дартоз

555 Ба ҷойи сенукта кадом зарфи замонро гузоштан дуруст аст?

Аз асрори ин воқеа ... касе хабар надорад. С. Айни

- А) дирӯз
- В) дертар
- С) ҳамеша
- Д) ханӯз

556 Ба ҷойи сенукта кадом зарфи замонро гузоштан дуруст аст?

Баҳсу ҷавоби инҳо ... тамоми нашуда буд. Ҳ. Карим

- А) ханӯз
- В) дертар
- С) ҳамеша
- Д) мудом

557 Ба ҷойи сенуқта кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

Мирқодир баъзе шумораҳои он газетаро аз Саидаҳмад гирифта, ... ба мадраса меовард. С. Айни

- А) пинҳонӣ
- В) беист
- С) беихтиёр
- Д) тасодуфан

558 Ба ҷойи сенуқта кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

Ин мисраъро ... замзамакунон такрор мекардам, ки ба сурудхонӣ гузашта рафтаниро нафаҳмида мондам. Ф. Муҳаммадиев

- А) даҳонакӣ
- В) якбора
- С) дертар
- Д) беихтиёр

559 Ба ҷойи сенуқта кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

Олами табиат ... ҷон мегирифт, аз хоб бедор мешуд. Ҷ. Иқромӣ

- А) пеш-пеш
- В) беист
- С) оҳиста-оҳиста
- Д) оромона

560 Ба ҷойи сенуқта кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

*Диле дорам, ки лабреси суруд аст,
.... ларзаи амвоҷи руд аст.* Л. Шералӣ

- А) дамодам
- В) саропо
- С) сарозер
- Д) паёпай

561 Ба ҷойи сенуқта кадом зарфро гузоштан мувофиқ аст?

*Дари ҳикмат кушода ...,
Сухан мегуфт ҳар кас шоирона.* М. Турсунзода

- А) оромона
- В) бошарафона
- С) калонворона
- Д) саъдиёна

562 Ба ҷойи сенуқта кадом зарфро гузоштан мувофиқ аст?

*Дари ҳикмат кушода саъдиёна,
Сухан мегуфт ҳар кас ...* . М. Турсунзода

- A) калонворона
- B) бошарафона
- C) мардона
- D) шоирона

563 Ба ҷойи сенуқта кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

*... васфи далерон баён кунам,
То номашон чу Рустами Дастон аён кунам.* А. Деҳотӣ

- A) Саъдиёна
- B) Рӯдворона
- C) Бошарафона
- D) Фирдавсиёна

564 Калимаҳои чорзону ва фардо ба кадом ҳиссаи нутқ мансубанд?

- A) исм
- B) сифат
- C) ҷонишин
- D) зарф

565 Калимаҳои саросар ва лаболаб ба кадом ҳиссаи нутқ мансубанд?

- A) сифат
- B) зарф
- C) исм
- D) феъл

566 Ба ҷои сенуқта пешоянди мувофиқ гузоред:

*Ман ... дарси дарсхонагӣ, чунон ки дар аввал гуфтам, ҳамоно дарсро
пешакӣ дар пеши домоллои кунҷакиам – Мулло Абдусалом мехондам.*

С. Айни

- A) нисбат ба
- B) ғайр аз
- C) аз ҷиҳати
- D) аз барои

567 Ба ҷои сенуктаи ишорашуда *пешоянди мувофиқ* гузored:

*Чун ман дар ин мактаб чизеро наёмӯхтам, маро аз он ҷо гирифта,
ба пеши зани имоми қишлоқ, ки мактаби духтарона дошт ва ...
мактабдори мард беҳтар буд, гузошт...* С. Айнӣ

- A) нисбат ба
- B) ба ғайр аз
- C) аз рӯйи
- D) аз барои

568 Ба ҷои сенукта *пешоянди мувофиқ* гузored:

Маро ... розӣ шудан бо ин гапи ҳақ дигар чорае набуд.

Ф. Муҳаммадиев

- A) баъд аз
- B) пеш аз
- C) ба ҷуз
- D) аз барои

569 Ба ҷойи сенукта *пешоянди мувофиқро* гузored:

*... азми дурусту саъйи комил,
Қасро нашавад мурод ҳосил.* Саъдии Шерозӣ

- A) Бо
- B) Бе
- C) То
- D) Дар

570 Ба ҷойи сенукта *пешоянди мувофиқро* гузored:

*Дониш андар дил чароғи равшан аст,
В-аз ҳама бад ... тани ту ҷавшан аст.* Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

- A) бо
- B) дар
- C) бар
- D) аз

571 Ба ҷойи сенуктаҳо *пешоянди мувофиқро* гузored:

*Ҳамдаме дорам, ки ... овоз суҳбат мекунад,
... даҳону ... забон нақлу ривоят мекунад.* Чистон

- A) бо
- B) бе
- C) дар
- D) ҳам

572 Ба ҷойи сенукта пешоянди таркибии мувофиқро гузоред:
Сабзаҳо ва майсаҳо бошанд, ... рег тамоман нопадид гардида буданд.

- A) дар зери
- B) аз зери
- C) дар муқобили
- D) дар баробарӣ

573 Ба ҷойи сенукта пешоянди мувофиқро гузоред:
Ҳама ... хонаи Шарифино роҳӣ шуданд. П. Толис

- A) то ба
- B) ба сӯи
- C) ба дунболи
- D) дар назди

574 Пешоянди мувофиқро гузоред:
Ман ўро ба даруни меҳмонхона дароварда хобондам ва худам ... суфа баромадам. С. Айни

- A) аз рӯи
- B) ба рӯи
- C) дар болои
- D) аз паси

575 Пешоянди мувофиқро гузоред:
Ин шўру завго ... нонрезаҳо буд, ки мактабдор аз ҳалвои ман ба бачагон бахшиш карда буд. С. Айни

- A) аз таги
- B) бар болои
- C) дар бари
- D) дар зери

576 Пешоянди мувофиқро гузоред:
Онҳо ... эҳтиёт нўгҳои ресмонро ба яккамехҳо кўртугун карда бастанд. С. Айни

- A) дар рӯи
- B) аз рӯи
- C) ба болои
- D) дар пайи

577 *Пешоянди мувофиқро гузored:*
Баъзеҳо ... реги нарм дароз кашида ва баданашонро дар зери офтоби баҳорӣ тофта ёзидаанд. С. Айни

- A) аз рӯйи
- B) аз болои
- C) дар рӯйи
- D) ба зери

578 *Пешоянди мувофиқро гузored:*
Гуфтугузори ин дӯсти наздикро ... назорат гирифтаам. С. Айни

- A) дар таги
- B) аз рӯйи
- C) дар зери
- D) аз пайи

579 *Пешоянди мувофиқро гузored:*
Онҳо рӯйи сабзаву ... лолаҳо рӯймол кушоданд, нону панирро ба иштиҳо хӯрданд. Р. Чалил

- A) баробари
- B) байни
- C) бар сари
- D) дар гирди

580 *Пешоянди мувофиқро гузored:*
Пирак маро ба рӯйи хучра гузаронида ... худаи – бар кодоки сандалӣ нишонд. С. Айни

- A) дар гирди
- B) ба тарафи
- C) дар рӯ ба рӯйи
- D) бар ивази

581 *Пешоянди мувофиқро гузored:*
Гоҳ-гоҳе шамол ... кӯҳҳо вазида бӯйи форами гиёҳҳоро ҳар тараф мепошад. П. Толис

- A) аз тарафи
- B) дар тарафи
- C) аз рӯ ба рӯйи
- D) дар байни

- 582** *Пешоянди мувофиқро гузored:*
Ў ... ин пул ҳеч хизмате накарда бемор шуда рафт. С. Айни
А) ба бадали
В) ба монанди
С) ба сабаби
D) ба мисли

- 583** *Пешоянди мувофиқро гузored:*
Дар моҳи савр (апрел) Ҳоҷӣ Қурбон омада, вақфи мазкурро ... бисту панҷ ҳазор танга ба иҷора гирифт. С. Айни
А) ба бадали
В) дар муқобили
С) ба сабаби
D) бо мақсади

- 584** *Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта пасоянди мувофиқро гузored:*
Савсан... гуфт, ки берун, ба ҳавлии миёна, барояд. Ҷ. Икромӣ
А) қатъ
В) -ро
С) барин
D) боз

- 585** *Ба ҷойи сенукта пасоянди мувофиқро гузored:*
Бо белча чормағз ... гулқанд канда гирифта ба тарафи Қозӣ дароз кард. С. Айни
А) қатъ
В) -ро
С) барбар
D) барин

- 586** *Пасоянди мувофиқро гузored:*
Мо ҳам як чиз пурсиданӣ омадем, лекин аз саҳар ... ба навбат нишастаем. Ф. Муҳаммадиев
А) қатъ
В) замон
С) инҷониб
D) дида

587 *Пасоянди мувофиқро гузоред:*

Агар аз даҳсолагӣ гирем, панҷоҳ сол ... меҳнат мекунам. Р. Ҷалил

- A) -ро
- B) боз
- C) интараф
- D) катӣ

588 *Пасоянди мувофиқро гузоред:*

Якчанд сол ... ба ман тамошои он муяссар шуда буд. А. Шукӯҳӣ

- A) боз
- B) муқаддам
- C) замон
- D) инҷониб

589 *Пасоянди мувофиқро гузоред:*

Аз он ... ҳар касе ки подшоҳ мешуд, он чарми оҳангарии коваёниро бо дурру гавҳарҳои нав ва порчаҳои нафиси гаронбаҳо меорост, ба тавре ки дирафши дар шаби тор низ чун ситора медурахшид, аз ин рӯ онро “Ахтари коваёнӣ” ҳам мегуфтанд. С. Улуғзода

- A) замон
- B) инҷониб
- C) қабл
- D) баъд

590 *Пасоянди мувофиқро гузоред:*

Ва он гоҳ вай рухсаташон дод, ки аз он ... ҳамон хӯроки манхусро дуяшон пазанд. С. Улуғзода

- A) пеш
- B) баъд
- C) қабл
- D) интараф

591 *Пасоянди мувофиқро гузоред:*

Вай ба хона даромадан ... модаркалонам аз Наима гап сар кард.

Аз “Садои Шарқ”

- A) қабл
- B) замон
- C) пештар
- D) баъд

592 Ба ҷойи сенукта пайвандаки мувофиқро гузоред:
Баъд ӯ аз ман оҳиста ... бо эҳтиёт пурсид. П. Толис

- A) ё
- B) ва
- C) балки
- D) лекин

593 Ба ҷойи сенукта пайвандаки мувофиқро гузоред:
Дигар ин хел беақлӣ нақун, ... ба ҷонат ҷабр меқунӣ. П. Толис

- A) ки
- B) то
- C) ва
- D) ё ки

594 Ба ҷойи сенукта пайвандаки мувофиқро гузоред:
Ман намедонистам, ... дар ҷоям нишастан ғирам ё барҳезам?
П. Толис

- A) ё
- B) ки
- C) то
- D) балки

595 Ба ҷойи сенукта пайвандаки мувофиқро гузоред:
Гоҳо тааҷҷуб мекардам, ... чаро дигарон ҳам ин роҳи осони пулбиро намебинанд? П. Толис

- A) ё
- B) ва
- C) то
- D) ки

596 Ба ҷойи сенукта пайвандаки мувофиқро гузоред:
- Хайр, пагоҳ ба обқушой меравем ... бо ҳамин тамом? – пурсид Асад.
А. Шукӯҳӣ

- A) -у
- B) ё
- C) ки
- D) вале

- 597** Ба ҷойи сенуқта пайвандаки мувофиқро гузоред:
Воқеа аз ҳамин сар шуд, ... ман бо модарам ҷанг карда, аз хона гурехтам. П. Толис
- A) ва
B) ки
C) аммо
D) балки
- 598** Ба ҷойи сенуқта пайвандаки мувофиқро гузоред:
Аммо баъд аз салом чӣ кор карданамо ҳанӯз фикр накарда будам, ... зина ба ларза омад. П. Толис
- A) ё
B) ё ки
C) ки
D) то
- 599** Ба ҷойи сенуқта пайвандаки мувофиқро гузоред:
Ман бо сари хам менишастам ... чӣ гуфтанамо намедонистам.
П. Толис
- A) ё
B) ки
C) ва
D) то
- 600** Ба ҷойи сенуқта пайвандаки мувофиқро гузоред:
Дар пешгаҳи хона, дар паси стол як марди қоқинае менишаст, ... қавоқҳояш варам карда, суп-сурх шуда буданд. П. Толис
- A) ё
B) ва
C) ки
D) то
- 601** Ба ҷои сенуқта пайвандаки мувофиқ гузоред:
... ба ҳавлӣ Сангин Полвон даромада омад, дар чехраи марду зан табассум гул кард. М. Бахтӣ
- A) Азбаски
B) Гарчанде ки
C) Модоме ки
D) Ҳамин ки

602 Ба ҷои сенуқта пайвандаки мувофиқ гузоред:

... харидораи кам ва бозораи касод буд, ҳар кас ўро барои базме даъват кунад, дар як шаб ба ду танга музд, ки баробари 30 тин аст, розӣ мешуд. С. Айни

- A) Азбаски
- B) Ҳамин ки
- C) Модоме ки
- D) Гарчанде ки

603 Ба ҷои сенуқта пайвандаки мувофиқ гузоред:

... аз Самарқанд ва аз деҳаҳои хурраму дашту саҳроҳои паҳновар гузашта, ба сӯи Панҷакент мешитобидем, аз дур, аз ҷану рост теппаҳо, кӯҳҳо намоён мешуданд. Ш. Хусейнзода

- A) Азбаски
- B) Гарчанде ки
- C) Бо вучуди он ки
- D) Вақте ки

604 Пайвандаки мувофиқро гузоред:

Ҳазор-ҳазор муҳочирони навро ба Ваҳш на аробаҳои чорчарха, ... мошинҳо, поездҳо ва киштиҳо мекашонданд. С. Улуғзода

- A) лекин
- B) балки
- C) вале
- D) ё ин ки

605 Пайвандаки мувофиқро гузоред:

Ўро оварда ба хизмати ин кас сунурдааст, ... дар кӯчаҳо сарсарӣ гашта нобуд шуда наравад. С. Айни

- A) зеро ки
- B) чунки
- C) то ки
- D) азбаски

606 **Пайвандаки мувофиқро гузоред:**

Ман, ... бародарам Қоришариф изҳор кард, Мирзо Иброҳим ҳастам.
Ч. Иқромӣ

- A) азбаски
- B) зеро ки
- C) чунон ки
- D) бе он ки

607 **Пайвандаки мувофиқро гузоред:**

Ман ба рӯйи суфачаи дигар нишаста, бо қандфурӯши мазкур суҳбат мекардам, ... вай як одами бисёр аҷиб буда, суҳанҳояш бағоят завқовар буданд. С. Айнӣ

- A) азбаски
- B) то ин ки
- C) чунки
- D) модом ки

608 **Пайвандаки мувофиқро гузоред:**

Лоҳутӣ, ... дар чашмонаш ашқи шодӣ чарх мезад, кӯдакро ба даст гирифта бӯсид. Р. Ҷалил

- A) ба андозае ки
- B) ба дараҷае ки
- C) дар ҳолате ки
- D) пас аз он ки

609 **Пайвандаки мувофиқро гузоред:**

... мо аз деҳа баромадем, амакам охири бор ба ба падарам гуфт.
С. Улуғзода

- A) модом ки
- B) бо вучуди он ки
- C) гарчанде ки
- D) вақте ки

610 **Пайвандаки мувофиқро гузоред:**

Хайринисо, ... дар байнашон ҳеҷ гапе нагузашта бошад, ба вай ҳам дӯстона даст дод. С. Улуғзода

- A) дар ҳолате ки
- B) гӯё ки
- C) ба тавре ки
- D) вақте ки

611 Ба ҷойи сенуқта пайвандаки мувофиқро гузоред:

Шунидани саргузашти Шариф ба Одина хеле таъсир гузошта буд, ... қариб буд, фоҷеаҳои худро аз хотираш баровард. С. Айнӣ

- A) агарчи
- B) аммо
- C) ба андозае ки
- D) мисли он ки

612 Ба ҷойи сенуқта пайвандаки мувофиқро гузоред:

Ногоҳ як хизматгори меҳмонхона бо шаст ворид шуда, ... аз воҳимаю изтироб қариб нафасаш мегашид, пурсид. Ф. Муҳаммадиев

- A) дар ҳолате ки
- B) вақте ки
- C) ҳамин ки
- D) ҳангоме ки

613 Ба ҷойи сенуқта ҳиссачаи мувофиқ гузоред:

Барои ин гуломӣ калонони қишлоқ, хусусан Муллохокироҳ, ... кам кӯшиши кард?! С. Айнӣ

- A) наҳод
- B) магар
- C) охир
- D) ҳатто

614 Ба ҷойи сенуқта ҳиссачаи мувофиқ гузоред:

– Оҳ, ту ... Гулнор нестӣ?! – гуфта як қад парид зани жӯлидамӯ.
С. Айнӣ

- A) эҳтимол
- B) охир
- C) магар
- D) наҳод

615 Дар кадом банд ҳиссачаҳо дода шудаанд?

- A) магар, оё
- B) хайр, офарин
- C) зеро, чун
- D) барои, баҳри

616 Дар кадом банд ҳиссаҷаҳо дода шудаанд?

- A) пеш, қабл
- B) агар, то ки
- C) вой, афсус
- D) ҳатто, ҳам

617 Дар кадом банд ҳиссаҷаҳо дода шудаанд?

- A) чунонки, зеро
- B) ҳамон, барин
- C) фақат, танҳо
- D) эҳа, тавба

618 Ба ҷои сенукта *нидои мувофиқ* гузоред:

..., ки шахсони дурандешу хайрхоҳ дастгираш шуданд. А. Самадов

- A) Афсӯс
- B) Хайрият
- C) Хайр
- D) Аҷабо

619 Ба ҷои сенукта *нидои мувофиқ* гузоред:

..., ки инсон то аз канори Модар-Ватан маҳрум нашавад, ба қадри ин неъматӣ беҳамто намерасад. А. Самадов

- A) Хайрият
- B) Аҷабо
- C) Хайр
- D) Афсӯс

620 Ба ҷои сенукта *нидои мувофиқ* гузоред:

..., биё, хуш омадӣ, гуфта, аз дастам дошта сӯйи дарвозаи кушода ҳидоят кард. Б. Насриддинов

- A) Хайрият
- B) Афсӯс
- C) Хайр
- D) Аҷабо

- 621** Ба ҷойи сенукта *нидои мувофиқро* гузоред:
..., *ин духтараки содадил аз ман донотар будааст.* С. Айнӣ
- A) ачабо
 - B) уф
 - C) оббо
 - D) оҳо

- 622** Ба ҷойи сенукта *нидои мувофиқро* гузоред:
...! *Об ба ин тараф омада истодааст.*
- A) ало
 - B) эҳа
 - C) вой
 - D) хуй

- 623** Ба ҷойи сенукта *нидои мувофиқро* гузоред:
... , *ин дӯсти ман, ин касест, ки маро аз марг халос кардааст, – гуфт.* С. Айнӣ
- A) Ҳмм
 - B) Воҳ
 - C) Боракалло
 - D) Хайр

СИНТАКСИС

- 624** *Ибораҳои изофиро муайян кунед.*
- A) тоҷи заррин, нури офтоб
 - B) ниҳоят барвақт, се соат пеш
 - C) аз ҳама зебо, гул барин нозук
 - D) баландтарин кулла, осмони соф

- 625** *Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи изофӣ таркиб ёфтааст?*
- A) кохи бегазанд
 - B) гапро ду накардан
 - C) хиҷолат кашидан
 - D) ба сар бардоштан

- 626** Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи *алоқавӣ* ҳамроҳӣ таркиб ёфтааст?
- A) «Ситорае дар тирашаб»
 - B) «Аз Ганг то Кремл»
 - C) «Даҳ фасл»
 - D) «Роҳи Қаҳқашон»
- 627** Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи *алоқавӣ* ҳамроҳӣ таркиб ёфтааст?
- A) роҳро кӯтоҳ кардан
 - B) бо роҳи кӯтоҳтарин рафтан
 - C) роҳи кӯтоҳтарин
 - D) кӯтоҳтарин роҳ
- 628** Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи *алоқавӣ* ҳамроҳӣ таркиб ёфтааст?
- A) сиёхро аз сафед фарқ кардан
 - B) соли сулҳу дӯстӣ
 - C) барои сулҳ мубориза бурдан
 - D) шоду хуррам зистан
- 629** Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи *алоқавӣ* ҳамроҳӣ таркиб ёфтааст?
- A) «Хонаи дил»
 - B) «Гуфтугӯ бо худ»
 - C) «Беғараз панд»
 - D) «Пири ҳақимони Машиқзамин»
- 630** Кадом ибора бо роҳи *алоқавӣ* ҳамроҳӣ таркиб ёфтааст?
- A) «Гузашти айём»
 - B) «Шикоят аз пирӣ»
 - C) «Чор дарвеш»
 - D) «Дар он дунё»
- 631** Кадом ибораҳо бо роҳи *алоқавӣ* ҳамроҳӣ таркиб ёфтаанд?
- A) баланд хандидан, роз гуфтан
 - B) фарзанди дилбанд, модари зор
 - C) бо касе нишастан, ба хоб дидан
 - D) касеро дидан, кореро иҷро кардан

632 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагии пешояндӣ таркиб ёфтааст?

- A) ҳайкали ёдгор
- B) ба сар бардоштан
- C) гапро ду накардан
- D) хиҷолат кашидан

633 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагӣ таркиб ёфтааст?

- A) бузургтарин ҳамоса
- B) мулоқот бо устод Айнӣ
- C) сардафтари адабиёти тоҷик
- D) гулбонги нимашаб

634 Кадам ибора бо роҳи алоқаи вобастагӣ таркиб ёфтааст?

- A) арзи дил кардан
- B) ба доди касе расидан
- C) бенаво дарахт
- D) гулгашти Мусалло

635 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагии пасояндӣ таркиб ёфтааст?

- A) гапро ду накардан
- B) хиҷолат кашидан
- C) ҳайкали ёдгор
- D) ба сар давидан

636 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагӣ таркиб ёфтааст?

- A) «Шабё дар Петербург»
- B) «Дувоздаҳ дарвозаи Бухоро»
- C) «Ҳазору як шаб»
- D) «Тахти воҷгун»

637 Кадам ибора бо роҳи алоқаи вобастагӣ сохта шудааст?

- A) офтоби нисфирӯзӣ
- B) заминро тафсонидан
- C) сахт тафсонидан
- D) чараёни боди тафсон

638 Кадом ибора бо роҳи алоқаи вобастагии пешояндӣ сохта шудааст?

- А) шоир барин сухандон
- В) шуҳрати ҷаҳонӣ
- С) адиби дӯстдоштаи мардум
- Д) нақлҳо дар бораи Сино

639 Ибораи *чун паранда паридан* бо кадом роҳ сохта шудааст?

- А) алоқаи изофӣ
- В) алоқаи ҳамроҳӣ
- С) алоқаи вобастагии пешояндӣ
- Д) алоқаи вобастагии пасояндӣ

640 Ибораи *бағоят хушнуд шудан* бо кадом роҳ сохта шудааст?

- А) алоқаи изофӣ
- В) алоқаи ҳамроҳӣ
- С) алоқаи вобастагии пешояндӣ
- Д) алоқаи вобастагии пасояндӣ

641 Кадом ибора бо роҳи алоқаи вобастагии пасояндӣ сохта шудааст?

- А) ду рӯз пас вохӯрдан
- В) барои суҳбат рафтан
- С) хандон гап задан
- Д) ҳаросон нигаристан

642 Кадом ибора бо роҳи алоқаи вобастагии пасояндӣ сохта шудааст?

- А) хеле суҳбат кардан
- В) доимо мутолиа кардан
- С) ду сол боз нахондан
- Д) ба китобхона рафтан

643 Кадом ибора бо роҳи алоқаи вобастагӣ сохта шудааст?

- А) хеле барвақт
- В) чароғи оламафрӯз
- С) рӯйи чун моҳ
- Д) як моҳи дароз

644 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагӣ сохта шудааст?

- A) бузургтарин ҳамоса
- B) мулоқот бо устод Айнӣ
- C) нахустин мулоқот
- D) гулбонги нимашаб

645 Кадам ибора бо роҳи алоқаи вобастагӣ сохта шудааст?

- A) бечора камбағал
- B) гулгашти Мусалло
- C) муҳокима кардан
- D) ба доди касе расидан

646 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагӣ сохта шудааст?

- A) шаҳрро давр задан
- B) сайругашт кардан
- C) рӯзона омадан
- D) дастони моҳир

647 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагии пасояндӣ сохта шудааст?

- A) ба сар давидан
- B) хиҷолат кашидан
- C) аз гап нагаштан
- D) гапро ду накардан

648 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагии пасояндӣ сохта шудааст?

- A) суҳбаткунон рафтан
- B) падарро хурмат кардан
- C) дидани падар
- D) вохӯрӣ дар мактаб

649 Ибораи китобро хондан бо кадом роҳ сохта шудааст?

- A) бо алоқаи изофӣ
- B) бо алоқаи ҳамроҳӣ
- C) бо алоқаи вобастагии пасояндӣ
- D) бо алоқаи вобастагии пешояндӣ

650 Ибораи *гул барин нозук* бо кадом роҳ сохта шудааст?

- A) бо алоқои вобастагии пешояндӣ
- B) бо алоқои вобастагии пасояндӣ
- C) бо алоқои изофӣ
- D) бо алоқои ҳамроҳӣ

651 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи *алоқои вобастагӣ* сохта шудааст?

- A) бо мушт задан
- B) як мушт задан
- C) мушт задан
- D) мушти обдор

652 Кадом ибора бо роҳи *алоқои ҳамроҳӣ* сохта шудааст?

- A) касеро дидан
- B) санг барин сахт
- C) бо касе нишастан
- D) баланд хандидан

653 Кадом ибора бо роҳи *алоқои ҳамроҳӣ* сохта шудааст?

- A) ба хоб дидан
- B) кореро иҷро кардан
- C) роз гуфтан
- D) дили беқарор

654 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи *алоқои ҳамроҳӣ* сохта шудааст?

- A) худро шинохтан
- B) соли сулҳу дӯстӣ
- C) шод зистан
- D) аз сулҳ гуфтан

655 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи *алоқои ҳамроҳӣ* сохта шудааст?

- A) «Хонаи дил»
- B) «Баҳори Аҷам»
- C) «Беғараз панд»
- D) «Мавҷ дар сахро»

656 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқои ҳамроҳӣ сохта шудааст?

- A) қадри устод
- B) дарёро гузаштан
- C) ба андеша фурӯ рафтан
- D) оҳиста суҳан гуфтан

657 Ибораи сифатиرو муайян намоед:

- A) каме сонитар
- B) муддати хондан
- C) аз серҳосилӣ ҳам
- D) ғалаба бар душман

658 Ибораи сифатиرو муайян намоед:

- A) баъзеи онҳо
- B) баҳори дилфиреб
- C) шоҳи бодом
- D) пури об

659 Ибораеро муайян намоед, ки дар қолаби исм + сифати феълӣ сохта шудааст:

- A) одами омадагӣ
- B) ҳамин мактаб
- C) ду аламрасида
- D) ҳамеша хушҳол

660 Ибораеро муайян намоед, ки дар қолаби исм + сифати феълӣ сохта шудааст:

- A) кӯзаи аз об пур
- B) оҳан барин саҳт
- C) оби нӯшидани
- D) доимо ғамгин

661 Ибораеро муайян намоед, ки дар қолаби исм + сифати феълӣ сохта шудааст:

- A) имрӯза борон
- B) ҳамин мактаб
- C) саёҳати Ҳиндустон
- D) мақолаи чопшуда

662 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи вобастагӣ сохта шудааст?

- A) «Шабё дар Петербург»
- B) «Сафари Фарангистон»
- C) «Ҳазору як шаб»
- D) «Тахти вожгун»

663 Кадом ибора бо тарзи алоқаи ҳамроҳӣ сохта шудааст?

- A) садҳо коргар
- B) шаҳри навбунёд
- C) гулро об додан
- D) дар байни гулҳо

664 Кадом ибора бо роҳи алоқаи ҳамроҳӣ сохта шудааст?

- A) аз кор мондан
- B) деҳаи дурдаст
- C) зеботарин шаҳр
- D) корро доништан

665 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи изофӣ сохта шудааст?

- A) ба ҳавлӣ рафтан, аз дарс омадан
- B) боғро давр задан, гулхоро чидан
- C) шӯҳихои додарам, аёдати бемор
- D) мулоҳиза рондан, гул шинондан

666 Кадоме аз ин ибораҳо бо роҳи алоқаи изофӣ сохта шудааст?

- A) кохи бегазанд
- B) гапро гуфтан
- C) хичолат кашидан
- D) ба сар бардоштан

667 Кадоме аз ин зарбулмасалу мақолҳо ҷумлаи сода аст?

- A) Сухани хона ба бозор рост намеояд.
- B) Сухан кардан нуқра бошад, хомӯшӣ тиллоост.
- C) То дам боқист, умед боқист.
- D) То нагиряд тифл, кай нӯшад лабан?

668 **Кадоме аз ин зарбулмасалу мақолҳо ҷумлаи сода аст?**

- A) Чор пиру чор тадбир.
- B) То ранҷ накашӣ, ганҷ набинӣ
- C) То шамол набошад, шохи дарахт намечунбад.
- D) Фарзандро меросе беҳ аз адаб нест.

669 **Кадоме аз ин зарбулмасалу мақолҳо ҷумлаи сода аст?**

- A) Хоҳони касе бош, ки хоҳони ту бошад.
- B) Чаро оқил кунад коре, ки боз орад пушаймонӣ.
- C) Хато бар бузургон гирифтани хатост.
- D) Як задани оҳангар, сад задани сӯзангар.

670 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Дар ин гуна ҳолатҳо бачагон ба вай хира мешуданд.
- B) Шошо ҷиддан ба муоинаи сари “бемор” машғул мешуд.
- C) Сари “дардманд”-ро даст-даст карда медид ...
- D) Баъди ин рӯзе чанд касе Шошоро дар деҳ намедид. Баҳманёр

671 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Имшаб хола мижа таҳ накард. Ҳ. Карим
- B) Оби дарё дар водӣ оҳистатар меравад. С. Айнӣ
- C) Деҳқонон ҳам хоҳ-нохоҳ қабул карданд. С. Айнӣ
- D) Аспамро дар пушти дарвоза баста даромадам. С. Улуғзода

672 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Бомдод наздик шуд. А. Деҳотӣ
- B) Аллақай ҳаминро ҳам гап кардаанд. Сорбон
- C) Рӯдакӣ ва Балғамӣ лаблаби наҳр гардиш мекунанд. С. Улуғзода
- D) Ҳамаи ... нависандагони тоҷик Садриддин Айниро устод меноманд.
А. Деҳотӣ

673 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Ногоҳ қатрае ба рӯям чакид ...
- B) Зайли шабнам шаффофу нарму форам буд.
- C) Қатраҳои дигар аз дунболаш рехтанд ...
- D) Қатраҳои нукраосо дар партави офтоб... ҷило медоданд Б. Муртазоев

674 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Шаб аз нисф гузашт
- B) Чароғи лампа хиратоб месӯхт.
- C) Мирзоро хаёли бисёре фаро гирифта буд.
- D) Аз мӯричаи пастаки хона назарашро ба рӯйи ҳавлӣ афканд. Ҳ. Назаров

675 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Борони майда меборид.
- B) Мирзо чакманаширо дар китф гирифта, аз хона баромад.
- C) Аксар шабҳо вай анборхонаю подахонаро хабар мегирифт.
- D) Аз кӯпруки паси осӣ гузашта, ба тангкӯча гашт. Ҳ. Назаров

676 **Ҷумлаи содаи дутаркиба.**

- A) Фарҳод то торик шудани хона кор кард.
- B) То бевақтии шаб бедор буд.
- C) Саҳарии барвақт бедор шуд.
- D) Бори дигар расми деҳқонро аз назар гузаронд. М. Солеҳ

677 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Ризо ба хонаи тангу дилгир даромадан намехост.
- B) Вай ба хаёле аз дарвозаи яктабақа берун омад...
- C) Чароғи лоинро даргиронда ба тоқча гузошт.
- D) Чароғи хира ба хонаи тангу тираи ӯ нур даровард. Ҳ. Назаров

678 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Дар Панҷакент аз бачае як зоғчаро харида гирифтам.
- B) Бача аз фурӯхтани зоғча хурсанд шуд.
- C) Мо вайро ба меҳмонхона овардем.
- D) Зоғча маро нағз медид. Р. Ҷалил

679 **Ҷумлаи содаи дутаркиба.**

- A) Як сол ҳамин тариқа зиндагонӣ карданд. С. Улуғзода
- B) Ман ҳам дар сояи дарахте роҳат мекардам. Ҳ. Назаров
- C) Монанди талабаи мактаб аз имтиҳон гузаштам. Ҳ. Карим
- D) Рӯзҳои аввал оилаи моро ба ду-се хона тақсим карданд. С. Улуғзода

680 **Ҷумлаи содаи дутаркиба.**

- A) Ба ман ҳалвои равғанин гирифта диҳед. С. Айни
- B) Дар як кунҷи каҳдон аспро баста монда буданд. С. Улуғзода
- C) Роҳи маҳаллаи акаи Баракаро аз нав сохта, васеътар мекарданд.

Ф. Муҳаммадиев

- D) Шумораи китобҳои хондагии ман ба панҷоҳ-шаст адад мерасад.

С. Улуғзода

681 **Ҷумлаи содаи дутаркиба.**

- A) Чӣ мурғони хушхоне мавҷуданд дар ин кӯҳсор. Р. Ҷалил
- B) Ба пеши ман як писараки панҷсоларо оварданд. Ф. Ниёзӣ
- C) Баъд аз як дақиқа маро ба меҳмонхона ҷеғ заданд. С. Айни
- D) Аз ҷанг сарбаландона баргаштани туро орзу дорам. Ф. Ниёзӣ

682 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Ин маслиҳат ба Восеъ маъқул афтод. С. Улуғзода
- B) Лекин талаби ҷӯраҳояшро қонеъ накарда наметавонист. С. Улуғзода
- C) Сабади васеъро ду сутуни ғафс-ғафс бардошта меистоданд. Ҷ. Иқромӣ
- D) Бо ин супориши он духтар дар дили ман хурсандие пайдо шуда буд.

С. Айни

683 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Дар бораи шумо дигар хел ҳаёл мекардам. П. Толис
- B) Мурғон дар зери дарахтон тӯда-тӯда мегаштанд. С. Улуғзода
- C) Мо аз байни дарахтзор оҳиста-оҳиста мерафтем. С. Улуғзода
- D) Ин шаҳр дар доманаи Фарғона, дар канори дарёи Сир воқеъ аст.

С. Айни

684 **Ҷумлаи содаи яктаркиба.**

- A) Имшаб хола мижа таҳ накард. Ҳ. Карим
- B) Оби дарё дар водӣ оҳистатар меравад. С. Айни
- C) Деҳқонон ҳам хоҳ-нохоҳ қабул карданд. С. Айни
- D) Ҳатто хӯроки шом ҳам нахӯрд. Аз “Садои Шарқ”

685 Кадом ҷумла содаи дутаркиба аст?

- A) Саросема ба сари чашма давидам.
- B) Дар миёни роҳ бо Солеҳ вохӯрдам...
- C) ... кӯзаи об дар даст омада истода буд.
- D) Дар чашмони Солеҳ шуълае барқ зад... Б. Фирӯз

686 Кадом ҷумла содаи дутаркиба аст?

- A) Навозишат карданд.
- B) Хандидӣ, завкидӣ.
- C) Кӯдакона ноз кардӣ.
- D) Модар модарона бӯсид. Ҳ. Карим

687 Ҷумлаи содаи яктаркиба.

- A) Таги дилам тип-торик буд. Ҳ. Карим
- B) Ин воқеа чанд сол пеш аз ин шуда буд. Ҳ. Карим
- C) Сухробчонро як бор ҷарроҳӣ кардаанд. Ф. Муҳаммадиев
- D) Ман дар хонаи бачагон ба воя расидам. Аз “Садои Шарқ”

688 Ҷумлаи содаи яктаркиба.

- A) Аспамро дар пушти дарвоза баста даромадам. С. Улуғзода
- B) Инсон ба ҳама чиз тез одат мекунад. Аз “Садои Шарқ”
- C) Фаридун дар сари моҳи Меҳр тоҷ ба сар гузошт,... . С. Улуғзода
- D) Қосимчон шеър сурудро бисёр медонист. П. Толис

689 Ҷумлаи содаи яктаркиба.

- A) Дирӯз аз назди дӯкони вай мегузаштам. Р. Ҷалил
- B) Ду рӯз боз беором борон меборид. Ҳ. Карим
- C) Муқим дирӯз ба кишлоқ баргашта буд. Ҷ. Иқромӣ
- D) Модарам моро дар сари кӯча пешвоз гирифт. П. Толис

690 Ҷумлаи содаи яктаркибаро нишон диҳед:

- A) Ҳар кадоми инҳо рафиқ буд. Ҳ. Карим
- B) Барои чӣ аз омаданат моро хабардор накардӣ? Ҷ. Иқромӣ
- C) Подшоҳ номи писарашро Талҳанд ниҳод. С. Улуғзода
- D) Зан пазируфт ва бар тахт нишаст. С. Улуғзода

691 **Чумлаи содаи яктаркибаро нишон диҳед:**

- A) Маро ба Душанбе фиристонданд. Ҳ. Карим
- B) Чомосп ҳамон рӯз бо сипоҳ ба роҳ афтод. С. Улуғзода
- C) Бача ба тарафи падараш нигоҳ карда истод. С. Айнӣ
- D) Моҳ дар зери абрҳои парешон гоҳ намоён, гоҳ пинҳон мешуд.

Ф. Муҳаммадиев

692 **Чумлаи содаи дутаркибаро муайян намоед:**

- A) Дар назди калонсолон бисёр гап наметананд.
- B) Имрӯз дар мактаб бо мо сӯхбат гузарониданд.
- C) Ин сӯй-он сӯй нигоҳ кард, гӯш андохт. С. Улуғзода
- D) Торафт ҳаво сардтар мешуд. Б. Фирӯз

693 **Чумлаи содаи дутаркибаро муайян кунед:**

- A) Мардум эҳтиромаш мекарданд. С. Зокирзода
- B) Барои чӣ аз омаданат моро хабардор накардӣ? Ҷ. Иқромӣ
- C) Аз ӯ чанд оҳанг омӯхтаам. А. Истад
- D) Аз манора ҷуфте кабутарҷӯча овардам. Сорбон

694 **Чумлаи содаи дутаркибаро муайян кунед:**

- A) Қандрезаҳои боқимондари ба пеши меҳмонон ҳаво дод. С. Айнӣ
- B) Аз душмани пинҳонӣ бояд зиёдтар ҳазар кард. С. Айнӣ
- C) Ӯ дар тӯю маърақаҳо гули сари сабад буд. С. Зокирзода
- D) Оҳанро дар гармӣ мекӯбанд. Зарбулмасал

695 **Чумлаи содаи дутаркибаро муайян кунед:**

- A) Дар он ҷо як сол хондам. Ҳ. Карим
- B) Акнун то шом тоқат бояд кард. Ф. Муҳаммадиев
- C) Аллакай ҳаминро ҳам гап кардаанд. Сорбон
- D) Оромии атроф ба сукути онҳо ёрӣ меод. Ҷ. Иқромӣ

696 **Кадам чумла содаи дутаркибаи тафсилӣ аст?**

- A) Аҳмад коғазӣ навишташро як сӯ гузошт. Р. Ҳодизода
- B) Шонздаҳро пур кард, ба ҳабаҳ қадам гузошт. С. Улуғзода
- C) Чиро аз назар гузаронид? Ф. Муҳаммадиев
- D) Аз ягон чиз шубҳа кардагистанд. Ҷ. Иқромӣ

697 Кадом ҷумла содаи дутаркибаи тафсилӣ аст?

- A) Дӯконро рӯзона баста монда намешавад. С. Айнӣ
- B) Одатан, ба роҳи дур бо шиками гурусна намебароянд. Ю. Ақобиров
- C) Аз шунидагӣ напурс, аз дидагӣ пурс. Зарбулмасал
- D) Меҳмонон дар ҳар бора суҳбат карда нишастанд.

698 Кадом ҷумла ҷумлаи хуллас аст?

- A) Модарам муаллима аст. Ҷ. Иқромӣ
- B) Ин на хоб асту на ҳаёл. С. Айнӣ
- C) Баҳор барвақт омад. Б. Фирӯз
- D) Мо аз вай мегурехтем. С. Айнӣ

699 Кадом ҷумла ҷумлаи хуллас аст?

- A) Онҳо хеле вақт хомӯшона қадам заданд.
- B) Орифчон хурсанд шуд. Ҷ. Иқромӣ
- C) Ин бахти ман аст, ки ба пешвози ман баромадааст. С. Айнӣ
- D) Ту магар соз навохта метавонӣ? А. Истад

700 Кадом ҷумла ҷумлаи хуллас аст?

- A) Ноширон ба намоишгоҳ мераванд.
- B) Ман пагоҳӣ аз хоб хестам.
- C) Падарам фармуд.
- D) Борон бошиддат меборид.

701 Кадом ҷумла содаи хуллас аст?

- A) Ҳаёт васиқаи балоғатро ба дастат дод.
- B) Замини куҳансол оғӯши худро ба ту боз намуд.
- C) Ситораҳо хандиданд.
- D) Офтоб пеш-пеши ту рақс кард. Ҳ. Карим

702 Кадом ҷумла содаи хуллас аст?

- A) Бачаҳо пинак мераванд.
- B) Шир-шири чархҳои мошин ба гӯш мерасаду бас.
- C) Аз ним болои он дар таҳи абру меги торик пинҳон аст.
- D) Боди серуне... аз арчазорҳои ду канори роҳ мевазид... Б. Фирӯз

703 Кадом ҷумла содаи тафсилӣ аст?

- A) Забон – лаҳми гӯшт.
- B) Забон тухмат мекунад.
- C) Забон ситоиш мекунад.
- D) Одамӣ аз забони худ ба балост.

704 Кадом ҷумла содаи тафсилӣ аст?

- A) Забон захм мезанад.
- B) Забондонӣ ҷаҳондонист.
- C) Забон таъриф мекунад.
- D) Забони сурх сари сабз медиҳад бар бод.

705 Кадом ҷумла содаи тафсилӣ аст?

- A) Пушаймонӣ суд надорад.
- B) Даҳони баста – ҳазор танга.
- C) Камдонӣ аз камхонист.
- D) Дӯст ҳақиқатро мегӯяд.

706 Ҷумлаи муайншахсро муайян кунед.

- A) Одами бекор – дарахти бебор. Зарбулмасал
- B) Рӯзи серкор ва пур аз ташвиш ба охир мерасид. Ҷ. Иқромӣ
- C) Дар вақти ҳолӣ ба лолачинӣ рафтам. С. Улуғзода
- D) Ҳама хомӯш монданд, вале ин хомӯшӣ дер накашид. Ҷ. Иқромӣ

707 Ҷумлаи муайншахсро муайян кунед.

- A) Фикрамро ба вай гуфтам. Ҳ. Карим
- B) Кӯшкҳо дар моҳтобшаб монанди нукраи хом ҷилои сард медиҳанд.
С. Улуғзода
- C) Боғбонон ба ниҳолҳо об дода истодаанд. Р. Ҷалил
- D) Дар он замон ин шаҳрро Бухорои Шариф меномиданд. Ҷ. Иқромӣ

708 Ҷумлаи муайншахсро муайян кунед.

- A) Пос доштани намак ва дӯстиву рафоқат ҳунари ҳар кас набудааст!
А.Самад
- B) Гулбону падару модари Фазилатро кам дар ёд дорад. А. Самад
- C) Санги вазнинро об намебарад. Зарбулмасал.
- D) Баъд аз ноништа ба модарам дар корҳои хона ёрӣ расонидам.

709 Кадом ҷумла содаи номуйяншахс аст?

- А) Пайдоиши ҷашни Наврӯзро ба шоҳ Ҷамшед мансуб медонанд.
- В) ... арабҳо Наврӯзро “Суннати Ҷамшед” мегуфтанд.
- С) Дар аҳди Ҳахоманишиён Наврӯз ба ҳукми анъана даромад.
- Д) Дар ҷашни Наврӯз мардуми Тоҷикистон хони наврӯзӣ меороянд.

710 Ҷумлаи содаи хулласро муайян кунед.

- А) Зимистон фаро расид.
- В) Ду рӯз боз беором борон меборид.
- С) Ҳеч кас ин ҳолро мунтазир набуд.
- Д) Якбора аз тарафи рости кӯча як даста саворон пайдо шуданд.

711 Ҷумлаи содаи хулласро муайян кунед.

- А) Шаб фаро расид.
- В) Хоби бародари калонӣ намебурд.
- С) Вай дар ҷойи хобаш фикр мекард.
- Д) Он шаб хоби бародари хурдӣ ҳам набурд.

712 Ҷумлаи содаи хулласро муайян кунед.

- А) Мирзо Турсунзода шоири ватанпарвар буд.
- В) Ё дар деҳаи Қаратоғи Ҳисор ба дунё омадааст.
- С) Падараш усто буд.
- Д) Устотурсун аз ҳунармандони гулдасти деҳа буд.

713 Ба ҷойи сенукта ҷумлаи содаи мувофиқро гузоред:

Аввал ҷашм бинад,

- А) в-он гаҳе гуфтор
- В) баъд бимон пойи худ
- С) дил меҳоҳад
- Д) он гаҳ дил писандад

714 Ба ҷойи сенукта ҷумлаи содаи мувофиқро гузоред:

Сабр талх аст,

- А) то ки ба ҷое расӣ
- В) ними нафас бисёр аст
- С) аз ғӯра ҳалво мепазанд
- Д) валекин бари ширин дорад

715 Ба ҷойи сенуқта ҷумлаи содаи мувофиқро гузоред:

Саҳй хайр кунад,

- A) бахилро дарди сар мегирад
- B) то комрон бошад
- C) ҳазор чарх мезанад
- D) то дер пояд

716 Ҷумлаи содаи бешахсро нишон диҳед:

- A) Шутурро бо кафлез об намедиҳанд.
- B) Дар кӯҳу дашту бешазор сарсон мегашт.
- C) Имтиҳонхоро дар вақташ супоридан даркор.
- D) Ман як галаи бузурги аспхоро бонӣ мекунам.

717 Ба ҷойи сенуқта хабари мувофиқи ҷумларо гузоред, ки ҷумлаи бешахс ҳосил шавад:

Ҳарфи ростро аз бача ...

- A) шунав
- B) мешунавем
- C) бояд шунид
- D) мешунаванд

718 Ба ҷойи сенуқта хабари мувофиқи ҷумларо гузоред, ки ҷумлаи номуайяншахс ҳосил шавад:

Чӯчаро дар тирамоҳ ...

- A) мешуморем
- B) мешуморанд
- C) бояд шумурд
- D) шумурдан даркор

719 Ба ҷойи сенуқта хабари мувофиқи ҷумларо гузоред, ки ҷумлаи умумишахс ҳосил шавад:

Ҳар чӣ бар худ раво надорӣ, ба ғайр ҷоиш ...

- A) намешуморем
- B) нашумор
- C) набояд шумурд
- D) шумурдан даркор нест

- 720** Ба ҷойи сенукта хабари мувофиқи чумларо гузored, ки чумлаи умумишахс ҳосил шавад:
Аз касе, ки некӣ дидӣ, ба ӯ ...
- A) бадӣ макун
 - B) бадӣ мекунем
 - C) набояд бадӣ кард
 - D) бадӣ кардан даркор нест
-
- 721** Ба ҷойи сенукта хабари мувофиқи чумларо гузored, ки чумлаи номуайяншахс ҳосил шавад:
Пеш аз тӯй нақора ...
- A) назан
 - B) набояд зад
 - C) налезананд
 - D) задан даркор нест
-
- 722** Ба ҷойи сенукта хабари мувофиқи чумларо гузored, ки чумлаи бешахс ҳосил шавад:
Ин аҳволро С. Айни
- A) ислоҳ кун
 - B) ислоҳ кардан лозим
 - C) ислоҳ мекунам
 - D) ислоҳ мекунам
-
- 723** Ба ҷойи сенукта хабари мувофиқи чумларо гузored, ки чумлаи номуайяншахс ҳосил шавад:
Мардумро ба гуфтор ...
- A) шинос
 - B) мешиносанд
 - C) мешиносем
 - D) бояд шинохт
-
- 724** Ба ҷойи сенукта хабари мувофиқи чумларо гузored, ки чумлаи муайяншахс ҳосил шавад:
Зуд дарпардаро пӯшонда аз ҳучра поён фурумада, ба рӯйи саҳни берунии мадраса С. Айни
- A) мебарояд
 - B) баромадам
 - C) бояд баромад
 - D) баромадан лозим

725 Ба ҷойи сенуқта хабари мувофиқи чумларо гузored, ки чумлаи умумишахс ҳосил шавад:

Ҳар рӯз ид нест ки, кулча

- A) хӯрӣ
- B) меҳӯрем
- C) бояд хӯрд
- D) хӯрдан даркор

726 Ба ҷойи сенуқта хабари мувофиқи чумларо гузored, ки чумлаи номуайяншахс ҳосил шавад:

Оҳанро дар гармияш ...

- A) мекӯбам
- B) кӯфта мешавад
- C) мекӯбанд
- D) кӯфтан даркор

727 Чумлаи номуайяншахсро муайян кунед.

- A) Ман китоб хондам. Ҳ. Карим
- B) Дар чорбоғ оромӣ ва сукут ҳукмфармо буд. С. Улуғзода
- C) Оҳиста салом доду гузашт. С.Улуғзода
- D) Дар деҳот ба кишту кор тайёри дида истодаанд. Ф. Ниёзӣ

728 Чумлаи номуайяншахсро муайян кунед.

- A) Аз деҳот барои ёри меомадаанд. Ф. Ниёзӣ
- B) Дар бораи он ҳар хел гапҳо паҳн мешуд. С. Улуғзода
- C) Хоҳарчаам гунаҳкорона чашм ба замин дӯхт. Аз “Машғал”
- D) Дӯстам Баҳром аз ҳоли мо хабар гирифт. Ф. Муҳаммадиев

729 Чумлаи номуайяншахсро муайян кунед.

- A) Ман андаке осуда шудам. Аз “Машғал”
- B) Деҳқонон пахтачиниро сар карданд. Ф. Ниёзӣ
- C) Ба гирдогирди гулзор райҳон ва нозбӯй кошта буданд. С. Улуғзода
- D) Дар миёни юнучқазор як дона гули қоқу шукуфта буд. Аз “Машғал”

730 Ба чойи сенукта хабари мувофиқи чумларо гузored, ки чумлаи умумишахс ҳосил шавад:

Ҳар ҷо, ки намак хӯрӣ, намакдон

- A) бояд нашикаст
- B) намешикананд
- C) набояд шикаст
- D) машикан

731 Хабар мувофиқро гузored, ки чумлаи саволӣ ҳосил шавад:

Наход ҳамаи онҳоро як ба як ...?

- A) шинохтан даркор
- B) шинохта тавонӣ
- C) бояд шиносӣ
- D) мешиносам

732 Кадом аъзои чумлаи зерин чида шудаанд?

Ӯ ба онҳо рози дилаширо мегуфтааст, аз сӯзу гудози ишқаш таронаҳо месурудааст. Р. Ҳодизода

- A) мубтадо ва хабар
- B) хабар ва пуркунанда
- C) мубтадо ва пуркунанда
- D) ҳол ва муайянкунанда

733 Кадом аъзои чумла чида шудааст?

Дар киштзори самти чапи роҳ занону духтарон гӯзаро каланд мекарданд... Б. Фирӯз

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

734 Кадом аъзои чумла чида шудааст?

Офтob аз паси лахта-лахта абрҳои сафед гоҳ рух менамуду гоҳ пинҳон мешуд. Б. Фирӯз

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

735 Кадом аъзoi чумлаи “*Худуди қалъа аз куҳандиз, шахристон ва рабoт иборат буд.*” чида шудааст?

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

736 Кадом аъзoi чумла чида шудааст?

Ҷузҷонӣ хӯрчин дар китф, давон-давон ва ҳарсосзанон ба ӯ расида гирифт. С. Улуғзода

- A) ҳол
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

737 Калимаҳои ишорашуда кадом аъзoi чумлаанд?

Мушкил аст ба шоир дар ин мулк суханварӣ ва сухансозӣ, дар ҳоле ки ҳар бозаргон сухангӯ ва суханбоф аст. Олҷас Сулаймон

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

738 Калимаҳои ишорашуда кадом аъзoi чумлаанд?

Дар Мовароуннаҳри онрӯза, хусусан дар Бухоро ва музофоти он, бофандагӣ, пойафзолдӯзӣ, заргарӣ, ҳайкалтарошӣ ва наққошӣ бисёр ривоч ёфта буд. С. Айни

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

739 Калимаҳои ишорашуда кадом аъзoi чумлаанд?

Мушкил аст ба шоир дар ин мулк суханварӣ ва сухансозӣ, дар ҳоле ки ҳар бозаргон сухангӯ ва суханбоф аст. Олҷас Сулаймон

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

- 740** **Аъзoi чидai чумлаи зеринро муайян намоед:**
Мӯйсафед аз ҷояш нахест, чизе нагуфт, хомӯш нишаст.
Аз “Садои Шарқ”
- A) хабар
 - B) ҳол
 - C) пуркунанда
 - D) муайянкунанда

- 741** **Аъзoi чидai чумлаи зеринро муайян намоед:**
Хӯчаинҳо дар хонаҳои сиёҳ, дар чодирҳо ва капнаҳои худ оромона меҳобиданд. С. Айни
- A) хабар
 - B) ҳол
 - C) пуркунанда
 - D) мубтадо

- 742** **Аъзоҳои чидai чумлаи “Вазирону сарлашкарони ӯ хонаву дар, зану фарзандони худро пазмон шуданд.”-ро муайян намоед.**
- A) мубтадо ва хабар
 - B) мубтадо ва пуркунанда
 - C) пуркунанда ва ҳол
 - D) ҳол ва муайянкунанда

- 743** **Кадам аъзoi чумлаи чидai шудааст?**
Ту бояд таронаҳои Балху Бухоро, Чочу Самарқанд, Хуҷанду Хатлон, Бадахшону Самангон ва ҳамаи шахрҳои дигари кишвари бузурги моро аз бар кунӣ. Адаш Истад
- A) мубтадо
 - B) ҳол
 - C) пуркунанда
 - D) муайянкунанда

- 744** **Кадам аъзoi чумлаи чидai шудааст?**
Бухоро як коргоҳи бисёр калони бофандагӣ ва гулдӯзӣ буд. С. Айни
- A) мубтадо
 - B) хабар
 - C) пуркунанда
 - D) муайянкунанда

745 Кадом аъзoi чумлаи “*Ў одами пешонакушода, хушзабон, хушмуо-мила ва як дараҷа ширинкор ҳам буд.*” чида шудааст?

- A) хабар
- B) пуркунанда
- C) ҳол
- D) муайянкунанда

746 Кадом аъзoi чумлаи “*Он зиндагӣ одат, хислат ва намуди берунии онҳоро дигар мекард.*” чида шудааст?

- A) хабар
- B) ҳол
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

747 Аъзoi чидаи чумлаи зеринро муайян намоед:
Дар кӯҳистондиёр одати роҳзанӣ, ғоратгарӣ ва ё дилозорӣ бегона буд. М. Раҷаб

- A) хабар
- B) мубтадо
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

748 Дар чумлаи зерин кадом аъзoi он чида шудааст?
Рӯ ва чашмони Ҳоҷиумар сурх ғашта буданд. С. Улуғзода

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) муайянкунанда
- D) пуркунанда

749 Дар чумлаи «*Корнамоии ўро Сосамер ва Ҳуриён давом доданд.*» кадом аъзoi он чида шудааст?

- A) мубтадо
- B) муайянкунанда
- C) хабар
- D) пуркунанда

750 Кадом аъзoi ҷумла чида шудааст?

Саркардагон, шоҳбачагон, амалдорон ва элнавкарон дар Кӯргони Бойсун ба сари дастархон ҷамъ шуда, ба ошхӯрӣ машғуланд. С. Айний

- A) ҳол
- B) хабар
- C) мубтадо
- D) пурқунанда

751 Дар ҷумлаи зерин кадом аъзoi он чида шудааст?

Ниҳоят хеста либос пӯшид, ба кӯча баромад. Ф. Муҳаммадиев

- A) пурқунанда
- B) муайянқунанда
- C) хабар
- D) ҳол

752 Дар ҷумлаи зерин кадом аъзoi он чида шудааст?

Мавлон аз ҷояш давида хест ва ба пойгаҳ фурумад. Р. Ҷалил

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) муайянқунанда
- D) пурқунанда

753 Кадом аъзoi ҷумла чида шудааст?

Дар теппаҳои бекас танҳо мерафт ва менолид. Ҷ. Иқромӣ

- A) ҳол
- B) пурқунанда
- C) хабар
- D) мубтадо

754 Дар мисраи дуҷумлаи байти зерин кадом аъзoi ҷумла чида шудааст?

Ялонро сару синаву пову даст

Буриду дариду шикасту бубаст. Абулқосими Фирдавӣ

- A) мубтадо
- B) пурқунанда
- C) ҳол
- D) хабар

755

Дар ҷумлаи зерин кадом аъзои он чида шудааст?

Дар деҳа ҳеҷ кас вай барин аруси зебо, ҳалиму доно надорад.

Ҷ. Икромӣ

- A) хабар
- B) муайянкунанда
- C) ҳол
- D) пуркунанда

756

Дар ҷумлаи «Пас аз омӯхтани илмҳои мантиқ, табиӣёт, фалсафа ва нучум ба ёд гирифтани илми тиб рағбат намудам» кадом аъзои он чида шуда омадааст?

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

757

Дар ҷумлаи зерин кадом аъзои он чида шудааст?

Як марди қадбаланд, камгӯшт, пешонавасеъ, хушфеъл моро бо хурсандӣ пешвоз гирифт. Ҳ. Карим

- A) хабар
- B) мубтадо
- C) пуркунанда
- D) муайянкунанда

758

Дар ҷумлаи зерин кадом аъзои он чида шудааст?

Аммо дар ҳақиқат ўро одами матин, солимақл, пурдон ва одам-шинос гуфтан мумкин буд. С. Айни

- A) пуркунанда
- B) ҳол
- C) хабар
- D) муайянкунанда

759

Дар ҷумлаи зерин кадом аъзои он чида шудааст?

Вале то ба ҳол ба мактаб, табобатхона, беморхона, боғчаи бачагон, китобхона ва мактаб-интернати колхоз нарафтаам.

Аъзам Сидқӣ

- A) муайянкунанда
- B) пуркунанда
- C) хабар
- D) ҳол

760 Дар ҷумла кадом аъзои он чида шуда омадааст?

Бо ман далерона, бе таъзиму тавозуъ гап зада буд. С. Улуғзода

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) пуркунанда
- D) ҳол

761 Дар ҷумла кадом аъзои он чида шуда омадааст?

Дарахтон мугча мекушоданд, гул мекарданд, барг меёзонданд.

Ф. Ниёзӣ

- A) мубтадо
- B) хабар
- C) муайянкунанда
- D) ҳол

762 Дар ҷумлаи зерин мубтадо кадом аст?

Бачаҳои майда дар атрофи пиразани ҳамидақомат мисли парвона давр мезаданд. Р. Ҷалил

- A) атроф
- B) парвона
- C) пиразан
- D) бачаҳо

763 Дар ҷумлаи зерин мубтадо кадом аст?

Бо мулоҳиза сухан гуфтан шартӣ одоб аст ва барои ҳама ҳатмист. Ф. Муҳаммадиев

- A) мулоҳиза
- B) сухан
- C) сухан гуфтан
- D) шартӣ одоб

764 Дар ҷумлаи зерин мубтадо кадом аст?

Дар лаби ҷӯйбор ду карнайчии солхӯрда карнай мекашиданд.

С. Улуғзода

- A) лаби ҷӯйбор
- B) ду карнайчӣ
- C) ду карнайчии солхӯрда
- D) карнайчии солхӯрда

- 765** Ба ҷойи сенуқта мубтадои мувофиқро гузоред:
...у боғ ҳар сол камаш даҳ ҳазор танга даромад дорад. С. Айни
- A) Деҳқон
 - B) Меҳнат
 - C) Замин
 - D) Хирман

- 766** Ҷумларо пурра кунед, то ки хабар ба мубтадо мувофиқат намояд:
Мурғ қанотҳояшро кушода, гарданашро каме ёзонд ва ба тарафи боло
- A) нигоҳ кард
 - B) нигоҳ карда буд
 - C) нигоҳ мекардагист
 - D) нигоҳ карда истодааст

- 767** Ба ҷойи сенуқта хабари таркибии номии заруриро гузоред, ки ба мубтадо мувофиқат намояд:
Буз ва гӯсфандони сершуда ба «кавиша» кардан.... С. Айни
- A) машғул шавад
 - B) машғул буданд
 - C) машғул буд
 - D) машғул шаванд

- 768** Ба ҷойи сенуқта ҳоли тарзи амали мувофиқро гузоред:
Сифату атрофиёнаш ... хомӯш мемонанд. А. Самад
- A) тез-тез
 - B) сабукборона
 - C) итоаткорона
 - D) хандида-хандида

- 769** Ба ҷойи сенуқта ҳоли тарзи амали мувофиқро гузоред:
Ман ... бача калон кардам, ки ту манфиаташ бубинӣ? А. Самад
- A) тез-тез
 - B) зуд-зуд
 - C) мурда-мурда
 - D) зиста-зиста

770 Ба ҷойи сенуқтаи аввал ҳоли тарзи амали мувофиқро гузоред:

Мардум аз ғаму дард ... сӯхта меғуфтанд: А. Самад

- A) тез-тез
- B) пеш-пеш
- C) дарун-дарун
- D) замон-замон

771 Ба ҷойи сенуқта ҳоли тарзи амали мувофиқро гузоред:

Онҳо ба ҳамин тарз ... ба истгоҳи автобус расиданд. П. Толис

- A) тасдиқкунон
- B) гуфтугӯкунон
- C) ғичирросзанон
- D) муроҷиаткунон

772 Ба ҷойи сенуқта ҳоли тарзи амали мувофиқро гузоред:

Болу нар барорам ҳам, ... ба хонаи ҳама даромада наметавонам.

А. Самад

- A) нохост
- B) ногаҳон
- C) бемалол
- D) якбора

773 Ба ҷойи сенуқта ҳоли тарзи амали мувофиқро гузоред:

Нигоҳи ҷаишмони майда-майдаи тезаш ба ман хеле ... намуд.

П. Толис

- A) хомӯшона
- B) осудаҳолона
- C) назарногирона
- D) ҳавобаландона

774 Ба ҷойи сенуқта ҳоли тарзи амали мувофиқро гузоред:

Дилёб ... боз ба ҷояш мешинад. Абдулҳамид Самад

- A) орзуманд
- B) мустаманд
- C) хиҷолатманд
- D) хирадманд

775 Ба ҷойи сенуқта ҳоли тарзи амали мувофикро гузored:
Ҳар ду ... дар ҳаққи вай дуо карда дастҳоро бар рӯ кашиданд.

С. Айни

- A) беҳаёлона
- B) назарногирона
- C) хушҳолона
- D) ҳавобаландона

776 Ба ҷойи сенуқта ҳоли тарзи амалро гузored:
Мардум ... баромадани рӯзномаро интизорӣ мекашиданд.

С. Улуғзода

- A) бесаброна
- B) аз ҳад зиёд
- C) дар мактаб
- D) ҳар моҳ

777 Ба ҷойи сенуқта ҳоли мувофикро гузored:
Аз назарият ва амалиёти тибби қадим ... воқиф буд. С. Айни

- A) пурра
- B) хеле
- C) гоҳе
- D) чандон

778 Ба ҷойи сенуқта ҳоли мувофикро гузored:
Ин байтро ҳуди Қамар ... такрор менамуд. Ф.Муҳаммадиев

- A) бо завқ
- B) зудтар
- C) хеле
- D) рӯ ба рӯ

779 Ба ҷойи сенуқта ҳоли мувофикро гузored:
Маҳмадмурод ... оташин шуда фарёд кард. Ф. Муҳаммадиев

- A) якбора
- B) шитобон
- C) зуд-зуд
- D) якзайл

780 Кадом аъзoi ҷумларо ҷузъҳои асосии ҷумла меноманд?

- A) хабар ва ҳолро
- B) мубтадо ва хабарро
- C) мубтадо ва муайянкунандаро
- D) муайянкунанда ва пуркунандаро

781 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқтаҳо муайянкунандаи ҷидаро гузоред:

Исмоили Сомонӣ марди ... ва ... буд. (Аз китоби дарсӣ)

- A) шучоъ, мард
- B) доно, далер
- C) шӯх, ором
- D) зебо, дилпур

782 Ба ҷойи сенуқта муайянкунандаи мувофиқи ҷумларо гузоред:

Шоирони ...аиш ўро устод ва султони шоирон номидаанд.

- A) оянда
- B) ҳамсафар
- C) ҳамаср
- D) гузашта

783 Ба ҷойи сенуқтаҳо муайянкунандаҳои мувофиқи ҷумларо гузоред:

Қалби ...у ...е доштааст. Ф. Муҳаммадиев

- A) беғаш, начиб
- B) васеъ, ачиб
- C) азим, беғубор
- D) калон, беғам

784 Ба ҷойи сенуқта муайянкунандаи мувофиқи ҷумларо гузоред:

Муҳаммадмурод паҳлавон аст, паҳлавони ... аст. Ф. Муҳаммадиев

- A) хуб
- B) аълосифат
- C) тоза
- D) мувофиқ

785 Ба ҷойи сенукта муайянкунандаи мувофиқи ҷумларо гузоред:

Иди якуми ...ро дӯст медорам. Ф. Муҳаммадиев

- A) феврал
- B) май
- C) март
- D) ноябр

786 Ба ҷойи сенукта муайянкунандаи мувофиқи ҷумларо гузоред:

Сари Хосор, Шаҳринав, Конибодом аз мавзеъҳои ...и Тоҷикистон ба шумор мераванд.

- A) гӯшнавоз
- B) зебоманзар
- C) гуворо
- D) форум

787 Ба ҷойи сенукта муайянкунандае, ки бо исми ҷода ёфтааст, гузоред:

Роҳи ...ро баста мешудааст? Ф. Муҳаммадиев

- A) мардум
- B) калон
- C) васеъ
- D) сангфарш

788 Ба ҷойи сенукта пуркунандаи мувофиқ гузоред:

Аммо онҳо ин ...ро ҷоп накарданд. С. Айни

- A) андеша
- B) гуфтор
- C) асар
- D) суҳан

789 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта пуркунандаи мувофиқро гузоред:

Офтоби тобистон ... оташвор метафсонд. Ф. Ниёзӣ

- A) заминро
- B) деҳқонро
- C) обро
- D) дарахтро

790 Ба ҷойи сенукта пуркунандаи мувофиқ гузоред:
Ман сабаби тағйири либосаширо ... пурсидам. С. Айнӣ

- A) аз ӯ
- B) барои вай
- C) ба ӯ
- D) дар вай

791 Ба ҷойи сенукта пуркунандаи мувофиқро гузоред:
Аз ин ҷумла ...и кӯҳистонро ҳам ба ёрӣ талаб карда буд. С. Айнӣ

- A) ёрон
- B) ҳамроҳ
- C) одам
- D) мардум

792 Ба ҷойи сенукта пуркунандаи мувофиқ гузоред:
Ман ҳанӯз ин ...и машқи сарбозӣ мепиндоштам. С. Айнӣ

- A) пиндорро
- B) хаворо
- C) мочароро
- D) асбобро

793 Ба ҷойи сенукта пуркунандаи мувофиқро гузоред:
– Дӯстонро дар бадбахтиашон хабар нагирифтан ноодамӣ ва ... фаромӯш кардан кӯрнамакист. С. Улуғзода

- A) бо некиҳояшон
- B) некиҳояшонро
- C) дар некиашон
- D) барои некиҳояшон

794 Дар кадом ҷумла мухотаб истифода шудааст?

- A) Ман аз ин шаҳр – макони балво баромада меравам. Ҳ. Карим
- B) - Э, афсӯс, сад афсӯс! - бо алам сар мечунбониданд амакам. Р. Ҳошим
- C) Ин ҳавас не, додари меҳрубон, ин ишқ аст, ишқи касб. С. Улуғзода
- D) - Ҳайронам, ки шумо – зани бофаросат, окила инро намефаҳмед.

С. Улуғзода

795 Дар кадом ҷумла мухотаб истифода шудааст?

- A) Ҳа, дарвоқеъ, қариб буд, ки аз ёдам барорам. С. Айнӣ
- B) Дареғо, беҳабар аз хеш бозигаре мешудааст? М. Солеҳ
- C) Бародари хурдии ман – Саидалӣ, табиатро бисёр дӯст медорад.
- D) Дохунда! Дастонатро аз остин барор! С. Айнӣ

796 Дар кадом ҷумла мухотаб истифода шудааст?

- A) Кӯчаю бозор, одаму олам ба назараш нағзу дилрабо менамуданд.
Р. Ҷалил
- B) Дӯст дорам, модарам, бо ёди ту кишлоқро... М. Турсунзода
- C) Соҳибамак, аз афти кор, саҳт ранҷид. П. Толис
- D) Ҳа, дарвоқеъ, қариб буд, ки аз ёдам барорам. С. Айнӣ

797 Аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:

..., ки офтоби хуррами баҳор лутфу эҳсони худро аз сари мардум гум намекунад. Ҷ. Иқромӣ

- A) Албатта
- B) Бешубҳа
- C) Хушбахтона
- D) Хайрият

798 Аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:

Юнусбой, ..., одами дилсоф аст, кор кардан меҳонад. С. Улуғзода

- A) хайрият
- B) одатан
- C) аҷаб не
- D) бешубҳа

799 Аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:

..., онҳо хушовоз ва хушхон буданд. С. Айнӣ

- A) Хайрият
- B) Эҳтимол
- C) Аз рӯйи одат
- D) Ҳақиқатан ҳам

800 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:

Шумо ҳозир ҳам, ..., ҳамон одамед. С. Турсун

- A) ҳатман
- B) хайрият
- C) албатта
- D) аҷоибот

801 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:

Кас кори бадаширо фаромӯш накунад, ..., хуб аст. С. Турсун

- A) ҳатман
- B) ба хаёлам
- C) хушбахтона
- D) аз рӯйи одат

802 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:

Соҳибамак, ..., сахт ранҷид. П. Толис

- A) ҳатман
- B) аз афти кор
- C) хушбахтона
- D) аз рӯйи одат

803 Аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:

... , – гуфт ҳезумкаиши дигар, – дар як ҷо нигоҳ карда истоданамон, албатта, моро ба ҳалоқат мерасонад. С. Айни

- A) Ба фикри ман
- B) Сад ҳайф
- C) Назар ба қавли ӯ
- D) Ба бахти мо

804 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:

..., ҳамаи одамоне, ки ба бозор меомаданд, дар ин ҷо чизу чораҳои ба талаби худ мувофиқро ёфта мебаранд. А. Баҳорӣ

- A) Мумкин
- B) Дар охир
- C) Расман
- D) Ҳамин тавр

805 Ба чойи сенукта аъзoi туфайлии мувофики чумларo гузоред:
..., барои онҳое, ки тӯй мекунанд, дар ин ҷо ҳама чиз ёфт мешавад.
А. Баҳорӣ

- A) Мумкин
- B) Хайрият
- C) Ҳайҳот
- D) Махсусан

806 Аъзoi туфайлии мувофики чумларo гузоред:
..., аз суҳбати мо ба ҳуди шумо низ суде хоҳад расид.
Ф. Муҳаммадиев

- A) Воқеан
- B) Хайрият
- C) Хушбахтона
- D) Табиатан

807 Аъзoi туфайлии мувофики чумларo гузоред:
Лекин, ..., Зариф гоҳе насиҳати падарро фаромӯш мекард.
А. Шукӯҳӣ

- A) бешубҳа
- B) албатта
- C) мутаассифона
- D) ҳеч набошад

808 Аъзoi туфайлии мувофики чумларo гузоред:
Ҳар заҳмат як роҳат дорад, лекин, ... дар дунё кори осон нест.
У. Кӯҳзод

- A) ба назари ман
- B) ҳақиқатан
- C) аз рӯйи одат
- D) ба бахти мо

809 Аъзoi туфайлии мувофики чумларo гузоред:
..., мактаб аз ҳавлиамон он қадар дур набуд. Ҳ. Карим

- A) ба шунда
- B) ҳамин тариқ
- C) ба бахти мо
- D) аввалан

810 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофикро гузоред:
Кас кори бадаширо фаромӯш накунад, ... хуб аст. С. Турсун

- A) аз афти кор
- B) бешак
- C) ба хаёлам
- D) воқеан

811 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофикро гузоред:
..., Қосимҷон боз ба ҷойхона баргаишт. П. Толис

- A) ба ҳамин тарик
- B) воқеан
- C) аввалан
- D) сониян

812 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофикро гузоред:
..., Дохунда кори намоёне кард. С. Айнӣ

- A) хатман
- B) дарвоқеъ
- C) мумкин
- D) мутаассифона

813 Ба ҷойи сенукта ибораи туфайлии мувофикро гузоред:
... , он пагоҳ марсияи пурдарду алами Фирдавсӣ ба марғи писараш ба вуҷуд омад. С. Улуғзода

- A) аз афти кор
- B) аз тарафи дигар
- C) мувофиқи ин
- D) ҳамин тавр

814 Ба ҷойи сенукта таркиби туфайлии мувофикро гузоред:
... , ҳамаи одамоне, ки ба бозор меомаданд, дар ин ҷо чизу чораҳои ба талаби худ мувофикро ёфта мебариданд. А. Баҳорӣ

- A) ба қавли худаш
- B) мутаассифона
- C) хушбахтона
- D) ҳамин тавр

815 Ба ҷойи сенукта ибори туфайлии мувофиқро гузоред:
..., образҳои профессор ва писари нағз баромадагӣ. П. Толис

- A) аз рӯйи одат
- B) мувофиқи ин
- C) аз афти кор
- D) ба фикри ман

816 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:
Имрӯз Устозокӣ, ..., хеле парешонхотир менамояд. Ю. Ақобиров

- A) ҳатман
- B) ба ҳар ҳол
- C) хушбахтона
- D) ба назарам

817 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:
Он вақт, ..., аз Шумо дида одами нағзтар наменамуд. С. Турсун

- A) ҳатман
- B) ба назарам
- C) хушбахтона
- D) ба ҳар ҳол

818 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:
Ҳар заҳмат як роҳат дорад, лекин, ..., дар дунё кори осон нест.

Ғ. Қўҳзод

- A) ҳатман
- B) ба назари ман
- C) хушбахтона
- D) дар охир

819 Ба ҷойи сенукта аъзои туфайлии мувофиқро гузоред:
Вай, ..., ба растан мевафурӯиш омад. А. Баҳорӣ

- A) ниҳоят
- B) наҳод ки
- C) мумкин
- D) ҷунон ки

- 820** Ба ҷойи сенукта баёнияти истисноии мувофиқро гузоред:
Ронанда - ... ба бадии ҳаво нигоҳ накарда, мошинро босуръат пеш мебаронд. Р. Ҷалил
- A) дар айёми баҳор
 - B) дар гармову сармо
 - C) гурги борондида
 - D) зани малларанги сабзчашм
-
- 821** Ба ҷойи сенукта баёнияти истисноии мувофиқро гузоред:
Ҳар дуяшон - ... либосҳояшонро пӯшида ба роҳ даромаданд.
- A) ситораҳои паррон
 - B) падару модарон
 - C) модаркалону набера
 - D) муаллимамон
-
- 822** Ба ҷойи сенукта баёнияти истисноии мувофиқро гузоред:
Айёми хуби ҷавонии ман – ... дар ин шахр гузаштааст. Ҷ. Иқромӣ
- A) ҷойи зисти ман
 - B) тамоми зиндагии ман
 - C) баҳори умри ман
 - D) умри бобаракати ман
-
- 823** Ҷумлаи мураккаби пайвастро муайян намоед:
- A) Тирезаи ҳамаи хонаҳо пӯшида буду дар онҳо чароғҳо хира месӯхтанд.
Р. Ҷалил
 - B) Маълум буд, ки савор аз калонҳост ва пиёдаҳо навкарони ӯянд.
С. Улуғзода
 - C) Бо вучуди он ки офтоб тобон буд, аз пеш бӯйи борон меомад.
С. Турсун
 - D) Агар ба гапам гӯш диҳӣ, хатман ба мақсад мерасӣ. С. Турсун
-
- 824** Ҷумлаи мураккаби пайвастро муайян намоед:
- A) Ҳар кӣ аз дида дур бошад, аз дил дур аст.
 - B) Барфе, ки ба рӯи борони яхбаста мефуромад, рӯи заминро сафед карда буд.
 - C) Ягона саховати вай ин буд, ки ба дардичашмшудагон бепул дору медод. С. Айнӣ
 - D) Абрҳои сиёҳ ба як тараф кӯчида, ба ҷои онҳо абрҳои сафедчаи хокистарранг пайдо шуд. С. Айнӣ

825 **Чумлаи мураккаби пайвастро муайян намоед:**

- A) Кас, агар шамшер бардорад, ба шамшер бармехӯрад. С. Турсун
B) Вай фарзандашро дар оғӯш карду аз дидагонаш ашк борид.
Ч. Икромӣ
C) То худам рафта аз саломатиаиш огоҳ наштавам, намебиёред. Ч. Икромӣ
D) Мақсади мо ҳамин ки ба вай некӣ кунем. Ф. Ниёзӣ

826 **Дар кадом қатор чумлаи мураккаби пайвасти бепайвандак нишон дода шудааст?**

- A) Ё қавоқашро андохта буду хеле хашмгин менамуд. С. Улуғзода
B) Ман ба даре, ки одамҳо ба ман нишон дода даромадам. С. Улуғзода
C) Мавҷҳои дарё бузургтар ва ғурришаш баландтар шуд. С. Улуғзода
D) Саҳро бесадо ва сокист, дунё ором ва хомӯш буд. С. Айни

827 **Дар кадом қатор чумлаи мураккаби пайвасти бепайвандак нишон дода шудааст?**

- A) Шабҳо торик ва сард, рӯзонаҳо ҳаво торик ва дилгиркунанда буд.
Ч. Икромӣ
B) Худам ҳам намедонам, ки чаро дурӯғ гуфтам. С. Улуғзода
C) Ҳар кас ки ҷавоб дода натавонад, вай бой додагӣ ҳисоб меёбад.
С. Айни
D) Онҳоро касе намеронд ё сарзаниш намекард. С. Улуғзода

828 **Чумлаи мураккаби тобеъро муайян кунед:**

- A) Роҳи ман дигару аз он шумо дигар. Р. Ҷалил
B) Ман сухани онҳоро намешунавам, чунки аз онҳо хеле дурам.
А. Шукӯҳӣ
C) Корвон аз паст ба боло баромада, ворида ҳисор шуд. С. Улуғзода
D) Восеъ ҷавоб надод, сукут кард. С. Улуғзода

829 **Дар кадом қатор чумлаи мураккаби тобеъ нишон дода шудааст?**

- A) Аҳли ҷамоа аз кори рӯзона монда шуда, ҳозир ҳамагӣ масти хоб буданд. С. Улуғзода
B) Дами гулханнишини рафту айёми баҳор омад. А. Деҳотӣ
C) То лафз хуб наёяд, маънии баланд аз вай сар барназанад. А. Дониш
D) Саводнокии бародарамро дида, эҳтироми ман ба вай зиёдтар мешуд.
С. Улуғзода

830 Дар кадом қатор ҷумлаи мураккаби тобеъ нишон дода шудааст?

- А) Дувоздаҳ дарахт дидам, ҳар дарахт сӣ шох дошт. С. Улуғзода
- В) Як модари пир дорад, падараш нест. Ҷ. Иқромӣ
- С) Дур шиканаду суҳан нашиканад. Зарбулмасал
- Д) Ҳар чӣ писандида бувад, он хуш аст. Н. Хусрав

831 Ба ҷумлаи пайрави зерин сарҷумлаи мувофиқ интиҳоб намоед:
... ки ба тарафи вай меомад. Раҳим Ҷалил

- А) Дар пешонааш як нишонаи сафед дошт, ...
- В) Чашмаш ба расми шавҳараш афтод, ...
- С) Аз паси ӯ ҷавони хандони миёнақад меомад, ...
- Д) Дар ҳамин вақт чашми ӯ ба пирамарде афтод, ...

832 Ба ҷумлаи пайрави зерин сарҷумлаи мувофиқ интиҳоб намоед, то ки зарбулмасали тоҷикӣ ҳосил шавад:

Агар ёр аҳл аст,

- А) кор душворӣ надорад
- В) кор осон мешавад
- С) кор осон аст
- Д) кор саҳл аст

833 Ба сарҷумлаи зерин ҷумлаи пайрави мувофиқро интиҳоб намоед:
Вай ҳар рӯз Зардодхонро гаранг мекунад, ки Ф. Муҳаммадиев

- А) аз кучо омада бошад
- В) зудтар ҷавоб бидеҳ
- С) тезтар сиҳат шавам
- Д) хӯрок намехӯрдагист

834 Ба ҷойи сенукта ҷумлаи пайрави мувофиқро гузоред:
Осоишгоҳи «Баҳористон» дар соҳили обанбори Гулистон аст, ки

- А) табиати зебою нотакрор дорад
- В) таъриху фарҳанги куҳан дорад
- С) сарчашмаш дар ҳудуди осоишгоҳ қарор дорад
- Д) ин маконро обод кардааст

835 Ба ҷумлаи пайрави зерин сарҷумлаи мувофиқро интиҳоб намоед:
..., ки ин хабарро зудтар ба мо расонад.

- A) Вай рафтааст
- B) Вай рафтани буд
- C) Ӯ омадааст
- D) Ӯ шунидааст

836 Ба сарҷумлаи зерин ҷумлаи пайрави мувофиқ интиҳоб намоед:
Вақте мерасад, ки

- A) ин ишқ пойдор нахоҳад буд
- B) инсон зебоиро аз даст медиҳад
- C) ишқи шумо ҳеҷ гоҳ намемирад
- D) зеро рӯҳи инсон намирада аст

837 Ба сарҷумлаи зерин ҷумлаи пайрави мувофиқро гузored:
Шаб ҷунон торик буд, Ҷ. Икромӣ

- A) ... ки ба ягон ҳучраи ин мадраса аз ҳеҷ ҷо шамол намевазид, офтоб намерасид.
- B) ... ки халқи меҳнаткаш зудтар аз торикию нодонӣ халос шавад.
- C) ... ки мисли ситораи рӯз медурахшид.
- D) ... ки каси рӯ ба ҳам омада ҳамдигарро шинохта наметавонист.

838 Ба ҷумлаи пайрави зерин сарҷумлаи мувофиқро интиҳоб кунед:
..., чунки ман ба вай зиёда омӯхта шуда будам. С. Айни

- A) Рамзи ин афсона ба Қоринурулло оид аст, ...
- B) Ин хабар маро бисёр парешон кард, ...
- C) Хадича барои он аз хона баромада наметавонист, ...
- D) Бошишгоҳи ман дар шароити онвақтаи Бухоро манзараи хубе дошт ...

839 Ҷумларо пурра кунед, ки зарбулмасали машҳури тоҷикӣ ҳосил шавад:

Дили нохоҳам –

- A) узри бисёр
- B) дарди сар
- C) ишками гурусна
- D) кори ношуданӣ

840 **Қумларо аз рӯйи мазмун пурра кунед:**

Агар дар фаҳмидани маънои калимаҳо душворӣ кашед, ...

- A) асарҳои адибони машҳурро мутолиа кунед.
- B) барои боз ҳам беҳтар аз худ намудани мавзӯ кӯшиш намоед.
- C) китобро варақ зада ба мазмуну мундариҷаи он шинос шавед.
- D) ба китобҳои луғат нигаред ё ба устодон муроҷиат намоед.

841 **Қумларо аз рӯйи мазмун пурра кунед:**

Сотим Улугзода соли 1971 драми «Восеъ»-ро навишт, ки ...

- A) корнамоиҳои қаҳрамони халқи тоҷик Восеъро пурра омӯхтааст.
- B) кинофилми «Восеъ» ба навор гирифта шудааст.
- C) аз беҳтарин сурудаҳо дар бораи корнамоиҳои Восеъ аст.
- D) ба корнамоиҳои қаҳрамони халқи тоҷик Восеъ бахшида шудааст.

842 **Қумларо аз рӯйи маъно ва талаботи грамматикӣ пурра кунед:**

Дар дунё бахтиёр он касе аст, ки С. Айни

- A) соҳиби илм ва дониш бошад.
- B) бояд ба мардум некӣ кунад.
- C) хонда ва навишта метавониста бошад.
- D) ба варзиш машғул мешудааст.

АДАБИЁТ

843 **Унвони Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ кадом аст?**

- A) “Ҳучҷат-ул-Ҳаққ”
- B) “Ҳақими Тӯс”
- C) “Падари маъниҳо”
- D) “Султони шоирон”

844 **Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ бузургию неъматашро аз кадом сулола доништааст?**

- A) Сосониён
- B) Саффорӣён
- C) Тоҳириён
- D) Сомониён

845 Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ қасидаи “Бӯйи Ҷӯйи Мӯлиён”-ро бо кадом мақсад навиштааст?

- A) ситоиш намудани амири сомонӣ
- B) ба Бухоро баргардонидани амири сомонӣ аз як сафари тӯлонӣ
- C) нишон додани бартарии Бухоро аз Ҳирот
- D) ситоиши оби ширини Ҷӯйи Мӯлиён

846 Кадом панду ҳикмат аз Абуабдуллоҳи Рӯдакист?

- A) Бирав, зи таҷрибаи рӯзгор баҳра бигир,
Ки баҳри дафъи ҳаводис туро ба кор ояд.
- B) Тавоно бувад, ҳар ки доно бувад,
Ба дониш дили пир барно бувад.
- C) Беҳин коре, ки андар зиндагонист,
Накухоҳӣ ба кас роҳатрасонист.
- D) Ба корафтода коромӯз мебош,
Ба ҳар дилсӯхта дилсӯз мебош.

847 Дар байти зерини Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ кадом масъала таъкид шудааст?

*Ҳар кӣ н-омӯхт аз гузашти рӯзгор,
Низ н-омӯзад зи ҳеч омӯзгор.*

- A) бохирад будан ва пайваста дониш омӯхтан
- B) зарурати илму маърифат омӯхтан дар зиндагӣ
- C) омӯхтани илму дониш ва некукорӣ ба мардум
- D) омӯхтан ва баҳра бардоштан аз таҷрибаи зиндагӣ

848 Байт дар бораи осори кӣ гуфта шудааст?

*Шеърӣ ўро баршумурдам сездаҳ раҳ сад ҳазор,
Ҳам фузун ояд, агар чунонки бояд бишмарӣ.* Рашидии Самарқандӣ

- A) Абулқосими Фирдавсӣ
- B) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
- C) Абуалӣ ибни Сино
- D) Абумансури Дақиқӣ

849 Байти Рӯдакӣ кадом маъниро бозгӯӣ мекунад?

*Ҳар кӣ н-омӯхт аз гузашти рӯзгор,
Низ н-омӯзад зи ҳеҷ омӯзгор.*

- A) Дониш чароғи роҳи зиндагист.
- B) Омӯзгорро эҳтиром бояд кард.
- C) Таҷрибаи зиндагӣ беҳтарин омӯзгор аст.
- D) Омӯзгори хуб ҳамеша аз рӯзгор меомӯзад.

850 Кадом суҳан аз Абулқосими Фирдавсӣ?

- A) Бирав, зи таҷрибаи рӯзгор баҳра бигир,
Ки баҳри дафъи ҳаводис туро ба кор ояд.
- B) Тавоно бувад, ҳар ки доно бувад,
Ба дониш дили пир барно бувад.
- C) Беҳин коре, ки андар зиндагонист,
Накухоҳӣ ба кас роҳатрасонист.
- D) Ба корафтада коромӯз мебош,
Ба ҳар дилсӯхта дилсӯз мебош.

851 Кадом суҳан аз Абулқосими Фирдавсӣ?

- A) Ҳар кӣ н-омӯхт аз гузашти рӯзгор,
Низ н-омӯзад зи ҳеҷ омӯзгор.
- B) Касе, к-ӯ ба дониш тавонгар бувад,
Зи гуфтору кирдор беҳтар бувад.
- C) Беҳин коре, ки андар зиндагонист,
Накухоҳӣ ба кас роҳатрасонист.
- D) Бирав, зи таҷрибаи рӯзгор баҳра бигир,
Ки баҳри дафъи ҳаводис туро ба кор ояд.

852 Кадоме аз ин адибон дар бораи Абулқосими Фирдавсӣ роман навиштааст?

- A) Садриддин Айнӣ
- B) Сотим Улуғзода
- C) Ҷалол Иқромӣ
- D) Раҳим Ҷалил

853 Кадоме аз ин адибон гуфтааст:

*Намирам аз ин пас, ки ман зиндаам,
Ки тухми суханро парокандам.?*

- А) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
- В) Абуалӣ ибни Сино
- С) Абулқосими Фирдавсӣ
- Д) Носири Хусрав

854 Кадом асар яке аз беҳтарин шохкорҳои адабию ҳамосии дунё шинохта шудааст?

- А) “Сафарнома”-и Носири Хусрав
- В) “Наврӯзнама”-и Умари Хайём
- С) “Шохнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ
- Д) “Донишнома”-и Абуалӣ ибни Сино

855 Кадоме аз ин қаҳрамонҳои “Шохнома” беш аз дигарон рамзи ватандорӣ ва часорату мардонагист?

- А) Рустам
- В) Сухроб
- С) Сиёвуш
- Д) Исфандиёр

856 Кадом байти Абушақури Балхӣ бо сухани Абулқосими Фирдавсӣ “Тавоно бувад, ҳар кӣ доно бувад” ҳаммаъност?

- А) Касе, қ-ӯ ба дониш барад рӯзгор,
На ӯ ёфа монад, на омӯзгор.
- В) Қаҳонро ба дониш тавон ёфтан,
Ба дониш тавон риштану тофтан.
- С) Хирад чун надонӣ, биёмӯзадат,
Чу пажмурда гардӣ, барафрӯзадат.
- Д) На донотар он кас, ки волотар аст,
Ки волотар он кас, ки донотар аст.

857 Абулқосими Фирдавсӣ ба хонандаи “Шоҳнома”-аш таъкид намуда, дар байти зерин чӣ гуфтан мехоҳад?

Ту инро дурӯғу фасона мадон,

Ба яксон равиш дар замона мадон.

- A) Ҳодисаю воқеаҳои дар “Шоҳнома” тасвиргардида услуби ягона доранд.
- B) Ҳодисаю воқеаҳо дар “Шоҳнома” бар асоси афсонаҳо тасвиргардидаанд.
- C) Ҳодисаю воқеаҳои дар “Шоҳнома” тасвиргардида воқеияти таърихӣ доранд.
- D) Ҳодисаю воқеаҳои дар “Шоҳнома” баёнгардида афсонаҳои ба як равиш нестанд.

858 Муаллифи аввалин луғати тафсири – “Луғати фурс”:

- A) Унсурии Балхӣ
- B) Асадии Тӯсӣ
- C) Низомии Ганҷавӣ
- D) Абулқосими Фирдавсӣ

859 Кадом асар дар бораи таърихи гузашта, қаҳрамони паҳлавонони ватандӯст, адолату хирадмандии вазирону роҳбарони пешинаи халқи тоҷик нақл мекунад?

- A) «Донишнома»-и Абуалӣ ибни Сино
- B) «Саодатнома»-и Носири Хусрав
- C) «Синдбоднома»-и Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
- D) «Шоҳнома»-и Абулқосими Фирдавсӣ

860 Ба номи кадом асар сифати “безавол”-ро илова мекунад?

- A) “Сафарнома”-и Носири Хусрав
- B) “Наврӯзнама”-и Умари Хайём
- C) “Шоҳнома”-и Абулқосими Фирдавсӣ
- D) “Донишнома”-и Абуалӣ ибни Сино

- 861** Асари Абуалӣ ибни Сино, ки дар Шарқу Ғарб ҳамчун китоби тиббӣ мавриди истифода қарор гирифтааст.
- А) “Донишнома”
 - В) “Ал-қонун”
 - С) “Ҳай ибни Яқзон”
 - Д) “Ишорот ва танбеҳот”
-
- 862** Унвони фахрии Абуалӣ ибни Сино.
- А) Шайхурраис
 - В) Шайхулуламо
 - С) Маликушшуаро
 - Д) Ҳакимулҳукамо
-
- 863** Давраи ҷавонии кадом адиб ба солҳои охири ҳукмронии Сомониён рост меояд?
- А) Абуалӣ ибни Сино
 - В) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
 - С) Умари Хайём
 - Д) Носири Хусрав
-
- 864** Кадом суҳан дар бораи Абуалӣ ибни Сино дуруст аст?
- А) шоир, нависанда ва мутафаккир, муаллифи асари “Баҳористон”
 - В) шоир, олим ва мутафаккир, муаллифи асари “Саодатнома”
 - С) шоир, нависанда ва мутафаккир, муаллифи асари “Гулистон”
 - Д) шоир, олим ва мутафаккир, муаллифи асари “Донишнома”
-
- 865** Кадоме аз ин адибон энциклопедист аст?
- А) Абулқосими Фирдавсӣ
 - В) Абумансури Дақиқӣ
 - С) Абуалӣ ибни Сино
 - Д) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
-
- 866** Кадоме аз ин адибон гуфтааст:
*Аз қаъри гили сияҳ то авҷи Зухал,
Кардам ҳама мушкилоти гетиро ҳал.?*
- А) Абуалӣ ибни Сино
 - В) Абулқосими Фирдавсӣ
 - С) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
 - Д) Носири Хусрав

867 Носири Хусрав дар кадом асараш дар бораи анъанаҳои мардум, ободии шаҳру кишварҳои гуногун маълумоти муфасссал додааст?

- A) “Саодатнома”
- B) “Сафарнома”
- C) “Рӯшноинома”
- D) “Кушоиш ва раҳоиш”

868 Кадом шоир "Маликушшуаро"-и дарбори Ғазнавиён буд?

- A) Унсурии Балхӣ
- B) Носири Хусрав
- C) Фаррухии Систонӣ
- D) Абулқосими Фирдавсӣ

869 Кадом суҳан дар бораи Носири Хусрав дуруст аст?

- A) шоир, олим ва мутафаккир, муаллифи асари “Донишнома”
- B) шоир, нависанда ва мутафаккир, муаллифи асари “Гулистон”
- C) шоир, олим ва мутафаккир, муаллифи асари “Саодатнома”
- D) шоир, нависанда ва мутафаккир, муаллифи асари “Баҳористон”

870 Кадоме аз ин бузургони илм ва адабиёти тоҷик нисбат ба олимонаш (ситорашинос, риёзидон, файласуф) дар ҷаҳон бештар ҳамчун шоир шуҳрат ёфтааст?

- A) Абуалӣ ибни Сино
- B) Абулқосими Фирдавсӣ
- C) Умари Хайём
- D) Носири Хусрав

871 Ба навиштаи Низомии Арӯзии Самарқандӣ кадоме аз ин бузургони илм ва адабиёти тоҷик ситорашинос (мунаҷҷим) аст?

- A) Умари Хайём
- B) Носири Хусрав
- C) Абуалӣ ибни Сино
- D) Абдурраҳмони Ҷомӣ

872 Кадом донишманд ва адиб бештар бо рубоиёташ шухрати ҷаҳонӣ пайдо кардаст?

- A) Низомии Ғанҷавӣ
- B) Носири Хусрав
- C) Умари Хайём
- D) Абуалӣ ибни Сино

873 “Тақвими Ҷалолӣ” – яке аз дақиқтарин тақвимҳо бо сарвариин кадом олим ва шоири тоҷик тартиб дода шудааст?

- A) Абдурраҳмони Ҷомӣ
- B) Носири Хусрав
- C) Абуалӣ ибни Сино
- D) Умари Хайём

874 Девони “Ғазалиёти Шамс” аз осори кадом адиби машҳур аст?

- A) Саъдии Шерозӣ
- B) Камоли Хучандӣ
- C) Аттори Нишопурӣ
- D) Ҷалолиддини Балхӣ

875 Мавзӯи асосии «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолиддини Балхӣ кадом аст?

- A) гиромидошти забони модарӣ ва арзишҳои миллӣ
- B) нахӯрдани ғами ин ҷаҳон ва хуш гузаронидани умр
- C) ишқу муҳаббат, худшиносӣ ва ваҳдати ягонагии инсонҳо
- D) ишқи Ватан, қаҳрамонӣ ва ҷоннисорӣ дар роҳи Ватан

876 Асари Убайди Зоконӣ, ки дар шакли луғат навишта шудааст.

- A) “Даҳ фасл”
- B) “Муш ва гурба”
- C) “Ахлоқ-ул-ашроф”
- D) “Рисолаи дилкушо”

877 Дар байт Убайди Зоконӣ ба кадом асараш ишора намудааст?

*Бихонам аз бароят достоне,
Ки дар маънои он ҳайрон бимонӣ!*

- A) «Ахлоқ-ул-ашроф»
- B) «Даҳ фасл»
- C) «Рисолаи дилкушо»
- D) «Муш ва гурба»

878 Кадоме аз ин адибон ғазалсарои бузург аст?

- A) Убайди Зоконӣ
- B) Носири Хусрав
- C) Низомии Ганҷавӣ
- D) Ҳофизӣ Шерозӣ

879 «Қобуснома»-и Унсуролмаолӣ Кайковус аз рӯи мавзӯ ва муҳтаво чӣ гуна асар аст?

- A) фалсафӣ
- B) тасаввуфӣ
- C) ахлоқӣ
- D) сиёсӣ

880 Кадом сухан дар бораи Абдуррахмони Чомӣ дуруст аст?

- A) шоир, олим ва мутафаккир, муаллифи асари “Донишнома”
- B) шоир, олим ва мутафаккир, муаллифи асари “Саодатнома”
- C) шоир, нависанда ва мутафаккир, муаллифи асари “Баҳористон”
- D) шоир, нависанда ва мутафаккир, муаллифи асари “Гулистон”

881 Кадом сухан дар бораи Абдуррахмони Чомист?

- A) абулахлоқ, паёмбари ғазал, муаллифи “Гулистон”
- B) шоир, ҳаким ва сӯфии бузург, муаллифи “Ҳадиқа”
- C) шоир, нависанда ва олими барҷаста, муаллифи “Ҳафт авранг”
- D) нависанда ва адабиётшиноси маъруф, муаллифи “Лубоб-ул-албоб”

882 Кадом зарбулмасал ё мақол бар шарҳи сухани Айнулҳаёт меояд?
Айнулҳаёт чун сухани доя бишунид, бихандиду гуфт: “Эй доя, рози ман бармало афтодааст (ошкор шудааст).”

- A) Аз дӯст ҳар чӣ мерасад, хуш аст.
- B) Он чӣ дар дег аст, дар кафлез меояд.
- C) Моргазида аз ресмони ало метарсад.
- D) Офтобро бо доман пӯшида намешавад.

883 Кадоме аз ин адибон ситораи дурахшони осмони илму адаби асри XV ба шумор меравад?

- A) Носири Хусрав
- B) Умари Хайём
- C) Абуалӣ ибни Сино
- D) Абдуррахмони Чомӣ

884 Кадом сухан дар бораи Абдуррахмони Чомист?

- A) нависанда ва адабиётшиноси маъруф, муаллифи «Лубоб-ул-албоб»
- B) шоир, нависанда ва олими барҷаста, муаллифи «Ҳафт авранг»
- C) шоир, ҳаким ва суфӣи бузург, муаллифи «Ҳадика»
- D) абулахлоқ, паёмбари ғазал, муаллифи «Гулистон»

885 Кадом асари Абдулқодири Бедил доир ба пайдоиши набототу ҳайвонот ва инсон баҳс мекунад?

- A) «Тилисми ҳайрат»
- B) «Муҳити аъзам»
- C) «Чор унсур»
- D) «Тӯри маърифат»

886 Аҳмади Дониш дар ҳикояи «Шабе дар Петербург» диққати хонандаро ба кадом масъалаи муҳим ҷалб кардааст?

- A) пешрафти масъалаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ
- B) омӯхтани илмҳои табиатшиносӣ
- C) омӯхтан ва донишҷӯи забони русӣ
- D) масъалаҳои идораи давлат

887 Кадом адиб бунёдгузори равияи маорифпарварии адабиёти тоҷик аст?

- A) Садри Зиё
- B) Аҳмади Дониш
- C) Тошхӯчаи Асирӣ
- D) Абдулвоҳиди Мунзим

888 Садриддин Айнӣ дар “Ёддоштҳо” навиштааст, ки *“Ман як китоби “Юсуф ва Зулайхо”-ро бо хат, ҷадвал ва расми Аҳмадмахдум дидаам, ки дар ҳамаи вақт ба қимати сесади нуд гандум фурӯш шуда буд.”* Ба кадом ҳунари Аҳмади Дониш далолат кардани ин суханро муайян намоед.

- A) олимӣ
- B) шоирӣ
- C) хаттотӣ
- D) нависандагӣ

889 Садриддин Айнӣ дар “Ёддоштҳо” дар боби “Одами аҷиб” симои кадом адибро муфассал тасвир намудааст?

- A) Аҳмади Дониш
- B) Абдулвоҳиди Мунзим
- C) Муҳаммадсиддиқи Ҳайрат
- D) Шарифҷонмахдуми Садри Зиё

890 Симои Қоришқамба дар кадом асари Садриддин Айнӣ офарида шудааст?

- A) “Дохунда”
- B) “Ғуломон”
- C) “Ёддоштҳо”
- D) “Марги судхӯр”

891 Охири ва бузургтарин асари Садриддин Айнӣ кадом аст?

- A) “Ёддоштҳо”
- B) “Дохунда”
- C) “Ҷаллодони Бухоро”
- D) “Намунаи адабиёти тоҷик”

892 Кадом асари Садриддин Айни тадқиқотист?

- A) “Марги судхӯр”
- B) “Чаллодони Бухоро”
- C) “Намунаи адабиёти тоҷик”
- D) “Қаҳрамони халқи тоҷик Темурмалик”

893 Асари тарҷумаиҳолӣ Чалол Иқромӣ “Устои ман, мактаби ман, ҳуди ман” ба кадом адиб бахшида шудааст?

- A) Аҳмади Дониш
- B) Мирзо Турсунзода
- C) Садриддин Айни
- D) Абулқосим Лоҳутӣ

894 Кадом асари Садриддин Айни дар худшиносии миллӣ ва ҳимояи манфиатҳои тоҷикон саҳми бузург дорад?

- A) “Марши ҳуррият”
- B) “Аҳгари инқилоб”
- C) “Намунаи адабиёти тоҷик”
- D) “Таърихи амирони манғитияи Бухоро”

895 Аз матни зерини “Намунаи адабиёти тоҷик” самти ғаъолияти Садриддин Айнӣ муайян намоед: *“Абдулқодирхоҷаи Савдо аз ҷумлаи наводири рӯзгори худ буд. Илова бар фазлу камолоти расмӣ, мисли наққошӣ, лаввоҳӣ, заргарӣ ҳунароҳоро монанди як мутахассис медонист... Дар назм соҳибэҷоди хориқанамо ва дар наср низ соданависи беҳамтост.”*

- A) илмӣ
- B) омӯзгорӣ
- C) нависандагӣ
- D) рӯзноманигорӣ

896 Садриддин Айни дар “Ёддоштҳо” дар бораи суҳанварону донишмандон, мадрасаю масҷидҳои Бухоро, урфу одат ва маросимҳои мардумӣ маълумоти ҷолиб ва далелҳои асоснок овардааст. Вобаста ба ин ҳулосаи дурустро муайян намоед.

- A) “Ёддоштҳо”-и Айни танҳо асари этнографист.
- B) “Ёддоштҳо” сарчашмаи бозғатимоди адабӣ ва илмист.
- C) Айни дар “Ёддоштҳо” дар бораи Аҳмади Дониш маълумот додааст.
- D) Аз “Ёддоштҳо” доир ба таърихи меъморӣ тоҷикон маълумот мегирием.

897 Кадом асари Садриддин Айни ба мавзуи муборизаи халқи тоҷик бар зидди истилогарони араб бахшида шудааст?

- A) «Деви ҳафтсар»
- B) «Аҳмади девбанд»
- C) «Исёни Муқаннаъ»
- D) «Хари бедум»

898 Садриддин Айни дар китоби “Ёддоштҳо” дар бораи кадоме аз ин адибон маълумоти зиёд додааст?

- A) Бадриддини Ҳилолӣ
- B) Зайниддин Маҳмуди Восифӣ
- C) Абдулқодири Бедил
- D) Аҳмади Дониш

899 Ҷумлаҳои зерин баёнкунандаи сужети кадом асари Абулқосим Лоҳутӣ аст?

“Ҳамаи мардон дар роҳи муҳофизати деҳаашон ҳалок гардиданд. Танҳо як марди тарсу, ки аз майдони ҷанг ғурехта буд, зинда мондааст.”

- A) “Тоҷу байрақ”
- B) “Мардистон”
- C) “Одами оҳанпо”
- D) “Шамшери фотех”

900 Мавзуи силсилаи шеърҳои «Қиссаи Ҳиндустон»-и Мирзо Турсунзода ро муайян кунед.

- A) ишқу муҳаббати занони ҳинду
- B) ҳуқуқи занон ва ҳислати модари ҳинду
- C) сулҳу дӯстӣ ва озодию истиқлоли халқи ҳинду
- D) робитаи дӯстонаи халқҳои Иттиҳоди Шӯравӣ ва Ҳиндустон

901 Вобаста ба ҷумлаи зерин кадом хулоса дуруст аст?

Мавзуи сулҳ, дӯстии халқҳо, бародарӣ, ватандӯстӣ, меҳру муҳаббат ва аҳду паймон дар осори Мирзо Турсунзода мавқеи хоса дорад.

- A) Мирзо Турсунзода адиби забардаст аст.
- B) Мирзо Турсунзода вассофи сулҳу дӯстӣ аст.
- C) Мирзо Турсунзода дар адабиёти тоҷик мавқеи баланд дорад.
- D) Мирзо Турсунзода бо андешаҳои ватандӯстона дар ҷаҳон шуҳрат дорад.

- 902** Кадом асари Мирзо Турсунзода ба устод Садриддин Айни бахшида шудааст?
- A) “Садои Осиё”
 - B) “Чароғи абадӣ”
 - C) “Байроқи зафар”
 - D) “Ман аз Шарқи озод”
- 903** Az рӯйи кадом асари Мирзо Турсунзода филм бардошта шудааст?
- A) “Ҷони ширин”
 - B) “Писари Ватан”
 - C) “Чароғи абадӣ”
 - D) “Ҳасани аробакаш”
- 904** Кадом асари Мирсаид Миршакар дар бораи қорнамоии ҷанго-варон дар солҳои Ҷанги Бузурги Ватанӣ навишта шудааст?
- A) «Панҷи ноором»
 - B) «Таронаи уқоби озод»
 - C) «Қишлоқи тиллоӣ»
 - D) «Исёни хирад»
- 905** Кадом асари Мирсаид Миршакар хусусияти тарҷумаиҳолӣ дорад (дар бораи сафари якҷузаи шоир ба сохтмони Вахш навишта шудааст)?
- A) «Қишлоқи тиллоӣ»
 - B) «Таронаи уқоби озод»
 - C) «Ливои зафар»
 - D) «Исёни хирад»
- 906** Яке аз муаллифони (ҳамроҳи В. Виткович) песаи “Ҷавонии Ибни Сино”.
- A) Садриддин Айни
 - B) Мирзо Турсунзода
 - C) Ҷалол Иқромӣ
 - D) Сотим Улуғзода

907 Нависанда, аввалин драматурги касбии тоҷик.

- А) Сотим Улуғзода
- В) Ҷалол Иқромӣ
- С) Раҳим Ҷалил
- Д) Фазлиддин Муҳаммадиев

908 Асари Сотим Улуғзода, ки дар бораи ҳаёт ва эҷодиёти Абуалӣ ибни Сино навишта шудааст.

- А) “Ривояти суғдӣ”
- В) “Қисмати шоир”
- С) “Алломаи Адҳам ва дигарон”
- Д) “Пири ҳақимони Машриқзамин”

909 Драмаи «Қисмати шоир»-и Сотим Улуғзода ба ҳаёт ва фаъолияти кадом адиб бахшида шудааст?

- А) Аҳмади Дониш
- В) Абуалӣ ибни Сино
- С) Абулқосими Фирдавсӣ
- Д) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

910 Кадом асари Сотим Улуғзода доир ба ҳаёт ва эҷодиёти Абуалӣ ибни Сино навишта шудааст?

- А) «Қисмати шоир»
- В) «Пири ҳақимони машриқзамин»
- С) «Ривояти суғдӣ»
- Д) «Ёрони боҳиммат»

911 Асари Сотим Улуғзода, ки ҳам дар жанри роман ва ҳам дар жанри драма навишта шудааст.

- А) “Фирдавсӣ”
- В) “Восеъ”
- С) “Навобод”
- Д) “Қисмати шоир”

912 Асари Сотим Улуғзода, ки дар бораи муборизаи адолатхоҳонаи мардуми кӯхистони тоҷик (Бухорои Шарқӣ) дар муқобили зулми амирони манғитӣ ва гумоштагони онҳо навишта шудааст.

- А) “Ривояти суғдӣ”
- В) “Ёрони боҳиммат”
- С) “Навобод”
- Д) “Восеъ”

913 Ин мисраъҳо аз кадом суруди таърихист?

*Чӣ тӯфон аст имрӯзо,
Даргирифт кӯҳу санго,
Офтоб наздики моҳо ...*

- А) “Кини Сиёвуш”
- В) “Шӯриши Восеъ”
- С) “Шӯриши Усмонҷон”
- Д) “Шӯриши Қаландаршоҳ”

914 Сухан дар бораи кадом адиби тоҷик меравад?

Номи ... дар Шарқ байрақи мубориза аст.

- А) Садриддин Айнӣ
- В) Абулқосим Лоҳутӣ
- С) Ҳабиб Юсуфӣ
- Д) Пайрав Сулаймонӣ

915 Раҳим Ҷалил дар кадом ҳикояи ҳаҷвиаш хислати бади тамаллуқ-корию чоплюсири мазаммат намудааст?

- А) “Васвасабону”
- В) “Ҳоҷаи борон”
- С) “Ҳар ва сабукрав”
- Д) “Марги Хушомадхӯча”

916 Дар кадом асари Ҷалол Икромӣ образҳои Анвар Салимов ва ҳамсараш Сурайё, Мухтор Махсумов, Зайнаб Кабирова тасвир шудаанд?

- А) “Дувоздаҳ дарвозаи Бухоро”
- В) “Ман гунаҳгорам”
- С) “Тахти вожгун”
- Д) “Тори анкабут”

917 Порчаи шеърӣ аз кадом асари Муъмин Қаноат аст?

*Маро гаҳвора мегӯянд,
Чун гаҳвораи заррин.
Вале ман модари бечораам, хокам,
Агар тифле ба рӯям по ниҳад, шодам,
Агар марде ғитад аз пой, ғамнокам...*

- A) “Ғаҳвораи Сино”
- B) “Мавҷҳои Днепр”
- C) “Суруши Сталинград”
- D) “Тоҷикистон – исми ман”

918 Порчаи шеърӣ аз кадом асари Муъмин Қаноат аст?

*Суханро вазну тамкини замин бояд,
Суханро қудрати ҷонофарин бояд,
Дили сарбозу мисли ту камин бояд ...*

- A) “Ғаҳвораи Сино”
- B) “Мавҷҳои Днепр”
- C) “Суруши Сталинград”
- D) “Тоҷикистон – исми ман”

919 Бозор Собир дар байти зерин киро дар назар дорад?

*Халқ бар шеъри тару бар гармии дидори ӯ
Чун ба иқлими Ватан бисёр одат карда буд.*

- A) Боқӣ Раҳимзода
- B) Мирзо Турсунзода
- C) Абулқосим Лоҳутӣ
- D) Садриддин Айнӣ

**ФОНЕТИКА ва ҲОДИСАҲОИ ФОНЕТИКӢ.
ИМЛО. ЛЕКСИКА. ФРАЗЕОЛОГИЯ**

1 Вазифаҳои ҳарфи *й*-ро муайян намоед:

A) ҳавлӣ	1) бандаки хабарӣ
B) даштӣ	2) бандаки феълӣ
C) гуфтай	3) пасванди зарфсоз
D) навиштӣ	4) овози таркиби калима
	5) пасванди сифатсоз

2 Вазифаҳои ҳарфи *й*-ро муайян намоед:

A) сӣ	1) пасванди исмсоз
B) сӯзанӣ	2) пасванди сифатсоз
C) модарӣ	3) пасванди шуморасоз
D) паридӣ	4) бандаки феълӣ
	5) овози таркиби калима

3 Вазифаҳои ҳарфи *й*-ро муайян намоед:

A) Рӯдакӣ	1) пасванди сифатсоз
B) тартибӣ	2) пасванди исмсоз
C) хондӣ	3) бандаки феълӣ
D) дидаӣ	4) бандаки хабарӣ
	5) овози таркиби калима

4 Вазифаи ҳарфи *й*-ро дар калимаҳо муайян намоед:

A) гаравпулӣ	1) овози таркиби калима
B) чорумӣ	2) овози сифати феълисоз
C) хӯрданӣ	3) пасванди исмсоз
D) чоштгоҳӣ	4) пасванди зарфсоз
	5) пасванди шуморасоз

5 Падидаҳои овозиро дар калимаҳо муайян намоед:

A) замбар	1) ҷойивазкунӣ
B) шаъм	2) афтидани овоз
C) лочувард	3) табдилёбӣ
D) истгоҳ	4) монандшавӣ
	5) афзудан

6 Падидаҳои овозиро дар калимаҳо муайян намоед:

A) анбӯҳ	1) ихтисоршавӣ
B) кист	2) ҷойивазкунӣ
C) баландқомат	3) монандшавӣ
D) сохтумон	4) афзудани овозҳо
	5) афтидани овозҳо

7 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) фароз	1) ганда
B) фузун	2) хуб
C) огоҳ	3) нишеб
D) нағз	4) кам
	5) ғофил

8 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) хоно	1) кавдан
B) бурро	2) нодор
C) доно	3) пулдор
D) доро	4) бадхон
	5) кунд

9 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) нишот	1) ситам
B) меҳр	2) нафрат
C) муҳаббат	3) кина
D) адл	4) инсоф
	5) андух

10 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) бошитоб	1) лалмӣ
B) нарма	2) намнок
C) обод	3) оҳиста
D) обӣ	4) дурушт
	5) вайрон

11 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) андак	1) астар
B) доро	2) саҳл
C) сабук	3) беш
D) абра	4) бенаво
	5) гарон

12 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) чамъ	1) андак
B) осуда	2) хуфта
C) фаровон	3) парешон
D) бедор	4) ноором
	5) бисёр

13 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) дӣ	1) бегона
B) маҳин	2) дирӯз
C) хуфт	3) имрӯз
D) худӣ	4) дурушт
	5) хез

14 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) васл	1) зулм
B) роҳат	2) инсоф
C) фараҳ	3) чудой
D) адл	4) озор
	5) андуҳ

15 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) осуда	1) зиён
B) роҳат	2) тира
C) суд	3) нафъ
D) равшан	4) парешон
	5) озор

16 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) ҳақшинос	1) тарсу
B) шуҷоъ	2) носипос
C) меҳнатӣ	3) беҳирад
D) фозил	4) бепарво
	5) коҳил

17 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) дилхуш	1) сангдил
B) дилогоҳ	2) дилсиёҳ
C) нармдил	3) дилсард
D) покдил	4) ҳастадил
	5) кӯрдил

18 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) аслӣ	1) чузъ
B) ботин	2) хусусӣ
C) кул(л)	3) маҷозӣ
D) зирак	4) зоҳир
	5) гӯл

19 Ҷуфтҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) даро	1) дӯз
B) бур	2) сӯз
C) соз	3) омад
D) бурд	4) овард
	5) баро

20 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) роҳат	1) баъд
B) лоғар	2) ошкор
C) нуҳуфта	3) фарбеҳ
D) кунун	4) ранҷ
	5) ниҳон

21 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) намоён	1) пинҳон
B) сергап	2) паричеҳра
C) нозанин	3) хаппак
D) шӯх	4) зиштрӯ
	5) ором

22 Калимаҳои зидмаъноро муайян кунед:

A) хомӯш	1) гирён
B) фурӯтан	2) пажмурда
C) шукуфон	3) сергап
D) хандон	4) шодон
	5) мағрур

23 Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё мисраъ зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

A) То кай ба ранги тифлмизоҷони рӯзгор,
Аз ... шод будану аз <u>кам</u> гиристан.
Абдурраҳмони Ҷомӣ	1) шом
B) Ҳоли худ гуфтӣ, бигӯ <u>бисёру</u> ..., ҳар чӣ ҳаст,
Бадриддини Ҳилолӣ	2) беш
C) Нестам мисли падарҳои дигар,
Дар бари фарзандҳо ...у <u>сахар</u> . М. Турсунзода	3) андак
D) Ҳаметохт андар ...у <u>нишеб</u> ,
Ҳамезад ба гурзу ба теғу рикеб.
Абулқосими Фирдавӣ	4) баланд
	5) фароз

24 Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Айб аст, ту бедонишу мардум ..., 1) огоҳ
Ҳайф аст, ту дар чодару дунё озод. А. Лоҳутӣ
- В) Сад ҳазорон гули шукуфта дар ӯ, 2) зирак
Сабза ...у об хуфта дар ӯ. Низомии Ғанҷавӣ
- С) Ҳой мардум, беҳабар намонеду ... бошед! 3) доно
Р. Ҷалил
- Д) Он шунидӣ, ки лоғари доно, 4) бедор
Гуфт боре ба аблаҳи Саъдии Шерозӣ
- 5) фарбеҳ

25 Ба ҷойи сенукта дар ҳар ҷумла ва ё байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Гар бадӣ кард, чун ба ... хуфт? 1) камӣ
Аз паси мурда бад набояд гуфт. Низомии Ғанҷавӣ
- В) Дар дили ӯ ҳиссиёти андух ва ... дар ҷавлонанд. 2) некӣ
С. Айний
- С) Бар домани ҳаҷру васл баста, 3) шодӣ
Бадбахтию ...иро. Анварии Абевардӣ
- Д) То бар сари ман ҷӣ ояд аз бешу ..., 4) оромӣ
Ту дар сари гаҳвора навидам додӣ. Л. Шералӣ
- 5) некаҳтарӣ

26 Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Нагузашт он маҳу зор аст Ҳилолӣ ба раҳаш, 1) бегона
Ҳоли ... ҳароб аст, ки шоҳе нагузашт.
Бадриддини Ҳилолӣ
- В) Дар сари ҳарфи рақиб аз бари ман дурӣ кард, 2) фақир
Ошно бин, ки маро муфт ба ... фурӯхт. А. Лоҳутӣ
- С) Кард бо ...он ёрӣ, 3) тавонгар
Бо ситамгарон ситамкорӣ. Низомии Ғанҷавӣ
- Д) Хонае ҳафту ҳашт бо ӯ хеш, 4) дарвеш
Он ... буд, он дигар дарвеш. Низомии Ғанҷавӣ
- 5) додпарвар

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- A) Манаму зи ишқ дарде, ки агар ба кӯҳ гӯям, 1) гарм
Ба Худо, ки ... гардад дили сахти санги хора.
Бадриддини Ҳилолӣ
- B) Иҷора аз замини судхоре, 2) оҳиста
...у ошкоро банду доре. М. Турсунзода
- C) Кишвари дил ки шуд аз зулми накуён вайрон, 3) нарм
Дасти инсофи ту бозаш магар ... кунад. А. Лоҳутӣ
- D) Меравӣ тунду дуогӯён зи дунболи туанд, 4) обод
Воҳ, ки меранҷӣ, агар ... мегӯем мо.
Абдулрахмони Мушфиқӣ
- 5) ниҳон

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- A) Намедонад, ки ҳоло ... аст, 1) пок
Ба симояш бузургии ниҳонӣ. М. Қаноат
- B) Туро рӯҳест ..., эй ранҷбар! 2) пур
Дар ҷомаи тақво
Фасоди зоҳиди олудадомонро чӣ медонӣ? А. Лоҳутӣ
- C) Шоҳ моему дигарон роҳиянд, 3) пухта
Мо ...ему он дигарон тиҳиянд. Низомии Ғанҷавӣ
- D) ... он аст, к-аз чунин хомон, 4) латиф
Баркашад чайбу даркашад домон. Низомии Ғанҷавӣ
- 5) ошкор

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- A) Ҳар он дӯст, к-аз баҳри суду ..., 1) чуфт
Бувад дӯст, душман бувад бегумон. Абушакури Балхӣ
- B) Он ки дар даври хеш тоқ бувад, 2) зиён
Сӯйи ...аш кай иттифоқ бувад. Низомии Ғанҷавӣ
- C) Чунин аст расми сарои фиреб, 3) ҳаҷр
Ғаҳе бар ...у ғаҳе бар нишеб. Абулқосими Фирдавсӣ
- D) Рӯзи ... аз хотирам андешаи васлат нарафт, 4) ниҳон
Орзуи сикҳат аз дил кай равад беморро.
Бадриддини Ҳилолӣ
- 5) фароз

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Асбоби накуи ҳамаро кардӣ чамъ, 1) шеб
То зиндагии маро ... кунӣ. А. Лоҳутӣ
- В) Аз воқеаҳое, ки дар солҳои охир дар Бухоро 2) шахд
ба болои ҷадид ва ... воқеъ шуда буд, хабар
надоштанд. С. Айни
- С) ... дар комаш ҳамеша талхтар аз захр буд, 3) фузун
Ҳам шариат, ҳам тариқат сарвари бадқаҳр буд.
М. Турсунзода
- Д) Шитобон ҷониби саҳро давиданд, 4) кадим
Ғаҳе ...у ғаҳе боло давиданд. Ҷунайдуллоҳи Ҳозик
- 5) пароканда

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Он муфарреҳ, ки лаъл дораду дур(р), 1) дур
Хандаи кам шудаасту гириӣ Низомии Ғанҷавӣ
- В) Набвад дар ҳичоби зулмату ..., 2) пур
Муҳраи ҳар зи муҳраи Исо дур. Носири Ҳусрав
- С) Ҷунин аст кирдори ғардонсипеҳр, 3) нӯш
Ғаҳе ҷангу захр асту ғаҳ ...у меҳр.
Абулқосими Фирдавӣ
- Д) Ғар дилат бо ман аст, бо ман бош, 4) нур
Ваъдаи ... ё қариб мадеҳ. М. Турсунзода
- 5) ҷӯш

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Ин ҷаҳон бӯстони зиштон аст, ин ҷо чун бимонам? 1) некон
Ин замин зиндони ... аст, инро чун бубинам?
А. Лоҳутӣ
- В) Авф кардани золимон, ҷабр аст бар 2) рақибон
Саъдии Шерозӣ
- С) ...ро-ку ҳурмат намекунед, ақалан мурдагонро 3) фақирон
ҳурмат кунед. Р. Ҷалил
- Д) Эӣ бародар, зулми доро бар ...ро ҷӣ пурсӣ, 4) зиндагон
Ман ҳикоятҳо аз ин гургони мардумхор дорам.
А. Лоҳутӣ
- 5) мазлумон

33 Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Ба кам хӯрдан касеро тоб нагирад, 1) саҳл
Ба ... хӯрдан ба рӯзе сад бимирад. Низомии Ганҷавӣ
- В) Бар раияти заиф раҳм кун, то аз душмани ... заҳмат 2) хурд
набинӣ. Саъдии Шерозӣ
- С) Ганҷи ...ёни дунё ҳосили ганҷи ту бошад, 3) пур
Дафъи фикри ҳар гадоро гар бихоҳӣ, метавонӣ.
А. Лоҳутӣ
- Д) Душвории интизору дурӣ 4) қавӣ
... аст, агар бувад сабури. Бадриддини Ҳилолӣ
- 5) доро

34 Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Шарафу қимату қадри ту ба фазлу хунараст, 1) накукорӣ
На ба дидору ба динору ба суду ба
Абулҳасани Фарруҳӣ
- В) Он кист, к-аз рӯи қарам бо мо вафодорӣ кунад, 2) зишт
Бар ҷойи бадкорӣ чу ман як дам ... кунад.
Ҳофизӣ Шерозӣ
- С) Зиндагӣ дар шаҳраги мо метапад, 3) зиён
Талху ширин, ...у зебо метапад. Гулрухсор Сафӣ
- Д) Пас аз рафтани Рӯзбеҳ меҳтари аслии деҳа: – 4) беҳтар
“Мубад шӯхӣ қард, дар як деҳ, ки ҳама меҳтар
шаванд, пас кӣ ... мешавад?” гуфта буд .
С. Улуғзода
- 5) кехтар

35 Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Дар ғуборе заррае, дар қатрае 1) барно
Русту ..., масту шайдо метапад. Гулрухсор Сафӣ
- В) Одаму олам ба ҳоки ғам нишаст, 2) қалон
Пиру ... -ро аҷал ғампир қард. Гулрухсор Сафӣ
- С) Чу меҳтар яке гашт, шуд раъй рост, 3) шайдо
Бияфзуд хубию ... бикост. Абулқосим Фирдавсӣ
- Д) Хурду ..., марду зан бо сардории сарқори пир ба 4) пайдо
сахро баромаданд, ҷуфт ронданд, ҷӯйҳоро тоза
қарданд, дарахт нишонданд. С. Улуғзода
- 5) зиштӣ

36 Ба чойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Дар намои чилваи шамсу ..., 1) хузнавар
Дар чилои чашми дилҳо метапад. Гулрухсор Сафӣ
- В) Дилдор надорам, дили бемор надорам, 2) мизбон
Шаб то ба ... дидаи бедор надорам. Гулрухсор Сафӣ
- С) Фуруд омад, ... аспӣ ўро бурда ба меҳ баст, 3) саҳар
меҳмонашро ба кулбаи факиро-наи худ даро-
варда нишонд. С. Улуғзода
- Д) - Мактуби ҳам шодиовару ҳам ..., дух-тарам, - гуфт 4) навовар
акаи Мансур мактубро ба дасти Мастура дароз
карда.Ф. Ниёзӣ
- 5) қамар

37 Ба чойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Чу дар ҳар пеша ... ву бадӣ ҳаст, 1) хазон
Бияндеш, он гаҳ андар пеша зан даст.
Хусрави Деҳлавӣ
- В) Манеҳ бар рӯшноӣ дил ба як бор, 2) дӯстӣ
Чароғ аз баҳри ... ниғаҳ дор. Саъдии Шерозӣ
- С) Аз шитоби умру аз заъфи бадан ҳаргиз манол, 3) некӣ
Сол дорад ҳам баҳору ҳам ... андар ҳисоб.
Ашӯр Сафар
- Д) Наёяд душманӣ аз марди оқил, 4) торикӣ
Нашояд ... ро марди ҷоҳил. Носири Хусрав
- 5) нодон

38 Ба чойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Сухан заҳру позаҳру гарм асту сард, 1) гарм
Сухан талху ширину ... у дард. Абушукури Балхӣ
- В) Бибояд қарн қардан зиндагонӣ, 2) дармон
Ки сарду ... и касро боздонӣ. Носири Хусрав
- С) Ман ки будам дар набарди неку бад, 3) гуҳар
Дар набарди нуру ... то абад. М. Қаноат
- Д) Дар мақоме айбу дар ҷое ҳунар, 4) зулмат
Дар мақоме сангу дар ҷое Ҷалолиддини Балхӣ
- 5) ҳунар

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- A) Дар мақоме захру дар ҷое ... , 1) нағз
Дар мақоме куфру дар ҷое раво.
Ҷалолиддини Балхӣ
- B) Ба кажжию норостӣ кам гирой, 2) қач
Ҷаҳон аз пайи ... шуд ба пой. Абушақури Балхӣ
- C) Рӯй дар қоидаи эҳсон кун, 3) ботин
Зоҳиру ... и худ яксон кун. Абдурраҳмони Ҷомӣ
- D) Тир агар рост равад, бар ҳадаф аст, 4) ростӣ
В-ар равад ... , зи ҳадаф баргараф аст.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- 5) даво

Ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаҳои ишорашударо гузоред:

- A) Эӣ маҳраи олами таҳайюр, 1) пирӣ
Олам зи ту ҳам тихию ҳам Низомии Ғанҷавӣ
- B) То дар раҳи ... ба ҷӣ ойин равӣ, эӣ дил, 2) гармо
Боре ба ғалат сарф шуд айёми шабобат. Ҳофизӣ Шерозӣ
- C) Аҳволи ҷаҳони гузаранда гузарандаст, 3) доно
Сармо зи паси ..., сарро паси зарро. Носири Ҳусрав
- D) Ҳамон беҳ, ки нодон ба ... равад, 4) пур
Ки аз донишаш қор боло равад. Абдурраҳмони Ҷомӣ
- 5) дур

Ба ҷойи сенукта зидмаънои калимаҳои ишорашударо гузоред:

- A) Ҳанда, ки на дар мақоми хеш аст, 1) даво
Дархурди ҳазор ... беш аст. Низомии Ғанҷавӣ
- B) Соқӣ, биё, ки ҳотифи ғайбам ба мужда гуфт: 2) пурнола
“Бо дард сабр кун, ки ... мефиристамат”.
Ҳофизӣ Шерозӣ
- C) Замоне барқ пурҳанда, замоне раъд ... , 3) гиря
Ҷунон ҷун модар аз сӯғи арӯси сездаҳсола.
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
- D) Ҳамеронд ҳар қас ба майдони хеш, 4) пеш
Ба рафтан нақардӣ қасе қамму
Абулқосим Фирдавӣ
- 5) беш

42 Ба чойи сенукта зидмаънои калимаҳои ишорашударо гузоред:

- A) Вайрони худ мангару ...и даҳр, 1) ханда
Вайрони даҳр бину обод бизй.
Абуабдӯллоҳи Рӯдакӣ
- B) Ҳофиз зи ғам аз гиря напардохт ба ..., 2) ободӣ
Мотамзадаро доияи сур намондаст.
Ҳофизӣ Шерозӣ
- C) Нашунидаӣ, ки зарифон гуфтаанд: 3) ниҳон
ба серӣ мурдан беҳ, ки ... бурдан.
Саъдии Шерозӣ
- D) Моҳиёнаш ҳамчун оҳуи хутан, 4) гуруснагӣ
Ғаҳ аёну ғаҳ ... ояд ҳаме. Пайрав
Сулаймонӣ
- 5) ошкор

43 Ба чойи сенукта дар ҳар байти Саъдии Шерозӣ ҳаммаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- A) Он ҳама дилдорию паймону аҳд 1) ҳаё
Нек накардӣ, ки накардӣ ...
- B) Таолаллаҳ, чӣ рӯй аст он, ки гӯй офтобастӣ, 2) хато
В-агар маҳро ... будӣ, зи шармаш дар ниқобастӣ.
- C) Чӣ гунаҳ кардаму дидӣ, ки тааллуқ бибуридӣ? 3) ҳаво
Банда бе ҷурму ...е, на савоб аст, маронаш.
- D) Ҳар кӣ ба ҷаври рақиб ё ба ...и ҳабиб 4) вафо
Аҳд фаромӯш кунад, муддаии бевафост.
- 5) ҷафо

44 Ба чойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла ҳаммаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- A) Қарори ошиқи бедил ба сабр бошаду бас, 1) тор
Чу ... нест, дили беқарорро чӣ кунам?
Бадриддини Ҳилолӣ
- B) Ба ҳаёлаш лаҳзаҳои тираю ...и умри ӯ буд он 2) дод
шаб. Кароматулло Мирзоев
- C) Адл он аст, ки ...и мазлумон диҳанд. 3) сабр
“Ахлоқи Мухсинӣ”
- D) Наъра зад чун паланги дарранда, 4) ғулом
Ӯ сӯйи ҳар ...у ҳар банда. М. Турсунзода
- 5) паймон

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла ҳаммаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Нест як соат қарор ин ҷони нооромро,
Ё Рабб, он ороми ҷони ...и ман кучост?
Бадриддини Ҳилолӣ
- В) Дар Бухорои амирӣ, ки даҳҳо мадрасаҳои калон ва садҳо мадрасаҳои хурд дошт, сабаби дарбадар ва ... гаштани талабаҳои қишлоқ акнун бояд ба хонанда маълум бошад. С. Айний
- С) Туро гар кӯдаке ёр асту оқил,
Беҳ аз пире бувад ...у ҷохил. Носири Хусрав
- Д) Басе шаҳр бинӣ аз Эрон хароб,
... гашта аз ранҷи Афросиёб.
Абулқосими Фирдавӣ
- 1) табоҳ
2) нодон
3) бебок
4) беқарор
5) бесарпаноҳ

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ҳаммаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Шӯяд аз оби лутфу абри қарам,
Аз замиранш ғубори ғуссаву ...
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- В) Даромӯзад аз роӣу ... и хеш,
Ба мо чизе аз илми иксири хеш.
Низомии Ганҷавӣ
- С) Муқаддас дошт ҳар кас ки шарафро,
Набинад ҷабру ... и ноҳалафро. М. Турсунзода
- Д) Бо ситора ҳамнишин, бо моҳ гаштам ҳамнафас,
Лек будам сархушу ... аз бӯи замин.
М. Турсунзода
- 1) зулм
2) ғам
3) сармаст
4) тадбир
5) сархам

Ҳаммаънои калимаи ишорашударо дар ҳар байт муайян намоед:

- А) Марҳабо, эй пайки муштоқон, бидеҳ пайғоми дӯст,
То кунам ҷон аз сари рағбат фидои номи дӯст.
Ҳофизӣ Шерозӣ
- В) Шӯяд аз оби лутфу абри қарам,
Аз замираш ғубори ғуссаву ғам.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- С) Бо рафиқон ба мурувват мебош,
Тухми исору футувват мепош.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- Д) Ба пирони забун кун дастгирӣ,
Ки дар пирӣ бидонӣ қадри пирӣ. Носири Хусрав
- 1) ҷавонмардӣ
2) қосид
3) нотагон
4) тавоно
5) дил

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байти Абдуррахмони Ҷомӣ ҳаммаъноӣ калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Сухан мояи сеҳру ... бувад, 1) бол
Ба ташхис вақте ки мавзун бувад.
- В) Кушода зи иқлими ҷон парру ... 2) афсун
Чу товус дар чилвагоҳи хаёл.
- С) Ҳар лаъиме, ки зи эхсону ... рам кардаст, 3) сим
Ба фусуни сухан ўро ба карам боз орад.
- Д) Қимати мард на аз ...у зар аст, 4) карам
Қимати мард ба қадри ҳунар аст. 5) илм

Ҳаммаъноӣ калимаҳои ишорашударо ёбед:

- А) Гар авҷ бигирам, бипарам аз назари Шед, 1) хасис, мумсик
Мебинам, агар заррае андар таги дарёст.
Носири Хусрав
- В) Чу дар ҳар пеша некиву бадӣ ҳаст, 2) офтоб, шамс
Бияндеш, он гаҳ андар пеша зан даст.
Хусрави Деҳлавӣ
- С) Чу хирман баргирифтӣ гов мафрӯш, 3) хорию зорӣ
Ки дунҳиммат кунад неъмат фаромӯш.
Саъдии Шерозӣ
- Д) Устои зүфунуни забардасти рӯзгор, 4) касб, ҳунар
Яъне табиат аз шоҳи абрешимини баҳор
Пайрав Сулаймонӣ 5) соҳиби маърифат
ва илмҳо

Ҳаммаъноӣ калимаҳои ишорашударо ёбед:

- А) Дил муқими кӯйи ҷонон асту ман ин ҷо ғариб, 1) лутфу эҳсон
Чун кунад бечораи мискинтани танҳо ғариб.
Камоли Хуҷандӣ
- В) Осоиши ду гетӣ тафсири ин ду ҳарф аст, 2) эътимод,
Бо дӯстон мурувват, бо душманон мадоро. боварӣ
Ҳофизи Шерозӣ
- С) Баргу сози мо китобу ҳикмат аст, 3) марворид, чав
Ин ду қувват эътибори миллат аст. охир
Муҳаммад Иқбол
- Д) Кам гӯю гузида гӯй чун дурр, 4) ҷойгиршуда,
То 3-андаки ту ҷаҳон шавад пур. сокин
Низомии Ғанҷавӣ 5) ҷудой, канор

Ҳаммаънои калимаҳои ишорашударо ёбед:

- А) Бо ҳасту нест маранҷон замиру хуш мебош,
Ки нестист саранҷоми ҳар камол, ки ҳаст.
Ҳофизи Шерозӣ
- В) Бӯйи гулзор хуш ояд ҳама касрову маро,
Накҳати хоки дари кӯйи ту хуш меояд.
Камоли Хучандӣ
- С) Сухан беҳ зи шаккар, к-аз ӯ мардро,
Зи дарди фурӯмогӣ беҳтарист. Носири Хусрав
- Д) Ҳаргиз аз роҳи карам рӯзе напурсидӣ, ки чист?
Ҳоли зори мустаманди монда дур аз мо ғариб.
Камоли Хучандӣ
- 1) ғамгин, андӯҳгин
2) бадгумон, бадандеш
3) хушбӯйӣ, бӯйи хуш
4) бадасл, пастфитрат
5) калб, дил

Ба ҷойи сенукта дар ҳар ҷумла ва ё байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Эй падар, кӯтоҳи ... беҳ аз нодони баланд.
Саъдии Шерозӣ
- В) Туро гар ...е ёр асту оқил,
Беҳ аз пире бувад нодону ҷохил. Носири Хусрав
- С) Гар золиму ... набошад ба ҷаҳон,
Маддоҳию базлу ҷуд лозим набувад. А. Лоҳутӣ
- Д) Доро ба базми бодаву саргарми сода аст,
Фурсат кучо, ки фикр ба ҳоли ... кунад. А. Лоҳутӣ
- 1) гадо
2) рақиб
3) кӯдак
4) мазлум
5) хирадманд

Ба ҷойи сенукта дар ҳар ҷумла ва ё байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Эй падар, ...и хирадманд беҳ аз нодони баланд.
Саъдии Шерозӣ
- В) Туро гар кӯдаке ёр асту оқил,
Беҳ аз пире бувад ...у ҷохил. Носири Хусрав
- С) Ҳамаро дар баҳонагоҳи гурез,
Теғҳо ... гашту такҳо тез. Низомии Ғанҷавӣ
- Д) Дар Ховарнақ нигоштанд ба зар,
Сурати гӯр ...у шер забар.
- 1) зер
2) зид
3) кунд
4) кӯтоҳ
5) нодон

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Шохи ... гарчи бошад аз дарахти мевадор, 1) беоб
Чун наёрад мева бор, андар шумори ҳезум аст.
(аз Фарҳанг)
- В) Маликзодаеро шунидам, ки кӯтоҳ буду ҳақир 2) бебар
ва дигар бародаронаш ...у хубрӯй.
Саъдии Шерозӣ
- С) Ёр хуфта ба хобу ӯ ..., 3) бемор
Чун шавад аз висол бархурдор?
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- Д) Манам ...у нолон, ту дурустӣ, 4) бедор
Надонӣ чист бар ман дарду сусти.
Фаҳриддини Гургонӣ
- 5) баланд

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Фарзанди азизи худ талаб кард, 1) оштӣ
Гоҳ лутф намуду гаҳ ... кард. Шамсиддини Шохин
- В) Бояд, ки дасти ранҷбару путки коргар, 2) ғазаб
Мазлумро зи панҷаи ... раҳо кунад. А. Лоҳутӣ
- С) Агар хушёр гар ... бошӣ, 3) золим
Чунон зӣ, к-аз таарруз дур бошӣ. Низомии Ғанҷавӣ
- Д) Ё аз ман қаҳр карда буд, вале ман ... шудан меҳоҳам. 4) маҳкум
К. Мирзоев
- 5) маҳмур

Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт ва ё ҷумла зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Фарзанди азизи худ талаб кард, 1) қаҳр
Гоҳ ... намуду гаҳ ғазаб кард. Шамсиддини Шохин
- В) Ё аз ман ... карда буд, вале ман оштӣ шудан меҳоҳам. 2) лутф
К. Мирзоев
- С) Агар ...у гар маҳмур бошӣ, 3) мафтун
Чунон зӣ, к-аз таарруз дур бошӣ. Низомии Ғанҷавӣ
- Д) Бояд, ки дасти ранҷбару путки коргар, 4) хушёр
...ро зи панҷаи золим раҳо кунад. А. Лоҳутӣ
- 5) мазлум

57 Ба ҷойи сенукта дар ҳар ҷумла, байт ва ё мисраъ зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Ман мағлуб шудам, аммо ин мағлубиятро ...ият мепиндорам. А. Шарифӣ 1) қаҳр
- В) Рӯзе аз рӯзҳои фасли баҳор, Ки тафовут надошт лайлу ... Бадриддини Ҳилолӣ 2) барор
- С) Гоҳе лутф асту гоҳе ... кори дилрабои ман. Бадриддини Ҳилолӣ 3) қарор
- Д) Нест як соат ... ин ҷони нооромро, Бадриддини Ҳилолӣ 4) ғолиб
- 5) наҳор

58 Ба ҷойи сенукта дар ҳар байт зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Гаҳ дурӯғе ба ростӣ пӯшанд, Гаҳ заҳре ба ... ҷӯшанд. Низомии Ғанҷавӣ 1) дард
- В) Имрӯз баҳори ман ... аст, Бебаргии айни ман аз он аст. Бадриддини Ҳилолӣ 2) роҳат
- С) Як умр ту дар азобу заҳмат, Аз ранҷи ту дигарон ба Абулқосим Лоҳутӣ 3) нишот
- Д) Шоҳ рафт аз саропарда бурун, Андӯхаш кам шуду ... фузун. Низомии Ғанҷавӣ 4) хазон
- 5) анғубин

ГРАММАТИКА ва ИМЛҶ

МОРФОЛОГИЯ

59 Бо пасвандҳои мувофиқ калимаи нав соzed:

- А) намак 1) -гоҳ
- В) хоб 2) -истон
- С) шох 3) -дон
- Д) сабза 4) -зор
- 5) -сор

60 Ба калимаҳо пасвандҳои мувофиқ гузored:

A) торик	1) -гар
B) сӯзан	2) -зор
C) сабза	3) -истон
D) дармон	4) -бон
	5) -гоҳ

61 Ба калимаҳо пасвандҳои мувофиқ гузored:

A) шамъ	1) -гар
B) мадад	2) -сор
C) шох	3) -истон
D) кимиё	4) -гор
	5) -дон

62 Аз решаи калимаҳо бо пасвандҳои мувофиқ калимаи нав созед:

A) ист	1) -истон
B) нон	2) -сор
C) бемор	3) -гоҳ
D) шарм	4) -дон
	5) -зор

63 Бо пасвандҳои мувофиқ калимаи нав созед:

A) хирс	1) -акӣ
B) асп	2) -вор
C) мурғ	3) -нокӣ
D) тӯтӣ	4) -ӣ
	5) -она

64 Калимаҳои мураккаб созед:

A) тӯтӣ	1) хиром
B) уқоб	2) сифат
C) булбул	3) бинӣ
D) кабк	4) овоз
	5) садо

65 Ба калимаҳо пасвандҳои мувофиқ гузоред:

A) шарм	1) -гун
B) сафед	2) -вар
C) парӣ	3) -фом
D) пила	4) -сор
	5) -ваш

66 Мувофиқатро муайян намоед:

A) чӯшу	1) сур
B) дӯғу	2) хурӯш
C) тӯйу	3) биёбон
D) чӯлу	4) пӯписа
	5) қаймоқ

67 Мувофиқатро муайян намоед:

A) кӯчу	1) чарбу
B) гӯшту	2) хуш
C) гӯшу	3) маҳсӣ
D) калӯшу	4) бор
	5) нохун

68 Кадом ҳиссаи нутқ будани калимаҳоро муайян кунед:

Ў мувофиқи одати муаллимони хат якчанд ҳарфи арабиро бо қалами ҷалӣ дар коғаз калон-калон навишта дод. С. Айнӣ

A) хат, ҳарф	1) исм
B) навишта дод	2) зарф
C) арабӣ, ҷалӣ	3) феъл
D) якчанд, калон-калон	4) сифат
	5) ҷонишин

69 Кадом ҳиссаи нутқ будани калимаҳоро муайян кунед:

Ҳар бачае, ки тарбият дида бошад, бисёр баодоб мешавад. С. Айнӣ

A) ҳар	1) зарф
B) тарбият	2) сифат
C) бисёр	3) исм
D) баодоб	4) пешоянд
	5) ҷонишин

70

Кадам ҳиссаи нутқ будани калимаҳоро муайян кунед:

Ин хабар маро бисёр парешон кард, чунки ман ба вай зиёда омӯхта шуда будам. С. Айнӣ

A) хабар	1) пасоянд
B) чунки	2) зарф
C) ман, вай	3) исм
D) бисёр, зиёда	4) қонишин
	5) пайвандак

71

Кадам ҳиссаи нутқ будани калимаҳоро муайян кунед:

Шод бошӣ, додар, асло кам нашавӣ. Бо таронаат ба дилҳои мо қувват додӣ. С. Улуғзода

A) шод бошӣ	1) исм
B) тарона, дилҳо	2) нидо
C) бо, ба	3) ҳиссача
D) -ат, мо	4) пешоянд
	5) қонишин

72

Кадам ҳиссаи нутқ будани калимаҳоро муайян кунед:

Офтоб хеле баланд шуда, тамоми саҳро ро бо шуълаи заррин мунаввар гардонид. Ҷ. Иқромӣ

A) хеле	1) исм
B) саҳро	2) феъл
C) заррин	3) сифат
D) баланд шуд	4) зарф
	5) ҳиссача

73

Кадам ҳиссаи нутқ будани калимаҳоро муайян кунед:

Насими салқин шоҳаҳои аз барг хеле сабукгаштаи бедҳоро оҳиста-оҳиста бар рӯи об ҳам мекунад. П. Толис

A) салқин	1) исм
B) бар рӯи	2) феъл
C) насим, шоҳаҳо	3) сифат
D) хеле, оҳиста-оҳиста	4) зарф
	5) пешоянд

74

Кадам ҳиссаи нутқ будани калимаро муайян кунед:

Офтоби пагоҳӣ ба сари сафедорҳои баланд шилишилаҳои заррин овехт. П. Толис

A) ба	1) исм
B) офтоб	2) феъл
C) заррин	3) сифат
D) овехт	4) зарф
	5) пешоянд

75

Кадам ҳиссаи нутқ будани калимаҳоро муайян кунед:

Орзу, мақсаду андешаҳои хубу бади инсон аз гуфтораи падид меояд.

A) орзу, мақсад	1) зарф
B) хубу бад	2) феъл
C) падид меояд	3) сифат
D) аз	4) исм
	5) пешоянд

76

Кадам ҳиссаи нутқ будани калимаро муайян кунед:

Ба рӯи даштҳои фароҳу ҷангалистони анбуҳи ду канори роҳ оҳиста-оҳиста пардаи сафедӣ паҳн мешуд. Б. Насриддинов

A) анбуҳ	1) исм
B) ҷангалистон	2) феъл
C) паҳн мешуд	3) сифат
D) оҳиста-оҳиста	4) зарф
	5) пасоянд

77

Кадам ҳиссаи нутқ будани калимаро муайян кунед:

Насими салқин шоҳаҳои аз барг хеле сабукгаштаи бедҳоро оҳиста-оҳиста бар рӯи об ҳам мекунад. П. Толис

A) салқин	1) исм
B) бар рӯи	2) феъл
C) насим, шоҳаҳо	3) сифат
D) хеле, оҳиста-оҳиста	4) зарф
	5) пешоянд

78 Ба ҷойи нуқтаҳо калимаҳои тақлидии мувофиқро гузоред:

A) Ҳоло ин «дев»-и сиёҳи пурхайбат ҳам ...
карда ва ғалоғула андохта ба болои мо
меомад. С. Улуғзода	1) ҳиқ-ҳиқ
B) Ман аз тарси он ки акнун китобам
аз дастам меравад, ... гиря сар кардам.
С. Улуғзода	2) тақар-тақар
C) Аз дунбол садои ...и пойи асп баромад.
С. Айнӣ	3) хишир-хишир
D) Оромии шаби торикро ғайр аз ...-и беда-
хой ва гоҳе гуп-гупи пойкӯбии аспон
чизе халалдор намекард. С. Улуғзода	4) фашш-фашш
	5) ғир-ғир

79 Ба ҷойи нуқтаҳо калимаҳои тақлидии мувофиқро гузоред:

A) Аз дур ... садои пой шунида мешуд.	1) шитир-шитир
B) Аз тарафи бозори хиёбон ...овози доира меомад.	2) даранг-даранг
C) Зарраҳои вай ... чило медоданд.	3) шалап-шалап
D) Дар берун ҳанӯз ... борон меборид.	4) ялт-ялт
	5) ғув-ғув

80 Ба ҷойи нуқтаҳо калимаҳои тақлидии мувофиқро гузоред:

A) Оҳиста дарро кӯфт, аз поён ... садо баромад.
Ф. Ниёзӣ	1) ғурунг-ғурунг
B) Аз дунбол садои ...и пой асп баромад. С. Айнӣ	2) тақар-тақар
C) Аз дур садои ...е баланд шуд. Р. Ҷалил	3) ғир-ғир
D) Ҳама ... хандиданд. Р. Ҷалил	4) гулдуррос
	5) қоҳ-қоҳ

81 Ба ҷойи сенуқта калимаҳои тақлидии мувофиқро гузоред:

A) Ҳама ... механдиданд. Р. Ҷалил	1) чиринг-чиринг
B) Ҳар ду зонуи Латиф ... меларзид. Ф. Ниёзӣ	2) дарағ-дарағ
C) ...и чархи ароба аз кӯча ҳам шунида мешуд.
С. Улуғзода	3) ғарч-ғарч
D) Додарам, ...ро бас кунед. Р. Ҷалил	4) ғир-ғир
	5) қоҳ-қоҳ

82

Ба ҷойи нуқтаҳо калимаҳои тақлидии мувофиқ гузоред:

A) Овозҳои аз он ҷо баромада суст, паст ва як ...-и номаълум буд. С. Айни	1) тақ-тақ
B) Як садои ...-и бисёр бадҳайбате Ёдгорро аз хобаш бедор кард. С. Айни	2) ҷарангос
C) Ин гапро шунида, ҳарду гӯши Сафар ... зад. Ф. Ниёзӣ	3) гумбур-гумбур
D) Вақте ки ман дарро накушодам, ... боз такрор шуд. Ҷ. Иқромӣ	4) пичир-пичир
	5) шибир-шибир

83

Ба ҷойи сенуқта калимаҳои тақлидии мувофиқро интихоб намоед:

A) Овози ...-и мошин шунида шуд, ҳама баргашта нигоҳ карданд. Ҷ. Иқромӣ	1) чак-чак
B) Вай ...-занон меҳандад. «Адабиёт ва санъат»	2) чиринг-чиринг
C) Аз тарафи сари бозори Хиёбон ... овози доира омадан гирифт. С. Айни	3) қоҳ-қоҳ
D) Баҳузур, беҳавотир ... карда мешинед. Ф. Муҳаммадиев	4) ғур-ғур
	5) даранг-даранг

84

Ба ҷойи сенуқта калимаи тақлидии мувофиқро гузоред:

A) Ман то ба кай зи пушти ту тозам ... П. Сулаймонӣ	1) ғур-ғур
B) Ароба ... карда роҳ мерафт. «Садои Шарқ»	2) ғуррос
C) Ин об акнун ... зада садо мебарорад. С. Айни	3) шилдиррос
D) Ҳезуми явшон ... зада месӯхт. С. Айни	4) тақатақ
	5) тапар-тапар

85

Ба ҷойи сенуқтаҳо ҷонишинҳои мувофиқро гузоред:

A) Боз ҳамон моҳу ҳамон осмон,
Боз ... зинати Ҳиндустон. М. Турсунзода	1) ҳеч
B) Сано гуфтам ба фарзанди чигарбанд,
Ба ... модари дорои фарзанд. М. Турсунзода	2) ҳама
C) Саропо маҳв шав, то ҷумла огоҳӣ шавӣ, Бедил,
Ба қадри гумшуданҳо ... ин ҷо раҳнамо дорад.
Абдулқодири Бедил	3) ҳар кӣ
D) Аз қаъри гили сиёҳ то авҷи Зухал,
Кардам ... мушкилоти гетиро ҳал. Абуалӣ ибни Сино	4) ҳамон
	5) ҳар як

Ба ҷойи сенуктаҳо ҷонишинҳои мувофиқро гузоред:

- А) Набошад касе дар ҷаҳон пойдор,
... номи неку бувад ёдгор. Абулқосими Фирдавсӣ 1) ҳеч
- В) ... неъмат беҳтар аз фарзанд нест,
Ҷуз ба ҷон фарзандро пайванд нест.
Абдурраҳмони Ҷомӣ 2) ҳама
- С) Ҷавонмардиву лутф аст одамият,
... нақши ҳаюлоӣ мапиндор! Саъдии Шерозӣ 3) ҳар
- Д) ... лаҳза аз ӯ ба гӯшаи танҳоӣ
Сад роҳате ҳасту ҳаргиз озоре нест!
Абдурраҳмони Ҷомӣ 4) баъзе
- 5) ҳамин

Ба ҷойи сенуктаҳо ҷонишинҳои мувофиқро гузоред:

- А) Чизе, ки варо наку надонӣ,
Тасвир ... метавонӣ. А. Лохутӣ 1) ҳам
- В) Ҷони ширин, бин, ... сулҳ аст зӯр,
Бин, ҷӣ сон шуд дӯстӣ моро зарур. М. Турсунзода 2) худ
- С) Осиёро ман ба чашми ... санчидаам,
Чеҳраи хандони фарзандони онро дидаам.
М. Турсунзода 3) ҷӣ гуна
- Д) Дар рафтани ҷон аз бадан, гӯянд ҳар навъе сухан,
Ман ... ба чашми хештан дидам, ки ҷонам меравад.
Саъдии Шерозӣ 4) ҷӣ сон
- 5) хештан

Ба ҷойи сенукта ҷонишинҳои мувофиқро гузоред:

- А) ...и он бандиён лаб намекушоданд. С. Айни 1) шумо
- В) Сухбат бо шумо ва шогирдонатон аз ... гуна
зиёфат беҳтар аст. Р. Ҳошим 2) киҳо
- С) ... ҳамроҳат буданд? Ф. Муҳаммадиев 3) ҳеч кадом
- Д) Аз дур ман шуморо ба Боқии ...-амон монанд
кардам. Р. Ҳошим 4) худ
- 5) ҳама

89**Ба ҷойи нуқтаҳо зарфҳои микдору дараҷаи мувофиқро гузоред:**

A) Ман бибиамро ... ёд кардам.	1) дучанд
B) Одамон ... ба ҳар тараф пароканда шуданд.	2) бисёр
C) Хонанда аз ҷавоби худ ... хурсанд буд.	3) ду-ду
D) Ҳавопаймо роҳи моро ... наздик гардонд.	4) як дараҷа
	5) бағоят

90**Ба ҷойи нуқтаҳо зарфҳои микдору дараҷаи мувофиқро гузоред:**

A) Имрӯз баъд аз нисфирӯзӣ ... борон ба боридаи сар кард.	1) дучанд
B) Баъд аз маҷлис одамон ... ба ҳар тараф пароканда шуданд.	2) каме
C) ... монда буд, ки бо ӯ дастбагиребон шавам.	3) ду-ду
D) Мартабааш дар байни мардум ... баланд буд.	4) як дараҷа
	5) кам-кам

91**Ба ҷойи нуқтаҳо зарфҳои мувофиқро гузоред:**

A) Аммо сӯфӣ ... ба саволҳо ҷавобҳои сареҳ намедод. Р. Ҷалил	1) бекамукост
B) Ба таклифи маъмурон зуд амал карда, ... аз беморхона баромада рафтанд. С. Айни	2) дақиқкорона
C) Дар бораи бахту иқболи духтараш ... шабҳоро рӯз карда буд. Ф. Ниёзӣ	3) фикркунон
D) Соро ... ба Шодӣ нигоҳ кард. С. Айни	4) маккорона
	5) бечунучаро

92**Ба ҷойи нуқтаҳо зарфҳои мувофиқро гузошта, ҷумлаҳоро пурра кунед:**

A) Баҳмут бо пойҳои кӯтоҳаш ... роҳ меравад.	1) лавандона
B) Дар алафзори васеъ сар диҳед, алафзорро ... мелесад.	2) моҳирона
C) Он ҳангоми ба об даромадан ... чобук мешавад.	3) сар то сар
D) Баҳмут ... шино карда, ҳатто чанд дақиқа дар қаъри об ғӯта мезанад.	4) хурсандона
	5) якбора

93 Ба ҷойи сенукта зарфҳои мувофиқро гузоред:

- A) Ман ... шод будам. С. Улуғзода 1) ноилоҷ
B) ... дар ин ҷо кӣ чомашӯӣ карда буд? – гӯён фарёд кард. С. Айни 2) имрӯз
C) Медонӣ, лекин ... худро ба нодонӣ мезанӣ! С. Айни 3) оҳиста
D) Эӣ сорбон, ... рон, к-ороми ҷонам меравад. 4) беҳад
Саъдии Шерозӣ
5) қасдан

94 Ба ҷойи сенукта (ғайр аз дохили қавс) аз сутуни дуюм зарфҳои мувофиқро гузоред:

- A) Ҷурҷонӣ аз камоли мондагӣ ... нафас мегирад. 1) базӯр-базӯр
B) Вера ва Шодигул ... қадам монда рафтанд. 2) рӯз то рӯз
C) Ёдгор шунидаҳояшро ... ба Гулнор нақл кард. 3) ягон-ягон
D) Аз рӯйи гуфтаҳои онҳо муҳаббатам дар ҳақи Аҳмадмахдум ... зиёдтар (...) мегардид. 4) шунидан замон
5) оҳиста-оҳиста

95 Ба ҷойи сенукта ҳиссаҷаҳои мувофиқро гузоред:

- A) ... ба модарат гӯӣ, аммо ба дигар қас нафаҳмон. 1) Кошки
П. Толис
B) ..., ин бе муболиға гапи рост аст, рафиқ Рустамов. 2) Оё
Ф. Ниёзӣ
C) ... ин гул, бачаам, «Анбаргул» ном дорад. Р. Ҷалил 3) Ана
D) ... аз пагоҳ сар карда ба кор даромада метавонем? 4) Танҳо
Р. Ҷалил
5) Оре

96 Дар ҷумлаҳои зерин ба ҷойи нуқтаҳо нидоҳои мувофиқро гузоред:

- A) ..., галабон беадабӣ карда бошад ҳам, шумо гузашт кунед, Мирзо. С. Улуғзода 1) Ҳой
B) ..., хайрият, ки ҳақиқат ошкор шуд. С. Улуғзода 2) Хайр
C) ..., Восеъ! Ин чӣ масҳарагӣ аст, ки ин мардум мекунанд?! – бонг зад Ҳочӣ Яъқуб. С. Улуғзода 3) Аҳсант
D) ...! Шакар ба даҳонат! Доди суҳанварӣ додӣ! 4) Вой-вой
С. Улуғзода
5) Бай-бай

97 Ба чойи сенукта нидои мувофиқро гузored:

A) ..., мани сиёҳбахт акнун чӣ кор мекунам? С. Айнӣ	1) Ма
B) ..., инро гир, имшаб ба боло ҳамин бихоб! С. Айнӣ	2) Вой
C) ..., соат ҳам қариб даҳ шудааст-ку? Ф. Ниёзӣ	3) Эҳе
D) ..., ман дар чӣ хаёлу фалак дар чӣ хаёл! «Пиесаҳо...»	4) Тавба
	5) Афсӯс

98 Ба чойи сенукта нидои мувофиқро интиҳоб намоед:

A) ..., шакар ба даҳонатон, ёфтед. Ф. Ниёзӣ	1) Э
B) «..., мулло Азимшоҳ-ку» – гуфта аз чояш часта хест. С. Айнӣ	2) Ҳой-ҳой
C) ..., ки гӯш накард, ана оқибат ба ҳудаш ҷабр шуд. Ф. Ниёзӣ	3) Ҳа, баракалло
D) ..., имрӯз ҳам дар хонаи мо об нест. «Хорпуштак»	4) Сабил монад
	5) Афсӯс

СИНТАКСИС

99 Ибора созед:

A) булбул	1) дилафрӯз
B) шамъ	2) гӯё
C) чеҳра	3) бекас
D) парвона	4) кушод
	5) парсӯхта

100 Ибора созед:

A) сазовор	1) гузар
B) қалам	2) шоиста
C) ҳангом	3) ҳурмат
D) абр	4) бурро
	5) хурсандӣ

101 Ибора созед:

A) мухтарам	1) манзара
B) зеботарин	2) раис
C) аҷаб	3) ошиқ
D) бечора	4) ҳаво
	5) коре

102 Ибора созед:

- A) нон
- B) қанд
- C) мева
- D) ниҳол

- 1) бенуқсон
- 2) навбар
- 3) меҳнатӣ
- 4) самаранок
- 5) коғазпеч

103 Ибора созед:

- A) шер
- B) гург
- C) хирс
- D) рӯбоҳ

- 1) ваҳшӣ
- 2) малла
- 3) зирак
- 4) гурусна
- 5) жаён

104 Ибора созед:

- A) шуҳрат
- B) гуфтугӯй
- C) шайх
- D) чома

- 1) бомаслиҳат
- 2) покдоман
- 3) сазовор
- 4) беандоза
- 5) ошкоро

105 Ибора созед:

- A) софтар
- B) сахттар
- C) нозуктар
- D) бориқтар

- 1) аз гул
- 2) аз хок
- 3) аз мӯй
- 4) аз булӯр
- 5) аз пӯлод

106 Ибора созед:

- A) ба сулҳ
- B) аз ҷанг
- C) дар гуфтушунид
- D) дар бораи натиҷа

- 1) гуфтан
- 2) розӣ шудан
- 3) даст кашидан
- 4) ба даст гирифтан
- 5) иштирок намудан

107 Ибора созед:

A) аз канори деҳа	1) барпо гардидан
B) ба гулистон	2) табдил додан
C) аз таҳти дил	3) мева чидан
D) аз боғ	4) кор кардан
	5) гузаштан

108 Бо кадом навъи алоқа таркиб ёфтани ибораҳоро муайян намоед:

A) барф барин сафед	1) изофӣ
B) ба тамошо рафтан	2) ҳамроҳӣ
C) дарахти бодом	3) фразеологӣ
D) барвақт хестан	4) вобастагии пешояндӣ
	5) вобастагии пасояндӣ

109 Бо кадом навъи алоқа таркиб ёфтани ибораҳоро муайян намоед:

A) шиша барин шафоф	1) вобастагии пешояндӣ
B) ҳаракати оромона	2) ҳамроҳӣ
C) баланд паридан	3) фразеологӣ
D) муҳаббат ба Ватан	4) изофӣ
	5) вобастагии пасояндӣ

110 Бо кадом навъи алоқа таркиб ёфтани ибораҳоро муайян намоед:

A) меваи хӯрданӣ	1) вобастагии пешояндӣ
B) хеле оромона	2) вобастагии пасояндӣ
C) поре аз шиша	3) ҳамроҳӣ
D) номаро хондан	4) изофӣ
	5) фразеологӣ

111 Аз калимаҳои зерин ибораҳои мувофиқ созед:

A) замин	1) мардона
B) домана	2) мешчашм
C) духтар	3) баромадан
D) хонда	4) ҳамвор
	5) кӯҳ

112 Ибора созед:

A) аз роҳ	1) борик
B) аз олам	2) баланд
C) аз девор	3) беҳтар
D) аз дирӯза	4) беҳабар
	5) болотар

113 Ибора созед:

A) ду соат	1) зиёд
B) аз нисф	2) дертар
C) чун ҳамеша	3) дуртар
D) аз даромадгоҳ	4) саросар
	5) бамаврид

114 Ибора созед:

A) ба дарё	1) лоик
B) ба сармо	2) омода
C) ба ҳар кор	3) наздик
D) ба ин вазифа	4) тобовар
	5) баробар

115 Ибора созед:

A) вазиш	1) дасти падар
B) хониш	2) боди сахарӣ
C) осоиш	3) мурғи хушовоз
D) навозиш	4) борони баҳорӣ
	5) мардуми кишвар

116 Ибора созед:

A) даст	1) ороиш
B) садо	2) озмоиш
C) макон	3) ситоиш
D) сазовор	4) ғурриш
	5) навозиш

117 Ибора созед:

A) хешигарӣ	1) кашидан
B) истодагарӣ	2) расидан
C) аҳди бародарӣ	3) доштан
D) азоби гуруснагӣ	4) кардан
	5) бастан

118 Ибора созед:

A) аз бекорӣ	1) хам шудан
B) аз боғдорӣ	2) хушк шудан
C) аз серҳосилӣ	3) дилгир шудан
D) аз сабаби серкорӣ	4) фаромӯш кардан
	5) манфиат гирифтан

119 Ибора созед:

A) аз кӯчагардӣ	1) дидан
B) ба бечорагӣ	2) мондан
C) дар чавонӣ	3) расидан
D) ба осонӣ	4) варзидан
	5) баромадан

120 Аз зарф ва феъл ибора созед:

A) бемалол	1) гуфтан
B) беихтиёр	2) омӯхтан
C) батафсил	3) хандидан
D) бадохатан	4) нақл кардан
	5) зиндагӣ кардан

121 Аз зарф ва феъл ибора созед:

A) беист	1) гап задан
B) зӯран	2) дер омадан
C) базудӣ	3) ба хона овардан
D) бародарвор	4) баргашта омадан
	5) ба оғӯш гирифтан

122 **Аз калима ва сифатҳои феълӣ ибора созад:**

A) кас	1) ҳал мешудагӣ
B) хишт	2) иҷро мешудагӣ
C) нақша	3) рехта мешудагӣ
D) масъала	4) касро мешинохтагӣ
	5) нигоҳубин мекардагӣ

123 **Аз калима ва сифатҳои феълӣ ибора созад:**

A) мол	1) ҳалнашаванда
B) орзу	2) гумнашаванда
C) симо	3) амалинашаванда
D) масъала	4) шикастанашаванда
	5) фаромӯшнашаванда

124 **Аз калима ва сифатҳои феълӣ ибора созад:**

A) ашк	1) баровардаистода
B) воқеа	2) рухдодаистода
C) дастон	3) ларзидаистода
D) чашмон	4) гиридаистода
	5) чакидаистода

125 **Аз зарф ва феълҳои додашуда ибора созад:**

A) дертар	1) афтодан
B) сарнагун	2) фаҳмидан
C) пуштноки	3) роҳ рафтан
D) бетоқатона	4) зиндагӣ кардан
	5) мунтазир шудан

126 **Аз зарф ва феълҳои додашуда ибора созад:**

A) дуртар	1) тарошидан
B) дарунтар	2) навиштан
C) беҳтар	3) даромадан
D) нафистар	4) шикастан
	5) рафтан

127 **Аз калимаҳои додашуда ибора созед:**

A) абрувон	1) чоншикор
B) чашмон	2) парешон
C) мижгон	3) дунболадор
D) зулф	4) нодиракор
	5) оташбор

128 **Аз калимаҳои додашуда ибора созед:**

A) лабон	1) тобдор
B) зулфон	2) шакарбор
C) абрувон	3) шуълабор
D) чашмон	4) хушрафтор
	5) дунболадор

129 **Аз зарф ва феъл ибора созед:**

A) пайваста	1) истодан
B) торафт	2) наздик шудан
C) якбора	3) нақл кардан
D) батафсил	4) мутолиа кардан
	5) рафтор намудан

130 **Аз зарф ва феъл ибора созед:**

A) мардона	1) хандидан
B) оромона	2) ништастан
C) хушҳолона	3) шод шудан
D) бесаброна	4) рафтор кардан
	5) интизор шудан

131 **Аз зарф ва феъл ибора созед:**

A) лашкарвор	1) ғуридан
B) калонворона	2) паридан
C) тирвор	3) чамъ шудан
D) шерона	4) саф кашидан
	5) рафтор намудан

132 **Аз зарф ва феъл ибора созед:**

A) тўтивор	1) дурахшидан
B) шоирона	2) такрор кардан
C) алмосвор	3) сухан гуфтан
D) лаълсифат	4) забон кушодан
	5) чилва кардан

133 **Аз кадом чузъҳо таркиб ёфтани ибораҳоро муайян намоед:**

A) хонаи калон	1) исм + исм
B) муҳаббат ба Ватан	2) исм + сифат
C) гирякунон омадан	3) зарф + сифат
D) андаке сусттар	4) исм + зарф
	5) феъли ҳол + масдар

134 **Аз кадом чузъҳо таркиб ёфтани ибораҳоро муайян намоед:**

A) ин масъала	1) исм + масдар
B) хеле баланд	2) зарф + сифати феълӣ
C) китоб хондан	3) зарф + сифат
D) имрӯз омадагӣ	4) исм + сифат
	5) ҷонишин + исм

135 **Аз кадом чузъҳо таркиб ёфтани ибораҳоро муайян намоед:**

A) пардаи роз	1) зарф + феъл
B) суҳбатҳои шавқовар	2) сифат + масдар
C) хеле хушманзара	3) исм + исм
D) нағз хондан	4) исм + сифат
	5) зарф + сифат

136 **Ба ҷойи сенуктаҳо калима ва таркибҳои мувофиқро гузоред:**

A) Ба ... ҷони одам сер мешавад.	1) аз даҳони
B) ... сари сабз медиҳад барбод.	2) забони сурх
C) Сухан ... Лукмон хуш аст.	3) забони дароз
D) Аввал ... баъд гуфтор.	4) сухани нағз
	5) андеша

- 137** Ба ҷойи сенуктаҳо калима ва ибораю таркибҳои мувофиқро гузоред:
А) Сағ дар ... шер аст.	1) хона
В) Рӯбоҳ дар ... шері нар аст.	2) хонаи худ
С) Сухани ... ба бозор рост намеояд.	3) хонаи дӯстон
Д) ... ҳам дар зимистону ҳам дар тобистон хунук.	4) хонаи безан
	5) хонаи соҳибаш

- 138** Ба ҷойи сенуктаҳо калимаҳои мувофиқро гузоред:
А) Мекушояд сафҳаҳои фикри одамро	1) илм
В) Оҳан андар обу оташ сахт ёбад	2) обутоб
С) ... сухан санчида гӯянд.	3) китоб
Д) Тан ба ҷон зида асту ҷон зинда ба	4) одамон
	5) оқилон

- 139** Калимаю ибораҳо ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд?
Ин ҳодиса ба ман бисёр таъсир кард... С. Айни
А) ҳодиса	1) хабар
В) бисёр	2) пуркунанда
С) Ин	3) ҳол
Д) таъсир кард	4) мубтадо
	5) муайянкунана

- 140** Муайян кунед, ки калимаҳо ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд?
Заҳҳоки ҷодупараст ба ҷони ту даст ёзид.
А) ба ҷон	1) хабар
В) даст ёзид	2) ҳол
С) ҷодупараст	3) муайянкунанда
Д) Заҳҳок	4) мубтадо
	5) пуркунанда

- 141** Калимаҳо ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд?
Ману шумо ин рӯзи фирӯзро мебинем. Р. Ҷалил
А) Ману шумо	1) ҳол
В) рӯзро	2) хабар
С) фирӯз	3) мубтадо
Д) мебинем	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

- 142** Ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадани калимаҳоро муайян намоед:
Раис аз ин кор хеле хурсанд шуд. Ф. Муҳаммадиев
А) хеле	1) хабар
В) хурсанд шуд	2) пуркунанда
С) аз кор	3) ҳол
Д) Раис	4) муайянкунанда
	5) мубтадо
- 143** Калимаҳо ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд?
Ин сурудхонӣ то бегоҳ давом мекард.
А) то бегоҳ	1) муайянкунанда
В) сурудхонӣ	2) хабар
С) ин	3) пуркунанда
Д) давом мекард	4) мубтадо
	5) ҳол
- 144** Аъзои ҷумлаи зеринро муайян намоед:
Ў дар миёнаи дарахтони кӯҳӣ озодона сайругашт менамуд. С. Айни
А) озодона	1) пуркунанда
В) Ў	2) хабар
С) сайругашт менамуд	3) ҳол
Д) кӯҳӣ	4) мубтадо
	5) муайянкунанда
- 145** Калимаю таркибҳо вазифаи кадом аъзои ҷумларо иҷро кардаанд?
Ҳайдар ба ҳикояти худ давом намуд. С. Айни
А) давом намуд	1) ҳол
В) Ҳайдар	2) мубтадо
С) ба ҳикоят	3) пуркунанда
Д) худ	4) муайянкунанда
	5) хабар
- 146** Муайян кунед, ки таркибу калимаҳо ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд.
Коғазӣ рағзанин чангу хоки кӯчаро ба худ гирифта буд... С. Айни
А) коғаз	1) ҳол
В) рағзанин	2) хабар
С) чангу хокро	3) мубтадо
Д) гирифта буд	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

- 147** Ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадани калимаҳоро муайян кунед:
Гӯяндаи нобино чойникро даст-даст карда дид. С. Айни
А) чойникро	1) муайянкунанда
В) дид	2) пуркунанда
С) гӯянда	3) ҳол
Д) нобино	4) хабар
	5) мубтадо
-
- 148** Аъзои ҷумлаи зеринро муайян намоед:
Ман ба воситаи тарҷумон дарди худро ба ӯ фаҳмондам. С. Айни
А) фаҳмондам	1) муайянкунанда
В) Ман	2) мубтадо
С) ба воситаи тарҷумон	3) хабар
Д) ба ӯ	4) ҳол
	5) пуркунанда
-
- 149** Калимаю ибораҳои овардашуда ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд: *Овози модарам хаставу хафа мебаромад.* П. Толис
А) овоз	1) ҳол
В) модарам	2) хабар
С) мебаромад	3) мубтадо
Д) хаставу хафа	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда
-
- 150** Калимаю ибораҳои вазифаи кадом аъзои ҷумларо иҷро кардаанд?
Ҳамсуҳбатони Шарифҷонмахдум ҳамагӣ ўро ба некӣ ёд мекарданд... С. Айни
А) Ҳамсуҳбатон	1) ҳол
В) ўро	2) хабар
С) ёд мекарданд	3) пуркунанда
Д) Шарифҷонмахдум	4) мубтадо
	5) муайянкунанда
-
- 151** Ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадани калимаю ибораҳои овардашударо нишон диҳед:
Ў он китобчаро дар ду моҳ хонда метавонистагӣ шуд... С. Айни
А) Ў	1) ҳол
В) китобчаро	2) хабар
С) дар ду моҳ	3) мубтадо
Д) хонда метавонистагӣ шуд	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

152 Ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадани таркиб ва калимаҳои овардашударо нишон диҳед:

Ман ба ӯ эҳтиёткорона муомила карда нагуфтам, С. Айни

A) Ман	1) ҳол
B) ба ӯ	2) хабар
C) нагуфтам	3) мубтадо
D) эҳтиёткорона	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

153 Нишон диҳед, ки таркибу калимаҳои овардашуда ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд:

Ман ҳамон рӯз баъд аз шом ба хучраи ӯ даромадам. С. Айни

A) ӯ	1) ҳол
B) Ман	2) хабар
C) ба хучра	3) мубтадо
D) даромадам	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

154 Нишон диҳед, ки таркиб ва калимаҳои овардашуда ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд:

Киштирониро ҳам аввал ӯ сар кард. С. Улуғзода

A) ӯ	1) ҳол
B) аввал	2) хабар
C) сар кард	3) мубтадо
D) киштирониро	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

155 Нишон диҳед, ки таркибу калимаҳои овардашуда ба вазифаи кадом аъзои ҷумла омадаанд:

Ва аз ин суҳбат ба дили Савлат алов рехт. А. Самад

A) алов	1) ҳол
B) рехт	2) хабар
C) Савлат	3) мубтадо
D) аз суҳбат	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

156 Ба вазифаи кадом аъзoi чумла омадани таркибу калимаҳои овардашударo нишон диҳед:

Баъд ман аз вай навишта мегирам С. Айни

A) аз вай	1) ҳол
B) баъд	2) хабар
C) ман	3) мубтадо
D) навишта мегирам	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

157 Нишон диҳед, ки таркибу калимаҳои овардашуда ба вазифаи кадом аъзoi чумла омадаанд:

Мо ҳам бо бачагони калонсолтар тақлид карда гӯштин мегирифтем. С. Улуғзода

A) гӯштин мегирифтем	1) ҳол
B) бо бачагон	2) хабар
C) калонсолтар	3) мубтадо
D) мо	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

158 Нишон диҳед, ки калимаҳои овардашуда ба вазифаи кадом аъзoi чумла омадаанд:

Ў байтҳои хуби ба одам таъсиркунанда меҳонд. Садриддин Айни

A) Ў	1) ҳол
B) хуб	2) хабар
C) меҳонд	3) мубтадо
D) байт	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

159 Нишон диҳед, ки калимаҳои овардашуда ба вазифаи кадом аъзoi чумла омадаанд:

– Ман забони урусиро медонам.? С. Айни

A) Ман	1) ҳол
B) забон(ро)	2) хабар
C) урусӣ	3) мубтадо
D) медонам	4) пуркунанда
	5) муайянкунанда

160 Чӣ гуна муносибат доштани ҷумлаҳои содаи таркиби ҷумлаҳои мураккаби пайвастро муайян намоед:

<p>А) Ман самоворро ба даст гирифтаам ва Саидакбар як китоби худро бо нӯги остинаш олуфтаворона гирифт. С. Айнӣ</p> <p>В) Ё ҳаво гарм шуд, ё ҳаёлиҳои гуногун хобамро гурезонда буданд. Ҷ. Иқромӣ</p> <p>С) Сатил аз дасти ман ғалтид, обаш рехт.
С. Улуғзода</p> <p>Д) Гуселкунандагон ба аробаҳо часпида мебаромаданд, казакҳо, полисҳо ба зӯри онҳоро мефароварданд. Р. Ҷалил</p>	1) муносибати сабабу натиҷа 2) муносибати ҳамзамонӣ 3) муносибати хилофӣ 4) муносибати маконӣ 5) муносибати ҷудой

161 Чӣ гуна муносибат доштани ҷумлаҳои содаи таркиби ҷумлаҳои мураккаби пайвастро муайян намоед:

А) Берун торик шуда истода буд ва борон ханӯз ҳам меборид. С. Улуғзода В) Номи ҳозираам Гуландом аст, аммо модарам ба ман Зебо ном ниҳодааст. С. Айнӣ С) Магар шумо хешу табор надоштед, ё магар онҳо ҳам ба шумо ёри надоданд? С. Айнӣ Д) Офтоб домани зарҳалқории худро аз домани кӯҳҳо ғундошта гирифт дарёбоди фарохро пардаи тунуки шом пахш кард. Б. Насриддин	1) муносибати сабабу натиҷа 2) муносибати ҷудой 3) муносибати хилофӣ 4) муносибати пайиҳамзамонӣ 5) муносибати ҳамзамонӣ

162 Чӣ гуна муносибат доштани ҷумлаҳои содаи таркиби ҷумлаҳои мураккаби пайвастро муайян намоед:

А) Салимбой имсол дар колхоз нағз кор карда пулу ғаллаи бисёре гирифт ва ӯ ҳавлини нав бино кард. Р. Ҷалил В) Ё ҳаво гарм шуд, ё ҳаёлиҳои гуногун хобамро гурезонда буданд. Ҷ. Иқромӣ С) Шариф чизе гуфтани буд, лекин Шодӣ боз сухани ӯро бурид. Ҷ. Иқромӣ Д) Дар хона Бибиойиша дар ҷойгаҳи худ ёзида гап мезад ва Гулбигӣ ба суханҳои ӯ гӯш дода, пойҳои ӯро мемолид. С. Айнӣ	1) муносибати ҷудой 2) муносибати маконӣ 3) муносибати ҳамзамонӣ 4) муносибати хилофӣ 5) муносибати пайиҳамзамонӣ

163 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>А) Зи нокарданӣ корҳо дур бош,
Хирад подшо кун, ту дастур бош.
Бадеи Балхӣ</p> <p>В) Дехқони солхӯрда чӣ хуш гуфт
бо писар,
К-эӣ нури чашми ман, ба ҷуз
аз кишта надравӣ.
Ҳофизи Шерозӣ</p> <p>С) Киро симу зар монаду ганҷу мол,
Пас аз вай ба чанде шавад поймол.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>Д) Ба гетӣ мазан ҷуз ба некӣ нафас,
Ки ин аст оини некону бас.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> | <p>1) Дар дунё танҳо некиро
пеша кун, ки ин шеваи
ҷавонмардон аст.</p> <p>2) То метавонӣ, некӣ кун,
ки пас аз ту некӣ мемо-
над, на ганҷу мол.</p> <p>3) Ба корҳои нохуб машғул
машав, корхоятро аз рӯи
хирад пеш бар.</p> <p>4) Ҳар кӣ молу сарват
дошта бошад, ҳаргиз хор
намегардад.</p> <p>5) Дар дунё ба касе некӣ
кардӣ, некӣ мебинӣ, бадӣ
кардӣ, бадӣ.</p> |
|--|--|

164 Мазмуни байтҳои зеринро аз сутуни рост муайян намоед:

<p>А) Эӣ забон, ҳам ганҷи бепоён туй,
Эӣ забон, ҳам ранҷи бедармон туй.
Ҷалолиддини Балхӣ</p> <p>В) Сухан бифканад минбару дорро,
Зи сӯрох берун кашад морро.
Абушақури Балхӣ</p> <p>С) Забон аз таъни бадгӯён ниғаҳ дор,
Дарун аз кини кинҷӯён ниғаҳ дор.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>Д) Хоҳӣ, ки наёрӣ ба сӯи хеш зиёнро,
Аз гуфтани нохуб ниғаҳ дор забонро.
Носири Хусрав</p> | <p>1) Кӣ будани одам аз тарзи
сухан гуфтани маълум
мешавад.</p> <p>2) Аз маломату бадгӯӣ ва
душманӣ бо мардуми
бадзабону адоватпеша
бипарҳез.</p> <p>3) Неруи сухан бузург аст,
ҳам вайрон мекунад, ҳам
дилҳоро нарм месозад.</p> <p>4) Сухани хуб – сарвати
бебаҳо, сухани бад –
дарди бедаво.</p> <p>5) Ба худ зарар расондан
нахоҳӣ, аз бадгуфторӣ
бипарҳез.</p> |
|--|--|

165 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Гофил манишин, на вақти бозист,
Вақти ҳунар асту сарфарозист.
Низомии Ганҷавӣ</p> <p>B) Агар хоҳӣ, ки ҳаргиз дарнамонӣ,
Ба даст овар ҳунар, то метавонӣ.
Бадриддини Ҳилолӣ</p> <p>C) Куҷо беҳунар шуд асири ниёз,
Ҳунарманд ҳар ҷо бувад бениёз.
Абулқосими Фирдавс</p> <p>D) Чу нодонон на дар банди падар бош,
Падар бигзору фарзанди ҳунар бош.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> | <p>1) Ба умеди сарвати падар
нашаву ҳунар омӯз.</p> <p>2) Вақтро ғанимат дон ва
ҳунар омӯз.</p> <p>3) Беҳунар ҳамеша эҳтиёҷ-
манд аст, вале ҳунарманд
дастнигари касе нест.</p> <p>4) Аз донишу ҳунар
ифтихор бояд кард.</p> <p>5) Ҳунар омӯз, то гирифт-
тори мушкилот нашавӣ.</p> |
|--|--|

166 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Ту, к-аз меҳнати дигарон беғамӣ,
Нашояд, ки номат ниҳанд одамӣ.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>B) Рӯй дар қоидаи эҳсон кун,
Зоҳиру ботини худ яксон кун.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>C) Заҳмати худро зи мардум дур дор,
Бори худ бар кас маяфкан, зинҳор.
Аттори Нишопурӣ</p> <p>D) Кам гӯю ба ҷуз маслиҳати хеш мағӯ,
Чизе, ки напурсанд, ту худ беш мағӯ.
Афзалуддини Кошонӣ</p> | <p>1) Накукор бош ва сурату
сирататро якранг намо.</p> <p>2) Сухан андак бояд гуфт,
суол накунамд, посух
набояд дод.</p> <p>3) Баҳри мардум заҳмат
бикаш, то дӯстат доранд.</p> <p>4) Бепарвой аз дарду ранҷи
дигарон нишони одамӣ
нест.</p> <p>5) Ба мардум ранҷу заҳмат
марасон ва корҳоятро ба
дигарон вомағуздор.</p> |
|--|--|

167 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

- А) Ёре, ки раҳи вафо наварзад,
Сад хирман аз ӯ чаве наарзад.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- В) Дасти вафо дар камари аҳд кун,
То нашавӣ аҳдшикан, чаҳд кун.
Низомии Ганҷавӣ
- С) Набояд рӯзи аввал аҳд бастан,
Пас аз бастан намебояд шикастан.
Бадриддини Ҳилолӣ
- Д) Он кас, ки чу гул дурӯй бошад,
Дар вай зи вафо чӣ бўй бошад?!
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- 1) Ба ваъда вафо намекунӣ,
беҳтар, ки аҳд набандӣ.
- 2) Дӯсте, ки вафодор нест, ба
як пули сиёҳ ҳам намеарзад.
- 3) Аз касе, ки амалаш ба гуфтор
як нест, умеди вафо нақун.
- 4) Бар ваъда вафо кун ва би-
кӯш, то аҳдшикан набошӣ.
- 5) Бикӯш, то хайрхоҳи
мардумон бошӣ.

168 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

- А) Нахоҳӣ, ки нафрин кунанд аз пасат,
Наку бош, то бад нагӯяд касат.
Саъдии Шерозӣ
- В) Накуӣ бо бадон кардан чунин аст,
Ки бад кардан ба ҷои неқмардон.
Саъдии Шерозӣ
- С) Набошад ҳаме неку бад пойдор,
Ҳамон беҳ, ки неқӣ бувад ёдгор.
Абулқосими Фирдавӣ
- Д) Қуввати неқӣ надорӣ, бад макун,
Бар вучуди худ ситам беҳад макун.
Аттори Нишопури
- 1) Дар дунё ҳеҷ чиз боқӣ
намемонад, беҳтар аст,
ки неқӣ ба ёдгор монӣ.
- 2) Неқ бошу неқӣ кун, то аз
пасат ба бадӣ ёд накунанд.
- 3) Агар хубие карда намета-
вонӣ, ба касе бадӣ нақун.
- 4) Ба шахсони бадқирдор
неқӣ кардан чун бадӣ кар-
дан ба инсонҳои хуб аст.
- 5) Неқӣ кардан бо бадон аз
хубии инсон дарак медиҳад.

169 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Андеша кун аз қачравии дил, ки басе
Дидем, ки «бори қач ба манзил нарасад».</p> <p style="text-align: center;">Собири Ҳамадонӣ</p> <p>B) «Ганҷ бе ранҷ надидаст касе»,
Гули беҳор надидаст касе.</p> <p style="text-align: center;">Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>C) Ҳар кӣ гирди кӯраи ангишт гашт,
Ҷумла аз дудаш сиёҳу зишт гашт.</p> <p style="text-align: center;">Камолиддини Биноӣ</p> <p>D) Агар хоҳӣ накухоҳӣ, наку бош,
Ҳамеша росткору ростгӯ бош.</p> <p style="text-align: center;">Хусрави Деҳлавӣ</p>	1) Ростию некӣ дороии инсон аст. 2) Қачдилон ҳеҷ гоҳ ба мақсад намерасанд. 3) Бе меҳнат роҳат нест 4) Ҳар кӣ бо бадон нишинад, оқибат бадкор шавад. 5) Агар меҳоҳӣ ба ту некӣ кунанд, нек ва дурусткор бош.

170 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Ростиро пешаи худ кун мудом,
То шавӣ дар ҳар ду олам некном.</p> <p style="text-align: center;">Ҷалолиддини Балхӣ</p> <p>B) Чу некӣ кунад кас, ту подош кун
В-агар бад кунад, низ пархош кун.</p> <p style="text-align: center;">Абулқосими Фирдавӣ</p> <p>C) Биё, то ҷаҳонро ба бад наспарем,
Ба кӯшиш ҳама дасти некӣ барем.</p> <p style="text-align: center;">Абулқосими Фирдавӣ</p> <p>D) Ҳамеша некҳоҳи мардумон бош,
Ба некӣ кӯш в-он ғаҳ дар амон бош.</p> <p style="text-align: center;">Носири Хусрав</p>	1) Ба некӣ бо некӣ ҷавоб деҳ ва бо бадкорон мубориза бар. 2) Некҳоҳ бошу ба некӣ бикӯш, то аз бадӣ эмин бимонӣ. 3) Ростгӯву росткор бош, то туро ба некӣ ёд кунанд. 4) Бо бадкорон манишин, то некном бошӣ. 5) Некӣ бикунем, то ҷаҳон аз бадӣ эмин бошад.

171 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Ҳар кӣ з-омӯхтан надорад нанг,
Гул барорад зи хору лаъл аз санг.
Низомии Ганҷавӣ</p> <p>B) Боядат аввал адаб андӯхтан,
Дигаронро пас адаб омӯхтан.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>C) Биёмӯз, агарчанд душворат ояд,
Ки душвор аз омӯхтан гашт осон.
Носири Хусрав</p> <p>D) Ту ба омӯхтан баланд шавӣ,
То бидонию арҷманд шавӣ.
Рукниддини Авҳадӣ</p> | <p>1) Машаққати илмомӯзиро
таҳаммул бояд кард, зеро
илм тамоми сахтиҳоро
осон мегардонад.</p> <p>2) Аввал бояд ба дигарон илм
омӯзонӣ, баъдан худат олим
шавӣ.</p> <p>3) Касе, ки аз омӯхтан шарм на-
кунад, корҳои мушқилро ба
осонӣ иҷро карда метавонад.</p> <p>4) Пеш аз он ки ба дигарон
дарси адаб диҳӣ, бояд
худат адаб омӯзӣ.</p> <p>5) Барои омӯхтан кӯшиш намо,
то дар натиҷа обрӯву эътибор
пайдо кунӣ.</p> |
|---|---|

172 Маънои байтҳои зеринро муайян намоед:

<p>A) Дониш андар дил чароғи равшан аст
В-аз ҳама бад бар тани ту ҷавшан аст.
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ</p> <p>B) Тан ба ҷон зиндаст, ҷон зинда ба илм,
Дониш андар қони ҷонат гавҳар аст.
Носири Хусрав</p> <p>C) Ба дониш шод гардӣ аз дилу ҷон,
Ки бедониш бувад ҷовид ҳайрон.
Носири Хусрав</p> <p>D) Касе, к-ӯ ба дониш тавонгар бувад,
Ба гуфтору кирдор беҳтар бувад.
Абулқосими Фирдавӣ</p> | <p>1) Равони одамӣ ба илму
дониш зинда аст.</p> <p>2) Олими беамал мисли
занбӯри беасал аст.</p> <p>3) Илм раҳнамою раҳкушо
ва ниғаҳбон аз ҳар балост.</p> <p>4) Доно ҳамеша хушу хур-
рам, нодон дар ранҷу
азоб аст.</p> <p>5) Шаҳси хирадманд ҳамеша
беозор ва нармгуфтор аст.</p> |
|---|---|

173 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Хирадманд бошу беозор бош,
Ҳамеша забонро ниғаҳдор бош.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> <p>B) Балои одамӣ бошад забонаш,
Ки дар вай баста шуд суду зиёнаш.
Ҷалолиддини Балхӣ</p> <p>C) Ҳарчанд бувад калиди ҳар кор забон,
Макшой ба қавли ҳарза бисёр забон.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>D) Суханро бибояд шунидан нахуст,
Чу доно шавӣ, посух ояд дуруст.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> | <p>1) Аҳли хирад сухан доништа
гӯянд, бо забон касеро озор
надиҳанд.</p> <p>2) Бо сухан бисёр корҳоро
метавон анҷом дод, аммо
беҳудагӯӣ хислати бад аст.</p> <p>3) Ҳар фоидаю зарар ба инсон
бештар аз забонаш мерасад.</p> <p>4) Хирадмандонро бо забон
озор мадеҳ.</p> <p>5) Барои ҷавоби мувофиқ
додан ба сухани дигарон
аввал онро дуруст дарк
бояд кард.</p> |
|--|--|

174 Маънои байтҳои зеринро муайян намоед:

<p>A) Суханеро, ки дар мақол орӣ,
Аввал он беҳ, ки дар ҳаёл орӣ.
Қамолиддини Биноӣ</p> <p>B) Сухан бифканад минбару дорро,
Зи сӯроҳ берун кашад морро.
Абушакури Балхӣ</p> <p>C) Сухан бисёр дону андаке гӯӣ,
Якero сад мағӯӣ, садро яке гӯӣ. Халқ</p> <p>D) Ҳар он кас ки дониш фаромӯш кунад,
Забонро зи гуфтор хомӯш кунад.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> | <p>1) Аввал андеша в-он гаҳе
гуфтор.</p> <p>2) Пур дону кам гап зан.</p> <p>3) Он беҳ, ки шахси бедо-
ниш дар сухан нақӯшад.</p> <p>4) Гапи ногувор одамро
мекушад, аммо гуфтори
ширин дилҳоро нарма
мекунад.</p> <p>5) Бисёр гап задан нишони
хирадмандӣ нест.</p> |
|--|--|

175 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Дилатро ба донишварӣ дор хуш,
Чу донистӣ, он гоҳ дар кор кӯш.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>B) Имрӯз бикун, чу метавонӣ, коре,
Фардо чӣ кунӣ, ки ҳеҷ натвонӣ кард.
Абуалӣ ибни Сино</p> <p>C) Ҳаёти хешро бекора мағзор,
Зи бекорӣ шавад кас очизу хор.
Тилло Пӯлодӣ</p> <p>D) Ба олам ҳар касе бекор гардад,
Ба чашми аҳли олам хор гардад.
С. Айний</p>	1) Бикӯш, то донишат зиёд шавад. 2) Зи дониш хуш бошу дар амал бикӯш. 3) Кори имрӯзаро ба фардо мағзор. 4) Одами бекор назди ҷаҳониён хор аст. 5) Аз бекорӣ зору нотавон гардӣ.

176 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Илмат ба амал чу ёр гардад,
Қадри ту яке ҳазор гардад.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>B) Моле, ки зи ту кас наситонад,
илм аст,
Он чиз, ки туро зи ғам раҳонад,
илм аст.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>C) Хуш бувад илм бо амал пайваст,
Ки садо барнахезад аз як даст.
Камолиддини Биноӣ</p> <p>D) Мағӯ, аз суҳбати доно зиён аст,
Агар донӣ, зи умрат ҳосил он аст.
Носири Хусрав</p>	1) Суҳбати доноёнро зарар мапиндор, зеро сармояи умр танҳо дониш аст. 2) Илм сармояи умри инсон аст. 3) Илму дониш сарватест, ки туро аз дарду ранҷ раҳонад ва онро аз ту ба зӯр нагиранд. 4) Вақте ба донистаат амал мекунӣ, мақому мартабаат дучанд мегардад. 5) Беҳтарин илм ҳамон аст, ки бо он амал кунанд.

177 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Чаҳонро хуррамӣ аз деҳқон аст,
Аз ӯ гаҳ заръ, гоҳе бўстон аст.
Носири Хусрав</p> <p>B) Ба ҳангоми барноию кӯдакӣ,
Ба дониш тавон ёфтан зиракӣ.
Абушакури Балхӣ</p> <p>C) Мапиндор, эй дар ҳазон кишта ҷав,
Ки гандум ситонӣ ба вақти дарав.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>D) Дар ҷавонӣ саъй кун,
гар беҳалал хоҳӣ амал,
Мева бенуқсон бувад,
чун аз дарахти навбар аст.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> | <p>1) Илм омӯхтан дар хурдсолӣ
инсонро бештар инкишоф
медихад.</p> <p>2) Бо дигарон чӣ гуна ки
муносибат кунӣ, бо ту низ
ҳамон гуна рафтор кунанд.</p> <p>3) Ободии дунё аз кишоварз
аст, зеро кишту кор ва боғу
гулзор маҳсули дасти ӯст.</p> <p>4) Инсон дар ҷавонӣ ба воси-
таи донишомӯзӣ кори хуб
карда метавонад.</p> <p>5) Ҳар коре, ки дар ҷавонӣ иҷ-
ро мешавад, самараи беш-
тар ва сифати беҳтар дорад.</p> |
|---|---|

178 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Дӯстӣ бо мардуми доно накуст,
Душмани доно беҳ аз нодони дӯст.
Ҷалолиддини Балхӣ</p> <p>B) Одамон аз дӯстӣ ёбанд бахт,
Душманӣ орад ба мардум рӯзи сахт
М. Турсунзода</p> <p>C) Зи ҷӯе, ки хӯрдӣ аз он оби пок,
Нашояд фикандан дар он сангу хок.
Асадии Тӯсӣ</p> <p>D) Чунон кун зиндагонӣ дар замона,
Ки аз вай зинда монӣ ҷовидона.
Хусрави Деҳлавӣ</p> | <p>1) Дар зиндагӣ чунон бош, ки
пас аз марг номи некат
боқӣ монад.</p> <p>2) Хушии ҳаёт аз дӯстию ра-
фоқат ва сахтию бадбахти-
хо аз душманию адоват аст.</p> <p>3) Одамони некукор дӯстони
зиёд доранд.</p> <p>4) Дар ивази некӣ бадӣ кардан
нашояд.</p> <p>5) Душмани хирадманд аз
дӯсти беҳирад беҳтар аст.</p> |
|--|--|

179 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>А) Эй хоча, ту шамъию сухан боду ҳавост,
Хоҳӣ, наравад сарат, ниғаҳдор забон.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>В) Сухан бисёр дону андаке гӯӣ,
Якero сад мағӯ, садро яке гӯӣ.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>С) Нигар, то чӣ корӣ, ҳамон бидравӣ,
Сухан ҳар чӣ гӯӣ, ҳамон бишнавӣ.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> <p>Д) Зи қачгӯӣ суханро қадр кам гашт,
Касе, к-ӯ ростгӯ шуд, мухтарам гашт.
Низомии Ганҷавӣ</p>	1) Сухану амалат чӣ гуна бошад, ҷавобаш низ ҳамон гуна хоҳад буд. 2) Сухандониву сухан-гӯӣ хислати беҳтарини инсон аст. 3) Инсон чун шамъ асту сухан мисли ҳаво, пас дар сухан гуфтан эҳтиёт бояд буд. 4) Сухандон бояд буд, вале ба қамгӯӣ одат бояд кард. 5) Дурӯғгӯ безътибор, шахси ростгӯ соҳиб-эҳтиром аст.

180 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>А) Мағрур машав ба мол чун беҳабарон,
Зеро ки бувад мол чу абри гузарон.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>В) Саховат мучиби қадри баланд аст,
Саховатпеша доим арҷманд аст.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>С) Агар сад бор зери санг бошӣ,
Аз он беҳтар, ки зери нанг бошӣ.
Бадриддини Ҳилолӣ</p> <p>Д) Ту гар тавфиқ дорӣ, ҳам бар он бош,
Накухоху ба кас роҳатрасон бош.
Носири Хусрав</p>	1) Саҳтӣ кашидан беҳтар аз расвоиву зиштӣ аст. 2) Шаҳси баландҳиммат ҳамеша соҳибобрӯст. 3) Танҳо инсони баобрӯ саховатманд буда метавонад. 4) Агар инсони хубӣ, ҳамеша дар фикри хубӣ қардан ба дигарон бош. 5) Набояд ба сарвату дорой фирефта шуд, зеро он ҳамешагӣ нест.

181 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

- А) Қимати мард на аз симу зар аст,
Қимати мард ба кадри ҳунар аст.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- В) Ба даст овардани дунё ҳунар нест,
Якero, гар тавонӣ, дил ба даст ор.
Саъдии Шерозӣ
- С) Ҳунар омӯз, к-аз ҳунаrmандӣ
Даркушой кунӣ, на дарбандӣ.
Низомии Ғанҷавӣ
- Д) Дар ҳунар кӯш, ки зар чизе нест,
Гунчу зар пеши ҳунар чизе нест.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- 1) Сарватмандӣ ҳунар нест,
балки дили касero ба даст
овардан ҳунар аст.
- 2) Обрӯву эътбори инсон аз
ҳунари ўст, на аз сарвату
дорой.
- 3) Бикӯш, то ҳунар омӯзӣ, на
сарват андӯзӣ, ки сарват пе-
ши ҳунар арзише надорад.
- 4) Дар омӯзиши ҳунар кӯш, то
мушкилро осон гардонӣ.
- 5) Ҳунаrmандӣ аз сарват-
мандӣ сарчашма мегирад.

182 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

- А) Косаи чинӣ, ки садо мекунад,
Худ сифати хеш адо мекунад.
Саъдии Шерозӣ
- В) Ҳар кӣ айби дигарон пеши ту
оварду шумурд,
Бегумон, айби ту пеши
дигарон хоҳад бурд.
Саъдии Шерозӣ
- С) Макун айби касон, гар метавонӣ,
Ки ту, эй дӯст, айби худ надонӣ.
Носири Хусрав
- Д) Аз пушти баландҳо манозед,
Худ зинаи боми хеш созед.
Низом Қосим
- 1) Ба дигарон айб магир, зеро
худат низ беайб нестӣ.
- 2) Касе, ки дигаронро назди ту
бад мекунад, аз ту низ ба
дигарон бадгӯй хоҳад кард.
- 3) Сухани ҳар кас гувоҳи боти-
наш аст, мисли он ки садои
зарф сифаташро ошкор
мекунад.
- 4) Ҳар кӣ аз амали хеш нон
меҳӯрад, мисли Ҳотам
хайрхоҳ аст.
- 5) Аз гузаштаи бузурги худ
зиёд фахр наkun, бикӯш, то
худ шуҳратёр гардӣ.

183 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

- А) Бикун 3-ин корхона дар кутуб рӯй,
Хаёли хешро деҳ бо кутуб ҳӯй.
Абдуррахмони Ҷомӣ
- В) Хуштар зи китоб дар ҷаҳон ёре нест,
Дар ғамкадаи замона ғамхоре нест.
Абдуррахмони Ҷомӣ
- С) Баргу сози мо китобу ҳикмат аст,
Ин ду қувват эътибори миллат аст.
Муҳаммад Иқбол
- Д) Аниси кунчи танҳой китоб аст,
Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст.
Абдуррахмони Ҷомӣ
- 1) Китоб танҳо анису рафики мардуми доноӣ.
2) Беҳтар аз китоб рафику ғамбароре барои инсон нест.
3) Китоб дар танҳой рафики инсон ва нурбахши ҷаҳони илму маърифати ӯст.
4) Китоб хондан ва ҳикмат омӯхтан нуфузу эътибори миллатро боло мебарад.
5) Худро ба хондани китоб одат кунон ва ҳамеша дар фикри китоб бош.

184 Маънои байтҳоро муайян намоед:

- А) Сухан бояд ба дониш дарҷ
кардан,
Чу зар санчида, он ғаҳ харҷ
кардан.
Низомии Ганҷавӣ
- В) Ҳар сухан нест лоиқи гуфтан,
Ҳар гуҳар нест қобили суфтан.
Қамолиддини Биноӣ
- С) Донӣ, ки сухандон кӣ бувад?
Он ки бидонад,
Бадро зи наку, боз накуро зи
накутар.
Абдуррахмони Ҷомӣ
- Д) Гар сухан лоиқ аст, дар вай печ
В-арна сад сол гуфтаӣ, ҳама ҳеч.
Қамолиддини Биноӣ
- 1) Сухани қами хуб гутфан беҳтар аз сухани дарози беҳуда гуфтан аст.
2) Пеш аз сухан гуфтан бояд фикр кунем, то ки дар охир пушаймон нашавем.
3) Ҳар суханеро набояд бигӯем, зеро баъзе суханҳо арзиши гуфтанро надоранд.
4) Сухандониро мисли ҳунарҳои дигар фақат бо машқу тамрин метавон омӯхт.
5) Он ки сухансанҷ аст, сухани хубро аз нохуб ва олиро аз хуб фақр карда метавонад ва ҳар кадомро дар ҷои худ истифода мекунад.

185 Маънои байтхоро муайян намоед:

А) Макун раҳм бар марди бисёрхор,
Ки бисёрхор аст бисёр хор.

Саъдии Шерозӣ

В) Макун бад, ки бинӣ ба фарҷом бад.
Зи бад гардад андар ҷаҳон ном бад.

Абулқосими Фирдавсӣ

С) Ба кор андар андеша бояд нахуст.
Бад-он то шавад эмину тандуруст.

Абулқосими Фирдавсӣ

Д) Ҳар он, к-ӯ барад номи мардум ба ор,
Ту чашми накугӯй аз вай мадор.

Саъдии Шерозӣ

1) Кори бад ҳам натиҷаи
бад ва ҳам номи бад ба
бор меорад.

2) Пеш аз иҷрои ҳар коре
андеша бояд кард, то ки
он кор дурусту хуб ба
охир расад.

3) Аз касе, ки дигаронро
ба бадӣ ёд мекунад, некӣ
интизор шудан нашоёд.

4) Бо одами бад набояд
дӯст шуд, ки бадии ӯ
ба ту низ таъсир хоҳад
кард.

5) Одами пурхӯр дилсӯзиро
нашоёд, ӯ беқадру қимат
аст.

186 Маънои байтхоро муайян намоед:

А) Эй, ки ту аз зулм чоҳе меканӣ,
Аз барои хеш доме метанӣ.

Ҷалолиддини Балхӣ

В) Бар заифон гар ту зулме мекунӣ,
Дон, ки андар қабри чоҳи бебунӣ.

Ҷалолиддини Балхӣ

С) Ҳар бад, ки ба худ наменвисандӣ,
Бо кас макун, эй бародари ман.

Саъдии Шерозӣ

Д) Зи чизи касон дур доред даст,
Беозор бошеду яздонпараст.

Абулқосими Фирдавсӣ

1) Кори бадеро, ки ба худ раво
намедорӣ, дар ҳаққи дига-
рон низ накун.

2) Одами бадро ҳеҷ кас дӯст
намедорад ва эҳтиром
намекунад.

3) Бадӣ кардан дар ҳаққи дига-
рон чоҳ кandan барои худ аст.

4) Ба бечорагон набояд зулм
кард, зеро оқибат ба чоҳе
меафти, ки берун омадан
аз он маҳол хоҳад буд.

5) Ҳаргиз ба моли дигарон
дастдарозӣ макун, худочӯй
бош ва касеро маранҷон.

187 Маънои байтҳо ва суханони Саъдии Шерозиро муайян намоед:

<p>A) В-агар сад боби ҳикмат пеши нодон
Бихонанд, оядаш бозича дар гӯш.</p> <p>B) Мол аз баҳри озоиши умр аст, на
умр аз баҳри гирд кардани мол.</p> <p>C) Некбахт он, ки хӯрду кишт, бадбахт
он, ки мурду ҳишт.</p> <p>D) Макун, то тавонӣ дили халқ реш!
Агар мекунӣ, меканӣ беҳи хеш.</p> | <p>1) Саҳй ҳам худ меҳӯраду ҳам
ба дигарон медиҳад, бахил
на худ меҳӯрад, на ба касе
медиҳад.</p> <p>2) Дили дигаронро наранҷон,
ки он ранҷиш ҳуди туро аз
байн мебарад.</p> <p>3) Насиҳат кардани одами
бефаҳм беҳуда аст.</p> <p>4) Хушбахт касест, ки умрро
сарфи гирд овардани пулу
мол мекунад.</p> <p>5) Пулу мол барои орому осу-
да гузаронидани зиндагист,
на зандагӣ барои ҷамъ овар-
дани сарват.</p> |
|--|---|

188 Маънои байтҳои Абулқосими Фирдавсро муайян намоед:

<p>A) Хирад афсари шаҳриёрон бувад,
Хирад зевари номдорон бувад.</p> <p>B) Хирад зиндаи ҷовидонӣ шинос,
Хирад мояи зиндагонӣ шинос.</p> <p>C) Хирад раҳнамою хирад дилкушой,
Хирад даст гирад ба ҳар ду сарой.</p> <p>D) Касе, к-ӯ хирадро надорад зи пеш,
Дилаш гардад аз кардаи хеш реш.</p> | <p>1) Ҳарчанд ба даст овардани
илм осон нест, аммо мо на-
бояд дар ин роҳ ноумед
шавем.</p> <p>2) Одами беақлу нодон дар
зиндагӣ бисёр хато меку-
над ва азоби зиёд мекашад.</p> <p>3) Ақлу хирад асосу пояи зин-
дагист ва фарди бохирад
номи ҷовидон хоҳад ёфт.</p> <p>4) Ақлу дониш роҳи дурустро
нишон медиҳад ва дар ду
дунё инсонро сарбаланд
мегардонад.</p> <p>5) Ақлу дониш мисли тоҷ аст,
ки инсонро ороиш медиҳад
ва машхур мегардонад.</p> |
|--|---|

Маънои байтҳои Абулқосими Фирдавсиро муайян намоед:

- A)** Ҳар он кас, ки ӯ шод шуд аз
хирад,
Ҷаҳонро ба кирдори бад
наспарад.
- B)** Пушаймон нашуд, ҳар кӣ некӣ
гузид,
Ки бад з-оби дониш маёрад
мазид.
- C)** Маёсой з-омӯхтан як замон,
Зи дониш маяфган дил андар
гумон.
- D)** Ба манзил расид он ки гӯянда
буд,
Беҳӣ ёфт он кас, ки чӯянда буд.
- 1)** Касе, ки роҳи дурустро инти-
хоб кунад, ҳаргиз пушаймон
намешавад.
- 2)** Одами бохирад ҳамеша тараф-
дори ростию адолат аст ва аз
корҳои бад дурӣ мечӯяд.
- 3)** Роҳи бад инсонро ба чоҳ меаф-
канад ва ҳаргиз ба мақсад
намерасонад.
- 4)** Ҳеч гоҳ аз ёд гирифтани илму
дониш дур нашав ва фикр на-
кун, ки ин кор беҳуда аст.
- 5)** Касе, ки ҳамеша дар ҷустуҷӯст
ва роҳи мақсадро аз дигарон
ҳам мекурсад, ҳатман ба ман-
зили мурод хоҳад расид.

Мувофиқати байтҳои Абулқосими Фирдавсро бо зарбулмасалу мақолҳо муайян кунед:

- A)** Агар ду бародар ниҳад пушт-пушт,
Тани кӯхро хок молад ба мушт.
- B)** Чу дӣ рафту фардо наёмад ба пеш,
Мадеҳ хира бар бод авқоти хеш.
- C)** Чу паймони озодагон бишканӣ,
Нишони бузургӣ ба хок афканӣ.
- D)** Бибахшу бихӯр, то тавонӣ, дирам,
Ки ҷуз ин дигар ҷумла дард асту ғам.
- 1)** Зангӣ ба шустан сафед
нашавад.
- 2)** Молатро барои худ ва
дигарон дарег мадор.
- 3)** Аз аҳдшикан вафо
мачӯед.
- 4)** Кори имрӯзро ба фардо
магузор.
- 5)** Пирӯзӣ аз иттифоқ хезад.

191 Байтҳо бо кадом зарбулмасал (мақол) ҳаммаъноянд?

<p>A) Ин масал андар замона ҷонӣ аст,
 Ҷони нодонон ба ранҷ арзонӣ аст.</p> <p style="text-align: center;">Ҷалолиддини Балхӣ</p> <p>B) Ақл қувват гирад аз ақли дигар,
 Найшакар комил шавад аз найшакар.</p> <p style="text-align: center;">Ҷалолиддини Балхӣ</p> <p>C) Ақл аст, ки бунёди шараф маҳкам аз ўст,
 Афзунии ҳурмати банӣ одам аз ўст.</p> <p style="text-align: center;">Аз “Дастур-ул-мулук”</p> <p>D) Агар оқил бувад хасми ту беҳтар,
Ки бо нодон шавӣ ёру бародар.</p> <p style="text-align: center;">Аз “Анвори Сухайлӣ”</p>	1) Ҷони нодон дар азоб. 2) Ба оқил як ишора бас. 3) Душмани доно беҳ аз дўсти нодон. 4) Бузургӣ ба ақл аст, на ба сол. 5) Ақлҳо мар ақро ёрӣ диҳад.

192 Муайян намоед, ки суханҳои зерин дар бораи кадом адиб гуфта шудааст:

A) Ҳар киро бузургию неъмат аз ину аз он бошад, ўро бузургию неъмат аз Оли Сомон буд. B) Дар ҷавонӣ ба дасти яке банда кушта шуд ва “Шоҳнома”-аш нотаом монд. C) Басе ранҷ бурд ба бисёр сол ва Аҷамро ба порсӣ зинда кард. D) Дар бораи асараш яке аз муҳолифонаш гуфта-аст: “... <i>агар Букрот ва Ҷолинус зинда шаванд, раво бувад, ки пеши ин китоб сачда кунанд</i>”.	1) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ 2) Абулқосими Фирдавсӣ 3) Умари Хайём 4) Абуалӣ ибни Сино 5) Абумансури Дақиқӣ

- A)** Агар ба табъ карам мекунӣ,
 бидон, ки сахост
В-агар зи баҳри накугуфти
 мардумон, исроф.
- B)** Некӣ он аст, ки чун хоча шавӣ,
Банда эмин бувад аз дастонат.
Нек дорӣ чу фурудастонро,
Бад надоранд забардастонат.
- C)** Аз ҳусн нафис нест мардум,
Аз ҷавҳари мардумӣ нафис аст.
Зеборӯе, ки ҳаст бадхӯй,
Чун хубхати хатонавис аст.
- D)** Раҳ ба сӯи хеш надҳад мидҳату
 дашноро,
Ҳар кӣ хоҳад дар ҷаҳон бо
 роҳати афзун бувад.
- 1)** Инсони бобағрифат фирефтаи
таърифу мазаммати дигарон
намешавад.
- 2)** Зебоию хубии инсон дар сират
аст, на дар сурат.
- 3)** Шахсоне, ки зиндагии роҳату
осуда доранд, таърифро дӯст
медоранд.
- 4)** Бахшишу ато агар барои он
бошад, ки туро таъриф кунанд,
харчи беҳуда аст ва агар одатат
ин аст, қарамо ҷавонмардиқ.
- 5)** Агар нахоҳӣ, ки ба ту бад
расад, ба зердастон некӣ кун.

- A) Мактаб сабаби викору**
 ҳилм аст,
Бозорчаи диёри илм аст.
- B) Эй тифл, зи илм баҳра**
 бардор,
К-аз лавҳу қалам шавӣ
 хабардор.
- C) Тифле, ки қалам гирифт**
 дар даст,
Дастии ҳамаро ба чӯби тар
 баст.
- D) В-он кас, ки ба лавҳу хат**
 напардохт,
Ҳаргиз сияҳ аз сафед
 нашнохт.
- 1) Бикӯш, то саводнок шавӣ ва аз**
илму дониш баҳра бардорӣ, ки
ояндаат ба он сахт вобаста аст.
- 2) Таълимгоҳ сарзамини илму дониш**
аст. Аз он аст ботамкинию нармаӣ
ва сарбаландии инсон.
- 3) Касе, ки аз илму дониш худро дур**
дорад, роҳи некро аз бад фарқ на-
мекунад ва ба мақсад намерасад.
- 4) Илму дониши ҳақиқӣ инсонро со-**
ҳибобрӯ ва азиз мегардонад. Пас,
буюд ба мактаб равем ва аз пайи
омӯхтани илм шавем.
- 5) Касе, ки илму саводи хуб дорад,**
дигарон ба сухани ӯ гӯш медиҳанд
ва ӯро итоат мекунанд.

195 Маънои байтхоро муайян намоед:

A) Бузургаш нахонанд аҳли хирад,
Ки номи бузургон ба зиштӣ барад.
Саъдии Шерозӣ

B) Хирад беҳтар бувад аз зар, ки дорӣ,
Ки дар зар кас набинад хушёрӣ.
Носири Хусрав

C) Ба дониш равонро тавонгар кунед,
Хирадро ҳамон бар сар афсар кунед.
Абулқосими Фирдавсӣ

D) Касе, к-ӯ хирадро надорад зи пеш,
Дилаш гардад аз кардаи хеш реш.
Абулқосими Фирдавсӣ

1) Ақлу дониш беҳтар аз
молу сарват аст, зеро ҳеч
дузде наметавонад онро
бибарад.

2) Илму дониш рӯҳи инсонро
қавӣ мекунад. Пас, бояд
онро гиромӣ бидорем ва
дастури зиндагӣ қарор
бидиҳем.

3) Касе, ки номи бузургонро
ба бадӣ ёд мекунад, яқин
аст, ки ҳудаш ҳақиру нота-
вон аст.

4) Илму дониши ҳақиқӣ
инсонро доро ва соҳиби
эътибор мекунад.

5) Ҳар касе, ки илму дониш
надорад, зиёд хато меку-
над ва бисёр пушаймон
мешавад.

196 Маънои байтҳои Абдуррахмони Ҷомиро муайян намоед:

A) Умр кам, фазлу адаб бисёр аст,
Касби он кун, ки туро ночор аст.

B) Ба кӯҳ он чӣ гӯӣ, чуз он нашнаӣ,
Ба хок он чӣ корӣ, чуз он надравӣ.

C) Эй бародар, аз ту беҳтар ҳеч кас
нашносадат,
З-он чӣ ҳастӣ, як сари мӯ хешро
афзун манех!

D) Гар фузун аз қадри ту бистоядат
нобихраде,
Қадри худ бишносу пой аз ҳадди
худ берун манех!

1) Илму дониш беҳадду ҳудуд
аст, пас худатро азоб надех,
зеро наметавонӣ ҳамаи онро
фаро гирӣ.

2) Ба таърифу тавсифи беш аз
ҳадди дигарон ғарра нашав
ва ҷойгоҳи худатро бидон.

3) Агар кори хуб мекуни, нати-
ҷаи хуб хоҳӣ дид ва агар кори
бад аз ту сар мезанад, ҳосилаш
бад хоҳад буд, зеро ки “ҳар чӣ
корӣ, ҳамон медаравӣ”.

4) Худро бештар аз чизе, ки ҳас-
тӣ, нишон надех, зеро туро
беҳтар аз худат ҳеч кас
намешиносад.

5) Умри одам кӯтоҳ ва доманаи
илму дониш бисёр фарох аст,
аз ин рӯ бояд барои ёд гириф-
тани донишҳои зарурӣ кӯшиш
намоӣ.

<p>A) Ҳар чӣ омад ба дасти марди карим,
Ҳама дар пойи дӯстон афшонд.</p> <p>B) Он чӣ андӯхт сифлатабӣ лаим,
Баъди марг аз барои душман монд.</p> <p>C) Дирамдоре, ки ӯ соҳибкарам нест,
Агар сад ганҷ дорад, мухтарам нест.</p> <p>D) Саховат муҷиби қадри баланд аст,
Саховатпеша доим арҷманд аст.</p>	1) Дар зиндагӣ бояд саховатманд ва баландҳиммат бошем, аз дороиямон ҳам худ истифода барем ва ҳам ба дигарон бидиҳем. 2) Дасткушодӣ ва саховатмандӣ боиси иззату обрӯ мегардад ва шахси сахӣ ҳамеша азизу гиромист. 3) Инсони саховатманд барои дӯстонаш ҳама корро мекунад ва ҳама дороияшро мебахшад. 4) Сарватманде, ки саховатпеша нест, агар сад хона пулу мол дошта бошад ҳам, касе ӯро эҳтиром нахоҳад кард. 5) Одами мумсик як умр пулу мол ҷамъ мекунад ва пас аз маргаш он ҳамаро дигарон истифода мекунанд.

<p>A) Ҳар кӣ моил ба май чу ҷом шавад,
Шак маёвар, ки талхком шавад.</p> <p>B) Гар шудӣ тоҷ мӯҷиби эъзоз,
Ном будӣ хурӯсро шаҳбоз.</p> <p>C) Умр аз каф ба ройгон надихӣ,
Ройгон ганҷи шойгон надихӣ.</p> <p>D) Мухтасар гӯ, каломи тӯл гузор,
Арз манзур кун, фузул гузор.</p>	1) Иззату бузургӣ аз мансабу сарват вобаста нест. 2) Ҳаёти инсон ганҷро мемонад ва қадри онро надониш аз рӯйи хирад нест. 3) Шаробнӯшӣ инсонро ба пастӣ мебарад. 4) Тоҷу тахт мӯҷиби иззату иқдоми инсон мегардад. 5) Сухан бисёр дону андаке гӯй!

199 Муаллифи байтхоро муайян кунед:

A) Ҳафт солам бикӯфт Суву Даҳак,
Пас аз онам се сол қалъаи Ной.	1) Масъуди Саъди
Салмон
B) Яке бандагӣ кардам, эй шаҳриёр,
Ки монад зи ман дар ҷаҳон ёдгор.	2) Абулқосими
Фирдавсӣ
C) Ба мазохат нагуфтам ин гуфтор,
Ҳазл бигзору чид(д)аз ӯ бардор.	3) Убайди Зоконӣ
D) Ҳар кӣ бо душмании халқ равон аст чу баҳр,
Зуд бошад, ки сари хеш чу гирдоб хӯрад.	4) Саййидои
Насафӣ
	5) Самандархоҷаи
Тирмизӣ

200 Маънои байтхоро муайян намоед:

A) Нест бари мардumi соҳибназар
Хидмате аз аҳд писандидатар.
Низомии Ганҷавӣ	1) Шарму ҳаё одамро зинда
нигоҳ медорад ва одами
бешарм ҳамеша “берун
аз маърака” аст.
B) Он кас, ки ҳаё далели роҳаш бошад,
Аз аксари офот паноҳаш бошад.
Абдулқодири Бедил	2) Гузаштан аз гуноҳу хатои
дигарон ва бахшидани он-
ҳо беҳтарин хислати
инсонист.
C) Авф фармудан муборак хислатест,
Ҳар кӣ дорад авф, соҳибдавлатест.
Ҳусайн Воизи Кошифӣ	3) Одамони бохирад ҳеч гоҳ
аз ғаму андӯҳи дигарон
хурсанд намешаванд.
D) Доно кӣ бувад дар ин ғамобод?
Он, к-аз ғами кас намешавад шод.
Абдурраҳмони Ҷомӣ	4) Одамҳои равшанбин медо-
нанд, ки вафодорию наши-
кастани аҳд беҳтарин кор
дар дунёст.
	5) Одамҳои бошарму ҳаё аз
балоҳою офатҳо дар амон
хоҳанд монд.

- A)** Зиндагӣ охир сар ояд,
бандагӣ даркор нест,
Бандагӣ гар шарт бошад,
зиндагӣ даркор нест.
- B)** Гар фишори душманон обат
кунад, мискин машав,
Мард бош, эй хастадил,
шармандагӣ даркор нест.
- C)** Бо ҳақорат гар биборад
бар сарат борони дурр,
Осмонро гӯ: “биррав,
борандагӣ даркор нест.”
- D)** Зиндагӣ озодии инсону
истиклоли ӯст,
Баҳри озодӣ чадал кун,
бандагӣ даркор нест.
- 1)** Ҳаргиз ҳада ва бахшиши касеро, ки шахсияти туро таҳқир мекунад, қабул нақун.
- 2)** Маъноӣ зиндагӣ озодию соҳибхитиёрӣ, пас барои ин ҳама мубориза бояд бурд.
- 3)** Дар зиндагӣ инсон бояд дӯстони зиёде дошта бошад, то ки мушкилоти рӯзгорро ба осонӣ пушти сар кунад.
- 4)** Аз саҳтии зиндагӣ, ки душманон бароят пеш меоранд, наҳарос, ҳасур бош, худро шарманда нақун!
- 5)** Марг беҳтар аз зиндагии дарасорат аст. Пас, зиндагиро, ки дар асирии дигарон бошад, ҳаргиз наҳох!

- A)** Чу беҳ гаштӣ, табиб аз худ маёзор,
Ки беморӣ тавон будан дигар бор.
- B)** Чу хирман баргирифтӣ, гов
мафрӯш,
Ки дунҳиммат кунад неъмат
фаромӯш.
- C)** Ҳар чӣ бар нафси хеш напсандӣ,
Низ бар нафси дигаре мапсанд.
- D)** Вафодорӣ куну миннатшиносӣ,
Ки бадфарҷомӣ орад носипосӣ.
- 1)** Вафодорию меҳрубонӣ инсонро ба мартабаҳои баланд мерасонад.
- 2)** Ҳамеша вафодор бош ва ҳаргиз носипосӣ нақун, ки натиҷаи хуб надорад.
- 3)** Боре ҳар касеро, ки ба ту дасти ёрӣ дароз кардаст, маранҷон, ки рӯзе боз ба ӯ муҳтоҷ хоҳӣ шуд.
- 4)** Он чиро, ки бар худ раво намедорӣ, дар ҳаққи каси дигар ҳам анҷом наҳеҳ.
- 5)** Аз фурӯмоёгон мабош, некии касонро ҳамеша ёддор ва ба қадрашон бирас.

- А) Рӯй дар қоидаи эҳсон кун,
Зоҳиру ботини худ яксон кун.
- В) Якдилу якҷихату якрӯ бош,
В-аз дурӯёни ҷаҳон яксӯ бош.
- С) Аз қачӣ ҳезад ҳар ҷо ҳалалест,
“Ростӣ – растӣ” неку масалест.
- Д) Тир агар рост равад, бар ҳадаф аст,
В-ар равад қач, зи ҳадаф баргараф аст.
- 1) Камбуду нуқсонҳо аз нодурусткорӣ сар мезананд, вале растагории инсон аз росткорист.
- 2) Саховатманд бош, андеша ва гуфтору рафторатро якхела кун.
- 3) Ростқавлу якрӯ бош ва аз одамҳои дурӯя ва дурӯғӯ дурӣ ҷӯй.
- 4) Инсони саховатпешаро ҳама эҳтиром мекунад ва дӯст медорад.
- 5) Бори қач ба манзил намерасад ва танҳо ростию дурустист, ки инсонро ба мақсад мерасонад.

- А) Ба ҳақиқат одамӣ бош в-агарна
мурғ бошад,
Ки ҳамин суҳан бигӯяд ба забони
одамият.
- В) Магар одамӣ набудӣ, ки асири дев
мондӣ,
Ки ғаришта раҳ надорад ба макони
одамият.
- С) Агар ин даррандахӯй зи табиатат
бимирад,
Ҳама умр зинда бошӣ ба равони
одамият.
- Д) Таярони мурғ дидӣ, ту зи пойбанди
шаҳват
Бадар ой, то бубинӣ таярони
одамият.
- 1) Одобу ахлоқ ба инсон болу пар медиҳанд ва ӯ метавонад парвоз кунад.
- 2) Номи неки инсони хуш-ахлоқ ва боадаб ҳамеша боқӣ хоҳад монд.
- 3) Ҷойгоҳи инсон болотар аз ғариштаҳост. Пас, қадри худатро бидон!
- 4) Инсон бояд дар ҳақиқат *Инсон* бошад, суҳан гуфтанро тӯтӣ ҳам метавонад.
- 5) Агар аз доми нафс берун ой, метавонӣ парвози инсониятро, ки парвози воқеист, бубинӣ.

205 Маънои байтҳои Саъдии Шерозӣ ва сухани Унсурулмаолии Кайковусро муайян намоед:

- А) Эй забардасти зердастозор,
Гарм то кай бимонад ин бозор?
Ба чӣ кор оядат чаҳондорӣ?
Мурданат беҳ, ки мардумозорӣ!
- В) Говону харони борбардор,
Беҳ з-одамиёни мардумозор.
- С) Санги бадгавҳар агар косаи заррин
шиканад,
Қимати санг наафзояду зар кам
нашавад.
- Д) ... мардум агарчи ҳақим бувад, чун
диҷамрӯй бувад, ҳикмати вай ба
ҳикмат намонад ва сухани вай
равнақе надорад.
- 1) Марг беҳтар аз озор додани
дигарон аст.
- 2) Қадрӯ қимати чизи арзиш-
манд ҳаргиз ва дар ҳеч кучо
коста намеғардад.
- 3) Ҳатто ҳайвонҳои борбар аз
инсонҳои бад ва мардум-
озор беҳтар ҳастанд.
- 4) Агар меҳохем, ки сухана-
мон пуртаъсир бошад, бояд
одами ҷиддӣ бошем.
- 5) Инсони босавод агар муо-
милаи хуб надошта бошад,
сухани ӯ таъсири чандоне
нахоҳад дошт.

206 Маънои байтҳоро муайян намоед:

- А) Оламеро як сухан вайрон кунад,
Рӯбаҳони мурдари шерон кунад.
Ҷалӯлиддин Балхӣ
- В) Бо сухан зинда шавад номи ҳама,
Бо сухан пухта шавад хоми ҳама.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- С) Суханҳо, ки ҷонро бувад судманд
В-аз он марди беарз гардад баланд.
Абулқосими Фирдавӣ
- Д) Шунидам, ки бошад забони сухан
Чу алмоси бурруну теғи куҳан.
Абушақури Балхӣ
- 1) Сухандонӣ инсонро ба қул-
лаи мурод мерасонад.
- 2) Сухан ҳам метавонад мис-
ли шамшеру теғ бурранда
бошад.
- 3) Як сухан метавонад ҳам са-
баби вайронӣ ва ҳам боиси
ободии ҷаҳон бошад.
- 4) Сухани хуб боиси зинда
мондани ном ва амалӣ
ғаштани орзуҳо мешавад.
- 5) Сухани хубу боманфиат са-
баби баланд ғаштани обрӯю
эътибори мард мешавад.

- A)** Эй хоча, ту шамъию сухан боду
хавост,
Хохй, наравад сарат, ниғаҳдор забон.
Саъдии Шерозӣ

B) Сухан бисёр дону андаке гӯй,
Якero сад мағӯ, садро яке гӯй.
Саъдии Шерозӣ

C) Нигар, то чӣ корӣ, ҳамон бидравӣ,
Сухан ҳар чӣ гӯй, ҳамон бишнавь.
Абулқосими Фирдавсӣ

D) Зи қачгӯйӣ суханро қадр кам гашт,
Касе, к-ӯ ростгӯ шуд, мухтарам гашт.
Низомии Ганҷавӣ

1) Сухану амалат чӣ гуна бошад, ҷавобаш низ ҳамон гуна хоҳад буд.

2) Сухандониву сухангӯйӣ хислати беҳтарини инсон аст.

3) Инсон чун шамъ асту суҳан мисли ҳаво, пас дар суҳан гуфтан эҳтиёт бояд буд.

4) Сухандон бояд буд, вале ба камгӯйӣ одат бояд кард.

5) Дурӯнгӯ безътибор, шахси ростгӯ сохибэҳтиром аст.

- A)** Замона гуфт маро: хашми хеш
дор нигоҳ,
Киро забон на ба банд аст, пой
дар банд аст.
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
- B)** Меҳр муҳкам шавад
зи хушгӯйӣ,
Дӯстӣ кам кунад турушрӯйӣ.
Авҳадӣ
- C)** Бирав, бо халқ хушгӯ бошу
хушхӯ,
Ки хун аз тарбият шуд мушки
хушбӯ.
Носири Хусрав
- D)** Ва бо мардуми накугӯй диҷам
мабош, ки мардуми диҷам на
наку бошад...
Унсурулмаолии Кайковус
- 1)** Бо қасони хушгӯй сухан бо
хашм набояд гуфт, ки хашм-
гинӣ кори хуб нест.
- 2)** Хушмуомилагию ширинзабонӣ
сабаби боқадру боиззат шудани
инсон мегардад.
- 3)** Забондони фарзанд натиҷаи
тарбияи хуби падару модар аст.
- 4)** Худдорӣ накардан аз хашму ға-
заб ва сухани бад боиси гириф-
тории инсон мешавад.
- 5)** Сухани хуш дӯстию рафоқатро
мустаҳкам мекунад, вале сухани
дурушт онро заиф мегардонад.

А) Илмат ба амал чу ёр гардад,

Қадри ту яке ҳазор гардад.

Абдурраҳмони Ҷомӣ

В) Моле, ки зи ту кас наситонад, илм аст,

Он чиз, ки туро зи ғам раҳонад, илм аст.

Абдурраҳмони Ҷомӣ

С) Хуш бувад илм бо амал пайваст,

Ки садо барнахезад аз як даст.

Камолиддини Биной

Д) Мағӯ, аз суҳбати доно зиён аст,

Агар донӣ, зи умрат ҳосил он аст.

Носири Хусрав

1) Суҳбати доноёнро зарар
мапиндор, зеро сармояи
умр танҳо дониш аст.

2) Илм сармояи умри
инсон аст.

3) Илму дониш сарватест,
ки туро аз дарду ранҷ
раҳонад ва онро аз ту
ба зӯр нагиранд.

4) Вақте ба донистаат амал
мекунӣ, мақому марта-
баат дучанд мегардад.

5) Беҳтарин илм ҳамон аст,
ки бо он амал кунанд.

А) Дӯстӣ бо мардуми доно накуст,

Душмани доно беҳ аз нодони дӯст.

Ҷалолиддини Балхӣ

В) Одамон аз дӯстӣ ёбанд бахт,

Душманӣ орад ба мардум рӯзи сахт

М. Турсунзода

С) Зи ҷӯе, ки хӯрдӣ аз он оби пок,

Нашояд фикандан дар он сангу хок.

Асадии Тӯсӣ

Д) Чунон кун зиндагонӣ дар замона,

Ки аз вай зинда монӣ ҷовидона.

Хусрави Деҳлавӣ

1) Дар зиндагӣ чунон бош,
ки пас аз марг номи некат
боқӣ монад.

2) Хушии ҳаёт аз дӯстию ра-
фоқат ва сахтию бадбахт-
иҳо аз душманию адоват
аст.

3) Одамони некукор дӯстони
зиёд доранд.

4) Дар ивази некӣ бадӣ
кардан нашояд.

5) Душмани хирадманд аз
дӯсти бехирад беҳтар аст.

211 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Ҳар ки з-омӯхтан надорад нанг,
Гул барорад зи хору лаъл аз санг.
Низомии Ганҷавӣ</p> <p>B) Боядат аввал адаб андӯхтан,
Дигаронро пас адаб омӯхтан.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>C) Биёмӯз, агарчанд душворат ояд,
Ки душвор аз омӯхтан гашт осон.
Носири Хусрав</p> <p>D) Ту ба омӯхтан баланд шавӣ,
То бидонию арҷманд шавӣ.
Рукниддини Авҳадӣ</p> | <p>1) Машаққати илмомӯзиро та-
ҳаммул бояд кард, зеро илм
тамоми сахтиҳоро осон ме-
гардонад.</p> <p>2) Аввал бояд ба дигарон илм
омӯзонӣ, баъдан худат олим
шавӣ.</p> <p>3) Касе, ки аз омӯхтан шарм на-
кунад, корҳои мушкिलро ба
осонӣ иҷро карда метавонад.</p> <p>4) Пеш аз он ки ба дигарон дар-
си адаб диҳӣ, бояд худат адаб
омӯзӣ.</p> <p>5) Барои омӯхтан кӯшиш намо,
то дар натиҷа обрӯву эътибор
пайдо кунӣ.</p> |
|---|---|

212 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Бикун з-ин корхона дар кутуб рӯй,
Хаёли хешро деҳ бо кутуб ҳӯй.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>B) Хуштар зи китоб дар ҷаҳон ёре нест,
Дар ғамкадаи замона ғамхоре нест.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>C) Баргу сози мо китобу ҳикмат аст,
Ин ду қувват эътибори миллат аст.
Муҳаммад Иқбол</p> <p>D) Аниси кунҷи танҳой китоб аст,
Фуруғи субҳи доноӣ китоб аст.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> | <p>1) Китоб танҳо анису рафи-
қи мардуми доноӣ.</p> <p>2) Беҳтар аз китоб рафику
ғамбароре барои инсон
нест.</p> <p>3) Китоб дар танҳой рафиқи
инсон ва нурбахши ҷаҳон-
и илму маърифати ӯст.</p> <p>4) Китоб хондан ва ҳикмат
омӯхтан нуфузу эътибори
миллатро боло мебарад.</p> <p>5) Худро ба хондани китоб
одат кунон ва ҳамеша дар
фикри китоб бош.</p> |
|---|---|

<p>A) Дониш андар дил чароғи равшан аст
В-аз ҳама бад бар тани ту чавшан аст.
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ</p> <p>B) Сухан бифканад минбару дорро,
Зи сӯрох берун кашад морро.
Абушакури Балхӣ</p> <p>C) Ҳар он кас ки дониш фаромӯш кунад,
Забонро зи гуфтор хомӯш кунад.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> <p>D) Касе, к-ӯ ба дониш тавонгар бувад,
Ба гуфтору кирдор беҳтар бувад.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> | <p>1) Шахси хирадманд ҳамеша
беозор ва нармгуфтор аст.</p> <p>2) Он беҳ, ки шахси бедониш
дар сухан нақӯшад.</p> <p>3) Илм раҳнамою раҳкушо ва
нигаҳбон аз ҳар балост.</p> <p>4) То мард сухан нагӯяд, айбу
хунараш пӯшида бимонад.</p> <p>5) Гапи ногувор одамро меку-
шад, аммо гуфтори ширин
дилҳоро нарм мекунад.</p> |
|--|--|

<p>A) Хуш бувад илм бо амал пайваст,
Ки садо барнахезад аз як даст.
Камолиддини Биноӣ</p> <p>B) Дониш талабу бузургӣ омӯз,
То беҳ нигарад рӯзат аз рӯз.
Низомии Ганҷавӣ</p> <p>C) Соҳибхунаре, ки ботамиз аст,
Дар дидаи мардумон азиз аст.
Бадриддини Ҳилолӣ</p> <p>D) Машварат идроку хушёрӣ диҳад,
Ақлҳо мар ақлро ёрӣ диҳад.
Ҷалолиддини Балхӣ</p> | <p>1) Бузургӣ ба хирад аст,
на ба сол.</p> <p>2) Беҳбудии рӯзгор аз
омӯхтан аст.</p> <p>3) Ҳунарманди бофаросат
қадрӯ кимати баланд дорад.</p> <p>4) Илм, ки татбиқ шавад,
судманд аст.</p> <p>5) Ҷомаи бомаслиҳат кӯтоҳ
намеояд.</p> |
|--|--|

215 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Гофил манишин, на вақти бозист,
Вақти ҳунар асту сарфарозист.
Низомии Ганҷавӣ</p> <p>B) Агар хоҳӣ, ки ҳаргиз дарнамони,
Ба даст овар ҳунар, то метавони.
Бадриддини Ҳилолӣ</p> <p>C) Кучо беҳунар шуд асири ниёз,
Ҳунарманд ҳар ҷо бувад бениёз.
Абулқосими Фирдавӣ</p> <p>D) Чу нодонон на дар банди падар бош,
Падар бигзору фарзанди ҳунар бош.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p>	1) Монанди беҳирадон аз сарвати падар манозу ҳунар омӯз. 2) Вақтро ғанимат дон ва ҳунар омӯз. 3) Беҳунар ҳамеша эҳтиёчманд аст, вале ҳунарманд дастнигари касе нест. 4) Аз донишу ҳунар ифтихор бояд кард. 5) Ҳунар омӯз, то гирифтори мушкилот нашавӣ.

216 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Дилатро ба донишварӣ дор хуш,
Чу донистӣ, он гоҳ дар кор кӯш.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> <p>B) Имрӯз бикун, чу метавонӣ коре,
Фардо чӣ кунӣ, ки ҳеҷ нативонӣ кард.
Абуалӣ ибни Сино</p> <p>C) Ҳаёти хешро бекора мағзор,
Зи бекорӣ шавад кас очизу хор.
Тилло Пулодӣ</p> <p>D) Ба олам ҳар касе бекор гардад,
Ба чашми аҳли олам хор гардад.
Садриддин Айний</p>	1) Бикӯш, то донишат зиёд шавад. 2) Зи дониш хуш бошу дар амал бикӯш. 3) Кори имрӯзаро ба фардо мағзор. 4) Одами бекор назди ҷаҳониён хор аст. 5) Аз бекорӣ зору нотавон гардӣ.

217 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

- А) Зи нокарданӣ корҳо дур бош,
Хирад подшо кун, ту дастур бош.
Бадеи Балхӣ
- В) Дехқони солхӯрда чӣ хуш гуфт бо
писар,
К-эӣ нури чашми ман, ба чуз аз
кишта надравӣ.
Ҳофизи Шерозӣ
- С) Киро симу зар монаду ганчу мол,
Пас аз вай ба чанде шавад поймол.
Саъдии Шерозӣ
- Д) Ба гетӣ мазан чуз ба некӣ нафас,
Ки ин аст оини некону бас.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- 1) Дар дунё танҳо некиро
пеша кун, ки ин шеваи
чавонмардон аст.
- 2) Давлату сарват пойдор
нест, пас аз муддате
завол меёбад.
- 3) Ба корҳои нохуб маш-
ғул машав, корхоятро
аз рӯи хирад пеш бар.
- 4) Ҳар кӣ молу сарват
дошта бошад, ҳаргиз
хор намегардад.
- 5) Дар дунё ба касе некӣ
кардӣ, некӣ мебинӣ,
бадӣ кардӣ, бадӣ.

218 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

- А) Ёре, ки раҳи вафо наварзад,
Сад хирман аз ӯ ҷаве наарзад.
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- В) Дасти вафо дар камари аҳд кун,
То нашавӣ аҳдшикан, ҷаҳд кун.
Низомии Ганҷавӣ
- С) Набояд рӯзи аввал аҳд бастан,
Пас аз бастан намебояд шикастан.
Бадриддини Ҳилолӣ
- Д) Он кас, ки чу гул дурӯй бошад,
Дар вай зи вафо чӣ бўй бошад?!
Абдурраҳмони Ҷомӣ
- 1) Ба ваъда вафо намекунӣ,
беҳтар, ки аҳд набандӣ.
- 2) Дӯсте, ки вафодор нест, ба як
пули сиёҳ ҳам намеарзад.
- 3) Аз касе, ки амалаш ба гуфтор
як нест, умеди вафо накун.
- 4) Бар ваъда вафо кун ва бикӯш,
то аҳдшикан набошӣ.
- 5) Бикӯш, то хайрҳои марду-
мон бошӣ.

<p>A) Наҳоҳӣ, ки нафрин кунанд аз пасат,
Наку бош, то бад нагӯяд касат.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>B) Накуӣ бо бадон кардан чунин аст,
Ки бад кардан ба ҷони неқмардон.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>C) Набошад ҳаме неку бад пойдор,
Ҳамон беҳ, ки неқӣ бувад ёдгор.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> <p>D) Қуввати неқӣ надорӣ, бад макун,
Бар вучуди худ ситам беҳад макун.
Аттори Нишопурӣ</p> | <p>1) Дар дунё ҳеҷ чиз боқӣ на-
момонад, беҳтар аст, ки
неқӣ ба ёдгор монӣ.</p> <p>2) Неқ бошу неқӣ кун, то аз
пасат ба бадӣ ёд накунамд.</p> <p>3) Агар хубие карда намета-
вонӣ, ба касе бадӣ нақун.</p> <p>4) Ба шахсони бадқирдор не-
қӣ кардан чун бадӣ кардан
ба инсонҳои хуб аст.</p> <p>5) Неқӣ кардан бо бадон
аз хубии инсон дарак
медихад.</p> |
|---|--|

<p>A) Ман надидам дар ҷаҳони ҷустуҷӯ
Ҳеҷ аҳлият беҳ аз ҳӯи наку.
Ҷалолиддини Балхӣ</p> <p>B) Гар ҳамехоҳӣ, ки бошӣ дар амон,
Рав, накуӣ кун ту бар халқи ҷаҳон.
Аттори Нишопурӣ</p> <p>C) Беҳин қоре, ки андар зиндагонист,
Накухоҳӣ, ба кас роҳатрасонист.
Носири Хусрав</p> <p>D) Касе, к-ӯ бо ту неқӣ кард як бор,
Ҳамеша он накуӣ ёд медор.
Носири Хусрав</p> | <p>1) Шоистатарин сифати
инсон ҳулки неқ аст.</p> <p>2) Беҳтарини қорҳо неқӣ
кардан ва ёрӣ расонидан
ба дигарон аст.</p> <p>3) Ба касе неқӣ кун, ки боре
ҳам ба ту неқӣ кардааст.</p> <p>4) Агар осоиш хоҳӣ, ба
мардум хубӣ кун.</p> <p>5) Некии касро ҳаргиз
фаромӯш нақун.</p> |
|---|---|

221 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

A) Ту, к-аз меҳнати дигарон беғамӣ,
Нашояд, ки номат ниҳанд одамӣ.

Саъдии Шерозӣ

B) Рӯй дар қоидаи эҳсон кун,
Зоҳиру ботини худ яксон кун.

Абдурраҳмони Ҷомӣ

C) Заҳмати худро зи мардум дур дор,
Бори худ бар кас маяфкан, зинҳор.

Аттори Нишопурӣ

D) Кам гӯю ба ҷуз маслиҳати хеш мағӯ,
Чизе, ки напурсанд, ту худ беш мағӯ.

Афзалуддини Кошонӣ

1) Накукор бош ва сурату
сирататро якранг намо.

2) Сухан андак бояд гуфт,
суол накунамд, посух
набояд дод.

3) Баҳри мардум заҳмат
бикаш, то дӯстат доранд.

4) Бепарвой зи дарду ранҷи
дигарон нишони одамӣ
нест.

5) Ба мардум ранҷу заҳмат
марасон ва корҳоятро
ба дигарон вомағузор.

222 Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

A) Хирадманд бошу беозор бош,
Ҳамеша забонро ниғаҳдор бош.

Абулқосими Фирдавсӣ

B) Балои одамӣ бошад забонаш,
Ки дар вай баста шуд суду зиёнаш.

Ҷалолиддини Балхӣ

C) Ҳарчанд бувад калиди ҳар кор забон,
Макшой ба қавли ҳарза бисёр забон.

Саъдии Шерозӣ

D) Суханро бибояд шунидан нахуст,
Чу доно шавӣ, посух ояд дуруст.

Абулқосими Фирдавсӣ

1) Аҳли хирад сухан донис-
та гӯянд, бо забон касеро
озор надиханд.

2) Бо сухан бисёр корҳоро
метавон анҷом дод, аммо
беҳудагӯӣ хислати бад
аст.

3) Ҳар ғоидаю зарар ба ин-
сон бештар аз забонаш
мерасад.

4) Хирадмандонро бо забон
озор мадеҳ.

5) Барои ҷавоби мувофиқ
додан ба сухани дигарон
аввал онро дуруст дарк
бояд кард.

Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Ростиро пешаи худ кун мудом,
То шавӣ дар ҳар ду олам некном.
Чалолиддини Балхӣ</p> <p>B) Чу некӣ кунад кас, ту подош кун
В-агар бад кунад, низ пархош кун.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> <p>C) Биё, то ҷаҳонро ба бад наспарем,
Ба кӯшиш ҳама дасти некӣ барем.
Абулқосими Фирдавсӣ</p> <p>D) Ҳамеша некхоҳи мардумон бош,
Ба некӣ кӯш в-он гаҳ дар амон бош.
Носири Хусрав</p> | <p>1) Ба некӣ бо некӣ ҷавоб деҳ ва
бо бадкорон мубориза бар.</p> <p>2) Некхоҳ бошу ба некӣ бикӯш,
то аз бадӣ эмин бимонӣ.</p> <p>3) Ростгӯву росткор бош, то
туро ба некӣ ёд кунанд.</p> <p>4) Бо бадкорон манишин, то
некном бошӣ.</p> <p>5) Некӣ бикунем, то ҷаҳон аз
бадӣ эмин бошад.</p> |
|---|---|

Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Қимати мард на аз симу зар аст,
Қимати мард ба қадри ҳунар аст.
Абдуррахмони Ҷомӣ</p> <p>B) Ба даст овардани дунё ҳунар нест,
Якero, гар тавонӣ, дил ба даст ор.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>C) Ҳунар омӯз, к-аз ҳунармандӣ
Даркушой кунӣ, на дарбандӣ.
Низомии Ганҷавӣ</p> <p>D) Дар ҳунар кӯш, ки зар чизе нест,
Гунчу зар пеши ҳунар чизе нест.
Абдуррахмони Ҷомӣ</p> | <p>1) Ғун кардани сарват коре
нест, то тавонӣ ба дили
мардумон роҳ бичӯй.</p> <p>2) Обрӯву эътибори инсон аз
ҳунари ўст, на аз сарвату
дорой.</p> <p>3) Бикӯш, то ҳунар омӯзӣ, на
сарват андӯзӣ, ки сарват пе-
ши ҳунар арзише надорад.</p> <p>4) Дар омӯзиши ҳунар кӯш, то
мушкilotро осон гардонӣ.</p> <p>5) Ҳунармандӣ аз сарватмандӣ
сарчашма мегирад.</p> |
|---|---|

А) Андеша кун аз қачравии дил, ки
басе

Дидем, ки «бори қач ба манзил
нарасад».

Собири Ҳамадонӣ

В) Ганҷ бе ранҷ надидаст касе,
Гули беҳор надидаст касе.

Абдуллоҳи Қомӣ

С) Ҳар ки гирди кӯраи ангишт гашт,
Қумла аз дудаш сиёҳу зишт гашт.

Қамолиддини Биноӣ

Д) Агар хоҳӣ накухоҳӣ, наку бош,
Ҳамеша росткору ростгӯ бош.

Ҳусрави Деҳлавӣ

1) Ростию неқӣ дороии инсон
аст.

2) Қачдилон ҳеҷ гоҳ ба мақсад
намерасанд.

3) Бе меҳнат роҳат нест

4) Ҳар ки бо бадон нишинад,
оқибат бадкор шавад.

5) Агар меҳоҳӣ ба ту неқӣ ку-
нанд, неқ ва дурусткору бош.

А) Мағрур машав ба мол чун беҳабарон,
Зеро ки бувад мол чу абри гузарон.

Абдуллоҳи Қомӣ

В) Саховат мучиби қадри баланд аст,
Саховатпеша доим арҷманд аст.

Абдуллоҳи Қомӣ

С) Агар сад бор зери санг бошӣ,
Аз он беҳтар, ки зери нанг бошӣ.

Бадриддини Ҳилолӣ

Д) Ту гар тавфиқ дорӣ, ҳам бар он бош,
Накухоҳу ба қас роҳатрасон бош.

Носири Ҳусрав

1) Сахтӣ қашидан беҳтар аз
расвоиву зиштӣ.

2) Шаҳси баландҳиммат
ҳамеша соҳибобрӯст.

3) Танҳо инсони баобрӯ сахо-
ватманд буда метавонад.

4) Агар инсони ҳубӣ, ҳамеша
дар фикри ҳубӣ қардан ба
дигарон бош.

5) Набояд ба сарвату дорой
фирефта шуд, зеро он
ҳамешагӣ нест.

Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

А) Косаи чинӣ, ки садо мекунад,
Худ сифати хеш адо мекунад.

Саъдии Шерозӣ

В) Ҳар ки айби дигарон пеши ту
оварду шумурд,
Бегумон, айби ту пеши дигарон
хоҳад бурд.

Саъдии Шерозӣ

С) Макун айби касон, гар метавонӣ,
Ки ту, эй дӯст, айби худ надонӣ.
Носири Хусрав

Д) Аз пушти баландҳо манозед,
Худ зинаи боми хеш созад.

Низом Қосим

1) Ба дигарон айб магир, зеро
худат низ беайб нестӣ.

2) Касе, ки дигаронро назди ту
бад мекунад, аз ту низ ба ди-
гарон бадгӯй хоҳад кард.

3) Сухани ҳар кас гувоҳи боти-
наш аст, мисли он ки садои
зарф сифаташро ошкор
мекунад.

4) Ҳар кӣ аз амали хеш нон ме-
хӯрад, мисли Ҳотам хайрхоҳ
аст.

5) Аз гузаштаи бузурги худ
зиёд фахр наkun, бикӯш, то
худ шуҳратёр гардӣ.

Байтҳои зерин бо кадом зарбулмасалу мақол ҳаммаъноянд?

А) Туро гуфтори ман имрӯз панд аст,
Чу май талх аст, лекин судманд аст.

Саноии Ғазнавӣ

В) Ҳар кӣ по аз ҳадди худ берун ниҳад,
Сар диҳад барбоду тан бар сар ниҳад.

Аттори Нишопурӣ

С) То надонӣ, ки сухан айни савоб аст,
магӯй
В-он чӣ донӣ, ки на неку-ш ҷавоб аст,
магӯй.

Саъдии Шерозӣ

Д) 3-ин чунин туррахот даст бидор,
Кор кун, бигзар аз раҳи гуфтор!

Саноии Ғазнавӣ

1) Сухан дониста гӯ, то
дӯстро душман нагар-
донӣ.

2) Ҳарфи бисёрро бигзору
амал кун.

3) Андоза ниғаҳ дор, ки
андоза накӯст!

4) Гап зану муомила шунав.

5) Сухани рост ширин нест,
аммо муфид аст.

Маънои байтҳои Абдурраҳмони Ҷомиро муайян кунед:

<p>A) Илм касир омаду умрат қасир,
Он чи зарурист, ба он шуғл гир.</p> <p>B) Дар талаби илм камар чуст кун,
Даст зи ашғоли дигар сушт кун.</p> <p>C) Нахуст аз илму дониш баҳравар шав,
Зи ҷаҳлободи нодонӣ бадар шав.</p> <p>D) Он чӣ худ донӣ, равиш мекун бар он
В-он ки не, мепурс аз донишварон.</p> | <p>1) Ба корҳои дигар вақти
худо сарф накарда аз
пайи омӯзиши илм бош.</p> <p>2) Дар умри кӯтоҳ аз пайи
омӯзиши илмҳои зарурӣ
бояд буд.</p> <p>3) Донишманд ҳамеша ого-
ҳу ҳушёр аст, аммо ҳам-
нишинӣ бо нодон заволи
ақли ӯст.</p> <p>4) Аз рӯйи чизи доништаат
амал кун ва чизе, ки на-
медонӣ, аз дигарон пурс.</p> <p>5) Бо талаби илм худро аз
банди нодонӣ раҳо кун.</p> |
|---|--|

Маънои байтҳои зеринро муайян кунед:

<p>A) Ҷаҳонро хуррамӣ аз деҳқон аст,
Аз ӯ гаҳ заръ, гоҳе бўстон аст.
Носири Хусрав</p> <p>B) Ба ҳангоми барноию кӯдакӣ,
Ба дониш тавон ёфтаи зиракӣ.
Абушақури Балхӣ</p> <p>C) Мапиндор, эй дар ҳазон кишта ҷав,
Ки гандум ситонӣ ба вақти дарав.
Саъдии Шерозӣ</p> <p>D) Дар ҷавонӣ саъй кун, гар беҳалал
хоҳӣ амал,
Мева бенуқсон бувад, чун аз
дарахти навбар аст.
Абдурраҳмони Ҷомӣ</p> | <p>1) Илм омӯхтан дар хурдсолӣ
инсонро бештар инкишоф
медихад.</p> <p>2) Бо дигарон чӣ гуна ки муно-
сибат кунӣ, бо ту низ ҳамон
гуна рафтор хоҳанд кард.</p> <p>3) Ободии дунё аз кишоварз
аст, зеро кишту кор ва боғу
гулзор маҳсули дасти ӯст.</p> <p>4) Инсон дар ҷавонӣ ба воси-
таи донишомӯзӣ кори хуб
карда метавонад.</p> <p>5) Ҳар коре, ки дар ҷавонӣ иҷро
мешавад, самараи бештар ва
сифати беҳтар дорад.</p> |
|---|--|

1 Дар кадом калимаи байти зерин яке аз овозҳо равшан талаффуз намешавад?

*Дорам он сар, ки сар андар сари кори ту кунам,
Бо мани дилшуда ҳарчанд саре нест туро.* Камоли Хучандӣ

- A) дорам
- B) дилшуда
- C) сар
- D) ҳарчанд

2 Дар калимаи *намедиҳӣ*-и ҷумлаи зерин ҳарфи *й* чӣ вазифа дорад?

Ту вайро эрка кардай, ҳар қадар гандагӣ кунад ҳам, ту боз меҳрубонӣ мекунӣ, ҷазояшро намедиҳӣ. С. Улуғзода

- A) пасванди зарфсоз
- B) овози таркиби калима
- C) бандаки феълӣ
- D) бандаки хабарӣ

3 Имлои кадом калима нодуруст аст?

Чӣ мурғони хушхоне мавҷуданд дар ин куҳсор. Р. Ҷалил

- A) куҳсор
- B) мавҷуданд
- C) хушхон
- D) мурғон

4 Ҳаммаъно (синоним)-ҳои калимаи *истиклолият*ро нишон диҳед:

- A) ихтиёрӣ, новобастагӣ
- B) мустақилӣ, соҳибихтиёрӣ
- C) озодӣ, баробарӣ
- D) якпорчагӣ, муттаҳидӣ

5 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенуқта зидмаъноии калимаи *кӯча*ро гузоред:

Абрпораҳои ... дар уқёнуси осмон бо суръати тез ба ҷануб шино мекарданд. С. Улуғзода

- A) равон
- B) парешон
- C) серҳаракат
- D) бузург

6 Дар ҷумлаи зерин ибори рехтаи “на пай буду на Ҳайдар” чӣ маънӣ дорад?

– *Шарифаҷон! – оқибат кӣ будани ӯро фаҳмида, аз пасаш ҷегзадам. Вале чӣ тавре ки мегӯянд: “на пай буду на Ҳайдар”.*

Аз “Тоҷикистони советӣ”

- А) аз назар ғайб задан; бе ному нишон шудан
- В) ба чашм намудор шудан; худро нишон додан
- С) ба саволи касе ҷавоб надодан; хомӯш истодан
- Д) ба гапи касе эътибор надодан; худро ба нодонӣ задан

7 Дар ҷумлаи зерин ба ҷойи сенукта ибори рехтаи мувофиқро гузоред:
Муҳиддинмахдум он шаб наздикони худро даъват карда, ... Ҷ. Иқромӣ

- А) суҳбат пир шуд
- В) суҳбат ороста буд
- С) суҳбат тафсида рафт
- Д) суҳбатро пир карда буд

8 Услуби матнро муайян кунед:
Моддаи 3. Забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. *Забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон забони тоҷикӣ аст.*
2. *Ҳар як шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифадор аст, забони давлатиро донад.*
3. *Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода, ҳимоя ва рушди забони давлатиро таъмин менамояд...*

- А) илмӣ
- В) бадеӣ
- С) расмӣ-коргузорӣ
- Д) публицистӣ

9 Кадоме аз ин исмҳои мураккаб аз асоси замонӣ ҳозира ва гузаштаи феъл сохта шудааст?

- А) корбаст
- В) бастабанд
- С) шикастабанд
- Д) бандубаст

10 Дар ибори сатрҳои парешон сифат аз рӯйи сохт чӣ гуна аст?

- А) сода
- В) сохта
- С) мураккаб
- Д) таркибӣ

11 Дар чумлаи зерин ба ҷойи сенуктаи аввал шумораи миқдории содаро гузоред:

Агар арзиши миёнаи хизмати яксолаи ... ятим панҷсад танга бошад, ӯ ба сесад танга мемонд... С. Айни

- А) ду-се
- В) якум
- С) як
- Д) як-ду

12 Ба ҷойи сенуктаи сиғаи хабарии феълро гузоред:

Шаголи гуруснае аз роҳ ...

- А) мегузашт
- В) хоҳад гузашт
- С) гузаштанист
- Д) гузаштагист

13 Ба ҷойи сенуктаи кадом зарфро гузоштан дуруст аст?

Ӯ бо ин ҳама бузургӣ ва муҳоботу салобот бо ҳар кас, ҳарчанд хурд бошад ҳам, ... муомила мекард. С. Айни

- А) ноилоҷ
- В) бародарвор
- С) дарҳол
- Д) кунҷковона

14 Пайвандаки мувофиқро гузоред:

Саодатбибӣ ҳоло пир набуд, ... ӯ дар солҳои охир худро бедармон ҳис мекард. Р. Ҷалил

- А) агарчи
- В) ё ин ки
- С) балки
- Д) лекин

15 Кадом ибора бо роҳи алоқаи ҳамроҳӣ сохта шудааст?

- А) «Гузашти айём»
- В) «Шикоят аз пирӣ»
- С) «Чор дарвеш»
- Д) «Дар он дунё»

16 **Ҷумлаи содаи яктаркиба:**

- A) Ҳаво гарм буд.
- B) Зоғчаро ба Ленинобод овардем.
- C) Зоғча дар остонаи тирезаи қафои мошин менишаст.
- D) Вай тез-тез ташна монда даҳонашро кушода овоз мебарвард. Р. Ҷалил

17 **Ҷумларо пурра кунед, ки хабар ба мубтадо мувофиқат наояд:**

Ҷавонон дар сохтмони неругоҳи барқи оби Рогун

- A) иштирок кардааст
- B) иштирок карда буд
- C) иштирок мекунад
- D) иштирок мекунанд

18 **Ба ҷойи сенукта ҳоли тарзи амали мувофиқро гузоред:**

Ӯ то охири умраш дар ин роҳ босадоқат ва ... хизмат кард. Р. Ҳошим

- A) чолокона
- B) содиқона
- C) ҷонсипорона
- D) вафодорона

19 **Аъзои туфайлии мувофиқи ҷумларо гузоред:**

..., аз суҳбати мо ба ҳуди шумо низ суде хоҳад расид. Ф. Муҳаммадиев

- A) Воқеан
- B) Хайрият
- C) Хушбахтона
- D) Табиатан

20 **Асари Абуалӣ ибни Сино, ки дар Шарқу Ғарб ҳамчун китоби тиббӣ мавриди истифода қарор гирифтааст:**

- A) “Донишнома”
- B) “Ал-қонун”
- C) “Ҳай ибни Яқзон”
- D) “Ишорот ва танбеҳот”

21 Ба ҷойи сенукта дар ҳар ҷумла, байт ва ё мисраъ зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

- А) Ман мағлуб шудам, аммо ин мағлубиятро ...ият мепиндорам. А. Шарифӣ 1) қаҳр
- В) Рӯзе аз рӯзҳои фасли баҳор,
Ки тафовут надошт лайлу ...
Бадриддини Ҳилолӣ 2) барор
- С) Гоҳе лутф асту гоҳе ... кори дилрабои ман.
Бадриддини Ҳилолӣ 3) қарор
- Д) Нест як соат ... ин ҷони нооромро,
Бадриддини Ҳилолӣ 4) ғолиб
- 5) наҳор

22 Ба ҷойи нуқтаҳои калимаҳои тақлидии мувофиқро гузоред:

- А) Аз дур ... садои пой шунида мешуд. 1) шитир-шитир
- В) Аз тарафи бозори хиёбон ... овози доира меомад. 2) даранг-даранг
- С) Зарраҳои вай ... ҷило меоданд. 3) шалап-шалап
- Д) Дар берун ханӯз ... борон меборид. 4) ялт-ялт
- 5) ғув-ғув

23 Аз зарф ва феъл ибора созед:

- А) меҳрубона 1) тасвир кардан
- В) оромона 2) ишқ варзидан
- С) шоирона 3) табассум кардан
- Д) мардона 4) обутоб ёфтан
- 5) шино кардан

24 Таҳлили синтаксисӣ. Аъзои ҷумларо муайян намоед:

Ҷамшед ба бузургӣ ва тавоноӣ дар ҷаҳон овоза шуд. С. Улуғзода

- А) Ҷамшед 1) ҳол
- В) дар ҷаҳон 2) хабар
- С) овоза шуд 3) мубтадо
- Д) ба бузургӣ ва тавоноӣ 4) пурқунанда
- 5) муайянқунанда

- A)** Ман надидам дар ҷаҳони ҷустуҷӯ
Ҳеҷ аҳлият беҳ аз ҳӯйи наку.
Ҷалолиддини Балхӣ
- B)** Гар ҳамехоҳӣ, ки бошӣ дар амон,
Рав, накуӣ кун ту бар халқи ҷаҳон.
Аттори Нишопурӣ
- C)** Беҳин коре, ки андар зиндагонист,
Накухоҳӣ, ба кас роҳатрасонист.
Носири Хусрав
- D)** Касе, к-ӯ бо ту некӣ кард як бор,
Ҳамеша он накуӣ ёд мекор.
Носири Хусрав
- 1)** Шоистатарин сифати
инсон ҳулки нек аст.
- 2)** Беҳтарини корҳо некӣ
кардан ва ёрӣ расонидан
ба дигарон аст.
- 3)** Ба касе некӣ кун, ки
боре ҳам ба ту некӣ
кардааст.
- 4)** Агар озоиш хоҳӣ, ба
мардум ҳубӣ кун.
- 5)** Некии касро ҳаргиз
фаромӯш наkun.